

תפ"ח 63752/10/15 - מדינת ישראל נגד יוסף חיים אדרי - נדון, שי אונדרה וורו - נדון, אברהם זהבי - נדון, אדי יהודה מכלוף, שניר ואזנה - נדון

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

תפ"ח 63752-10-15 מדינת ישראל נ' אדרי (עציר) ואח'

בפני: כב' סגן הנשיאה, השופט נתן זלוצ'ובר - אב"ד

כב' השופטת יעל רז-לוי

כב' השופט שלמה פרידלנדר

מדינת ישראל ע"י ב"כ עוה"ד יריב צרי, צחי יונגר ואסף בר יוסף
- פמ"ד

נגד
הנאשמים

1. יוסף חיים אדרי - נדון

2. שי אונדרה וורו - נדון

3. אברהם זהבי - נדון

4. אדי יהודה מכלוף

ע"י ב"כ עוה"ד אהרון רוזה ואסף שלם.

5. שניר ואזנה - נדון

הכרעת דין בעניינו של הנאשם 4

ניתן לפרסם את הכרעת הדין למעט כל פרט שיש בו כדי לזהות את עד המדינה, לרבות שמו, תמונתו, מקום
מגוריו וכל פרט שיכול לזהותו או לזהות את בני משפחתו.

השופטת י. רז - לוי

ההליך בתיק זה

נגד הנאשם - אדי (יהודה) מכלוף (להלן: "הנאשם" או "אדי מכלוף") ושלושה נוספים בתיק זה (יוסף אדרי - נאשם 1
(להלן: "יוסי" ו/או "אדרי"); שי אונדרה וורו - נאשם 2 (להלן: "אונדרה" ו/או "וורו"); ואברהם זהבי - נאשם 3 (להלן:
"אבי" ו/או "זהבי") הוגש כתב אישום המייחס להם עבירת רצח ושתי עבירות של ניסיון לרצח, קשר לפשע ועבירות
נשק, זאת ביחס לרצח מנשה מאור ז"ל; וניסיון לגרום למותם של שניים נוספים באמצעות פיצוץ מטען חבלה שהונח
ברכב בו הם נסעו ביום 04.11.2014.

כנגד נאשם נוסף, שניר ואזנה (להלן: "שניר") הוגש כתב אישום נפרד בגין אירוע זה ומשפטו התנהל במושב אחר.

ביום 29.1.2018 הודיעו הצדדים כי הגיעו להסדר טיעון כולל ביחס לכלל הנאשמים בתיק (ובכלל זה הנאשם אדי
מכלוף) וביחס לשניר, ועל כן אוחד הדיון בשני התיקים והוגש כתב אישום מתוקן לחמשת הנאשמים. על פי כתב האישום
המתוקן בו הודו הנאשמים והורשעו במועד זה. הנאשם יהודה והורשע בעבירות של קשירת קשר לפשע, סיוע לרצח,
עבירות נשק (ייצור נשק), וחבלה ופציעה בנסיבות מחמירות - עבירות לפי סעיפים 499(א)(1), עבירה לפי סעיף 32(1)
בנוגע לעבירה לפי סעיף 300(א), ועבירות בניגוד לסעיף 335(א)(1) וסעיף 144(ב2) לחוק העונשין, התשל"ז-1977

(להלן: "החוק").

במסגרת ההסדר הוסכם, כי הצדדים יעותרו להשית על הנאשם עונש של 12 שנות מאסר בפועל. באשר ליתר הנאשמים אדרי הודה והורשע בעבירה של סיוע לחבלה בכוונה מחמירה ונידון ל- 7 שנות מאסר, וורו וזהבי הודו והורשעו בעבירות של קשירת קשר לפשע, סיוע לרצח וחבלה ופציעה בנסיבות מחמירות כאשר וורו נידון ל- 16.5 שנות מאסר וזהבי נידון ל- 10.5 שנות מאסר - כל זאת בהתאם לעונשים שהוסכמו בהסדר הטיעון אותו אמצנו. שניר הודה והורשע בעבירה של רצח ובעבירות של קשירת קשר לפשע חבלה ופציעה בנסיבות מחמירות ובעבירות נשק, ונידון למאסר עולם.

לאחר הודאת הנאשמים נדחה מתן גזר הדין מספר פעמים כדי לאפשר להם לשלם את הפיצוי עליו הוסכם. ביני לביני ביום 24.5.2018 הודיע הנאשם, כי הוא מבקש לחזור בו מהודייתו, שכן הוא הודה שלא בלב שלם ותחת לחץ חברתי שגרם לו להודות במעשים שלא ביצע. על כן ביקש לבטל את הודייתו ולנהל משפט.

ביום 9.7.2018 התרנו לנאשם לחזור בו מהודייתו והכרעת הדין בעניינו בוטלה. באותו מועד נגזר דינם של נאשמים 1, 2 ו- 5 (אדרי וורו ושניר) וביום 16.9.2018 נגזר דינו של הנאשם 3 - זהבי.

כתב האישום מתוקן ונפרד

לאחר חזרת הנאשם מהודאתו הוגש כתב אישום נפרד בעניינו. בהתאם לאמור בכתב האישום, בין אדרי לדוד קריחלי (להלן: "דטו") נתגלע סכסוך עובר לחודש ספטמבר 2014.

יוסי קריחלי הינו אחיו של דטו.

דודו בוטרשוילי ומנשה מאור ז"ל היו מזוהים עם דטו (להלן: "דודו" ו"המנוח" בהתאמה). יוסי קריחלי, דודו והמנוח משתייכים ל"קבוצת הגרוזינים" (להלן: "קבוצת הגרוזינים" או "הגרוזינים").

על רקע הסכסוך המתואר בין יוסי אדרי לדטו, קשר אדרי קשר פלילי עם מספר אנשים, ביניהם ע' - עד המדינה (להלן: "עד המדינה"), שניר, וורו, על מנת שאלו יגרמו למותם של אנשים המזוהים עם דטו ונמנים על קבוצת הגרוזינים וביניהם - יוסי קריחלי, דודו, המנוח ואחרים נוספים.

עד המדינה וורו צירפו לקשר את זהבי אשר בינו לבין קבוצת הגרוזינים יש סכסוך אישי על רקע עסקי מחזור בקבוקים באשדוד.

לשם קידום הקשר ומימוש, הפנה אדרי אשר שהה במועדים הרלוונטיים לכתב האישום בכלא, בשלהי חודש ספטמבר 2014, את עד המדינה וורו למומי קסנטיני ושלומי באסה, על מנת שאלה יספקו להם ציוד אשר כולל מטען חבלה שישימש אותם לביצוע הפגיעות ב"גרוזינים".

מומי קסנטיני ושלומי באסה שצורפו לקשר סיפקו לידיהם של עד המדינה, וורו וזהבי מטען חבלה. מטען החבלה הובא מאשקלון על ידי זהבי. זהבי בדק את מטען החבלה ומצא אותו לא תקין ופעל לתיקונו. לאחר שתיקנו של המטען לא צלח, צירפו עד המדינה וורו את הנאשם לקשר.

הנאשם הינו חברם של עד המדינה וורו, וידוע כמי שיש לו ידע בתחום החבלה.

במסגרת הקשר ולשם קידומו, עדכנו וורו ועד המדינה את הנאשם אודות מי שהעביר אליהם את המטען, אודות טיבו וכי הוא מיועד לגרימת מותו של מי מהנמנים עם קבוצת הגרוזינים כפי שהנחה יוסי אדרי במסגרת הקשר. הנאשם דרש שהמטען יובא אליו כדי לתקנו.

על כן הוביל שניר את מטען החבלה לנאשם על מנת שיבדוק ויתקן אותו. בנוסף, במספר מפגשים שערכו השלושה הסביר הנאשם לוורו ולעד המדינה אודות הפעלתו של המטען. הנאשם סיכם עם וורו ועד המדינה על מקום ממנו יוכל לאסוף את מטען החבלה לאחר סיום הטיפול בו כשהוא תקין ומוכן להפעלה. לאחר סיום הטיפול במטען החבלה, אסף שניר את מטען החבלה מהמקום בו הניח אותו הנאשם במישרין או באמצעות אדם אחר, והחביא אותו בסמוך לביתו.

עד המדינה וורו עדכנו את זהבי על קבלת המטען לידיהם לאחר שתוקן וטופל על ידי הנאשם.

עם קבלת המטען החל אדרי להפעיל לחצים אינטנסיביים על עד המדינה וורו על מנת שיוציאו לפועל את הפגיעה בקבוצת הגרוזינים. לשם כך, פעלו עד המדינה, וורו וזהבי לאיתור הג'יפ מסוג BMW 5X בצבע שחור של דודו (להלן: **"הרכב של דודו"**) על מנת להטמין בו את מטען החבלה.

ביום 3.11.2014, אותר רכבו של דודו על ידי שניר עד המדינה וורו, אשר תדרכו את שניר כיצד והיכן יש להטמין את מטען החבלה, כפי שהוסבר להם מפיו של הנאשם. בשעות הערב הטמין שניר את מטען החבלה בתחתית רכבו של דודו כשהוא מלווה בוורו ובאחר בשם מוטי אזולאי.

למחרת, ביום 4.11.14 במסגרת הקשר ולשם קידומו, נסעו עד המדינה, שניר וורו לפגישה עם זהבי, עדכנו אותו על הטמנת מטען החבלה בתחתית רכבו של דודו, ודיברו על הצורך לפעול ולאתר את רכבו של דודו בשנית, הפעם כדי להפעיל את מטען החבלה ולפוצץ את רכבו של דודו, בשעה בה הוא ומקורביו עושים בו שימוש.

בהמשך היום, פגשו עד המדינה, שניר וורו באופן אקראי את "הגרוזינים" באזור רובע ד' באשדוד כשהם נוסעים ברכבו של דודו בו הוטמן מטען החבלה, כאשר השלט שבאמצעותו ניתן להפעיל אותו מצוי ברכבם של עד המדינה שניר וורו.

לאחר המפגש האמור, סברו עד המדינה, שניר וורו, כי ה"גרוזינים" יעשו דרכם לבית קפה במרכז בילוי ברובע ד' באשדוד ולפיכך נסעו למקום זה (להלן: **"בית הקפה"**).

עם הגעתם סמוך לבית הקפה החנו השלושה את רכבם בקרבת מקום, שניר וורו ירדו מהרכב כשהם מצוידים בשלט אשר באמצעותו ניתן להפעיל את מטען החבלה אשר הוטמן ברכבו של דודו ותצפתו על בית הקפה, וזאת במסגרת הקשר ולשם קידומו וכחלק מההכנה לפוצץ את רכבו של דודו.

בכל אותה העת עד המדינה נותר ברכבם של השלושה והמתין לשניר וורו כשהוא משמש כנהג מילוט מהמקום. ה"גרוזינים" לא אותרו ולאחר שעתיים, חברו שניר וורו לעד המדינה אשר המתין כאמור ברכב המילוט ועזבו את המקום.

בהמשך הערב, הגיע אבי זהבי לביתו של עד המדינה באותה העת נכחו במקום גם שניר וורו. במסגרת הקשר ולשם קידומו הודיע זהבי כי איתר את רכבו של דודו, חונה על המדרכה סמוך לבית קפה ברובע ד' בעיר אשדוד. משכך, סיכמו עד המדינה, שניר, וורו וזהבי כי יצאו לפוצץ את רכבו של דודו על פי התוכנית הבאה - שניר וורו ירכבו על גבי אופנוע גנוב שהוכן מבעוד מועד לטובת ביצוע הפגיעה ב"גרוזינים", זהבי יסע אחריהם ברכבו ויהווה נהג מילוט של השניים לאחר ביצוע פיצוץ רכבו של דודו.

עד המדינה לא נמנה עם היוצאים לביצוע הפגיעה ב"גרזינים" בשל אילוץ שפקד אותו.

בטרם היציאה, השאירו שני וורו את מכשירי הטלפון הסלולארי שלהם בביתו של עד המדינה. חרף הסיכום, וחלוקת התפקידים, לאחר עזיבת ביתו של עד המדינה, התפתח וויכוח בין שני, וורו וזהבי אודות אופן ההוצאה לפועל של תוכנית הפגיעה ב"גרזינים".

זהבי הוביל את שני ואת וורו אל האופנוע הגנוב ושני החליט כי יצא לבצע את פיצוץ רכבו של דודו לבדו. זהבי וורו המשיכו לנסוע ברכבו של זהבי, ובשלב מסוים ירד וורו מהרכב וחבר אל שני ואל האופנוע הגנוב והשניים עשו דרכם לעבר המקום בו אותר רכבו של דודו על ידי זהבי.

זהבי לא הצטרף אל השניים מחשש ממצלמות אבטחה אשר עלולות להביא ללכידתו לאחר פיצוץ רכבו של דודו.

שני וורו עשו דרכם והגיעו סמוך לרכבו של דודו והמתינו לעלייתם של "הגרזינים" לרכב של דודו. בסמוך לתחילת נסיעתם של "הגרזינים", הפעילו שני וורו את מטען החבלה אשר הוטמן בתחתית הרכב של דודו ופוצצו את הרכב על יושביו.

פיצוץ רכבו של דודו גרם למותו של המנוח ולפציעתם של יוסי ודודו.

במסגרת הקשר ולשם קידומו, דיווחו מי מן הקושרים לאדרי אודות קידומה של התוכנית, על שיתוף הפעולה של עד המדינה, שני וורו עם זהבי ועל הוצאתה לפועל של התוכנית לפיצוץ רכבו של דודו.

למחרת היום העביר יוסי אדרי לידיהם של עד המדינה, וורו ושני ואזנה סכום של 50,000 ₪ והפנה אותם לחנות בגדים שבה יוכלו לרכוש לעצמם ביגוד כאוות נפשם כאשר הוא מממן את עלות רכישת הבגדים באמצעות אחרים, ובנוסף מימן יוסי אדרי באמצעות אחרים בילוי בעיר אילת בו השתתפו עד המדינה, שני, וורו וזהבי.

בנוסף דאג אדרי להתקנת מצלמות אבטחה ולהצמדת מאבטחים לעד המדינה וורו.

במעשיו האמורים קשר הנאשם קשר עם אדרי, וורו, זהבי, שני ועד המדינה לבצע רצח. הם המיתו את המנוח, לאחר שהחליטו להמיתו, המיתו אותו בדם קר, מבלי שקדמה התגרות בתכופ למעשה, בנסיבות שבהן יכלו לחשוב ולהבין את תוצאות מעשיהם, לאחר שהכינו עצמם להמיתו, והכינו מכשיר - מטען חבלה - שבאמצעותו המיתו אותו - כאשר חלקו של הנאשם בא לידי ביטוי בהכנת מטען החבלה, תיקונו וההדרכה שמסר בנוגע לאופן הטמנתו והפעלתו.

על פי כתב האישום במעשים האמורים הנאשם, אדרי, שני, וורו, זהבי ועד המדינה ניסו לגרום למותם של יוסי קריחלי ודודו בוטראשוילי וגרמו לפציעתם.

לשם ביצוע המעשים האמורים, הובילו ואזנה, וורו וזהבי נשק - מטען חבלה אותו ייצר הנאשם.

יצוין כי לאחר הגשת כתב האישום המתוקן והנפרד כאמור, הגישה המאשימה בקשה לתיקון כתב האישום על ידי הוספת אישום כללי, אשר בו פורטו העובדות ביחס למקרה שארע באמצע חודש דצמבר 2014 בו הנאשם נעצר כשבידיו מטען חבלה (ת"פ 56232-12-14 של בית משפט זה, בו הודה והורשע הנאשם עוד בחודש יולי 2015 יחד עם וורו וזהבי שהיו שותפיו לכתב האישום) נציין כי אישום זה הופיע בכתב האישום שהיה כנגד כלל הנאשמים כאישום 3, בהתייחס לאדרי

בלבד (שכן הנאשם, זהבי וורו כבר נידונו בגין מקרה זה), ובמסגרת הסדר הטיעון ותיקון כתב האישום נמחק אישום זה ביחס לאדרי.

בסופו של דבר הוסכם, כי לכתב האישום המתוקן והנפרד שהוגש בעניינו של הנאשם יוספו שני סעיפים בפרק העובדות בלבד מאותו אישום שכותרתו הייתה "כללי" (סעיפים 10 ו-11). על פי הנאמר בסעיפים אלו בתאריך 15.12.2014 בשעה 14:50 בפארק אשקלון, נתפס הנאשם על ידי המשטרה כשברשותו מטען חבלה המורכב מ-2 לבנות חבלה צהליות תקניות כשהן חתוכות לשתיים ומוקפות בסרט דביק בצבע אפור, נפץ חשמלי צה"לי תקני, מצבר ושלט של רכב לצורך הפעלת המטען. עוד צוין, כי רכבו של הנאשם מסוג סובארו B4 ומכשיר הטלפון שלו מסוג נוקיה נתפסו אף הם על ידי המשטרה.

מכאן הואשם הנאשם בעבירות של קשירת קשר לפשע - עבירה לפי סעיף 499 (א)(1) לחוק העונשין, רצח - עבירה לפי סעיף 300(א)(2) לחוק; ניסיון רצח - שתי עבירות לפי סעיף 305(1) לחוק הנ"ל, עבירות נשק (ייצור נשק) - עבירה לפי סעיף 144(ב2) לחוק, ועבירות נשק (הובלת נשק) - עבירה לפי סעיף 144 (ב) רישא לחוק.

המענה לכתב האישום

הנאשם ציין כי הסכסוך בין אדרי לקריחלי טעון הוכחה, וכי הקשר המשפחתי מוסכם, אך זיהוי הדמויות עם דטו טעון הוכחה.

הנאשם כפר מחוסר ידיעה באשר לקשירת הקשר לפגוע בקבוצת הגרוזינים ובאשר לקשר בין וורו, עד המדינה וזהבי; וכך גם כפר מחוסר ידיעה בקשר עם מומי קנסנטיני ושלומי באסה לצורך סיפוק הציד ומטען החבלה, הבאתו של מטען החבלה והעובדה שהוא היה לא תקין.

הנאשם כפר כי צורף על ידי וורו ועד המדינה לקשר לאחר שתיקונו של המטען לא צלח. הנאשם ציין, כי הוא מכיר את וורו אך אינו חברו של עד המדינה כלל.

הנאשם כפר, כי במסגרת הקשר ולשם קידומו וורו ועד המדינה. עדכנו אותו אודות קבלת המטען ממומי קנסנטיני ושלומי באסה, אודות טיבו של המטען ואודות כך שהוא מיועד לגרימת מותו של מי מהנמנים עם "הגרוזינים" כפי שהנחה יוסי אדרי.

הנאשם טען, כי לא דרש דבר לגבי מטען חבלה ולא קיבל משנר דבר. לטענתו לא נפגש עם וורו ועד המדינה לגבי המטען, לא סיכם דבר ולא הניח מטען בשום מקום, וכפר מחוסר ידיעה לגבי מה שעשה שנר עם מטען החבלה.

הנאשם כפר מחוסר ידיעה אף בחלק של הפירוט העובדתי הנוגע להפעלת המטען אשר אינה מיוחסת לנאשם (סעיפים 15-35 לכתב האישום).

הנאשם לא כפר בכך שמחומר החקירה עולה, כי פיצוץ המטען הוא שהביא למותו של המנוח ולפציעת יוסי ודודו .

הנאשם הכחיש מחוסר ידיעה את הנטען לגבי הדיווח לאדרי וכן ביחס לכך שנטען כי הועבר כסף על ידי אדרי וכי אדרי מימן רכישת בגדים ושילם על בילוי באילת עבור וורו, עד המדינה ושנר, וכך גם ביחס לנטען לגבי האבטחה שהציב אדרי לוורו ועד המדינה והתקנת המצלמות בביתם.

הנאשם כפר אפוא בכל מה שמיוחס לו בכתב האישום, והכחיש מחוסר ידיעה את העובדות המיוחסות לאחרים.

גדר המחלוקת

יריעת המחלוקת מתפרשת למעשה על כל הזירה. שכן הנאשם מכחיש כל קשר לסכסוך, למטען החבלה, לפיצוץ הרכב בו נרצח המנוח ונפצעו שניים נוספים, טוען כי אין לו כל קשר לרצח, ולמעשה שולל אף קשר עם מי מהנאשמים האחרים למעט קשר חברי עם וורו וקשר רופף עם עד המדינה.

ראיות התביעה

תמצית העדויות וראיות התביעה בתיק זה בכללותן

ראיות התביעה מתבססות ראשית על עדות עד המדינה אשר העיד עדות ארוכה ומפורטת, תחילה בחקירה ראשית ולאחר מכן נחקר בחקירה נגדית על ידי כל אחד מהסנגורים על פני מספר לא מבוטל של ישיבות.

כמו כן העידו אנשי משטרה שונים ובכלל זה חוקרים מהיחידה המרכזית של מרחב לכיש (להלן: "ימ"ר לכיש") אשר היו מעורבים בגיוסו של עד המדינה וכן בחקירה עצמה: יגאל קלימיאן אשר היה בזמנים הרלוונטיים מפקד הימ"ר אליו פנה עד המדינה בהמשך לפניית אשתו לקלימיאן, הציע לו מידע ביחס לרצח ועניינים נוספים וביקש לקבל מעמד של עד מדינה, והוא היה אף מעורב בכריתת הסכם עד המדינה עימו. כן העידו חוקרים נוספים אשר לקחו חלק בחקירת הרצח והיו מעורבים בהליך החקירה בימ"ר לכיש ובכלל זה אשר חסון, רפ"ק משה קליין ואנשי משטרה נוספים. כמו כן, העידו גובי האמרות של הנאשמים ואנשי מעקב טכני.

עוד הוגשו בפנינו ראיות שונות בהסכמת הצדדים. כך הוגשו תמלילי האזנות סתר שבוצעו על ידי המשטרה לאחר הרצח לטלפונים הניידים של וורו, אדרי - אשר שוחח מהכלא, הנאשם, עד המדינה, שניר, טל פחימה ועוד (כאשר ההאזנות החלו שלושה ימים לאחר הרצח בתאריך 7.11.2014 ונמשכו עד ליום 25.12.2014).

עוד הוגשו דיסקים ותמלילים של שיחות שתועדו באודיו ובצילום החל מחודש אוגוסט 2015, ממפגשים שנערכו בדירה ששכרה המשטרה לעד המדינה. זאת לאחר שנחתם ההסכם עם עד המדינה בשלהי חודש יולי, ושניר השתחרר מהכלא בחודש אוגוסט ואז הותקנו מערכות להקלטה בדירת המסתור של עד המדינה; כאשר השיחות בין עד המדינה לשניר צולמו והוקלטו, והדיסקים המתעדים זאת יחד עם תמלילי השיחות הוגשו לנו (המדובר בהקלטות בתאריכים שבין 27.8.2015 - 2.10.2015).

עוד הוגשו במסגרת התביעה ראיות הנוגעות למטען חבלה נוסף אשר הנאשם נתפס עמו כחודש אחרי הרצח (להלן: "המטען הנוסף") וכן חוות דעת מומחה ביחס לאותו מטען נוסף (חוות דעת של המומחה ניל ברמן ת/52) וכן חוות דעת המומחה ריצ'רד אזולאי באירוע שבענייננו הנוגעת למטען החבלה שהתפוצץ ברכב עליה אף נחקר בבית המשפט (ת/26). עוד הוגשו לנו דוחות פעולה של שוטרים שהיו במקום במועד בו נעצר הנאשם ביום 15.12.2014 עם חלקי המטען הנוסף, כתב האישום שהוגש בעקבות מקרה זה בתיק האמור - תיק "המטען הנוסף" - בו הנאשם הודה, הורשע ונדון לעונש של 3 שנות מאסר, וכן פרוטוקול הדיון והכרעת הדין שניתנה בחודש יולי 2015 בתיק האמור (ת/53).

עוד העידו במסגרת פרשת התביעה חברו של הנאשם, נדב עשוש, אשר בחקירתו הפליל את הנאשם אף ביחס לאישומים שבפנינו, וכן שלומי אלמקייס ביחס לדברים שאמר לו הנאשם ערב הרצח, ועדה נוספת ספיר חן אשר שוחחה

עם שלומי אלמקייס מיד בסמוך ושמעה ממנו דברים מסוימים.

בנוסף העידו הנאשמים אשר הואשמו בתחילה בכתב האישום "המקורי" יחד עם הנאשם ולאחר שנגזר דינם ומשפטו של הנאשם הופרד, הם זומנו לעדות מטעם התביעה. לאחר שהוכרזו כעדים עוינים, הוגשו אמרות החוץ שלהם במשטרה ובבית המשפט (כתב האישום המתוקן ופרוטוקול הדיון במועד בו הודו וניתנה הכרעת הדין - ת/54); זאת בהתאם לסעיף 10א לפקודת הראיות [נוסח חדש], תשל"א-1971 (להלן: "פקודת הראיות").

עדות עד המדינה

הצדדים והסכסוך

עד המדינה סיפר כי הוא התגורר באשדוד, הוא אב לשלושה ילדים. באשר לאורחות חייו העיד כי רוב חייו עסק בפשע, ומגיל 19 - 20 הוא נכנס ויוצא מבתי סוהר.

עד המדינה סיפר בראשית עדותו על הקשר שלו עם כל אחד מהנאשמים.

ביחס לאדרי ציין, כי הוא מכיר אותו שנים, ועבד עבורו כשנה לפני שנכנס למאסר האחרון במשרד הלוואות בריבית גבוהה שהיה לו. בגלל השייך שלו לאדרי, כאשר הוא נכנס לכלא העבירו אותו לשבת איתו ביחד. הם ישבו יחד בעודם מרצים עונש מאסר שלוש שנים או יותר. עד המדינה סיפר שעשה עם אדרי הרבה פעילויות בבית הסוהר ונפתחו להם שני תיקים על סחיטה באיומים. אדרי דאג לכלכל אותו במשך תקופה ארוכה והיה דואג גם למשפחתו בחוץ. עוד סיפר שבתחילת המעצר אדרי ביקש ממנו לדקור מישהו שאיתו הוא היה בסכסוך. הוא הסביר שהמעשה הזה חיזק את הקשר ביניהם ברמת המחויבות האישית. הוא תיאר את היחסים ביניהם כמעין יחסי תלות כך שאדרי היה ראש של ארגון פשע גדול והוא היה תלוי בו, וציין כי אולי גם אדרי היה תלוי בו בגלל הסכסוך (פרו' מיום 23.4.2017 עמ' 119-124).

ביחס להיכרותו עם וורו, עד המדינה העיד, כי הכיר אותו בתחילת המעצר, הוא הגיע בעקבותיו לכלא רימונים ושם הם התחברו יותר, וכי הוא וורו, ואדרי היו יחד באותו התא. הם עשו כמה דברים ביחד בכלא, וציין כי וורו גם שותף איתו באחד מכתבי האישום שנפתחו להם בכלא (פרו' מיום 23.4.2017, עמ' 126, ש' 11-15).

אשר לזהבי סיפר, כי ידע מי הוא מזה שנים רבות. בתקופה שבה שהו במעצר החל סכסוך בין זהבי לדטו. בתקופות הראשונות של המעצר, אדרי היה בצד של דטו בסכסוך שהיה לדטו עם זהבי. בשלב מאוחר יותר התחיל הסכסוך בין יוסי לדטו. במסגרת שיחת וועידה שערכו אדרי וזהבי הם סיכמו שהסכסוך ביניהם יפסק והם יוציאו ספר תורה לזכרו של אח של זהבי (מכאן הכינוי שניתן לזהבי "הספר") והם התחברו לזהבי להמשך פעילות (פרו' מיום 23.4.2017, עמ' 126-127).

אשר להיכרותו עם הנאשם - אדי מכלוף - ציין עד המדינה, כי גם אותו הכיר במהלך המעצרים שלו, לא זה האחרון אלא בסביבות 2009 - 2010. נוצר ביניהם קשר טוב והנאשם היה גם חבר טוב של וורו, כך שלדבריו הקשר היה חזק ואמין (פרו' מיום 23.4.2017, עמ' 127, ש' 23-26).

עד המדינה אישר כי ישב בכלא החל מפברואר 2011 עד ספטמבר 2014 כמעט 4 שנים. עד המדינה ציין, כי הוא לא ישב באותו כלא עם הנאשם אבל לפעמים נפגשו במעברים וגם היו מדברים בטלפון. עוד סיפר, כי פעם ישבו במאסר יחד כאשר הכירו ולאחר מכן נתקל בו פעם פעמיים במעברים והיו ביניהם שיחות טלפון. לאחר שהסניגור אמר לו, כי במאסר

האחרון שהחל מפברואר 2011 הנאשם לא היה במאסר ולכן לא הגיוני שנפגשו, השיב שאולי זה היה במאסר הקודם כאשר הם הכירו. לשאלת הסניגור אישר, כי הנאשם לא הפקיד לו כסף בקנטינה וכי הוא אינו זוכר אם שלח כספים לאשתו וילדיו וכי "אולי עזר בקטנה". לצד זאת ציין, כי הנאשם עזר הרבה לאשתו לדוגמא בכך שאחסן ציוד של עד המדינה כאשר הוא עבר דירה במכולה אצל הנאשם במושב, והוא חושב שהנאשם עזר לו גם קצת בכסף, אך הוא לא זוכר במדויק ולא יודע להגיד (פרו' מיום 11.7.2017, עמ' 278-280).

עד המדינה ציין, כי לא היה בביתו של הנאשם אך הנאשם היה אצלו כמה פעמים וכי בחודשיים בהם הם היו משוחררים ועד הפיצוץ הוא היה אצלו בבית ומתחת לבנין די הרבה (פרו' מיום 11.7.2017, עמ' 280).

ביחס לרמת הקשר שלו עם הנאשם, עד המדינה העיד כי היו לו ולנאשם שיחות מהכלא, הוא לא זוכר אם הוא היה בחוץ או עצור (פרו' מיום 11.7.2017, עמ' 282, ש' 6-10). לאחר השחרור הוא היה בקשר טלפוני עם הנאשם, הוא אינו זוכר אם מהטלפון שלו או מהטלפון של אונדרה. עד המדינה סיפר שהכינוי של הנאשם בחבורה היה "פרנויה" בגלל שהוא היה חשדן, היה נעלם והיה קשה למצוא אותו (פרו' מיום 11.7.2017, עמ' 283).

כאשר נשאל על ידי הסניגור, כיצד הוא טוען כי היו לו שיחות עם הנאשם כאשר בטלפון של הנאשם שנתפס הוא לא היה באנשי קשר שלו וגם בטלפון שלו הנאשם לא הופיע, השיב כי יכול להיות שהם החליפו סימים ולא היה לו את המספר ויכול להיות שהקשר היה דרך וורו, כך שיכול להיות שבאותו פרק זמן לא היה לו את המספר של הנאשם ולנאשם לא היה את המספר שלו. גם ביחס לכך שיש מעט שיחות בינו לבין הנאשם השיב שהיה קשר מהטלפונים שלו ויכול להיות שהקשר נוצר דרך אונדרה שהיה איתו כל היום, שכן הקשר בין אונדרה לנאשם היה יותר טוב. עוד הסביר שלא לשווא הוענק לנאשם השם פרנויה, מאחר והוא היה ממעט בשיחות טלפון. גם כדי לעדכן אותם שהכל בסדר הנאשם היה מגיע פיזית להודיע להם (פרו' מיום 11.7.2017, עמ' 286-287). עד המדינה נתן הסבר זה אף לשאלה מדוע לאחר שהתבקש לדבר עם הנאשם הוא נשמע אומר בשיחה שאין לו את הטלפון שלו, והסביר: הנאשם היה נעלם ובאותו זמן שהם היו אמורים לקבל את המטען לא היה לו את הטלפון שלו (פרו' מיום 11.7.2019, עמ' 288).

ביחס להשתייכות העבריינית של הנאשם, הסביר כי הנאשם היה קרוב לאחים לביא, וכי הוא אינו יודע איפה הוא מעורב ומאיפה הוא מקבל את האמל"ח או מאיפה הוא מקבל שכר (פרו' מיום 11.7.2017, עמ' 292). אשר לקשר בין הנאשם לאדרי ציין עד המדינה כי הם מכירים, אך הוא לא יודע אם יש ביניהם קשר (פרו' מיום 11.7.2017, עמ' 293).

ביחס לשניר ואזנה ציין, כי הוא מכיר אותו שנים רבות בתור בחור צעיר שגדל בסביבה שלו: "בהיכרות מאוד טובה של המשפחה של הבתים" (כך במקור), ממש ממש חברים. עוד הסביר כי יש לו השפעה על שניר וכי הוא היה מקשיב לעצותיו (פרו' מיום 23.4.2017, עמ' 128, ש' 8-1).

אשר להשתייכות העבריינית שלו הסביר עד המדינה כי: **"בקבוצה שלנו, עד לפני הקשר עם אבי (זהבי - י.ר.ל.) ואדי (בתמליל צוין בטעות "אלי" - דקה 29:30, קובץ 1 - י.ר.ל.) היינו אני, אונדרה, שניר, ניסים, יעקב אלאמו, טל, שמעון גולני ועוד כל מיני נספחים שכל אחד מכיר, ככה שלפעמים היינו משתמשים לצורך מידע או קבלת אמצעים"** (פרו' מיום 23.4.2017, עמ' 131, ש' 12-15). עד המדינה ציין, כי לא היה להם בגדול סכסוך בתקופה של הכלא חוץ מהסכסוך עם "הירושלמים" בגלל דקירה שהייתה (פרו' מיום 23.4.2017, עמ' 131).

אשר להיררכיה של הקבוצה אליה הוא משתייך הסביר עד המדינה שיש את אדרי שהוא למעלה "הוא הכסף" והוא מחליט את רוב ההחלטות. אדרי הוא זה שמממן והוא הראש. עד המדינה וורו עושים את אותו הדבר, ושניר וניסים פחות

או יותר באותו מעמד (פרו' מיום 23.4.2017, עמ' 134, ש' 5-1).

אשר לקבוצת הגרוזינים הסביר עד המדינה, כי יוסי קריחלי הוא אח של דטו (דוד קריחלי). דודו בוטראשוילי הוא שותף של דטו ומנהל את עסקי ההימורים. מנשה מאור ז"ל גם היה שותף של דטו וניהל את עסקי ההימורים.

דטו ו"הגרוזינים" שייכים לקבוצה של בני שלמה והוא פעיל באשדוד וגם בעיר רחובות קשורים אליו. לבני שלמה יש סכסוך עם שלום דומרני ובשנים האחרונות בעקבות הסכסוך שלהם עם דטו, נוצר לבני שלמה סכסוך גם עם הקבוצה שלהם (פרו' מיום 23.4.2017, עמ' 129, ש' 23-7; עמ' 130); כאשר עד המדינה שייך את הקבוצה שלהם לשלום לדומרני (שם, בעמ' 134).

עד המדינה הסביר עוד על הסכסוך בין אדרי לדטו, וכי דטו היה חבר מאוד טוב שלהם המון שנים, אך לפני השחרור שלו ושל וורו מהכלא התגלע סכסוך מאוד עמוק בין דטו לבין אדרי. בתחילה היה סכסוך בין זהבי לקריחלי בגלל שדטו לקח לזהבי חלק מקו הייצור של הבקבוקים באשדוד "בדרך לא דרך" וזה פגע מאוד בזהבי (פרו' מיום 23.4.2017, עמ' 133); והקבוצה שלהם תמכה בדטו וזה היה מדובר בסכסוך "קל" שעוד לא התפתח.

בשלב מסוים היחסים בין אדרי לדטו התחילו להתקרר עד כדי שנאה ביניהם וכל אחד פנה לכיוון אחר. אדרי החליט שלא מתאים יותר הסכסוך עם זהבי אשר נוצר למעשה בשביל דטו שהיה מסוכסך עם זהבי, ואז אדרי החליט לעשות סולחה בינם לבין זהבי; מה שהוביל להחמרה ביחסים עם דטו ובני שלמה.

עד המדינה סיפר שבאחת הפעמים בני שלמה אמר לאדרי "נכנסת לנעלם גדולות", ואדרי החליט שמפה אין דרך חזרה, ומשלב זה הסכסוך רק הלך והחמיר - גם עם דטו וגם עם בני שלמה (פרו' מיום 23.4.2017, עמ' 132). בעקבות זאת היו לאדרי שני אירועים בכלא עם אנשיו של בני שלמה - אירוע אחד בו ניסו לשפוך עליו מים חמים עם שמן דרך אשנב ואירוע נוסף בו שלחו מישהו שינסה לחתוך את אדרי (פרו' מיום 23.4.2017, עמ' 141).

עד המדינה פירט אודות מספר אירועים פליליים שתכננה הקבוצה. כך העיד, כי לאחר שחרורם מהכלא של עד המדינה, זהבי וורו הם הציתו את הרכב של מנשה מאור המנוח. הוא הסביר שבתקופה הקצרה שהם היו בחוץ אחרי שהשתחררו מהכלא הם לא הספיקו להתארגן על אמל"ח ואדרי לחץ עליהם להוציא איזושהי פעולה; וכי הוא ואונדרה לא רצו להצית את הרכב כי זה הדליק נורה אדומה לגבי ההתנהלות מול "הגרוזינים", אך אדרי לחץ (פרו' מיום 23.4.2017, עמ' 135, 138).

עד המדינה סיפר גם על אקדח שהוחבא בדירה של רוברט (דוד של שניר) בטיילת באשדוד, שניר נתפס בבניין הזה עם אקדח - אקדח שלדברי שניר הגיע מזהבי, והסביר כי הבניין הזה שימש עבורם כמקום להחבאת דברים. באותו מקום בו הוחבא האקדח הם החביאו גם מטען חבלה שהיה יחסית קטן ואמור היה לפגוע ברוני שהוא אחד העובדים של דטו, מטען - "שלא יהרוג אלא רק יפצע"; וכי גם את המטען הזה סיפק הנאשם (פרו' מיום 23.4.2017, עמ' 140-141).

עוד סיפר שהיה לאדרי סוג של סכסוך משפחתי עם בחור בשם צ'רלי אדריאן ואדרי ביקש מהם שיפגעו בו, ירו לו ברגל, ידקרו אותו - לא משנה מה, שתהיה פגיעה מאדרי אליו. באותו זמן היה להם רימון והם החליטו לזרוק לו את הרימון לחצר הבית. את הרימון הם קיבלו מהנאשם. עד המדינה הסביר שדיברו על הכל כאשר עוד היו יחד בכלא, אבל אדרי גם העביר אליהם מסרים בטלפון, בקודים, בדיבור ובפתקים ומסרים שהועברו באמצעות עורכי דין מתוך הכלא אל מחוצה לו (פרו' מיום 23.4.2017, עמ' 139).

עד המדינה העיד שההחלטה על הרצח מושא ענייננו התקבלה כבר בכלא, ולאחר שהשתחררו הם דיברו בכל מיני קודים. בכלא הם דיברו בשיחות וועידה כאשר התקשרו לבת הזוג של אחד המשוחחים והיא הייתה מקשרת לאחרים. אחרי שהוא ווורו השתחררו מהכלא הם הודיעו לזהבי שהם מעוניינים לפגוע ב"גרזינים" ולהתארגן על אמל"ח וציוד וזהבי והדבר התאים לזהבי מאוד, כי גם לו יש סכסוך עם "הגרזינים" והוא הניע את זה (פרו' מיום 23.4.2017, עמ' 151-152).

כמה ימים לאחר שהם השתחררו אדרי אמר לו להיפגש עם שלומי באסה ומומי קסנטיני שהם אנשים של שלום דומרני (להלן: "**באסה**" ו"**קסנטיני**" בהתאמה). הם נפגשו איתם ובאותה פגישה עדכנו אותם שהם רוצים לפגוע ב"גרזינים" אשר קשורים לבני שלמה. באסה וקסנטיני נרתמו לעניין והבטיחו שיארגנו להם מטען חבלה תוך כמה ימים וכל סיוע שיצטרכו כדי להוציא את זה לפועל (פרו' מיום 23.4.2017, עמ' 152).

לאחר מכן באחת הפגישות זהבי הביא את המטען לאשקלון. עד המדינה סיפר שהם לא כל כך הבינו במטענים כאלה וחשבו שיש בעיה בסוללה וזהבי הציע שייקחו את המטען החבלה לחבר שיתקן אותו ויחזיר להם. בשלב הזה הם החליטו לשתף את הנאשם שהוא חבר של עד המדינה וגם של אונדרה וורו והנאשם ביקש שיעבירו לו את המטען ליד אשקלון, ליד ביתו. אחרי כמה ימים הנאשם הודיע להם שהמטען לא תקין ואמר שהוא ידאג להם למטען חדש תקין. הם קבעו מקום מסוים וקיבלו הודעה שהמטען מונח במקום שנקבע מראש, שניר הלך להביא אותו, ואז החל מסע אינטנסיבי לאיתור הרכב של "הגרזינים" (פרו' מיום 23.4.2017, עמ' 154).

שניר נסע במונית להביא את המטען שהיה מונח ליד עמוד חשמל. ואז הוא נסע לבית שלו באזור א' באשדוד והחביא אותו, כאשר המטען כל הזמן הזה היה אצל שניר. עד המדינה הסביר שהמטען הוטמן לא יותר מיום יומיים לאחר ששניר לקח אותו בגלל שהם חששו שהסוללה תגמר (פרו' מיום 3.7.2017, עמ' 298-299).

עד המדינה העיד כי הוא ראה את המטען: **"זה מטען מלבני כזה, בצורה מלבנית, מרובעת, עם מעגל חשמלי. יש לו שלושה חוטים שיוצאים ממנו. שהבנו שצריך לחבר שניים מהחוטים לסוללה ואת החוט השלישי שזה היה הנפץ והוא יותר עבה, להכניס לתוך חומר הנפץ לפני שמטמינים אותו באוטו.. זה היה עטוף בנייר דבק אפור כזה"** (פרו' מיום 23.4.2017, עמ' 154, ש' 16-21); וכי הנאשם הסביר להם איך להפעיל את המטען (שם, בעמ' 154). עד המדינה הדגיש, כי ראה את המטען בוודאות בגלל העניין של החוטים ושל הסוללה והוא זוכר בוודאות שראה: **"את הפלטה עטופה איזולירבנד כסוף עם סוללה ומעגל חשמלי ירוק"** (פרו' מיום 3.7.2017, עמ' 301, ש' 16-18) וכי הנאשם: **"ידע שמטען מופנה לפגיעה בגרזינים"** (פרו' מיום 23.4.2017, עמ' 155, ש' 4).

עד המדינה הסביר, כי אין לו ניסיון במטענים והוא אינו יודע באיזה מקום טוב להטמין את המטען ברכב וכי הנאשם הסביר לו ולוורו איך לעשות זאת (פרו' מיום 3.7.2017, עמ' 304).

לגבי המטען הראשון שהתקבל מקסנטיני ובאסה מי שהחביא אותו זה שניר. הוא לא קיבל הסבר איך להפעיל אותו, אלא זהבי קיבל הסבר (פרו' מיום 11.7.2017, עמ' 335-336). עד המדינה סיפר שהמטען שהגיע מקסנטיני ובאסה היה מסורבל. בשלב מסוים זהבי החליט שהמטען לא תקין ואז הם החליטו להכניס את הנאשם לתמונה. לעומת המטען שקיבלו מקסנטיני ובאסה, המטען שקיבלו מהנאשם היה פשוט להפעלה (פרו' מיום 11.7.2017, עמ' 337-338).

את המטען שהובא מקסנטיני ובאסה, שניר הביא והחביא אותו במקום שאינו ידוע לו (פרו' מיום 11.7.2017, עמ' 339, ש' 8-11). כאשר נשאל עד המדינה האם ראה את המטען הנ"ל השיב כי הוא חושב שכן אך הוא לא זוכר בדיוק היכן

ראה אותו, וכי יכול להיות ששניר הראה לו אותו. עד המדינה ציין, כי אותם חודשיים מאז השחרור מהכלא ועד הפיצוץ היו תקופה בה היה לחץ רב, ולכן הוא לא יכול לזכור כל צעד ולא יכול להצביע על סיטואציה ספציפית בה ראה את המטען שהובא מבאסה וקסנטיני (פרו' מיום 11.7.2017, עמ' 340-341).

עד המדינה תיאר את המטען הראשון שקיבלו מקסנטיני ובאסה: **"חומר נפץ מוארך כזה. אני זוכר שקראנו לו נקניק. בסביבה שלנו. מלבני כזה. לא כמו ריבוע. ארוך כזה ככה".** ובהמשך אמר כי: **"סוללה כזאת, כזאת ככה, עם שני מקומות שאתה מכניס את החוטים"** (שם, בעמ' 341), וכי המטען היה עטוף בשקית או בד (שם בעמ' 343, ש' 6-7).

עד המדינה הסביר, כי הם חשבו שיש בעיה עם הסוללה של המטען או עם המעגל. אחרי שעברו כמה ימים שהמטען היה אצלם הם חששו שיש לסוללה תוקף שיפוג עד שימצאו את הרכב (פרו' מיום 11.7.2017, עמ' 345). עד המדינה ציין, כי ידע שמשהו לא תקין במטען הראשון שהובא מבאסה וקסנטיני וכי המטען: **"לא מקצועי כמו של אדי"**. כאשר נשאל כיצד הוא אומר זאת אם לא ראה את המטען של הנאשם בשלב הזה, אמר כי אח"כ הבין שהמטען מבאסה וקסנטיני לא היה מקצועי - אחרי שראה מה זה מטען מקצועי (פרו' מיום 11.7.2017, עמ' 346).

עד המדינה הסביר, כי בסופו של דבר הגיעו למסקנה שהמטען לא תקין מבחינת הסוללה או מסיבה אחרת. הוא לא יודע איזו סיבה קדמה למה ומי הגיע להבנה הזאת, אך בסוף הגיעו למסקנה שהמטען לא תקין (פרו' מיום 11.7.2017, עמ' 351, ש' 26-29).

עד המדינה תיאר כיצד עירב את הנאשם. הוא ציין כי אמר לנאשם שיש לו כבר מטען חבלה שהגיע מקסנטיני ובאסה. בהמשך לא עדכן אותם שהמטען לא תקין אלא העביר אותו פשוט לנאשם לבדיקה, והנאשם אמר שהוא ידאג להם למטען תקין (פרו' מיום 11.7.2017, עמ' 355). כאשר עומת עם דבריו בחקירה במשטרה בהם ציין, כי אמר לבאסה וקסנטיני שהמטען לא תקין השיב כי אינו זוכר כל דבר שאמר בחקירה (פרו' מיום 11.7.2017, עמ' 357).

לשאלת הסניגור מדוע עירב את הנאשם בעניין וכי הדבר לא הגיוני כלל שכן הוא אינו קרוב לנאשם השיב עד המדינה כי: **"ומה ההגיון שיתפסו את אדי עם מטען ומכל העבריינים במדינת ישראל הוא יחייג אלי ולאונדרה לבוא לקחת אותו? מה ההגיון בזה...אני חס וחלילה לא מכניס את אדי סתם, בשום דבר. אדי לא היה, הוא ידע על המהות של המטען, על העניין שלנו עם הגרוזינים, הוא לא היה, כאילו לכלול אותו בחבורה של הרצח? הוא לא היה. אבל הוא ידע"** (פרו' מיום 11.7.2017, עמ' 357, ש' 14-21).

עד המדינה הוסיף כי הם סמכו על הנאשם: **"אתה לא מבקש מכל בן אדם, מכל פושע שני שלישי מטען. סמכנו עליו, שיתפנו אותו בסכסוך שיש לנו עם הגרוזינים ובמטרה שלנו שהם הגרוזינים. זה שלא אמרנו לו "מנשה, או דודי או יוסי", אני לא יודע להגיד לך, אבל על המהות, של המטען הזה שהוא סיפק לנו, הוא ידע שזה הולך להיצמד לרכב של הגרוזינים"** (פרו' מיום 11.7.2017, עמ' 358, ש' 3-8).

עד המדינה סיפר, כי לא ידוע לו ששילמו לנאשם עבור המטען (פרו' מיום 11.7.2017, עמ' 363 ש' 14-15); וכי הוא אינו יודע מה האינטרס של הנאשם לספק להם אמל"ח וציוד **"לאותה מלחמה"**, פרט לקטע חברי של הנאשם עם וורו ואיתו (פרו' מיום 11.7.2017, עמ' 292); ובהמשך ציין כי יכול והדבר היה בשל הקשר הטוב של הנאשם עם האחים לביא.

לשאלתו של הסניגור ביחס לכך שהנאשם לא ביקש כסף והוא הציע את עזרתו למרות זאת: **"אולי הוא השתמש באותו חומר נפץ (במטען שהתקבל מבאסה וקסנטיני והם נתנו לו ל"תיקון" - י.ר.ל), אין לי מושג, ורק עשה את ההרכב מסביב, אבל מעבר לזה קיבלנו ממנו עוד מטען קטן והיינו אמורים לקבל את המטען שהוא נתפס איתו ועל זה הוא לא ביקש כסף"** (פרו' מיום 11.7.2017, עמ' 363).

עד המדינה סיפר, כי חוץ מהמטען מושא כתב האישום הנאשם סיפק להם מטען נוסף "מטען קטן" שלא היה אמור להרוג אלא רק לפצוע; זה היה אחרי הפיצוץ כאן, וכמו כן סיפק להם גם רימון. אשר לשאלה אם עדכן את הנאשם למי מיועד המטען, לאחר שהוקרא לעד כי באחת החקירות ציין שהוא **"לא זוכר, לא נראה לי"**, הסביר כי הנאשם: **"הוא ידע את התמונה הכללית. לא צריך לעדכן ספציפית"**, משמע הנאשם ידע שהמטען מושא דיונו וגם המטען הקטן מיועד לפגיעה ב"גרזינים" (פרו' מיום 11.7.2017, עמ' 365).

באשר לשאלה האם הנאשם עשה שימוש במטען הישן שנתנו לו עד המדינה הסביר, כי הנאשם אמר לו או לאונדרה שהמטען הישן זרוק ושהוא לא השתמש בכלום. הוא הסביר שיכול להיות שהנאשם השתמש בחומר הנפץ והרכיב על זה מטען חדש. זה משהו שלא הוא ולא שניר ידעו, כי הם לא היו עם הנאשם בזמן שהוא הרכיב את מטען החבלה ולכן כל אחד מהם משער משהו. דברים אלו אמר עד המדינה בתגובה לשיחה אליה הופנה בינו לבין שניר באחת מהקלטות מדירה בה שהה עד המדינה בהמשך - דירה שהנעשה בה הוקלט וצולם והיא כונתה "הפנדוריה" (בדיסק 34) - שיחה בה נשמעים עד המדינה ושניר מתווכחים בנוגע לשאלה מה עשה הנאשם עם המטען הראשון שהביאו לו (פרו' מיום 11.7.2017, עמ' 371, ש' 2-9).

באשר להטמנת המטען ברכב, עד המדינה סיפר, כי בהמשך הם איתרו את הרכב של "הגרזינים" והחליטו שהם מטמינים את המטען. באותו שלב הקשר שלהם עם "הגרזינים" היה **"קשר חברי אבל מזויף"**, זאת על מנת שיהיה להם חופש פעולה ושהאחרים לא יחשדו בהם (פרו' מיום 23.4.2017, עמ' 155).

העד אמר, כי ביום הפיצוץ (לאחר שעבר קודם לכן הוטמן המטען ברכב של "הגרזינים") הוא, שניר ואונדרה יצאו מהבית בבוקר. בסביבות הצהרים הם פגשו את "הגרזינים" לפגישה חברית כאשר ניסו לתת להם הרגשה שאין מטען ברכב, הם נפרדו ו"הגרזינים" הלכו לבית הקפה שהם תמיד יושבים בו. כאשר הגיעו לשם אונדרה ושניר לקחו את השלט ויצאו מהרכב ועד המדינה נשאר ברכב כדי למלט אותם. לאחר זמן מה הם חזרו לרכב ואמרו שזה זמן לא טוב, כי זה באור יום ויש תנועה ולכן לא בוצע הפיצוץ. בערב זהבי הגיע אליהם ואמר שהרכב חונה על המדרכה בבית הקפה וזו הזדמנות טובה. אונדרה ושניר השאירו את הטלפונים אצל עד המדינה בבית וזהבי אסף אותם. עד המדינה סיפר שהוא לא הלך איתם כי לא היה צורך גם בו, ואחרי כחצי שעה אירע הפיצוץ (פרו' מיום 23.4.2017, עמ' 160-162). לאחר הפיצוץ, עד המדינה אונדרה ושניר הלכו ללוויה של המנוח כדי לשדר עסקים כרגיל (פרו' מיום 23.4.2017, עמ' 179).

עד המדינה שלל, כי ראה בנאשם יעד קל להפללה בגלל שכבר היה נגדו כתב אישום בגין מטען חבלה והדגיש כי לא היה מכניס את הנאשם אם לא היה קשור למטען (פרו' מיום 11.7.2017, עמ' 364).

אשר לידיעתו של הנאשם בקשר לייעודו של המטען השיב עד המדינה כי הוא ואונדרה סיפרו לנאשם שהם מתכננים לפגוע באחד מ"הגרזינים" (פרו' 23.4.2017, עמ' 187, ש' 23-29), וכי הנאשם **"ידע שמטען מופנה לפגיעה בגרזינים"** (פרוטוקול מיום 23.4.2017 בעמ' 155 ש' 4).

בחקירתו הנגדית הסביר עד המדינה כי: **"היו כלל יעדים של הגרזינים. עדכנו את אדי בזה שהמטען הולך להיצמד"**

לאוטו של הגרוזינים. לא אמרנו לו שיהיו באוטו מנשה, דודו ו... אני לא אמרתי לו שמות. זה כללי. יש לנו סכסוך עם הגרוזינים. יש יעדים לפגיעה. יש יעדים לפציעה. יש יעדים למוות. בהתאם לצרכים שהיו לנו ולתוכניות שהיו לנו" (פרו' מיום 11.7.2017 עמ' 365).

באשר למה שארע לאחר הרצח סיפר עד המדינה, כי באותו יום או למחרת אדרי שלח להם 50 אלף שקל והבטיח להם שהם יקבלו משכורת של 50,000 ₪ לחודש והסכום יעלה. אדרי גם שלח אותם לחנות בגדים (כיום - יומיים לאחר הרצח) והם רכשו בגדים בעלות של 40-50 אלף. מי שהיה בחנות הבגדים הם: עד המדינה, אונדרה, שניר, טל ושמעון. מעבר לכך, כמה ימים לאחר הרצח, אדרי הזמין אותם למלון באילת, ושילם על 8-9 חדרים (פרו' מיום 23.4.2017, עמ' 179-180). עד המדינה אישר, כי הנאשם לא היה איתם בנסיעה לאילת וכי הוא גם לא השתתף בקניה של הבגדים, וכי עד המדינה קיבל כסף אחרי רצח המנוח אבל לא העביר לנאשם כסף: **"אדי ואבי (זהבי - י.ר.ל) לא היו מקבלים כסף מאיתנו. הם בפני עצמם. הסברתי את זה אני חושב. הם עזרו לנו. גם אבי עזר לנו קצת בכסף. אדי היה עוזר בכל תמיכה אפשרית. לא בדיוק בכסף, לי לא, אני חושב שלאונדרה קצת יותר. אבל הוא לא התחלק איתנו בכסף הזה"** (פרו' מיום 11.7.2017, עמ' 281). לשאלת הסניגור בחקירה הנגדית עד המדינה אישר, כי לא דאג לנאשם לעורך דין כאשר הנאשם נעצר ולא הפקיד לו קנטינה, וציין כי באותה תקופה הוא היה בבריחה בעצמו ולא היה יכול לדאוג לכלום, וכי בקבוצה הזו הוא לא היה הכתובת לכסף (פרו' מיום 11.7.2017, עמ' 282, ש' 15-19).

תיק המטען הנוסף

עד המדינה סיפר על מטען החבלה נוסף שהם קיבלו מהנאשם. במאמר מוסגר יצוין כי מדובר באירוע שאירע באמצע חודש דצמבר (חודש ו-11 ימים לאחר פיצוץ המטען מושא דיונו) בו המשטרה הבינה מהאזנות הסתר, כי הנאשם עתיד לספק לעד המדינה ולוורו מטען חבלה נוסף, עקבה אחרי הנאשם, והוא נעצר עם חלקי מטען החבלה בידיו בפארק הלאומי באשקלון.

עד המדינה סיפר, כי באותו יום הם קיבלו הודעה מהנאשם שהם יכולים לצאת לכיוון תחנת הדלק ושהוא שלח את המטען עם החברה שלו, הודעה שבדיעבד הוברר שהיא נשלחה כבר על ידי המשטרה מהטלפון של הנאשם. עד המדינה הגיע לתחנת דלק עד הלום ושם הייתה בחורה שאמרה לו שיש משהו מאחורה, הוא פתח את השקית וראה שיש שם מטען חבלה. עד המדינה עלה לרכב עם זהבי ואז התחיל מרדף משטרתי, זהבי נעצר והוא הצליח לברוח (פרו' מיום 25.4.2017, עמ' 148-149). באותה ההתכתבות SMS שהייתה עובר למעצרו של זהבי צוין כי: **"אני שולח את הכסף עם הבחורה באוטו שלי לצומת עד הלום עוד רבע שעה"**. עד המדינה הסביר כי המסרון הזה התקבל מהמכשיר הנייד של הנאשם, וכי כאשר נאמר כסף הכוונה למטען החבלה.

ביחס לתקופה בה היה בבריחה לאחר שנמלט באותו מעמד בו זהבי ווורו נעצרו סיפר עד המדינה כי בתקופה זו רוב הזמן היה מסתובב בחוץ, מגיע מידי פעם לבני משפחה מתקלח ומתלבש, ולמעשה לא עשה כלום מלבד להתחבא (פרו' מיום 23.4.2017, עמ' 142, ש' 30-3); וכי במהלך הבריחה פגש את שלומי אקריש שהיה עוזר לו מידי פעם. בערך 5-6 חודשים מתחילת בריחתו היה לשלומי סכסוך עם "הגרוזינים" ובמיוחד עם אדם דפס אשר שלומי רצה לפגוע בו. בשלב זה בו שלומי אקריש ועד המדינה דיברו ביחס לרצון לפגוע בדפס, הם קיבלו תמיכה בעניין משלום דומרני (אקדח ואולי רכב), שכן אדם דפס מזהה עם אנשיו של בני שלמה, שמצויים בסכסוך עם דומרני.

עד המדינה הסביר, כי שלומי אקריש פנה אליו כיון שעד המדינה היה כבר מסוכסך עם "הגרוזינים", ומדובר באדם שרצה לפגוע בו וזה התאים לו. מבחינת "הגרוזינים" הם כבר ידעו בשלב הזה שעד המדינה וחבריו קשורים לרצח, זאת לאחר

שזהבי שהיה מסוכסך עם "הגרוזינים" נתפס יחד איתם עם מטען החבלה בתיק המטען הנוסף.

עד המדינה סיפר, כי ביקש משלומי אקריש ואופיר לומר לבאסה (שכאמור הינו מאגשיו של דומרני) שהוא גם בפנים בעניין של אדם דפס, והם חזרו מהפגישה והביאו לעד המדינה כסף למחיה, אקדח, שכרו לו דירה, והתחילו "לשבת" על אדם דפס. כך הוא ושלומי ישבו ברכב וחיכו להזדמנות כאשר שלומי היה אמור לירות בו וסטיב אקריש אמור היה לתצפת. הפגיעה לא יצאה לפועל, כי לא היה להם מספיק מודיעין על אדם דפס שהיה בחו"ל באותה התקופה והם ירדו מזה (פרו' מיום 23.4.2017, עמ' 142-144).

באחת הפעמים ששלומי אקריש הגיע אל עד המדינה לאותה דירה, הוא אמר לו שראה בשכונה שלו את יוסי קריחלי, ובגלל הסכסוך שלו עם אדם דפס הוא מוכן לעזור לו בסכסוך עם "הגרוזינים". שלומי הציע כי הוא ינהג על האופנוע, סטיב יתצפת ועד המדינה יירה ביוסי קריחלי. עד המדינה אמר לשלומי שהם יתחילו לשבת על זה ולאחר ששלומי הלך הוא חשב "כל הלילה לבד", על ההשלכות ולכן זה יכול להגיע (פרו' מיום 23.4.2017, עמ' 145-146).

עד המדינה סיפר, כי אותו תכנון לפגיעה ביוסי קריחלי היה חלק מהמניע לפנות למשטרה: **"באחת הפעמים בבריהה, לקחו את אשתי מהבית, כל פעם היו לוקחים את אשתי מהבית, את מסייעת לעברין נמלט וכאלה. באחד הפעמים מפקד הימ"ר נתן לה את מספר הטלפון, אם את רוצה ליצור קשר תדברי איתנו, היא שמרה בצד עד אותו רגע של ההחלטה שאני אמור לרדת לירות ביוסי, לא הייתה פניה לאף אחד במשטרה ולא כלום"** (פרו' מיום 23.4.2017, עמ' 146, ש' 21-28). הוא חשב על ההשלכות של לרצוח בן אדם, שהוא יכנס למעגל הדמים וישב בכלא מאסר עולם והוא חש חרדה מכך. הוא ביקש מאשתו ליצור קשר עם הימ"ר כאשר מה שהיה הכי חשוב לו זה שיעכבו את יוסי קריחלי ושיימנע הרצח. הוא הסביר שלא יכול היה לעמוד ברצח: **"כמו שאמרתי, לא תכננתי שנגיע למעמד זה. אני הייתי עברין, עשיתי הרבה פשעים. אני פושע, אבל לא ברמות האלה. אני כל חיי התעסקתי בפשע, אני לא מסתיר, אבל לא באזור הזה, בכלל לא, אפילו, לא קרוב"** (פרו' מיום 23.4.2017, עמ' 147). הוא הסביר כי כוונתו באזור הזה היא לרצח, למעגל הדמים (פרו' מיום 23.4.2017, עמ' 148).

עד המדינה העיד, כי לא תכנן להיות עד מדינה וציין שאמר למפקד הימ"ר שיבוא לעצור אותו ושישב שנתיים על מה שהוא היה מבוקש כי לא רצה להרוג ורצה לצאת מהחיים האלה שהם רק מוות ובתי סוהר (פרו' מיום 23.4.2017, עמ' 148).

לאחר שפנה למשטרה ועיכבו את יוסי קריחלי כדי למנוע את הרצח, הוא נפגש עם מפקד הימ"ר, והם דיברו על האפשרויות השונות בלי התחייבות. לאחר מכן מפקד הימ"ר ביקש ממנו למסור את האקדח שלו למשטרה ואחר כך החזירו לו את האקדח כשהוא לא עובד, וכך השתלשלו העניינים ומאותו רגע הוא עבד עם המשטרה. לאחר מכן הוא נפגש עם קצין מודיעין, גורמים במשטרה והמו"מ נמשך עד לחתימת הסכם עד המדינה (פרו' מיום 23.4.2017, עמ' 148-149).

אשר לשימוש בסמים העיד עד המדינה, כי עישן המון שנים חשיש ומידי פעם קריסטל (פרו' מיום 11.7.2017, עמ' 296), כאשר בשלב מסוים בין השנים 2012-2013 הרגיש פיזית ונפשית לא טוב והפסיק את השימוש בסמים. העד נחקר על כך שבמהלך חקירותיו במשטרה כאשר נשאל על ידי החוקר אשר חסון אודות שימוש בסמים, תגובתו הייתה **"אל תרשום את זה"** וציין כי אין לו מושג באיזה הקשר נאמרו הדברים (פרו' מיום 11.7.2017, עמ' 298), וכי באותו שלב לא השתמש בסמים וכך גם כמה שנים אחורה. אשר לטענה, כי לא רצה לציין זאת מאחר וחשש שלא יכנס בשל כך לתוכנית להגנת עדים השיב עד המדינה, כי לא ידע באותה תקופה מה הקריטריונים של הרשות להגנת עדים (פרו' מיום 11.7.2017, עמ' 298).

11.7.2017, עמ' 299).

ייתכן כי אמרת עד המדינה במשטרה לא הוגשו, ענין שיש לו רלוונטיות ביחס ליכולת להתייחס לסתירות שנטענו אל מול הנאמר בחקירותיו במשטרה, ואדרש לסוגיה זאת בהמשך.

הסניגור הטיח בעד המדינה, כי חלק מהמעורבים בתיק האשימו אותו בכך שהוא קשור לרצח של קובי אברג'יל ועד המדינה השיב, כי הם ניסו להציל את עצמם ושפכו כל מה שידעו על עד המדינה, אולי בגלל הקשר שלו למי שהתוודה בפניו כי ביצע את הרצח - גולן אוהיון (פרו' מיום 11.7.2017, עמ' 310).

אירועים מרכזיים העולים מעדות עד המדינה, האזנות הסתר, השיחות בדירת המסתור ועדויות הנאשמים עצמם

הוצת רכבו של מנשה מאור.	20.10.2014
הושלך רימון לביתו של צ'רלי אדריאן (סכסוך משפחתי עם יוסי, עד המדינה טוען שהרימון הגיע מהנאשם).	28.10.2014
הטמנת המטען ברכב של "הגרזינים" (לפי גרסת עד המדינה).	3.11.2014
פיצוץ המטען המביא למותו של מנשה מאור המנוח ולפציעתם של יוסי קריחלי ודוד בוטראשווילי	4.11.2014
התאונה של טל פחימה ושמעון גולני - אליהם התוודע אדרי בכלא ולאחר שהשתחררו, אדרי ביקש שיהיו באשדוד ויחזקו אות כוחותיו, והוא אף רכש אופנוע לטל.	17.11.2014
הטמנת האקדח והמטען בבניין בטיילת 7, בהתאם לעדות עד המדינה (אקדח שהגיע מזהבי נמסר על ידי זהבי לשניר, והוטמן בתקרה בבניין בטיילת עד לתפיסתו עד ידי המשטרה).	19.11.2014
תפיסת האקדח ומחסנית אשר הוחבאו בתקרה בטיילת 7 (בקומה 12) באשדוד. במעמד זה שניר נעצר נידון ושוהה בכלא עד ליום 21.8.2015.	23.11.2014
שני אירועים המתרחשים בכלא - שפיכת מים חמים עם שמן על אדרי, ובהמשך אחר מנסה לחתוך אותו.	28.11.2014
מעצרו של נדב עשוש עם רימון ברכבו.	29.11.2014
הנאשם נעצר כשבידיו מטען חבלה נוסף. זהבי ועד המדינה הגיעו לאסוף את המטען לאחר קבלת המסרון אשר נשלח על ידי המשטרה מהטלפון של הנאשם. זהבי ווורו נעצרים ועד המדינה נמלט.	15.12.2014
עד המדינה בברחה.	15.12.2014
עד המדינה התגורר בדירה ששכר הדירה שלה שולם על ידי שלום דומרני וסטיב אקריש, שגם נתנו לו כסף למחיה ואקדח, במסגרת רצונם לפגוע באדם דפס.	מאי 2015 עד יולי 2015 לערך

ערב פניית עד המדינה למשטרה - שלומי אקריש הגיע לדירת המסתור וביקש מעד המדינה שיפגע ביוסי קריחלי - המניע על פי עדות עד המדינה לפנייתו למשטרה.

בסמוך ליום 13.7.2015

עד המדינה פונה לימ"ר נפגש עם סנ"ץ יגאל קלימיאן - מפקד הימ"ר.

14.7.2015

הנאשם, זהבי וורו מודים במסגרת הסדר טיעון בתיק המטען הנוסף עמו נתפסו בחודש דצמבר - ת"פ 56232-12-14. הנאשם מודה ומורשע בהחזקת נשק והובלה ונשיאת נשק, וורו וזהבי מורשעים בניסיון לעשות כן. הנאשם נדון ל-3 שנות מאסר והם לשנת מאסר.

14.7.2015

שניר ואזנה משתחרר ממעצר.

21.8.2015

עד המדינה נמצא בדירת המסתור המואזנת המוקלטת לשם מגיע שניר ונמצא עימו רוב הזמן.

27.8.2015-2.10.2015

פרשת ההגנה

במסגרת פרשת ההגנה העיד הנאשם להגנתו, וכן זומנה לעדות הגב' סיון ספיאשווילי - אחותו של עד התביעה שלומי אלמקייס, אשר נחקרה ביחס לערב בו אירע הפיצוץ ולאזהרה אשר נטען כי הנאשם מסר לאחיה שלומי בנוגע לבעלה יוסי ספיר אשר הינו חלק מקבוצת "הגרזינים".

כמו כן הוגשו מטעם הגנה מזכרים ביחס לצפייה בסרטונים ממצלמות אבטחה (נ/2); דוחות פעולה של שוטרים; פלטי שיחות (ביחס לשיחות הטלפון בין שלומי אלמקייס לספיר חן (נ/5)); בקשות למתן היתר להאזנות סתר ופעילות מעקב טכני בצירוף מפות ותרשים של האזורים המדוברים בעיר אשדוד (נ/6); שיחות מסוימות הנוגעות לנאשם שנקלטו בהאזנות הסתר (לדוגמא נ/10) וכן ראיות הנוגעות לעברו הפלילי ולאופיו של עד המדינה ובכלל זה פסק דין בתביעה אזרחית ור"פ של עד המדינה, וכן הודעת יוסי קריחלי בחקירתו במשטרה (נ/12).

גרסת הנאשם

חקירות הנאשם במשטרה

החקירה הראשונה בה נחקר הנאשם לגבי הרצח הייתה במסגרת מעצרו וחקירתו בתיק המטען הנוסף שם נתפס עם מטען חבלה ביום 15.12.2014. בחקירה זו סיפר הנאשם, כי: "יצאתי לטייל בפארק עם האיש, יש לנו מנהג קבוע אנחנו עושים את זה כמה פעמים בשבוע, יש שם משפחה של שועלים שאנחנו מאכילים אותם ואז (כ)שחזרנו מהטיול הלכתי לשיחים שם והמשטרה קפצו עליי" (ת/7 חקירה מיום 21.12.2014, ש' 7-8).לטענתו, המשטרה קפצה עליו כי הרים חוטים מהרצפה, לדבריו, הוא הרים אותם כדי לראות במה מדובר ואז הוא ראה חוטים ובטרייה (ת/7, ש' 10-18). אם השוטרים היו מחכים 2 דקות הוא היה מתקשר למשטרה. כשנשאל כיצד זה מסתדר עם כך

שאמר שהוא לא ידע שזה מטען חבלה, ומצד שני לדבריו היה מתקשר למשטרה משמע ידע שזה מטען חבלה, השיב הנאשם כי אם היה חושד היה מתקשר למשטרה (ת/ב, עמ' 9). הנאשם הסביר בהמשך החקירה שהגיע למקום פעמיים, פעם אחת כדי להטיל את מימיו כשבא להאכיל שועלים ופעם שניה כאשר הרים את החוטים ביד (ת/ב, ש' 299-300). הנאשם שלל כי השתין שם כדי שלא יהיה שם ד.נ.א ומאותה סיבה הגיע לשם עם כפפות (ת/ב, ש' 305-309).

בחקירה נוספת מיום 15.12.2014 הנאשם שמר על זכות השתיקה.

בחקירה מיום 21.12.2014 הנאשם נשאל מדוע כאשר זיהה, כי מדובר במטען חבלה לא מיהר להתקשר למשטרה אלא הביא כפפות והנאשם הסביר שרצה לבחון את זה (ת/ו, ש' 7-10), וביתר החקירה שומר הנאשם על זכות השתיקה.

בחקירה מיום 22.12.2014 נשאל ביחס לכך שאמר כי בלילה שבין 14-15/12/2014 הלך להאכיל שועלים והסביר שלא ראה באותו לילה את מטען החבלה. לאחר מכן נשאל הנאשם מדוע חזר לאותו המקום יום למחרת בבוקר והשיב כי הגיע להשתין, אבל לא עשה זאת וזיהה את החלקים של המטען חבלה. כאשר נשאל מדוע לאחר שזיהה את החלקים חזר לאותה נקודה 45 דקות לאחר מכן ולא טרח להודיע למשטרה, השיב הנאשם כי בהתחלה לא חשד שזה עד כדי כך וחזר עם כפפות כדי להסתכל שוב, וכי הוא תכנן להתקשר למשטרה. כאשר נאמר לנאשם שנערכה סריקה במקום ולא היה אוכל לשועלים השיב הנאשם כי הוא אומר שכן (ת/ח, עמ' 1-3). בהמשך החקירה שמר הנאשם על זכות השתיקה.

בחקירה מיום 31.12.2014 נחקר לגבי מפגש עם שלומי אלמקייס יום לפני הרצח. הנאשם ציין שאינו זוכר איפה היה ביום 3.11.2014 וכי ביום הרצח - 4.11.2014 הוא היה באשקלון כל היום בדיון בבית המשפט השלום באשקלון, וכי באותו יום קיבל שיחה מבית הסוהר ושאלו אותו מי נרצח; הקשור לחברו אופיר לביא (ת/ז, עמ' 2). הנאשם השיב, כי אינו מכיר את הדמויות המשתייכות לקבוצת הגרוזינים וכי לא ידע לפני הרצח שיש כוונה לפגוע בהם (ת/ז, עמ' 3). לגבי שלומי אלמקייס ציין כי הוא מוכר לו מבית הסוהר (ת/ז, ש' 86-87). הנאשם שלל כי הניח מטען חבלה (ת/ז, ש' 97-98). באשר ליצחק איילו הסביר כי הוא מכיר אותו והם היו יחד בתא בכלא שיקמה (שם, ש' 102). כשהוטח בפניו כי הוא הניח את מטען החבלה שכתוצאה מפיצוץ מת מנשה מאור, הנאשם צחק ואומר שמשה קליין הניח את המטען (ת/ז, ש' 128-130).

בחקירות שנחקר לאחר מעצרו בתיק זה הנאשם שמר על זכות השתיקה. בחקירה מיום 6.10.2015 הנאשם ציין כי לפני שנכנס לכלא עסק באילוף כלבים במושב שקמה וביתר החקירה שמר על זכות השתיקה (ת/ג') וגם בחקירות מיום 8.10.2015, 22.10.2015 שמר הנאשם על זכות השתיקה.

עדות הנאשם

הנאשם סיפר כי הוא בן 43, נשוי ואב לחמישה ילדים.

הנאשם העיד כי הוא הכיר את אדרי במעברים כאשר נעצרו בתיק המטענים, וכי במעברים של "כלא שקמה" הכיר גם את שלומי אלמקייס. הנאשם הסביר, כי מדובר בהיכרות שטחית ולאחר הסיום במעברים חוזרים לבית הסוהר (פרו' מיום

מ4.3.2019, עמ' 459-460). את וורו הכיר גם במעברים והם חברים, ואת זהבי הכיר בבית המשפט עת נפגשו בהמתנות במסגרת תיק שהתנהל לפני 7-8 שנים (פרו' מיום 4.3.2019, עמ' 462-463). ביחס לעד נדב עשוש אישר כי מכיר אותו הרבה שנים, הם גדלו באותה שכונה והוא מכיר גם את משפחתו (פרו' מיום 4.3.2019, עמ' 463). הנאשם העיד, כי אינו מכיר את יוסי קריחלי, גבי קריחלי, דודו בוטרשוילי או את מנשה מאור ז"ל (פרו' מיום 4.3.2019, עמ' 464).

ביחס לעד המדינה ציין, כי הכיר אותו במעברים של כלא שיקמה, הם דברו כמה פעמים בחוץ ואולי הייתה שיחת ועידה כשהיה בבית הסוהר, לא יותר מזה, ולאחר שהשתחררו הייתה להם פגישה באשדוד. למעשה, הנאשם ציין בעדותו, כי מה שעד המדינה תיאר כקשר טוב, חזק ואמין, לא נכון (פרו' מיום 4.3.2019, עמ' 466).

את אשתו של עד המדינה הוא מכיר "**חפוף כזה**" כאשר הוא שלל שהיה בביתם. את זהבי פגש בבית המשפט בהמתנות. לאחר שהוטח בו, כי הוא השיב בחקירה שהוא מכיר את זהבי, השיב שהכיר את זהבי בהמתנות 7-8 שנים לפני (סנגורו של הנאשם ציין כי אמר בחקירה קודם שהכירו לפני שלוש שנים) (פרו' מיום 18.3.2019, עמ' 392-393).

לגבי שניר השיב כי לא הכיר אותו, הם הכירו בתיק של המטענים, שניר נעצר באותה תקופה על אקדח והוא היה עצור עם זהבי ווורו באותו אגף והנאשם היה בהפרדות (פרו' מיום 18.3.2019, עמ' 393).

הנאשם העיד, כי הוא מכיר את "הגרזינים" מהתיק (פרו' מיום 18.3.2019, עמ' 395). אשר לאחים לביא, ציין כי אופיר האח הגדול מבניהם הוא חבר שלו מבית הסוהר הכירו לפני עשר שנים. הוא מכיר את בני שלמה ועם שלום דומרני אין לו שום היכרות (פרו' מיום 18.3.2019, עמ' 395).

הנאשם העיד כי לא היה לו קשר למטען שפוצץ ביום 4.11.2014 (פרו' מיום 4.3.2019, עמ' 466); וכי הוא אינו קשור למטען הזה, לא בקבלת מטען פגום, לא בתיקונו, ולא בהחזרתו ובמתן הסבר לתיקונו (פרו' מיום 4.3.2019, עמ' 468).

הנאשם ציין, כי לא הייתה לו ידיעה בזמן אמת על מה שהם מתכוונים לעשות עם המטען וכלל לא הכיר את קבוצת הגרזינים (פרו' מיום 4.3.2019, עמ' 468).

בחקירה הנגדית חזר הנאשם וציין, כי אין לו קשר לתיק; הוא הודה מתוך לחץ של כל המערכת והאנשים שבכו ואמרו שלא יראו את הילדים שלהם יותר; וזאת אחרי התלבטויות ולאחר שחשב על זה וגם לו יש ילדים. הוא הסביר שהפעילו עליו לחץ ונאמר לו: "**אי אפשר להפריד אותך מהתיק, אין תזה כזאת, זה לא יכול לקרות**" (פרו' מיום 18.3.2019, עמ' 383).

הנאשם טען, כי אין לו שום אינטרס לעשות את מה שמיוחס לו ולספק מטען חבלה, וכי מדוע שיחלק מטענים חינם? ביחס לאחרים ציין שהם קבוצה, עושים דברים ביחד, קיבלו דברים בעקבות הרצח והפיצוץ ואילו הוא לא קיבל כלום, אף אחד לא שילם לו וכך גם העיד עד המדינה. הנאשם סיפר עוד, כי הוא אף פעם לא בחר צד, וכי בני שלמה שהוא יריב של אדרי והאחרים, הוא שותף של דוד שלו וכי הוא אילף עבור בני שלמה כלבים; ומצד שני הוא היה בקשר גם עם האחים לביא, ואילו הם נמצאים בצד של דומרני (פרו' מיום 18.3.2019, עמ' 455-456).

עוד ציין הנאשם, כי אינו מכיר את "הגרזינים" וגם לא מכיר אף אחד ממי שנקרא הכנופיה של "הגרזינים" (פרו' מיום 4.3.2019, עמ' 476).

הנאשם חזר וציין, כי אינו מתעסק עם מטעני חבלה ואף פעם לא התעסק עם מטענים. אשר למטען החבלה אותו נתפס בתיק המטען הנוסף בחודש דצמבר אמר, כי הוא יכול היה לתת לכך הסבר אבל הוא לא יכול לומר מי הביא לו אותו כי לא יפליל אדם אחר. לטענתו זה נעשה בעל כורחו, עשו לו את זה בצורה ערמומית ואם יבטיחו לו שהוא יכול לדבר וזה לא יפליל אף אחד הוא יספר, כאשר לטענתו, גם שוטר מעורב בכך (פרו' מיום 18.3.2019, עמ' 384). עוד ציין, כי הוא לא זה שהחביא את המטען, אלא הלך לנסות למצוא אותו. הנאשם הסביר, כי אינו יכול לומר איך המטען הזה הגיע לידי וליאזו מטרה, וכי באותו עניין זו הייתה הפעם היחידה שהתעסק עם מטען וזאת הפעם הראשונה שראה מטען חבלה בחייו (פרו' מיום 18.3.2019, עמ' 385).

כאשר נשאל מדוע היה לו איזולירבנד אפור ברכב השיב, כי היו עשרים סוגים של איזולירבנד בפנים בצבעים שונים וכי הרכב בו השתמש שייך לאדם אחר שמוכר איזולירבנד וספריי לצביעה. הנאשם לא ידע מה לומר כאשר התובע הטיח בו שהיו רק שני איזולירבנד ברכב וכי היו בו גם סכינים יפניות, כפפות וכל מיני דברים שקשורים למטען חבלה ולא היה ספריי צבע. ב"כ המאשימה אמר לנאשם כי הרכב בו הגיע לפארק ובו נתפסו גם האיזולירבנד ויתר הדברים, הוא רכב בו הנאשם השתמש תקופה ארוכה - כך לדברי חברו נדב עשוש, והנאשם השיב כי הרכב הוא של אדם בשם פיטוסי, אך לצד זאת אישר כי הוא אכן השתמש ברכב מפעם לפעם בחודשיים האחרונים לפני המעצר, אבל כאמור הרכב לא בבעלותו (פרו' מיום 18.3.2019, עמ' 386).

לשאלת ב"כ המאשימה מדוע נגע במטען החבלה כפי שנצפה ע"י השוטרים ציין הנאשם, כי לא נגע במטען החבלה אלא בבטרייה שלא הייתה צמודה למטען. הנאשם אמר כי נגע בה כדי לבחון את זה ולקח כפפות כדי שהדנ"א שלו לא יהיה על המטען. הנאשם טען שהיה מתקשר למשטרה אם לא היו עוצרים אותו וכי: **"אמרו לי שאם אני אתקשר למשטרה ואסגיר את זה, נדב עשוש ישתחרר"** (פרו' מיום 18.3.2019, עמ' 387, ש' 26-27). הנאשם הסביר שהשוטר לא אמר לו את הדברים אלא לנדב עשוש עצמו, וכי על ב"כ המאשימה לעשות שיעורי בית ולבדוק עם מי הוא נפגש לילה לפני כן. כאשר נשאל הנאשם מדוע סיפר, כי הגיע למקום, בו נתפס עם מטען החבלה, כדי להאכיל שועלים, השיב כי הוא לא שיקר בעניין זה, וכי הוא אכן מאכיל שם שועלים, אך אישר שהמטרה האמיתית להגעתו למקום לא הייתה להאכיל שועלים (פרו' מיום 18.3.2019, עמ' 388-389).

ביחס לשלומי אלמקייס ציין, כי הכירו במעברים והיכרותם שטחית. אשר למפגש עם שלומי אלמקייס "בעל האש", הנאשם אישר שיצחק איילו התקשר אליו, והוא אכן הגיע לשם לזמן קצר של כחמש דקות. הוא לא ביקש לראות את שלומי אלמקייס אלא שלומי היה שם, והוא לא ידע על כך קודם לכן. הוא שוחח עם שלומי על עבודה אבל שלל את הדברים שיוחסו לו לפיהם אמר לשלומי אלמקייס כי רואים אותו יושב ומסתובב עם גיסו יוסי ספיר המשתייך לקבוצת הגרוזינים והזהיר אותו בעניין זה.

הנאשם לא ידע להשיב לשאלת ב"כ המאשימה מדוע ששלומי ימציא את הדברים שהנאשם אמר לו ביחס לגיסו יוסי ספיר ואת האזהרה לגיסו, ואמר כי לא ידע כלל שיוסי ספיר הוא הגיס של שלומי. הנאשם שלל כי אמר לשלומי אלמקייס משהו על "הגרוזינים" אשר יוסי ספיר משתייך אליהם, וציין כי נסע משם לבד ולא עם יצחק איילו (פרו' מיום 18.3.2019, עמ' 398-401; פרו' מיום 4.3.2019, עמ' 477).

באשר לעדה ספיר אשר אף היא העידה ששלומי אלמקייס סיפר לה על דברי הנאשם שהזהיר אותו במפגש האמור (אזהרה הנוגעת לכאורה לגיסו יוסי ספיר המשתייך לקבוצת "הגרוזינים") השיב הנאשם, כי שלומי המציא את הדברים ואמר לספיר (פרו' מיום 18.3.2019, עמ' 402).

לשאלת בית המשפט מדוע ששלומי יגיד לספיר את הדברים ויכניס אותו לסיפור הזה השיב הנאשם, כי אין לו מושג והוא לא היה חלק מהשיחה (פרו' מיום 18.3.2019, עמ' 406).

הנאשם העיד, כי אינו מסוכסך עם עד המדינה וכי הוא אינו כועס עליו גם עכשיו למרות מה שאמר עליו: **"אני בדרך אחרת, כמו שאתה רואה. אני לא כועס על אף אחד"** (פרו' מיום 18.3.2019, עמ' 383).

אשר לנדב עשוי ציין כי הוא חבר ילדות. בתגובה לשיחה של נדב עשוי עם השוטר קליין, ציין כי השוטר קליין הוא עברין. אשר לדבריו של נדב עשוי אשר ציין בחקירה במשטרה, כי הנאשם הוא זה ששם את המטען ברכב עם אזיקונים ווורו לחץ על השלט, אמר כי הדברים לא נכונים ונדב משקר.

ב"כ המאשימה ציין בפניו, כי באותה שיחה נדב סיפר לקליין ש-24 רימונים יעברו לנאשם, כאשר שומעים אותו אומר את שמו של הנאשם ולא נשמע שהתעללו בו. הנאשם מצידו הכחיש שהיו רימונים שהיו צריכים לעבור אליו ואמר שנדב סיפר זאת כי הוא שקרן וניסה למצוא חן בעיני קליין, וכי לא יכול להיות שהוא אמר משהו כזה לנדב כי רצה להתרברב בפניו שהוא זה שהכין את המטען (פרו' מיום 4.3.2019, עמ' 472). הנאשם הסביר כי לדידו נדב הפליל אותו כיון שקיבל מכות ויש לו סף כאב נמוך (פרו' מיום 4.3.2019, עמ' 473). הנאשם הכחיש את דברי עד המדינה כי הרימון שנזרק על הבית של צ'רלי אדריאן הגיע ממנו, וכאשר צוין בפניו כי נדב אמר שהוא היה צריך להראות את הרימון לנאשם, שלל זאת (פרו' מיום 18.3.2019, מעמ' 408-410).

בקשר לדברי נדב, כי הנאשם הכין את המטען של הרצח השיב, כי זה לא נכון ונדב ניסה להציל את עצמו על ידי זה שהוא הפיל על אנשים אחרים (פרו' מיום 18.3.2019, עמ' 415).

אשר לשיחה עם וורו בה הנאשם מספר לוורו כי עשוי נעצר ציין, כי הוא ידע שעשוי נעצר ועו"ד ידע אותו שמדברים עליו בחקירה, שהרביצו לנדב וככה הוציאו ממנו את הדברים (פרו' מיום 18.3.2019, עמ' 379).

לגבי השיחה עם עורך הדין אשר ייצג את עשוי לאחר שנעצר והקשר שהיה לו עם עורך הדין ציין, כי עורך הדין הוא שביקש ממנו לבוא, וכשהגיע לעורך הדין זה סיפר לו שהרביצו לנדב, וכי הוא ווורו חשודים כמי שקשורים לתיק (פרו' מיום 18.3.2019, עמ' 427). לדבריו ישב עם עורך הדין רק חצי שעה למרות שאמר לנדב בשיחת טלפון שישב אתו 4 שעות (פרו' מיום 18.3.2019, עמ' 429-430).

בשלב מסוים בחקירה הנגדית הנאשם נשאל על השיחה עם וורו בה הם מדברים על כך שנדב עשוי נעצר והנאשם מאשר לבסוף, בניגוד למה שטען קודם, כי הוא ידע כבר אז על הסכסוך עם "הגרועים" (פרו' מיום 18.3.2019, עמ' 420-421).

הנאשם נשאל מדוע שמר על זכות השתיקה במשך 3 חקירות ואמר שהוא נתן את הגרסה שלו גם לגבי הרצח בתיק של המטענים בפני החוקר חנו, ולאחר מכן שמר על זכות השתיקה בעצת עורך דינו (פרו' מיום 18.3.2019, עמ' 453).

הנאשם התייחס לשיחה עם עד המדינה (נ/8). הנאשם הסביר כי דיבר עם עד המדינה בנוגע לרכב שנלקח בצורה של "עקיצה" מקרוב משפחה שלו. הוא ביקש עזרה מוורו בהשבת הרכב וזה הפנה אותו אל עד המדינה, שכן עד המדינה מכיר את האנשים האלה (פרו' מיום 18.3.2019, עמ' 376).

בחינת יריעת המחלוקת והשאלות העומדות להכרעה הנגזרות ממנה

על פי כתב האישום, לאחר אותו תכנון של הפגיעה בקבוצת הגרוזינים על ידי אדרי יחד עם עד המדינה, שניר ואזנה ואנדרה וורו, צורף זהבי לאחרים לאור אינטרס משותף לפגיעה בקבוצת הגרוזינים. בהמשך צרפו הקושרים את הנאשם לקשר כדי שהוא יספק את מטען החבלה אשר באמצעותו בוצע הרצח.

מנגד הנאשם מכחיש כל קשר למעשים המיוחסים לו, למטען החבלה, לכך שהוא בעל ידע בהכנת מטעני חבלה, ואף מכחיש את המעשים בהם הודה בתיק המטען הנוסף, שם הודה בהחזקה, הובלה ונשיאת מטען חבלה בחודש דצמבר 2014. מכאן שיריעת המחלוקת בתיק זה מתפרשת על פני כל הזירה, וחזית המריבה רחבה ומשתרעת לאורך כל החזית. הנאשם למעשה לא מאשר דבר מהעובדות המתוארות בכתב האישום, לא את הסכסוך עצמו, לא את הקשר למרבית המעורבים בפרשה, ולא את המעשים הספציפיים המיוחסים לו. גרסת הנאשם הינה למעשה - אין לי כל קשר לסכסוך, לאנשים המעורבים או לרצח, ואיני יודע מדוע שמי שורבב לעניין.

אדגיש כבר עתה, כי מהיקפה של גזרת המחלוקת, אותה שרטט הנאשם בתשובתו להאשמות כנגדו, יגזר גם אופן בחינת הראיות ובכלל זה היקף הסיוע הנדרש.

דין והכרעה

ביום 4.11.2014 קול עז של פיצוץ פילח את האוויר ברחובותיה של העיר אשדוד. באותו הפיצוץ נהרג המנוח - מנשה מאור ז"ל ונפצעו שניים נוספים - יוסי קריחלי ודודו בוטראשוילי.

רצח המנוח ופציעת השניים הנוספים, בטבורה של העיר אשדוד, אשר נראה כמה שקרוי "חיסול חשבונות" בעולם העברייני, נחקר באינטנסיביות. המשטרה חשדה באדרי, בוורו ובעד המדינה בשל הסכסוך שהיה בין אדרי לדטו. אף שמו של הנאשם עלה כחשוד יחד עם האחרים, בשל אינדיקציות שונות שהיו בידי המשטרה. מכאן החלו האזנות סתר על שיחות שניהל אדרי מהכלא וכן לחלק מהנאשמים ואף נעצרו ונחקרו אנשים שונים ביחס לקשר לרצח. עם זאת, הראיות התגבשו למעשה רק לאחר שעד מדינה פנה למשטרה ונכרת עמו ההסכם לפיו קיבל מעמד של עד מדינה. במסגרת הפעולות בוצעה הקלטת בדירת המסתור שכונתה "הפנדוריה" (עד המדינה כונה פנדורה ומכאן נגזר שם הדירה) (להלן: "הפנדוריה"). בהקלטות נראים שניר ועד המדינה, אשר בילו יחד בדירה שעות ארוכות במהלך "העלו זיכרונות" ביחס לאירועי העבר ובכלל זה הרצח מושא דיונו. באותן שיחות אנו מוצאים אמירות ברורות של שניר על מה שקרה בעת הטמנת מטען החבלה ברכבו של דודו בוטראשוילי, על אירועי יום המחרת בו חיפשו את חברי הקבוצה היריבה, ולאחר מכן שיחה המתייחסת לרגעים בהם פוצץ מטען החבלה שהוטמן ברכב.

הצולל לתוך הראיות השונות שהובאו בפניו בתיק זה מגלה עולם עברייני פעיל וגועש. הגם שלעיתים מעל לפני השטח נדמה כי הוא רדום, מתחת לפני השטח ישנה פעילות לא מבוטלת, עיסוק בלתי פוסק ואפילו אובססיבי מעט בתכנון, ניסיונות הצטיידות באמל"ח והוצאה לפועל של מעשי פגיעה באחרים. בעולם זה נלחמות כנופיות האחת ברעותה, ומילה או משפט המתפרש ככזה שאינו במקום הנכון, יכולים לעלות לאדם בחייו, עולם בו חיי אדם נדמים כחסרי ערך, נוכח היד הקלה של האחר על ההדק.

כל אלו מנוהלים, למגינת לב, באופן המעורר סימני שאלה ממשיים, באופן שוטף בשיחות יומיומיות כמעט לעיני כל, מתוככי הכלא.

מהאזנות הסתר עולה בבירור, כי אדרי שהינו אסיר במשך שנים לא מעטות ממשיך לנהל את ענייניו מתוך הכלא באין מפריע באמצעות שיחות טלפון יומיומיות, ממשיך לקבל החלטות, לשלוח הוראות לאחרים בין באמצעות שיחות טלפון ובין באמצעים אחרים, כאשר אף הוא מאשר זאת. עוד עולה כי היו לו קוים של הלוואות בריבית וכי בשיחות עולים עניינים פליליים. נדמה כי אין חולק שמצב בו אסיר ממשיך לנהל פעילות בלתי חוקית בצורה כה ברורה ומובהקת, זאת באמצעות אחרים, עימם הוא מתקשר מתוככי הכלא בין היתר באמצעות שיחות טלפון, מעוררת לא מעט סימני שאלה ומצריכה בדיקה ובחינה של הדברים.

הבוחן את האזנות הסתר ואת השיחות שהוקלטו בפנדוריה, מתוודע לעולם בו השיח מתנהל, כעניין של יום ביומו, בשאלה מיהו היעד הבא לחיסול, איך מצטיידים באמצעי לחימה; ממי ניתן להשיג אותם; באיזו דרך אפשר להגיע לפגיעה באותה יריבים; כיצד ניתן להצטייד בקסדות, אופנועים ושאר כלי משחית ולהיערך ולהוציא פעולות רבות ככל שניתן נגד היריבים, וכך להשיג כסף ולקנות תהילה או הערכה אצל הקבוצה אליה משתייכים. ככל שהפוגעים נעשים חשודים יותר בעיני חברי הקבוצה עמה קיים הסכסוך, קם הצורך של אותם פוגעים להתמגן מפני פגיעת תגמול, וחוזר חלילה.

בתיק זה חברו חמישה נאשמים אשר הודו איש איש בחלקו בביצוע מעשה הרצח. לנאשם אשר הודה גם הוא תחילה, אפשרנו לחזור בו מהודאתו.

התביעה הניחה בפני בית המשפט מסכת של ראיות ועדויות הכוללות ראיות ישירות ונסיבותיות מטיפוסים שונים. החל בעדות עד המדינה; דרך עדים שונים אשר נטען כי הם יכולים להעיד ולשפוך אור על מקרה הרצח שבפנינו, המשך בהקלטות של שיחות בין חלק מהנאשמים בכתב האישום המקורי - שיחות אשר נקלטו בהאזנות הסתר שהחלו מיד בסמוך לאחר הרצח, בצילומים והקלטות של שניר ועד המדינה ב"פנדוריה"; וכלה בעדויות הנוגעות לתיק מאוחר יותר כרונולוגית אשר בו הנאשם כבר הודה, הורשע ונדון עוד טרם מעצרו בתיק זה.

ראיות התביעה יוצאות מתוך ראייה מרכזית ביותר - עדות עד המדינה אשר נמצא בליבת האירועים; עדות אשר מהווה למעשה את הגזע אליו נקשרים ענפים נוספים - ראיות סיוע וראיות עצמאיות אשר ממילא מהוות גם סיוע לעדות עד המדינה. למעשה, ניתן לומר כי במקרה זה בפנינו עץ אשר לו גזע נוסף - שמקורו באמרות שניר בפנדוריה - עדות מוקלטת ומצולמת אשר היא בבחינת ראיה עצמאית ונפרדת אשר מובאת בפנינו כפי שהיא, ללא עריכה, ללא ליטוש או שינוי.

אם כן, שני אדנים אלו - עדות עד המדינה ואמרות החוץ של שניר אשר הוקלט ב"פנדוריה" בה שניר ועד המדינה שהו במשך תקופה של יותר מחודש ימים, הם אבני היסוד הראייתיים בתיק זה.

העדויות של עד המדינה כוללת תיאור של הסכסוכים בין הקבוצות, הרצון והלחץ לפגוע ב"גרוזינים" במשך תקופה ארוכה מאז שהוא ווורו השתחררו מהמאסר, ההתנהלות בתוך הקבוצה מול אדרי בכלא, ובתוך כל אלו ומתוך אותו רצון להוציא פעולה כנגד קבוצת הגרוזינים - ביצוע הרצח.

עיקרי עדותו של עד המדינה נוגעים להשתלשלות האירועים מאז שחרורו מהכלא בקיץ 2014 כאשר אדרי מן הכלא דוחק בהם להוציא פגיעות נגד מי שהוא אינו "חפץ ביקרם". בשים לב לכך בתחילה הוצת רכבו של מנשה מאור ז"ל, בהמשך נזרק רימון לעבר ביתו של צ'ארלי אדריאן, ולאחר מכן החלה ההכנה וכל מה שקדם לביצוע מעשה הרצח ולאחריו. עד המדינה העיד גם על מה שארע בתיק המטען בחודש דצמבר - כחודש לאחר הרצח. אירוע אשר הוביל למעצרים של הנאשם, זהבי ווורו בקשר עם המטען, כאשר עד המדינה נמלט מהזירה והיה בבריחה כחצי שנה, עד החלטתו לנסות ולהפוך לעד מדינה. עד המדינה גם העיד על התקופה המאוחרת יותר לאחר שנכרת עמו ההסכם בה שהה בדירה שסיפקה לו המשטרה (הפנדוריה) ובאותה דירה בוצעו הקלטות.

מאידך נפרסה בפנינו גרסת הנאשם אשר טוען, כי ככלל אין לו כל הבנה או ידע בייצור מטענים ובפרט במקרה זה כי לא היה לו כל קשר אל המטען שהתפוצץ והוביל למותו של מנשה מאור, ואין לו קשר לקבוצת הנאשמים או לסכסוך עם "הגרוזינים". גרסה זו לטענתו נתמכת במסמכים שונים שהוגשו ביחס לפלטי שיחות ביחס לערב שקדם לרצח (נ/5), מסמכים הנוגעים להאזנות סתר וכן הרישום הפלילי וגזרי דין הנוגעים לעברו של עד המדינה.

הילוכנו בבחינת הראיות והשאלות הדרושות להכרעה

ההכרעה בענייננו הינה דו שלבית:

בשלב הראשון - קביעת העובדות - יש להכריע בשאלות:

א. האם יש קשר בין הנאשם למטען שהתפוצץ והביא למותו של מנשה מאור?

ובכלל זה השאלות הבאות:

- האם לנאשם ידע בתחום החבלה? כאשר הנאשם טוען כי אין לו כל ידע בתחום.
- האם לנאשם היה קשר למטען החבלה ומה היה חלקו של הנאשם בייצור המטען או הכשרתו של המטען באופן שהיה תקין לפעולה ובהובלתו לשם אספקתו לאחרים?

ב. האם הנאשם ידע כי המטען מיועד לפגיעה במי מהנמנים על קבוצת הגרוזינים?

ההכרעה בעניין זה תיעשה על פי מכלול הראיות שבאו בפנינו, כאשר הקביעות העובדתיות נגזרות אף מתוך המשקל ומידת המהימנות שנייחס לעדויות שונות.

בשלב השני - לאחר שנקבע מהן העובדות אשר הוכחו ביחס לנאשם, יש לצאת ולבחון מהן העבירות המתגלות מהקביעות העובדתיות שקבענו, אם אלו מתגלות כלל, וזאת בהתייחס לעבירות בהן מואשם הנאשם ובכלל זה עבירת הרצח ושתי עבירות ניסיון רצח, לנטלי הראיה, ולדין הקיים.

הערכת עדות עד המדינה בהתאם להלכות הנוגעות לעדות עד מדינה ודרישת הסיוע לעדותו

העדות הראשונה והמרכזית הינה כאמור עדות עד המדינה הנמצא בשנות הארבעים לחייו, נשוי ואב לשלושה ילדים, אשר העיד על עצמו כמי שמצוי ועוסק בחיי הפשע מגיל 19-20.

סעיף 54א(א) לפקודת הראיות קובע כי עד מדינה הוא: **"שותף לאותה עבירה המעיד מטעם התביעה לאחר שניתנה או שהובטחה לו טובת הנאה"**.

כריתת הסכם עם עד מדינה, שהוא עצמו עבריין תוך מתן טובות הנאה, טומנת בחובה בעייתיות מובנית - **"הסדר עם עבריין המעורב בעבירה, שלפיו ישמש 'עד מדינה', הוא בבחינת הכרח בל יגונה. תכליתו לאפשר מיצוי הדין עם עבריינים שפשעו על-ידי עדות מי שחבר להם בביצוע העבירה"** (ע"פ 5825/97 עובדיה נ' מ"י פד"י נה(2)933, עמ' 947).

בפנינו עד מדינה אשר מצוי בלב התכנון והעשייה ונטוע עמוק במשך שנים בעולם העברייני, כאשר פעילותו ערב פנייתו למפקד הימ"ר בהצעה לשמש כעד מדינה, התאפיינה במעורבות עמוקה בתכנון של מעשים פליליים בדרגת חומרה גבוהה - ובכלל זה תכנון קטילת אחרים, לא פחות. נוכח האמור בבואי להעריך את עדות עד המדינה, את מהימנותו, ואת המשקל שראוי ליתן לה, נתתי דעתי על כך כי עד המדינה שבפנינו, כפי שהוא אף העיד על עצמו, הינו מי אשר חי חיים עבריינים במשך שנים רבות, ביצע עבירות לא מעטות בתחום הסמים, עבירות אלימות, שוד, דקירה בכלא ועוד.

מעבר לכך עד המדינה היה פעיל ושותף לתכנון ואף ביצוע או למצער "ביצוע חלקי" של עבירות פליליות חמורות. בכלל זה התכנון לרצח של מנשה מאור ז"ל, קבלת מטען חבלה והצטיידות באמל"ח לפגיעה בקבוצת היריבה - קבוצת הגרוזינים. בתקופה שהיה בברירה אף חבר לאחרים והיה שותף לייזום ותכנון של ניסיון לרצוח את אחיו של דטו - יוסי קריחילי, וקודם לכן חבר לאחרים ושהה בדירת מסתור ממנה תכננו להוציא לפועל חיסול של אדם נוסף.

לצד האמור יש לזכור כי: **"'עד מדינה' לעולם אינו צדיק בדורותיו, ואין התואר 'עד מדינה', הנשמע 'מלכותי' לאדם מן היישוב, אינו משמיע כבוד של מזכיר מדינה, ואינו משקף לאמיתו אלא לשון נקייה כלפי עבריין**

המעיד כנגד טובת הנאה מסוג זה או אחר נגד משתתפים אחרים בעבירות, שותפיו לעבירות (ראו ע"פ 869/81 שניר נ' מדינת ישראל, פ"ד לח(4) 234 169 (השופט כתארו אז - שמגר)). מהימנותו של עד מדינה "חשודה" מראש וטבולה כאמור בטובת הנאה, אך היא נבחנת, ככל עדות, על פי "התנהגותם של העדים, נסיבות העניין ואותות האמת המתגלים במשך המשפט" [ע"פ 3197/07 וואהבי עיאת נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 26.11.2007)].

אף הפסיקה הכירה אפוא בכך שעד מדינה אינו צדיק אלא רחוק מכך, הוא עבריון המעיד נגד שותפיו. בעניינו ברור, כי מי שיכול להביא מידע ולהעיד על הרצח ועל כל פעילותה של אותה חבורת אנשים אשר היו מעורבים, בין היתר, בתכנון מקרה הרצח שבפנינו, חייב להיות מי אשר מצוי ברזי פעילותם, חי בתוכם את אותו אורח חיים עבריוני ואת סוג הפעילות הפלילית בה הם עוסקים, כעניין של יום ביומו, שאחרת לא היה יכול לספק את אותו מידע למשטרה.

כך למשל בע"פ 486/16 אריה שירזי נ' מ"י (מיום 13.9.2018) (להלן: "עניין שירזי") בו הועלו טענות נגד חתימת הסכם עד המדינה וכי עד המדינה הוא בבחינת עבריון עיקרי דחה בית המשפט העליון את הטענות וקבע כי:

"מוסד עד המדינה "הריהו בבחינת הכרח אשר לא יגונה, ולא אחת זוהי האפשרות היחידה כדי להתחקות אחר ביצוע מעשים פליליים חמורים, לגלותם ולהביא את העבריינים העיקריים לדין" (ע"פ 190/82 מרקוס נ' מדינת ישראל, פ"ד לז(1) 225, 291 (1983)). על דרך הכלל, בית משפט זה בשבתו כבג"ץ לא מתערב בשיקול דעתן של רשויות התביעה במסגרת עריכת הסכמי עד מדינה, ועל המלין נגד תוקפו של הסכם כזה, מוטל להראות כי נפל בהחלטה על עריכת ההסכם "פגם ברור וגלוי המצביע על פגיעה בטוהר המידות השלטוני או בעקרונות המינהל הציבורי התקין"...."

יצוין כי טענות ההגנה על כך שבעברו הרחוק של עד המדינה, אשר כאמור הינו עבריון רב מעללים, הרשעות בעבירה של הפרת הוראה חוקית ואף מטעם זה אין ליתן בו אמון, נראות לי מעט מוקשות. זאת כשברי, כי עד המדינה אשר בא מתוך הגרעין הקשה של קבוצת אנשים שאלו הם עיסוקיה, יהיה כזה שבעברו קופת שרצים, ואם כך הרי הרשעות ישנות בעבירה של הפרת הוראה חוקית, אליהן הפנתה ההגנה, השפעתן וזיקתן לשאלה מהו המשקל ומידת האמון שניתן לתת בעדותו בפנינו, נראית לי שולית.

נדמה כי ההגנה מנסה לייחס משקל יתר לעניין זה, תחת התמודדות עם תכני עדותו של עד המדינה והאופן בו העיד, ועוסקת רבות בניסיון להשחיר את פניו; זאת כשהוא עצמו מעיד על הדברים באופן גלוי וללא כחל ושרק, ונראה כי עניין זה כמעט אינו במחלוקת.

עוד נפסק בעניין שירזי הנ"ל כי:

"...עד מדינה, בהיותו שותף לביצוע העבירה המקבל טובת הנאה, מצריך נקיטה במשנה זהירות בעת בחינת אמינות עדותו. מטעמים אלו אף קבע המחוקק את דרישת הסיוע לעדותו של עד המדינה. עם זאת, עדותו של עד המדינה כשלעצמה נבחנת ככל עדות:

"מהימנותו של עד מדינה "חשודה" מראש וטבולה כאמור בטובת הנאה, אך היא נבחנת, ככל עדות, על פי 'התנהגותם של העדים, נסיבות העניין ואותות האמת המתגלים במשך המשפט' (סעיף 53 לפקודת הראיות (נוסח חדש) תשל"א-1971)" (ע"פ 3197/07 עיאת נ' מדינת

ישראל, [פורסם בנבו] פסקה ח (26.11.2007); וראו גם ע"פ 7477/08 גץ נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] פסקה 30 (14.11.2011).

על כן מעבר לזהירות המתבקשת בבחינת עדות עד מדינה, עדותו תבחן לגופה לאור תוכנה, ההיגיון הפנימי שבה, ההתרשמות ממנה והאופן בו העיד עד המדינה במהלך החקירה הראשית והנגדית, ואופן השתלבותה במכלול הראיות הסיוע הקיים לה, וכל זאת אל מול גרסת הנאשם.

מעבר לכך, נראה שהמשטרה הייתה מודעת היטב לכך שעד המדינה הוא מי שמנהל אורח חיים עברייני ומודעת אף לעומק הדברים ולכך שמדובר במי שמעורב ו"מעורבב" עם הנאשמים האחרים, כאשר בידי המשטרה היו כבר באותה עת האזנות לשיחות הקשורות למטען עמו נתפס הנאשם בחודש דצמבר - שיחות מהן עולה מעורבות עד המדינה בארגון מטען החבלה, וכי הוא היה זה שהגיע עם זהבי לאסוף את המטען אך הצליח להימלט.

על בסיס אלו עד המדינה נשאל כבר במפגש הראשון על אופי פעילותו העבריינית, וטרם כריתת הסכם עד המדינה, נלקחה ממנו "עדות ניקיון" בה פירט את המעשים הפליליים בעברו.

המשטרה לא הסתפקה בעדות עד המדינה אלא עשתה מהלך חקירתי מורכב כדי לחזק את עדות עד המדינה בראיות נוספות. כך למשל החוקר אשר חסון אשר היה אחד החוקרים המרכזיים בתיק זה, הסביר בעדותו אודות התרשמותו מעד המדינה, כמי שמלווה שנים רבות עדי מדינה במשך יותר מעשור: **"..העד במקרה שלנו לא שיקר ואני אומר את הדברים על סמך שיחות שהיו עם אנשים אחרים, שהעיקר שלהם זה שניר ואזנה, שאמר והוכיח ואימת את דבריו של עד המדינה. העד הספציפי הזה לא שיקר, היה מסוגר מאוד, התנהגותית, בחקירות הראשונות וניתן לראות זאת גם בוידאו ולאט לאט, כשהתחיל להשלים עם התהליך הגדול שהוא עובר, השתחרר יותר"** (פרו' מיום 7.12.2017, עמ' 310, ש' 26-21).

סנ"ץ יגאל קלימאן מי שהיה מפקד ימ"ר לכיש, היה הראשון ששוחח עם עד המדינה לאחר שעד המדינה התקשר אליו דרך בת זוגו. בעדותו התייחס להתרשמותו מעד המדינה עוד בטרם גיוסו וחתימת הסכם עד המדינה

"עו"ד בן נתן: למה האמנת לו פה? הוא עד מדינה - עברייני, קילר מכנים אותו. קילר. אתה אומר לי שהאמנת למה שהוא אומר.

יגאל:
אני אענה לך למרות הציניות שאתה נמצא בסיטואציה מורכבת ואינטימית מאוד ורגישה כל כך, עם בן אדם. אני לפחות יכול לחוש את האמיתות של הדברים. זה לא שאני יושב איתו בבית קפה ושאנחנו נמצאים דקות לפני רצח, דקות לפני רצח ושיש אקדח בסיפור ושיש בן אדם שעומד להרצח, ואחרי זה אתה יושב איתו שעה וחצי והוא מספק לך דברים אחד לאחד שאתה יודע זה מוקלט ואני צריך ראיות. אני לא צריך מידע. והוא פוגע אחד לאחד בכל הדברים שהוא מספר, הוא יודע בדיוק מה שאני יודע, והוא מספר, ומאמת את הדברים, סיטואציה כזו היא עבורי מבחן לבן אדם כדי לדעת אם הוא כנה (כן-י.ר.ל), אם הוא אמיתי או שהוא בא לספר לי מעשיות. זו שונה מאשר אני אתפוס אותו בצורה אחרת במקום אחר.

עו"ד בן נתן: אז פה בשיחה הזו אתה האמנת למה שהוא אומר.

יגאל:

כן האמנתי דברים שהוכחו אחרי זה כנכונים. הוקלטו על ידי שניר וזאנה ,
הוקלטו על ידי דני אלקבץ, הוקלטו על ידי בסה. כולם כולם אצלי תמכו בכל
מילה שהוא אמר . אם הייתה אומר לי תשמע, זה העדות שלו וזה מה יש..."
(פרו' מיום 27.03.2017, עמ' 144-145).

בעניין שירזי, ישנה התייחסות לטענות דומות שהועלו, לפיהן עד המדינה הוא העברין העיקרי וכי הדבר מקשה לקבל את
עדו: "... בסעיף 2 להנחיית היועץ מפורטים השיקולים אותם יש לאזן בעת הפיכתו של שותף לדבר עבירה
לעד מדינה. אחד משיקולים אלו, הוא מעמד העד ומרכזיותו. כך, על פי ההנחיה "ככלל לא ייחתם הסכם עד
מדינה עם העברין העיקרי בפרשה, או עם ראש הכנופיה העבריינית... עם זאת, אין לשלול חתימת הסכם
כאמור עם עברין מרכזי שאינו העברין העיקרי... כמו כן ניתן להעניק מעמד של עד מדינה לשותף אשר חלקו
אינו נופל מזה של שותפיו כאשר האינטרס הציבורי מצדיק זאת".

הגם שבעניינינו ההגנה לא טענה טענות כנגד הסכם עד המדינה עצמו, הרי חלק ניכר מטיעוני ההגנה והסיכומים הוקדשו
להראות מיהו באמת עד המדינה, עד כמה הוא עברין בעל שם ומהי ההיסטוריה העבריינית שלו. נטען, כי עד המדינה
הוא העברין העיקרי ברצח של מנשה מאור ז"ל- הוא המתכנן, המפעיל, כאשר הוא דואג להרחיק את עצמו מסכנת
תפיסה גם בהטמנה וגם בתפיסה, והכל במודע.

אין בידי לקבל טענות אלו. אכן, עד המדינה הוא עברין מרכזי ובעל מעמד בחבורה העבריינית בה הוא פעל, אך לא
התרשמתי כי המדובר בעברין העיקרי, או כי יש בסיס להעצמה ולנופך הנוסף שמנסה ההגנה להעניק לחלקו ומעמדו
בקבוצה ובעולם העברייני, נופך שהנו מופרז ומטרתו ברורה. ממכלול הראיות, ואף מאלו הנוגעות להתנהלות ביחס
למטען החבלה עמו נתפס הנאשם בחודש דצמבר לאחר הרצח, עולה כי הלחץ לביצוע הפעולות בא מכיוונו של אדרי
אשר שהה בכלא, וכי בהוצאת הדברים לפועל עד המדינה לא היה העברין העיקרי או ראש הכנופיה העבריינית, אלא
חלק ממנה; בסופו של יום הוא לא לקח חלק ממשי בביצוע הרצח, וכך גם לגבי המקרים המאוחרים יותר. על כן הכוונת
והסטת מלוא אור הזרקורים על עד המדינה, באופן שמציג את כריתת ההסכם עמו כעניין פסול, אינה משקפת באופן
אמיתי את התמונה בכללותה.

גם אם עד המדינה היה מעורב בכל הפרטים ונמצא במעגל הראשון של הפועלים - עדיין מן הראיות ניכר כי באותה
קבוצה הייתה היררכיה ברורה כאשר אדרי עומד בראשה. עד המדינה היה בעל מעמד של ממש, אך לא יותר מזה של
וורו, או של זהבי שצורף אליהם, ויחד יצרו קואליציות ובריתות לאור אינטרסים משותפים. עד המדינה הוא אחד מיני כמה
אשר יחד תכננו וניסו להוציא אל הפועל פעולות נגד מי מקבוצת הגרוזינים; ובסופו של דבר הוא לא לקח חלק פעיל
בהכנת המטען, בהבאתו, בהטמנתו ברכב, או בפיצוץו אשר גרם למוות ולפציעות.

מעבר לכך נזכור, כי הגם שלרוב אין עד המדינה צדיק צח כשלג, מוסד "עד המדינה" הוא מוסד חיוני למאבק אפקטיבי
בפשעה. בשים לב לאופן בו נערכה הפעילות העבריינית, אותו דיבור בקודים, מידור וחשש שהפעילות העבריינית
תיחשף, ועל כן ניסיונות לפעול בערוצים שונים ומתחכמים, אף דרך העברת פתקים ובהם מסרים שונים באמצעות עורכי
דין, הרי ברי הצורך של רשויות האכיפה בעד "מבפנים".

מעבר לכך, כפי שצוטט לעיל מעניין שירזי, קיימות הנחיות בעניין השיקולים שעומדים בפני הפרקליטות בטרם כריתת
ההסכם, ולא הייתה מחלוקת כי ההסכם אושר בדרגים המתאימים, ובהתחשב אף בחזקת תקינות מעשה המינהל, הרי
הניסיון להסיט את הדיון לעניין זה, תחת בחינת עדות עד המדינה כשלעצמה, הינו ניסיון שאין לו מקום.

נוכח האמור, ולאור מכלול השיקולים, על אף עברו הפלילי העשיר של עד המדינה וטובות ההנאה שקיבל כעד מדינה, גובר בנסיבות העניין הצורך בשימוש בעדי מדינה כ"הכרח בל יגונה".

בסופו של דבר מסקנתי היא, כי במקרה דנא אין המדובר בעבריו העיקרי בפרשה או בראש הכנופיה העבריינית. מעבר לכך, שכפי שכבר נקבע בפסיקה, גם אם מדובר במי שהוא עבריו מרכזי או שותף עדיין אין פסול בחתימת הסכם עד מדינה עמו, על פי הנחיות היועץ המשפטי לממשלה; ובמקרה דכאן הודאת הנאשמים האחרים, בשני התיקים, תוך ששניר ואזנה אף הודה ברצח, מלמדת כי האינטרס הציבורי אכן התקיים; והדברים נאמרים כאמור כמעט למעלה מן הצורך, שכן למעשה בענייננו לא נתקף הסכם עד המדינה עצמו.

על כן, והגם שאכן עלה מן הראיות כי עד המדינה שבפנינו הוא עבריו בעל עבר משמעותי, אין באמור כדי לאיין את עדותו או לפגום אפריורי במשקלה; אלא שהם מחייבים בחינה זהירה ומדוקדקת מאוד של עדותו.

נבחן איפה את עדות עד המדינה לגופה, ואת המשקל שיש ליתן לה.

מהלך ההתקשרות עם עד מדינה

תהליך הפיכתו של עד המדינה לכזה החל עת נציגי המשטרה הגיעו אל ביתו של עד המדינה, לקחו את אשתו למשרדי הימ"ר ודברו איתה על כך שהיא מסייעת לעבריו בבריחה. עניין זה חזר על עצמו, ככל הנראה, כמה פעמים. באחת הפעמים השאיר מפקד הימ"ר אצל בת זוגו של עד המדינה את מספר הטלפון שלו למקרה שתמצא ליצור קשר עם המשטרה (פרו' מיום 23.4.2017, עמ' 146).

עד המדינה העיד כי הרגע בו החליט לשתף פעולה עם המשטרה היה לאחר שהבין כי הוא עומד להשתתף באופן אקטיבי ברציחתו של יוסי קריחלי. הוא העיד כי הבין שהוא אמור במו ידיו לרצוח בן אדם: "שאני אמור לרדת לירות ביוסי" (פרו' מיום 23.4.2017 בעמ' 146).

העד הסביר כי התחוויר לו באותו רגע מעגל הדמים אליו הוא נכנס, כשהוא זה שרוצח בעצמו משהו מהקבוצה היריבה, והוא עלול לרצות בכלא מאסר עולם. כל אלו גרמו לכך שהוא חש חרדה גדולה, ושהוא לא היה מסוגל לרצוח. הוא סיפר כי לא ישן כל אותו לילה ולמחרת ביקש מאשתו שתצור קשר עם הימ"ר.

העד ציין כי כל מטרתו תחילה הייתה שיעכבו את יוסי קריחלי, משמע שהמשטרה תעכב אותו בתואנה כלשהי ובכך יימנע מותו, שכן למעשה הכל היה ערוך כבר לביצוע הרצח כולל האופנוע, התצפית וכל מה שנדרש, ורק הוא היה צריך לספק את חלקו - לירות ביוסי.

תחילה לא ציפה לכלום ושוחח עם מפקד הימ"ר על האפשרויות ללא התחייבות, ביקש כי ייעצר ויישפט על מה שביצע ורצה לסיים בכך עם החיים העברייניים.

מצאתי שעדותו בהקשר זה היא אותנטית. עד המדינה סיפר על החשש שלו מביצוע אקטיבי של הרצח וכי חש חרדות מההשלכות. העד תיאר גם שהבין שאם יבצע את הרצח יכנס למעגל דמים ממנו יהיה לו קשה לצאת, ואת רצונו לצאת מעולם הפשע ומחיי הכלא. נראה, כי הדבר קשור גם ללחץ של בת זוגו, שבידיה היה מספר הטלפון של מפקד הימ"ר, וברי כי אם היא נתנה אותו לעד, משמע שהדברים היו גם על דעתה, מה שהצטרף ללחץ בו היה מצוי אחרי חודשים של חיים בבריחה, במנותק ממשפחתו, וכשהוא עובר ממקום מסתור אחד לשני (פרו' מיום 23.4.2017, עמ' 148).

זאת ועוד, עד המדינה אינו מנסה ליפות את הדברים ומציין פעם אחר פעם כי היה עברין וכי עולם הפשע היה חלק מחייו מגיל מאוד צעיר, עד התפנית שביצע בחייו כאשר החל לשתף פעולה עם המשטרה. בתהליך המו"מ ניכר אף רצונו של עד המדינה להיכלל בתוכנית להגנת עדים (ת/44ג).

עד המדינה לא ניסה להציג את עצמו כמי שהחליט לחצות את הקווים רק בשל כך שמצפוניו הציק לו, כפי שניסתה ההגנה לטעון. כך למשל חזר ואמר כמה פעמים, כי היה מעורב בכל התכנון לגבי הרצח והשגת האמצעים, ולא נרתע מלהיות מעורב במקרים אחרים שגם בהם דובר בפגיעה באנשים, והוא עצמו לא מבין מה בדיוק הביא אותו לאותה החלטה, וכי יכול להיות שביצוע הדברים במו ידיו - להיות היורה - העמיד בפניו קושי אמיתי ורב. ודוק, עד המדינה לא אומר לא יכולתי לעשות זאת, או שמצפוני הציק לי, אלא אומר בכנות כי: **"לא רציתי את זה יותר"** (שם, בעמ' 146).

מעבר לכך, עוד בחקירתו הראשית, עד המדינה אישר ללא כחל ושרק, כי לא הצר על כך שאדם פלוני או אחר נרצח, אלא על זה שהוא זה שצריך היה לבצע את הרצח בעצמו. כאן הייתה לו לדבריו בעיה (פרוטוקול מיום 3.4.2017 עמ' 305 ש' 8).

כך אמר במהלך חקירתו הנגדית באופן שאינו קל "לעיכול" כי: **"אם מנש יעלה לרכב וינהג, לפוצץ, אם דודי יעלה לרכב וינהג, לפוצץ. זה שמנש נהרג, בוא נגיד, באותו זמן, איך נגיד את זה במילים יפות, לא ממש בכינו עליו. זה לא ש"ליבי ליבי" אם יוסי שלא ירצחו אותו. "ליבי, ליבי" עם יוסי קרחלי, כי אני הייתי צריך לרצוח אותו. זה הדבר היחיד שגרם לי לחייג לאותו יגאל. הסיפור הזה. שאני הייתי צריך לירות. ליבי ליבי, לא עם אף אחד. אם אונדרה ושניר ואבי יוסי ירצחו את כל הגרוזינים ואני אהנה מזה, אהלן וסהלן. מה אני אגיד לך?"** (פרו' מיום 3.7.2017, בעמ' 305).

כך אישר עד המדינה, כי הוא אמור היה להשתתף בעצמו בפיצוץ ובפגיעה בגרוזינים, וכי אם הפגיעה היתה מתבצעת בשעות הצהריים לפי התכנון הראשוני, עד המדינה אמור היה למלט את שניר ואת אונדרה מהמקום לאחר הפיצוץ, אך בפועל הם חזרו לרכב ללא שפוצצו את המטען, לאחר שסברו כי מדובר בזמן לא טוב, כי הייתה יותר מידי תנועה ו"הגרוזינים" לא עלו לרכב שלהם (ראו פרו' מיום 23.4.2017, עמ' 160-162).

עד המדינה ציין בעצמו בעדותו כי לבסוף לא הגיע בפועל לביצוע החיסול. זאת רק בשל כך שנאלץ להישאר בביתו בגלל בעיה בחשמל בבית והגיעו חשמלאים לביתו. מעבר לכך ציין שלא תכנן לא לצאת למשימה אלא שבסופו של דבר לא היה צורך בו, כאשר הוא אינו מנסה לייפות את הדברים ומסביר את אי הצטרפותו למשימת החיסול בכך שהיו די אנשים בשטח: **"באותו רגע זה לא היה איזשהו תכנון שלי שלא רציתי לצאת מהבית. אני בצהרי היום הייתי איתם והייתי מוכן למלט אותם. זה לא סוג של בריחה. לא היה צריך. אבי הגיע (בערב כאשר יצאו לפוצץ את המטען - י.ר.ל.), הוא ממלט אותם, שני מבצעים. לא היה צורך גם בי. לא הולכים עשר איש לבצע את העבודה הזאת. וזהו, מבחינתי, קרה פיצוץ, אחרי חצי שעה שהם יצאו מאצלי."** (פרו' מיום 23.4.2017, עמ' 162).

להגנה טענה נוספת בעניין זה לפיה עד המדינה פנה ליגאל קלימיאן באותו מועד בו נכרת הסדר הטיעון בתיק המטען הנוסף של חודש דצמבר, וכאשר הוא כבר ידע שהנאשם, זהבי וורו וודו ונידונו לעונשי מאסר והוא חשש מכך. אכן, יש צמידות בתאריכים אך עדיין לא נראה שבשל אותו חשש מעונש מאסר העד הפך לעד מדינה, כאשר מדובר במי שריצה כבר עונשי מאסר לא מעטים וחלקם ממושכים, העד יהפוך לעד מדינה. במיוחד כאשר העונשים שהוטלו על וורו וזהבי - אלו שחלקו של עד המדינה דומה לשלהם, התמצו בעונש מאסר של שנה, כך שלא מדובר בחשש מעונש מאסר ממושך, גם אם נניח שהוא היה נידון לעונש נוסף לאור בריחתו.

דבריו של העד, כי חשש לבצע מעשה רצח בעצמו, גם בשל החשש שאם ייתפס הוא יכול להיות נידון למאסר עולם הינם סבירים הרבה יותר (כאשר אין מחלוקת למעשה כי אכן אותו עניין עמד לקרות, ואף המשטרה בחנה וראתה כי הכל מוכן לביצוע הרצח כולל מקום התצפית). אכן מהאמור עולה כי עד המדינה עמד בפני פרשת דרכים ואף בפני עליית מדרגה גדולה מאוד מבחינה עבריינית באם אכן יבצע מעשה רצח בעצמו. על כן, דבריו כי עניין זה, יחד עם הימצאותו בבריחה והלחץ מכך והמצב בו הייה מצוי - הגיוני וסביר שהם שהיטו את הכף וגרמו לו להפוך לעד מדינה ולא עניין תיק המטען וההסדר שם.

בכל מקרה, ברור כי מניעיו אינם אלטרואיסטים או טהורים, וכי העד רצה להיכנס לתוכנית להגנת עדים, וכי במסגרת ההסכם שנחתם עמו אף נסגרו לו תיקים ואף בנוגע לחלקו בתיק זה הוא לא נידון לעונש מאסר, כך שברור שלעד המדינה יש אינטרסים ברורים וטובות הנאה מההסכם. ועדיין, בחינת אופן הפיכתו לעד מדינה, ותיאור הדברים על ידו, באופן מפורט וכאשר העד עצמו מודה בכך שהוא חשב בעיקר על עצמו ומשפחתו, דווקא מגבירים את האמון שניתן לתת בדבריו בעניין זה. והכל בזהירות הראויה ביחס לאופן בו יש לבחון עדות מסוג זה, ומכאן החשיבות לתור אחר קיומו של סיוע לעדותו, הכל כפי שיפורט להלן.

מהימנות עד המדינה על רקע הסכם עד המדינה, תוכן עדותו והאופן בו ניתנה

בבואנו לבחון ולנתח את עדותו של עד המדינה ואת מהימנותה, עלינו לזכור את המסגרת בה הדברים נבחנים כפי שנאמר בעניין שירזי.

הסכם עד המדינה שנכרת עמו הוגש לעיונו. תמציתו של ההסכם כי עד המדינה יודה בכתב אישום מתוקן שיוגש נגדו בתום העדויות בבית המשפט, והצדדים יעתרו במשותף לעונש שלא יכלול רכיב מאסר. כמו כן המדינה תגנוז את התיקים שתלויים ועומדים נגדו. לאחר שיסיים את כל ההליכים המשפטיים והתביעה תקבע כי עמד בתנאי ההסכם, יקבל עד המדינה סכום נוסף של 400,000 ₪, והמשטרה תמליץ על הכללת העד בתוכנית הגנה של הרשות להגנת עדים (ת/44ד). עד המדינה ציין בעדותו, כי הוא אמור לקבל כ- 600,000 ₪ בסך הכל, וכי עד למועד העדות קיבל קרוב ל-100,000 ₪ (פרו' מיום 11.7.2017, עמ' 325). כמו כן קיבל 15,000 ₪ אותם ביקש ממפקד הימ"ר באופן מיידי בשל כך שהיו לו בעיות בבית ואשתו נזקקה לכך. במעמד החוזה הסכום שקיבל לא היה 600,000 ₪ אלא פחות, כאשר הוא אמור לקבל עוד בהמשך לאחר סיום עדותו וקיום ההסכם 400,000 ₪ (פרו' מיום 18.7.2017, עמ' 290).

לצד האמור וכפי שנאמר בעניין שירזי: "למעלה מן הצורך, אעיר כי קבלתו, או הבטחה לקבלתו, של טובות הנאה, מהווה חלק בלתי נפרד ממהותו של מוסד עד המדינה (ע"פ 1292/06 תורק נ' מדינת ישראל, פסקה 28 (20.7.2009))."

על כן עדותו של עד המדינה תבחן בצורה זהירה ומדוקדקת מתוך הסתכלות רחבה ובחינה האם הראיות החיצוניות מעבר לבחינה הפנימית של עדות עד המדינה מאששות את עדותו וגרסתו, אם לאו.

ברור, כי עד המדינה שבפנינו הוא עבריין בעל היסטוריה עבריינית לא מבוטלת ובעל יכולות פליליות עברייניות ואף מנהיגותיות במובן מסוים, אשר סייעו לו להוציא תכניות פליליות שונות אל הפועל ואף בהמשך להצליח באופן מתוחכם להקליט את שניר ואזנה ב"פנדוריה", למסור אקדח ואמל"ח נוסף למשטרה תוך שהוא מצליח כל אותה תקופה לחיות מעין חיים כפולים, להונות את חבריו באופן שניתן לכנותו אפילו בוטה, כאשר אותו משחק כפול מסוים קיים גם ביחס לעד המדינה ולאחרים מול "הגרוזינים" כאשר במועד הרצח הם הציגו את עצמם כחבריהם הטובים.

עדיין, ולאחר שאמרנו את כל הדברים האלו, מצאתי כי עדותו של עד המדינה ראוי לאמון, הן בשל האופן בו העיד, ממנו התרשמתי כי הוא מספר על הדברים כפי שאירעו למיטב זכרונו ואינו מייפה את הדברים או את חלקו בכל העניין; והן בשל ראיות סיוע משמעותיות רבות, ראיות מטיפוסים וממקורות שונים, ועל כן עדותו אינה עומדת לבדה בחלל ריק.

זאת ועוד, בחינת עדותו של עד המדינה בהתאם לאופן בו העיד והרושם שקיבלנו מעדותו היה, כי עדותו בפנינו הייתה עקבית, ברורה, ולא מתלהמת. לא התרשמתי כי עד המדינה שש להפליל מי מהנאשמים, ולעיתים נדמה היה כי קשה לו להעיד בפניהם או להישיר מבט מולם, דווקא בשל החברות שהייתה ביניהם. עד המדינה ציין, והדבר עולה אף מעדויות הנאשמים, כי אין לו כל סכסוך או טינה כלפי מי מהם, ודבר מסוג זה אף לא עלה מהראיות.

עד המדינה העיד בפנינו ארוכות ונחקר חקירה נגדית ארוכה על ידי כל אחד מהסנגורים - ארבעה במספר, כאשר עדותו התמשכה על פני מספר רב של ישיבות הוכחות (שתי ישיבות בחקירה ראשית, ו-6 ישיבות בחקירה נגדית).

התרשמתי הינה, כי עד המדינה השיב באופן קונקרטי לשאלות שנשאל, לא התחמק ממתן תשובות לשאלות רבות וחוזרות גם לגבי עברו הפלילי, לגבי כך שאדרי ואחרים טוענים שהוא רצח את קובי אברג'יל, ושאלות רבות לגבי מניעיו להפוך לעד מדינה. המדובר כאמור בימים רבים בהם עד המדינה נשאל, לפעמים שוב ושוב, שאלות רבות וחלקן נוקבות ביחס למניעיו, וכאמור תוך שמייחסים לו מעשים פלילים קשים נוספים.

הרושם היה שעד המדינה, הגם שלא שש להפליל את הנאשמים, העיד באופן ברור ועקבי בנוגע לחלקם של כל אחד מהנאשמים בכתב האישום המקורי, וביחס לתכנון פיצוץ הרכב על יושביו, אשר בוצע באותו ערב מר באשדוד. גם אם היה שוני בעניינים מסוימים בין דברים שאמר בחקירותיו הרבות במשטרה, לבין הדברים שעלו מאמרות שניר, או דברים שלא זכר בעדותו בפנינו, הרי שעדותו היתה עקבית וליבת הדברים נותרה כפי שהיא ולא ניכרו בעדותו שקרים מהותיים.

עד המדינה העיד באופן בהיר ונהיר, תוך שהוא הרבה להזכיר שמות, פרטים, מקומות בהם אירעו הדברים, ותיאורים קונקרטיים, באופן שנחזה כאדם שיודע על מה הוא מדבר, וחווה את הדברים, תוך שבמהלך עדותו הישיר אף מבט אל בית המשפט וענה לשאלות ותהיות שהועלו על ידינו במהלך עדותו. פעמים רבות עד המדינה סיפר על אינטראקציות בינו לבין מי מהנאשמים האחרים, או דינמיקות שונות בין וורו לבין אדרי. כך למשל סיפר כי אדרי רצה שהם ינתקו באופן קטגורי את הקשר עם דטו ויתר האנשים מקבוצת הגרוזינים, וכי הדבר חרה לו מאוד, למרות שלהם לא היה סכסוך אמיתי איתם, תיאור הנראה אותנטי ביותר.

התרשמתי כי עד המדינה, למרות אותן סיטואציות בהן הוטחו בו דברים קשים, אף ללא רשות על ידי הנאשמים - כמו למשל כשהם פנו אליו וקראו לו רוצח, לא הסלים או העצים את תיאור הדברים, ואף לא תיאר את מי מהנאשמים באורח שלילי. עדותו הייתה עניינית ונוגעת למקרים שהיו, לאופן בו התנהלו הוא והאחרים, כאשר בעניינים רבים הוא ציין שניתן להתרשם מהדברים גם מהאזנות הסתר וגם מההקלטות בפנדוריה. הוא לא התחמק ממתן תשובות ונראה היה שהוא אינו נרתע מלספר על הדברים כהווייתם.

עד המדינה סיפר בעדותו אודות מהלך העניינים אשר קדם לביצוע החיסול, והסביר באריכות אודות הסכסוך שנתגלע בין קבוצתו של יוסי אדרי לקבוצת ה"גרוזינים" וכן אודות ההוראה להביא לפגיעה בגרוזינים עוד כאשר ריצה עונש מאסר והיה בכלא יחד עם אדרי. עד המדינה גם סיפר על התכנון וההתארגנות אשר קדמה לפגיעה ואת האופן בו בוצעה וכן

פירט אודות חלקו של כל אחד על פי התכנון והביצוע בפועל.

ביחס לנאשם העיד עד המדינה, כי הכיר את הנאשם באחד המעצרים ונוצר ביניהם קשר. הם לא ישבו יחד בכלא אבל הם נפגשו במעברים וגם דיברו בטלפון, והוא אינו זוכר אם מהטלפון שלו או מהטלפון של אונדרה וורו. עד המדינה הזכיר שיתכן והנאשם אף עזר למשפחתו בכסף, אך ציין כי אינו זוכר בדיוק (פרו' מיום 11.7.2017, עמ' 278-280, 283). עוד ציין כי הנאשם היה חבר טוב של וורו, דבר אשר חיזק את הקשר בינו לבין הנאשם (פרו' מיום 23.4.2017, עמ' 127).

לטענת ההגנה, עד המדינה ניסה לתאר את הקשר בינו לבין הנאשם כקשר קרוב, מה שהוברר כלא נכון. אלא שבחינת הדברים מלמדת דווקא, כי עד המדינה תיאר את הדברים באופן לא מופרז, ודווקא הנאשם הוא שניסה למזער את הדברים ולהציגם באופן השונה מהמציאות; ואין בעובדה שעד המדינה אמר כי נוצר ביניהם קשר טוב מאוד (שם, בעמ' 127), כדי ללמד שלא תיאר את הדברים כהווייתם. בחינת הקשר הדברים מלמדת, כי עד המדינה תיאר את הדברים באופן קונקרטי, לא אמר שהנאשם הוא חברו הטוב אלא הסביר את סוג וטיב הקשר ביניהם, כאשר מיד באותה נשימה הוא מסביר שהנאשם היה חבר טוב של וורו, ולכן הקשר בינו לבין הנאשם נהיה חזק ואמין (שהרי אין חולק שעד המדינה וורו היו בכלא יחד וכשיצאו התראו, דברו ופעלו יחד עם בסיס יום-יומי). מכאן שעד המדינה אינו מנסה לנכס לעצמו חברות או קשר קרוב עם הנאשם, אלא באותה נשימה מסביר כי החוליה המקשרת ביניהם היא וורו. רושם דומה עולה אף מהשיחות שניהל הנאשם עם וורו אשר הוגשו במסגרת האזנות הסתר.

עד המדינה סיפר, כי ההחלטה לבצע את הפגיעה בגרוזינים התקבלה עוד בכלא, ולאחר שחרורם מהכלא החל אדרי ללחוץ עליהם שיוציאו את התוכנית לפועל. לפיכך היה עליהם להשיג מטען חבלה ובאופן כללי הם ניסו להצטייד בכמה שיותר אמל"ח. תחילה אדרי הפנה אותם לקסנטיני ובאסה, אשר סיפקו להם מטען אותו נכנה "המטען הראשון", וזהבי הביא אותו מאשקלון. לאף אחד מהם לא היה ניסיון במטענים, והם סברו שיש בעיה כלשהי עם הסוללה. זהבי הציע לקחת את המטען לחבר שיתקנו. בשלב הזה הם החליטו לשתף את הנאשם והוא ביקש יעבירו לו את המטען ליד הבית שלו, וכך עשו. לאחר מספר ימים הנאשם הודיע להם כי המטען לא תקין **"והוא ידאג לנו לאחד חדש שעובד ותקין"** (פרו' מיום 23.4.2017, עמ' 153). הם קבעו מקום שהנאשם יניח להם את המטען ויודיע להם, וכך היה, ושניר הביא את המטען והחביא אותו.

עד המדינה ציין שראה את המטען ותיאר אותו כמטען בעל צורה מלבנית, מרובעת עם מעגל חשמלי. שלושה חוטים יצאו ממנו והם הבינו שצריך לחבר שניים מהחוטים לסוללה ואת החוט השלישי להכניס לתוך חומר הנפץ לפני שמטמינים אותו. היה שלט של הפעלה כמו של רכב, והמטען היה עטוף בנייר דבק אפור, והנאשם הסביר להם איך לתפעל את המטען (פרו' מיום 23.4.2017, עמ' 154-155). יצוין כי עוד במפגש עם חוקרי הימ"ר בטרם נחתם עמו ההסכם, בשיחה המפורטת הראשונה ביום 15.7.2015 (ראה ת/44/א), עד המדינה סיפר שראה את המטען, איך הוא היה מורכב, וכי הנאשם הוא זה אשר הסביר להם איך להפעיל אותו.

ניכר בעדותו של עד המדינה כי הוא מנסה לדייק ככל שניתן וככל הידוע לו ביחס לחלקו של הנאשם ולשייכותו אל הקבוצה. כך למשל כאשר עד המדינה נשאל באשר לידעתו של הנאשם אודות ייעודו של המטען ציין כי הנאשם: **"ידע שהמטען מופנה לפגיעה בגרוזינים"** (פרו' מיום 23.4.2017, עמ' 155, ש' 28), ולא מעבר לכך.

עוד בעניין חלקו של הנאשם ציין, כי הוא לא היה שותף עמם בנסיעה לאילת וגם לא בבגדים שקיבלו, ואישר כי הוא קיבל כסף לאחר הרצח של מנשה מאור אבל לא העביר לנאשם כסף (פרו' מיום 11.7.2017, עמ' 282).

להגנה טענות רבות ביחס לעדותו ולסיבות בגינן אין לתת בה אמון. כך נטען, כי עד המדינה נמלט מהמשטרה בזירת איסוף המטען, היה בבריחה למשך 7 חודשים, ואף אחד מהשוטרים לא בדק את הטלפון שלו על מנת לבחון עם מי היה בקשר והיכן אוכן, כדי לבחון אם ביצע פשעים לפני יצירת הקשר עם אקריש. לטעמי אין באמור כדי להשליך על המשקל שיש ליתן לעדותו. עד המדינה סיפר על עברו ועל פשעים שעשה בפירוט, וסיפר על כך שבאותה תקופה חבר לאקריש והם תכננו לרצוח את אדם דפס ולאחר מכן התוכנית הייתה לרצוח את יוסי קריחלי. בפנינו אפוא עד המדינה אשר מספר על כך שהיה מעורב בשני תכנונים לבצע מעשי רצח. על כן לאחר שהוא עצמו אמר שהיה שותף אקטיבי לתכנון שני "חיסולים" בכוונה לקטול אחרים, אין סיבה לחשוב שבתקופה שקדמה לכך היו מעשים אחרים שהוא ניסה כביכול להסתיר. במצב דברים זה לא ברור מה הפסול בכך שהמשטרה לא ראתה לנכון לתור אחר אכונים שלו בתקופה לפני, ולא ברור במה היה הדבר מועיל; במיוחד כשאין כל טענה קונקרטית מצד ההגנה למעורבות שלו בפשע כזה או אחר בתקופה זו. נראה כי טענות ההגנה, כי לא נבדק מה עשה עד המדינה לפני יצירת הקשר עם אקריש אינן קונקרטיות ולמצער לא הצביעו על דבר הרלוונטי לענייננו.

להגנה טענות אף ביחס לכך שעד המדינה סיפר בחקירותיו הראשונות במשטרה מספר עניינים שבהמשך, לאחר השיחות שלו עם שניר ב"פנדוריה", הובהר שהם אירעו באופן שונה. כך למשל, העובדה שהוא ציין בתחילה שזהבי היה נהג המילוט של וורו ושניר כאשר פוצצו את המטען - ובסופו של דבר התברר כי זהבי לא מילט אותם, למרות שכך תוכנן.

אציין, ראשית, כי חקירותיו הרבות מאוד של עד המדינה במשטרה לא הוגשו לנו, הגם שהתביעה חזרה וציינה שיש מקום להגישן, וכי באם ההגנה תרצה להתייחס לסתירות בין דברים שאמר במשטרה לבין עדותו או גרסאות אחרות, לא ניתן יהיה לבחון זאת בלי שיונחו בפני בית המשפט כלל אמרותיו במשטרה. אך ההגנה עמדה על התנגדותה להגשת אמרות עד המדינה במשטרה, ואלו לא הוגשו.

משאלו הם פני הדברים, הרי אף כאשר אנו מופנים על ידי ההגנה לשוני בין הדברים שאמר עד המדינה בחקירות הראשונות לבין דברים שאמר בחקירות מאוחרות יותר, לאחר שהות עם שניר ב"פנדוריה", הרי יש קושי לבסס את אותן קביעות אותן מבקשת ההגנה לקבוע לפיהן מדובר בסתירות מהותיות. שכן כשהוא מצב הדברים, בית המשפט נעדר את הכלים לבחון את מהותה של אותה סתירה נטענת, באיזה הקשר נאמרו הדברים שם, ובאיזו רמת פירוט או ודאות אמר העד את הדברים שם, לעומת האופן בו העיד כאן.

לצד זאת ברי כי עניינים בהם עד המדינה אישר כי הוא אמר בתחילה דברים שונים, כמו בעניין זהבי שפורט לעיל, ניתן וצריך לבחון את הדברים על סמך תשובותיו והתייחסותו לאותו שוני, אל מול טענות ההגנה.

בהינתן האמור, ולגופם של דברים, נראה כי באשר לכך שעד המדינה עצמו אישר כי בתחילה מסר בחקירותיו מספר פרטים שהובררו כבלתי מדויקים - כמו שהעובדה שזהבי שימש כנהג מילוט באותו ערב - הרי הסברו של עד המדינה, כי סיפר על הדברים כך שכן זה היה התכנון וחלוקת התפקידים בין המבצעים, והוא לא היה מודע ל"שינויים של הרגע האחרון" - הוא הסבר שנראה הגיוני בנסיבות העניין, ואושר גם בעדויות חלק מהנאשמים האחרים.

כך, בעניין זהבי, עד המדינה הבהיר כי על פי התכנון זהבי יצא מביתו יחד עם וורו ושניר, והיה אמור לקחת אותם אל האופנוע ולמלט אותם אחרי הפיצוץ, וכי בהתאם לתכנון אכן שלושתם יצאו מדירתו. אחרי פיצוץ הרכב שניר שב אליו לדירה, ולכן לא היה לו כל מקום לחשוב שהדברים קרו באופן שונה ממה שתוכנן. הוא הבין ששניר ווורו היו בזירה ממש, ואפילו אמר שלא היה לו ברור אם שניר לחץ על השלט או וורו. טבעי שעד המדינה סבר שהדברים קרו באופן הזה, וכך סיפר בחקירותיו במשטרה לאחר חתימת הסכם עד המדינה. אלא שכאשר שניר הגיע אליו ל"פנדוריה", והם שוחחו גם

בנוגע לליל הרצח (שהרי אלו הנושאים שעליהם עד המדינה היה מעוניין שיקלטו בשיחות) שניר השלים לו כמה פרטים, מהם הבין שזהבי בסופו של דבר חשש ולכן לא מילט אותם (פרו' מיום 18.7.2017, עמ' 403-400).

מדברים אלו, ניכר כי עד המדינה לא ניסה להפליל את זהבי, ואין המדובר במצב בו עד המדינה עירב מישהו שאינו קשור בתוך סיפור המעשה והנפשות הפועלות באותו ערב של ביצוע הפיצוץ. אין המדובר במצב בו עד המדינה מכניס לסיפור המעשה גורמים תמימים אשר לא היו באופן מסוים חלק מביצוע הרצח. עד המדינה סיפר את סיפור המעשה אותו בעיקרון מאשר גם וורו בעדותו. על כן, על אף שבחקירות הנגדיות הטיחה ההגנה בעד המדינה, כי הוא הפליל אחרים לשווא, כמו את זהבי, ומכאן יש להטיל דופי במכלול עדותו, הרי אין בדבר כל ממש, שכן עד המדינה לא לקח אדם מהרחוב וייחס לו מעשים פלילים.

נדגיש עוד, כי אותו שוני כאמור נוגע לעניין נקודתי, אשר עד המדינה לא היה מודע לו, כפי שעד המדינה העיד, והדברים מתקבלים על הדעת; כי אין זה נהוג כשחוזרים מביצוע פשע לעשות שחזור ולדווח ולפרט בדיוק מה קרה. לכן כל שעד המדינה הבין מהשיחה עם שניר במדרגות, כששבו לדירתו, היה כי הפיצוץ אירע. וכאמור, בשיחה בפנדוריה הוברר כי ברגע האחרון שניר התעצבן ואמר שיעשה זאת לבדו, נסע מהמקום, וורו הצטרף אליו והם נסעו משם על האופנוע.

ההגנה טוענת עוד, כי עד המדינה טען דברים רבים נוספים שהובררו כלא מדויקים. כך למשל ביחס לחלקו של וורו; כך גם שייך את אדרי לאישום של המטען מחודש דצמבר, כאשר אדרי לבסוף זוכה מאישום זה; וכך לגבי ההבאה של המטען מאשקלון, כאשר הוא תחילה ציין כי שניר וורו הביאו אותו, כי זה מה שבדרך כלל קורה, ולבסוף ציין, כי מי שהביא את המטען זה זהבי. מכל האמור מבקשת ההגנה ללמוד שעד המדינה הפליל את הנאשם, וכפי שקרה במקרים אחרים, אולי גם המטען בענייננו "הולבש" על הנאשם.

לא מצאתי ממש בטענות אלו, ובחינת הראיות מלמדת שעד המדינה לא הפליל אחרים כך סתם. שכן אנו רואים מעדות עד המדינה הנתמכת בראיות נוספות, כי עד המדינה לא מוסיף ולא גורע מהנפשות הפועלות בכל אחת מהסיטואציות, ומתאר את הדברים באופן מהימן, מפורט ואותנטי - ביחס לסכסוך, ללחץ של יוסי אדרי, לקורות אותם בימים שלאחר שחרורם מהכלא, וכיו"ב. וכאמור, פרטים ודקויות מסוימות, אשר התברר בשיחות של עד המדינה עם שניר בפנדוריה כי הדברים היו שונים בפרט זה או אחר, תוקנו על ידי עד המדינה מיד כשהבין את השוני, ואף ניתן לכך הסבר. ודאי שאין באותם דברים, כדי להעיד שעד המדינה מנסה להפליל אדם מסוים.

עניין זהבי המתואר לעיל הינו דוגמא טובה לכך. שכן העובדה שהוא היה אמור למלט אותם עולה גם מהשיחה בפנדוריה וגם מהודאת זהבי בפנינו, כאשר הוא פשוט "תפס רגליים קרות". לכן אין המדובר ב"הלבשה" של מעשה על פלוני ללא סיבה, אלא בכך שהיו ניואנסים מסוימים, שינויים שקרו בשטח בדקה ה-90, שעד המדינה לא היה מודע להם, ולעיתים היו מקרים שזכר דברים תחילה בצורה מסוימת כמו לגבי המטען הראשון, ולאחר מכן אכן נזכר כי זהבי הביא אותו. גם עניין זה הוא טבעי, כאשר לא מדובר במעשים שמתועדים בזמן אמת, כאשר אין המדובר במטען יחידי בכל משך פעילותו העבריינית ומדובר בתקופה בה, על פי דבריו וכעולה מהאזנות הסתר, זה היה לחם חוקם והם עסקו כל הזמן בנסיון להשגת מטעני חבלה ואמל"ח.

באשר לדוגמאות האחרות שההגנה הפנתה אליהן, כמו למשל שבהסדר הטיעון נמחק האישום בו הואשם אדרי ביחס למטען בחודש דצמבר, מה שמעיד, לטענת ההגנה, על כך שעד המדינה סתם הפלילו בקשר למטען זה, הרי יש לדחות את הטענה בשתי ידיים. העובדה שהמדינה, במסגרת הסדר הטיעון, מחקה לאדרי אישום זה - במיוחד לאחר שהנאשם, וורו וזהבי הורשעו כבר ביחס לאותו מטען ונדונו לתקופות מאסר - אין בה כדי ללמד כי עד המדינה הפלילו בעניין זה

לשווא, שכן בבסיס הסדרי טיעון עומדים שיקולים שונים, שחלקם פורטו בטיעוני המאשימה בפנינו. למעלה מן הצורך אציין, כי מהאזנות הסתר, הנוגעות לימים שלפני תפיסת הנאשם והאחרים עם מטען הדמה, עולה כי אדרי משוחח עימם בצורה אינטנסיבית מאוד, מדבר על הצ'ק - מילת קוד למטען - ומתי הוא יהיה מוכן, לוחץ ושואל למה זה לא קורה, וכי הוא מחכה לשמוע בשורות טובות - הכל כמפורט בפרק הנוגע להאזנות הסתר. בחינת האזנות הסתר שוללת את הטענה, כי עד המדינה הפליל את אדרי כך סתם, בעניין המטען בחודש דצמבר, ומלמדת, שוב, שאין המדובר כלל בכך שעד המדינה הכניס לתמונה מאן דהוא שלא היה אמור להיות בתוכה. נוכח כך, מצאתי, כי עד המדינה תיאר את הדברים כהווייתם, ולא הפליל מי מהנאשמים או אחרים כך סתם, ואין כל סיבה שיעשה זאת דווקא ביחס לנאשם.

במאמר מוסגר נציין כבר עתה, כי מכלול הראיות מלמד שאף הנאשמים האחרים, בהודאתם בפנינו, ואף בעדותם בבית המשפט, מאששים את סיפור המעשה ביחס לפיצוץ והרצח, כפי שסיפר עד המדינה, פרט לאותו חלק הנוגע לנאשם, כאשר אף להם אין הסבר מדוע דווקא, רק בענייננו של הנאשם, עד המדינה יבחר להכניס לתוך הסיפור מישהו שלא קשור אליו, והדברים יפורטו בהמשך.

ההגנה טענה רבות ביחס למהימנותו של עד המדינה נוכח עברו הפלילי, כי עד המדינה לא נבדק מספיק, וכי בעברו הרחוק עבירות של הפרת הוראה חוקית הרלוונטיות לאמינותו, וכי הוא ניסה להסתיר את השימוש בסמים; כאשר נטען כי המשטרה לא ביצעה כל בדיקה אם משתמש בסמים, למרות שיש לו רקע של סחר ושימוש בסמים, וזאת כדי לבחון את אמיתות דבריו. נטען כי כאשר עד המדינה בעצמו נשאל על כך בחקירה, ביקש מהחוקר לא לרשום זאת (פרו' מיום 11.7.2017, עמ' 299, עמ' 2 לסיכומים). ראשית אציין, כי מקרא מכלול תשובותיו של עד המדינה בפרוטוקול בעניין זה מלמד כי העד אמר שאין לו מושג באיזה הקשר נאמרו הדברים, לא אישר ולא שלל ובעיקר חזר וציין, כי הוא סיפר להם על פשעים חמורים הרבה יותר משימוש בסמים, ולכן אין כל סיבה שיחשוש דווקא מעניין זה. עד המדינה שלל את התיזה שהציגה לו ההגנה כי ביקש שזה לא ירשם בשל כך שחשש שלא יתקבל לתוכנית להגנת עדים, שכן אז לא ידע מהם הקריטריונים. גרסתו נשמעת הגיונית ביותר, מקום בו העד סיפר להם על מעורבות במקרי רצח.

אף החוקר אשר חסון, אשר הוא ששוחח עם עד המדינה בעניין זה, ציין כי הוא לא היה מוטרד מכך, כי עד המדינה נראה לו צלול, הוא לא הסתיר את מעורבותו בענייני סמים, סיפר על עסקאות סמים בעברו ואף הייתה הפללה בעניין סמים (ראה עדות אשר חסון פרוטוקול מיום 19.11.2018, בעמ' 407). מעבר לכך יציין, כי אותו תמליל של שיחה עם אשר חסון, ממנו הסנגור הקריא את אותו משפט בו עד המדינה נשמע מבקש מהחוקר לא לרשום זאת, לא הוגש לנו, וישנו אף דיון ארוך בפרוטוקול בעניין זה; לכן איננו יכולים להתרשם מהקשר הנאמר, במיוחד כשמדובר במספר מילים מתוך שיחה שלמה וארוכה בהן הסנגור מתמקד בחקירה.

כפי שציין לעיל, עברו הפלילי של עד המדינה לא נעלם מעינינו כלל ועיקר. עד המדינה התייחס בעדותו לעברו הפלילי, ואף הודה בכך שהיה שותף לאותו שוד אלים (פרו' מיום 11.7.2017, עמ' 311-313). בנוסף סיפר על עברו בשימוש בסמים, על תקיפה ופציעה של אחר בכלא, על כך שהיה מעורב בתכנון וייזום של רצח וכן במקרה מושא תיק זה; ולצד זאת שלל את הטענות כי רצח את קובי אברג'יל, וטען כי אלו שצינו כי הוא אשם בכך ניסו להציל את עצמם (פרו' מיום 11.7.2017, עמ' 310). על כן, אין באמור כדי לפגום במשקל שראיתי לנכון לתת לעדותו, מעבר לעובדה הברורה כי אכן העד קיבל טובות הנאה, וכניסה לאותה התוכנית הינה חלק מכך (ראו ת/44ג', שם ניתנה התייחסותו לדרישותיו של עד המדינה ובין היתר בקשתו להיכלל בתוכנית להגנת עדים).

ההגנה טענה עוד, כי מכך שעד המדינה העיד על עצמו כי שימש כמודיע של המשטרה תמורת זוטות, ניתן להסיק כי תמורת סכום אותו קיבל לפי ההסכם היה מוכן להפליל כל אדם, גם את הנאשם, והכל כדי לספק את הסחורה. נראה כי

טענה זו אין לה על מה שתסמוך, שכן כאמור לפנינו עד מדינה שהפליל אחרים, אשר רובם, פרט לנאשם, הודו ולמעשה אישרו אף בעדותם לפנינו את סיפור המעשה; ומכאן שטענה כי עד המדינה יפליל וימסור מידע ויהי מה, הובררה כטענה נעדרת בסיס שאין לה על מה לסמוך. הדברים נכונים ביתר שאת, כאשר אף שניר באמרות המוקלטות, מאשר בגדול את סיפור המעשה, ואת הנפשות הפועלות. מעבר לכך לא התרשמתי כלל כי עד המדינה מוכן להפליל כל אדם, כאשר להתרשמתי דווקא היה לו קושי בתחילה להעיד אל מול הנאשמים, ואף ציין כי הם היו חבריו ואין לו דבר נגדם. ודוק, ההגנה לא הביאה כל אינדיקציה להראות כי עד המדינה, בעבר או בתיק זה מסר מידע שקרי או הפליל אנשים כך סתם, והפרטים שמסר בתחילה בחקירתו, באשר למקטע כזה או אחר שהוא לא נכח בו, והיה בהם שוני מסוים, הוסברו; ולא מצאתי שיש בהם כדי לבסס את טענת ההפללה הסתמית, כפי שפורט לעיל.

מעבר לכך, ההגנה לא נתנה כל סיבה או הסבר, ולו הקלוש ביותר, מדוע שעד המדינה ישרבב דווקא את הנאשם לתוך הסיפור; וכפי שיפורט בהמשך, באופן "מקרי" קיימות עדויות וראיות סיוע מטיפוסים וממקורות שונים, שכולן מצביעות על הנאשם כמי שהכין וסיפק להם את המטען, ואף לאלו לא ניתן הסבר.

ההגנה בסיכומיה חזרה והדגישה, כי המשטרה לא בדקה כנדרש את מניעיו של עד המדינה, את מעורבותו בעבירות הסמים כפי שפורט לעיל, ואת הטענות של יוסי אדרי ואדם נוסף (אוצ'ניק) כי עד המדינה הוא שרצח את קובי אברג'יל ועל כן לעד המדינה "דם על הידיים". בעוד שעד המדינה ציין כי שותפו באותה עת - גולן אוהיון ז"ל - התוודה בפניו שהוא ביצע את הרצח, ואיש לא בדק את הסיבות לאותו וידוי נטען.

מעבר לכך שטענות ההגנה כי המדינה התרשלה, או לא חקרה מספיק את מעורבות עד המדינה ביחס לרצח קובי אברג'יל, לא בוססו ולא הובאו בפנינו ראיות ביחס לתיק החקירה האחר, הרי אין מחלוקת שעד המדינה נחקר באזהרה בעניין זה, כך שאין לומר שהמשטרה לא התייחסה ברצינות לעדויות של אדרי והאחר. אלא שבסופו של דבר מי שבחן את התיק סבר כי לא נמצאו ראיות כנגד עד המדינה. על כן טענות ההגנה בעניין זה מתמצות במה שאדרי ואדם נוסף אמרו, וזאת לאחר שעד המדינה העיד כנגד אדרי, ועל כן בוודאי שאין בדבריו אלו כדי להטיל דופי בעדות עד המדינה. מעבר לכך התובע ציין, כי הפרטים שנמסרו בעדות אדרי ועד נוסף, שצינו כי עד המדינה התוודה בפניהם על הרצח, בין היתר בכל הנוגע למספר הכדורים (תשעה כדורים), הוברר שאינם תואמים את הממצאים בתיק. לכן אותו פרט מוכמן לכאורה הוברר כלא נכון, דבר שאף הוא מחליש את גרסתם של אדרי והעד הנוסף ומכרסם בחשד נגד עד המדינה (פרו' מיום 18.7.2017, עמ' 345-346).

ביחס לטענות ההגנה, כי המשטרה לא ביצעה עימותים מול הנאשמים, זאת ללא הסבר, הרי הנאשמים לא שיתפו פעולה בחקירה ולא מסרו גרסה ולכן לא היה טעם בעימותים.

זאת ועוד: טענות ההגנה, כי המשטרה לא חקרה מספיק את עברו של עד המדינה, כשלה ב"מחקר" שעשתה בענייניו ולא פשפשה מספיק בעברו ומרכולתו, לא בחנה מתי עישן סמים לאחרונה, או את מעשיו בחודשים שהיה בבריחה וכיו"ב טענות שונות - אין בידי לקבלן. המדובר בטענות אשר כולן מכוונות להוכחת אופיו הרע של עד המדינה, ולביסוס טענת ההגנה ביחס למניעיו הבלתי מהימנים להפללת הנאשם, ולכך שאין להאמין לדבריו ולא ניתן לתת משקל לעדותו.

אלא שבתיק שבפנינו המשטרה עשתה מהלך שהוא בעל משקל רב יותר, מאשר לנסות לפשפש עמוק עוד יותר, כפי שמבקשת ההגנה, בעברו של עד המדינה, זאת כאשר ברור שבקופתו שרצים רבים; מהלך בו הושם עד המדינה בדירת מסתור מוקלטת ומצולמת. נראה כי דווקא העובדה שהודגשה שוב ושוב על ידי ההגנה ואשר אינה במחלוקת - כי מדובר במי אשר מצוי עמוק בתוך עולם הפשע שנים רבות ומעורב בפשעים חמורים - היא שעמדה בבסיס אותו צורך לעבות את

עדות של עד המדינה בראיה מסייעת חיצונית ובעלת משקל, ועל כן נשכרה אותה דירה - הפנדוריה.

לכן ואף מטעם זה, טענות ההגנה המבקשות להפחית ממשקלה של עדות עד המדינה דינן להידחות. הן בשל כך שהמשטרה עשתה פעולות מול עד המדינה כפי שפורט לעיל ולא מצאתי שהסתירה דברים או טאטאה אותם מתחת לשטיח; והן בשל כך שהמשטרה יצאה מנקודת מוצא שעדותו, בשל טבעו ועברו, לא די בה, ועשתה פעולות חקירתיות משמעותיות ומורכבות, כדי לבחון את עדותו מול ראיות חיצוניות.

מעבר לאמור, כפי שנאמר לעיל, עדותו של עד המדינה הותירה בי בסך הכל רושם אותנטי כעדות קונקרטית ועניינית, והרושם היה כי הוא מעיד על הדברים כפי שראה ידע וחווה. ניכר כי הוא אינו מנסה להוסיף על הדברים שידע ומספר את הדברים מנקודת מבטו כאשר הוא אינו חושש לומר שאינו יודע או זוכר בדיוק במקומות ופרטים מסוימים עליהם נשאל.

ניתוח גרסת הנאשם

הנאשם אשר בחר להעיד לפנינו, שמר על זכות השתיקה בחקירותיו במשטרה ביחס לעבירת הרצח (למעט חקירה אחת ביום 31.12.2014 (ת/7/ז) שנערכה בעת שהיה עצור בגין חשד הנוגע למטען חבלה עמו נתפס). ביחס למטען החבלה (לאחר ששמר על זכות השתיקה בתחילה) מסר גרסה לפיה הגיע אל המקום כדי להאכיל שועלים, ראה חוטים ורצה לבחון במה מדובר; וביחס לחשד לרצח, בו נחשד באותה חקירה, שלל את החשדות מכל וכל, ציין כי לא מכיר כלל את מי שנרצח ולא ידע על כוונה לפגוע בו.

לאחר שנעצר בחשד לרצח בחודש אוקטובר נחקר מספר פעמים, ובכל החקירות שמר על זכות השתיקה, ומכאן שעדותו לפנינו היא בבחינת גרסה כבושה.

יאמר כבר עתה, כי עדות הנאשם הותירה בי רושם שלילי. ניכר היה מהדרך בה ענה על השאלות והאופן בו תיאר את הדברים, כי הנאשם אינו מספר על הדברים כהווייתם, מציג תמונה הרחוקה מרחק רב מהעובדות, כפי שהתגלו מהראיות שהוצגו לפנינו, כשהנאשם מתרכז בהרחקת עצמו מכל דבר ועניין באופן שאינו עולה בקנה אחד עם הראיות בתיק, תוך שהוא חוטא בשקרים בעניינים ברורים אשר עומדים בניגוד לראיות אחרות, וכשהוא כשל מלתת להם הסבר.

הנאשם מסר גרסה אשר כשלעצמה הייתה מלאת סתירות, חורים, סדקים ופרכות בנקודות המהותיות. שקריו בעניינים רבים, חלקם מהותיים, היותם של הדברים בבחינת גרסת כבושה והרושם שהתקבל מעדותו בפנינו, מלמדים באופן ברור כי המדובר בגרסה מיתממת, מתחמקת ובלתי מהימנה בעליל. עד כדי כך שלעיתים נדמה כי לו היה הנאשם שומע את דבריו הוא, היה בעצמו מתפלא על האופן המיתמם והמתחמק בו העיד - עדות שברור ממנה כי הנאשם לא ניסה, ולו למראית עין, להשיב על שאלות מהותיות וחשובות וראיות עמן עומת. כל שעשה הנאשם היה לחזור על כך שהוא לא קשור לכלום ולנסות ולייצר פסאדה מיתממת, אשר הסדקים בה צצו אט אט, ככל שהחקירה הנגדית התקדמה.

עדות הנאשם התאפיינה בשלילת כל מה שקשור למעורבות בפלילים, תוך ניסיון להציג את עצמו כמי שלא ברור כלל כיצד הגיע לאולם בית המשפט, ותוך התכחשות אף לראיות ברורות הקושרות אותו למטען החבלה בחודש דצמבר, לכך שהוא עצמו נתפס עוסק, מרכיב ובוחן חלקי מטען, הכל בהתאם לראיות שהוגשו בהסכמה. ואם בכך לא סגי, הנאשם

התכחש גם להודאתו בכל הנוגע למטען החבלה שם, זאת הגם שהודה במעשים ואף נידון לעונש מאסר בתיק זה. ודוק, התכחשות הנאשם וניסיונות להסביר את הדברים בצורה שונה לגמרי, עומדת בניגוד להרשעתו שם על פי הודאתו, ובניגוד גם לראיות ברורות לעיסוקו במטען החבלה - ראיות שהוגשו בפנינו בהסכמה. כל אלו לא הפריעו לנאשם לבוא ולהעיד שלא היו דברים מעולם, ושאלו היה כך או אחרת, היינו מתוודעים לאמת, אך זו בוששה מלהגיע.

גרסתו של הנאשם בחקירה הראשית התמצתה למעשה בזה שהוא מגדל כלבים ועוסק באילופם בבית גידול לכלבים, כי הוא מתחזק באמונתו הדתית, וכי אין לו כל קשר למטען או לחומרי חבלה. אשר ליתר המעורבים בפרשה, טען כי הוא לא מכיר לא את אדרי ולא את שניר, אלא מהמעצר הנוכחי, כאשר את עד המדינה הוא מכיר מהמעברים בכלא והייתה להם פגישה לאחר שהשתחררו בנוגע לעניין עם איזה רכב באשדוד, ולא מעבר לכך (פרוטוקול מיום 4.3.2019 בעמ' 459 - 463) בתגובה לעדות עד המדינה ביחס להכרות ביניהם הוסיף, כי מעבר לכך שהכירו במעברים יכול להיות שדברו כמה פעמים בחוץ ואולי איזה שיחת ועידה טלפונית בבית הסוהר (שם, בעמ' 466).

כפי שיפורט בהמשך, במהלך החקירה הנגדית הנאשם, אשר טען בתחילה שלא התעסק עם מטעני חבלה, הגיע לכך שהוא למעשה מודה שהחזיק מטען חבלה ואף מאשר שניהל אורח חיים עברייני. ועדיין הדבר לא מונע ממנו להמשיך ולטעון, כי הסיבה היחידה שהוא מואשם כאן והסיבה בגינה מייחסים לו קשר למטעני חבלה, באופן שלטענתו אינו קשור למציאות היא: **"מי שישן עם כלבים, קם עם קרציות. מה לעשות? אז הם אומרים ככה וככה, והכל זה מידעים שנותנים. כמו שעכשיו עושים כתבות על אנשים"** (פרוטוקול מיום 18.3.2019, בעמ' 458 למטה). כלומר, מחד הנאשם טוען כי האישום "הודבק לו" בגלל שהוא מעורב עם עבריינים, ומאידך טוען כי הוא אינו קשור לנאשמים האחרים ובקושי מכיר אותם (פרט לוורו).

כאשר עומת הנאשם עם כך שהוא מרחיק את עצמו באופן טוטאלי מכל קשר לדברים ציין: **"אני אומר את האמת שלי. לא סתם לקחתי את הסיכון וחזרתי בי. אני יודע מה הסיכונים...כי אני יודע, זה סיכונים. כל דבר זה סיכונים בחיים. אני הולך עם האמת שלי. לא משנה לאן זה יוביל. אני יודע שכן הסתובבתי עם אנשים כאלה. התנהגתי בצורה עבריינית בחוץ. אבל לא לרמות האלה. לא לקחת חיים של בן אדם. זה בטוח. ולא להיות חלק מזה ולא כלום"** (שם בעמ' 460).

בחנית דברי הנאשם וגרסתו מעוררת תמיהות רבות כשאנו בוחנים אותה אל מול הראיות שהוצגו בפנינו. בין היתר, העובדה שהנאשם נתפס כחודש וחצי לאחר הרצח בתיק זה, מחזיק שוב מטען חבלה שאמור היה להגיע לידי אחרים - וורו, זהבי ועד המדינה, מטען שיש בכוחו לקטול אדם, כמו שציין המומחה, וזאת לאחר שהוא יודע משיחות שלו עם וורו, כי הם כבר, למצער, חשודים בכך שהשתמשו במטען חבלה כדי לפוצץ את הרכב, והמטען קטל את מנשה מאור ז"ל. ואם כך, כיצד ניתן לקבל את עדות הנאשם אשר עומד כעת בפני בית המשפט ואומר שעד כאן, הוא לא לקח חלק בדברים מסוג זה שעלולים ליטול חיי אדם. זאת כאשר על פי הודאתו בתיק המטען הנוסף הוא הכין וייצר מטען חבלה שיכול להרוג, וזהו המטען שעל פי כל האזנות הסתר וורו ועד המדינה מחכים לו בכיליון עיניים.

שתיקת הנאשם במשטרה ובחנית עדותו בבית המשפט

גרסת הנאשם לפנינו הינה גרסה כבושה, שהרי הנאשם למעשה לא מסר כל גרסה בחקירותיו במשטרה ושמר על זכות השתיקה לאחר מעצרו בתיק זה. גם במהלך שמיעת הראיות לא מסר כל גרסה ממשית, מעבר להכחשה גורפת. רק לאחר שאפשרנו לו לחזור בו מהודאתו והוגש כתב אישום נפרד בעניינו, הנאשם מסר לראשונה מענה מפורט יותר.

בהקשר זה יש להוסיף כי שתיקתו של הנאשם במשטרה פועלת כשלעצמה לחיזוק הראיות כנגדו:

"בחר בשתיקה, אף שאין בכך במישרין ראיה לחובתו - שהרי זוהי זכותו ועשיית שימוש בה אינה יכולה להיות לו לרועץ - עשויה השתיקה בכל הקשור לתשתית העובדתית המוצגת נגדו לחזק את הראיות העומדות לחובתו, בהותירה אותן ללא תגובה שכנגד; וכאשר יציג את גרסתו בעדותו בבית המשפט - עשויה להיפגע מהימנותה כ"גרסה כבושה" (י. קדמי, על הראיות חלק ראשון תשס"ד-2003 בע"מ 17).

אף במענה לכתב האישום הנאשם לא מסר גרסה מפורטת ולא אפשר להעמיד את גרסתו למבחן, אלא רק בחקירתו בבית המשפט; ואף בכך יש משום כבישת עדותו. באשר למשקלה של גרסה כבושה נפסק לא אחת כי:

".. בהערכת גרסה כבושה, מתחייבת זהירות מיוחדת, ומשקלה של גרסה כזו הינו מועט כל עוד לא ניתן הסבר סביר לכבישה. כלל זה חל לא רק על הערכת עדות הניתנת בבית המשפט, אלא גם על גרסה כבושה שנולדה באיחור בעת חקירת משטרה...העלאת גרסה כבושה בשלב מאוחר של החקירה עשויה להצביע על חוסר אמינותה, ולחזק בכך את ראיות התביעה..." [ע"פ 2132/04 קייס נ' מדינת ישראל, פסקה 29 לפסק דינה של כב' השופטת א' פרוקצ'יה (28.5.2007)].

במקרה דנא וכפי שצוין לעיל, מעבר לכך שמדובר בגרסה כבושה לחלוטין אותה מסר הנאשם לאחר שנחשף לכל הראיות, ושמע את כל העדויות ואת עדות הנאשמים האחרים שהעידו כעדי תביעה, הרי הנאשם כשל במתן הסבר מדוע כבש את גרסתו, מעבר לנטען בסיכומים כי עשה כך בעצת עורך דינו, ואף כשל במתן הסבר ממשי מדוע הודה בפניו ולאחר מכן חזר בו. יתרה מכך, הנאשם בעדותו בפניו, כפי שפורט לעיל, הכחיש אף מעשים בהם הודה במסגרת התיק האחר, בגינם נידון לעונש מאסר של מספר שנים. כל שסיפק הנאשם היה שלל של תירוצים, הסברים כי היה לחוץ, וכיוצא באלו. ביחס לתיק המטענים ציין, כי הוא אינו יכול להסביר את הדברים אבל בעצם כשהתעסק עם המטען ונעצר בתיק המטענים הוא התכוון להתקשר למשטרה, ועוד שלל הסברים הנראים דחוקים קלושים ואפילו מעט דמיוניים המשתנים מרגע לרגע.

הנאשם, אשר בחר לשלול באופן גורף כל קשר למטעני חבלה, והדגיש כי הוא לא מבין במטענים או חומרי חבלה, כשל מלתת הסבר או מענה לשאלות קונקרטיות שנשאל. כך למשל הנאשם לא נתן כל הסבר לשיחה שנשמעת בהקלטות בפנדוריה בה שניר אומר לעד המדינה, כאשר הם משוחחים על מטעני חבלה ועל הקושי להשיג מטען חבלה כי: **"אחה אם היה פרנויה בחוץ בשנייה הוא היה מסדר"**, זאת כאשר אין חולק על כך שהנאשם היה מכונה על ידי האחרים "פרנויה".

בפניו איפה אמירה ברורה של שניר, כיאם הנאשם היה בחוץ ולא בכלא (שכן באותה תקופה הוא עצור כבר על תיק המטען בדצמבר), הוא היה מסדר הכל. וכל שיכול היה הנאשם לומר בקשר לדבריו של שניר, היה כי עשו ממנו המהנדס הראשי של מטענים (פרוטוקול מיום 18.3.2020 בעמ' 448), וכי שניר הזכיר אותו לאור מידע שהתביעה מסרה לו או מהתקשורת (מכתבות וכו'). אלא שאין בהפניית אצבע מאשימה כלפי התקשורת או המשטרה, כדי להסביר את דברי שניר, אשר אומר את הדברים באופן האותנטי ביותר לעד המדינה, כאשר הוא אינו יודע שהוא מוקלט ומצולם. דברים בהם יש אמירה ברורה ביחס לנאשם וביחס לכך שהוא יכול היה לספק מטען חבלה בן רגע וכי הנאשם פועל איתם יחד, עומד לרשותם ומספק להם מטעני חבלה.

תשובותיו של הנאשם לא היו ענייניות כלל, זאת אל מול דבריו של שניר -מי שהיה מעורב בהבאת המטען הראשון ואף

המטען שבו בוצע הרצח, בתכנון ובהשגת מטענים כדי לפגוע באנשים נוספים. מעבר לכך שניר מצוי כבר תקופה משמעותית עם אדרי והאחרים בכלא בזמן שהיה במעצר, וצמוד לעד המדינה מיד בסמוך לשחרורו מהכלא, ואף מצוי בליבת הפעילות העבריינית. לפיכך, אין זה סביר כי הוא צריך להיות ניזון דווקא מהתקשורת; וברי כי אמירות כאלו באות מתוך העולם בו שניר חי ופועל.

על כן תשובתו של הנאשם, כי שניר אמר את הדברים לאור מה ששמע בתקשורת, לאו תשובה היא.

דוגמא נוספת לאופן בו הנאשם מתחמק ממענה לשאלות קונקרטיות שנשאל מצאנו כאשר הנאשם התבקש בחקירתו הראשית להתייחס לעדות עד המדינה לפיה הם הביאו לנאשם מטען שלא עבד והוא הודיע להם שהמטען לא תקין וכי הוא ידאג להם לאחד חדש. הנאשם אינו מסביר מדוע שעד המדינה יעיד באופן הזה ויקשור דווקא אותו למטען החבלה. אף כאן הנאשם לא עונה לשאלה לגופה, אלא עונה באופן שמתאים לקו ההגנה שלו, ומתרץ את הדברים בכך שכיון שהוא מכונה "פרנויה" אין זה הגיוני שהוא יסתובב עם מטענים (ראה עמ' 467 ש' 16-18) - הסבר שאין בידי לקבלו.

העובדה שאדם מסוים חשדן, חושש להיתפס, ונוקט באמצעי זהירות ולעיתים גם נעלם מהשטח כמו שהעידו אחרים ביחס לנאשם, אין בה כדי ללמד על כך שהוא לא יבצע עבירות פליליות או יתעסק במטעני חבלה. אין אלא לומר את הברור מאליו, כי אם הדברים היו נכונים לא היה הנאשם נתפס ונעצר כשמטען חבלה בידי כחודש וחצי לאחר הרצח מושא תיק זה, למרות שהוא "פרנואיד" וחשדן. ודוק, מדו"חות השוטרים אכן עולה שהנאשם נקט אמצעי זהירות, הטמין את המטען במרחב הציבורי, בשלב מסוים גם הגיע עם בת זוגו והתינוק, הסתכל לכל עבר תחילה וגם עשה עצמו כמטיל את מימיו כאשר בדק אם המטען עדיין נמצא במקום, וכיו"ב. ועדיין אותו חשש מלהיתפס לא מנע ממנו לפעול כאמור ולעבור את העבירות. ומעבר לכך, לא ניתן הסבר ממה הנאשם כה חושש אם לטענתו אינו עוסק בפעילות עבריינית וכל שהוא עוסק בו הוא אילוף וגידול כלבים.

כאשר הנאשם התבקש להתייחס לדברי חברו נדב עשוש, אשר אמר באמרה מוקלטת, ברחל ביתך הקטנה, כי הנאשם הוא שהכין את המטען אשר התפוצץ ברכב וקטל את מנשה מאור המנוח ופצע שניים נוספים. הנאשם התקשה לתת לכך הסבר, במיוחד כשמדובר בחברו הטוב. כך, במקום לענות לשאלה לגופה הוא הסביר כיצד דברי עשוש עומדים בסתירה לתיאור של עד המדינה, והדבר היה כה בולט עד כדי שעורך דינו מנסה לכוונו להשיב לדברים ואמר לו: "**בסדר אבל אמרתי לך עזוב את הסתירות תתייחס למהות**" (שם בעמ' 472, שורה 8).

ראיות הסיוע לעדות עד המדינה

עדות עד המדינה טעונה סיוע כפי שנקבע בסעיף 54א(א) לפקודת הראיות לפיו: "**בית המשפט לא ירשיע נאשם על סמך עדותו היחידה של שותפו לעבירה, אלא אם מצא בחומר הראיות דבר לחיזוקה; ואולם אם היה השותף עד מדינה - טעונה עדותו סיוע**". גישה זו נובעת כאמור מכך שיש לנקוט משנה זהירות ביחס לעדותו של מי שהיה שותף לדבר עבירה, העובדה שהוא בעל אינטרס אישי ואף הובטחה לו טובת הנאה או שניתנה לו וכן הלחץ הנפשי בו הוא שרוי נוכח הציפיות כלפיו [ע"פ 1361/10 **מדינת ישראל נ' יניב זגורי** (02.06.2011)].

אשר לתנאים לפיהם ראיה תוכל לשמש כראיה מסייעת צוין בע"פ 2854/18 **אליעד משה נ' מדינת ישראל** (27.08.2019) (להלן: "**עניין אליעד**"):

"על מנת שראיה תוכל להוות סיוע, עליה לעמוד בשלושה תנאים מצטברים: על הראיה לנבוע ממקור עצמאי ונפרד מהעדות הטעונה סיוע; עליה לסבך, ולו פוטנציאלית, את הנאשם בביצוע

העבירה המיוחסת לו; ועליה להתייחס לנקודה מהותית שביריעת המחלוקת בין בעלי הדין".

ברי, כי היקפה של יריעת המחלוקת יש בו כדי להשפיע על האופן בו נבחנת גרסת הנאשם אל מול ראיות התביעה, על האופן בו נבחנת עדותו של עד המדינה, ועל טיב הסיוע הנדרש לעדות עד המדינה. ככל שיריעת המחלוקת רחבה יותר - מגוון הראיות העשויות לסתור את גרסת הנאשם ולהוות ראיות סיוע רחב יותר. כפי שצוין בעניין אליעד הנ"ל:

"באשר לתנאי האחרון, ככל שיריעת המחלוקת בין הצדדים רחבה יותר אזי מלאכת מציאתה של ראיית הסיוע הופכת קלה יותר, שכן די בהתייחסות הראיה לאחת מנקודות המחלוקת כדי שראיה זו תהווה סיוע (ראו ע"פ 387/83 מדינת ישראל נ' יהודאי, פ"ד (4) 197, 204 (1985); ועניין גץ, פסקה 75 לפסק דינה של השופטת ארבל)."

במקרה דנא על פי גרסת הנאשם יריעת המחלוקת היא רחבה ביותר שכן הוא מכחיש כל קשר למטען החבלה, לרצח ולמרבית הנאשמים האחרים, ומכאן שדי בהתייחסות הראיה לאחת הנקודות הללו, מלבד קיום שני התנאים הראשונים, כדי שתהווה סיוע.

עוד נפסק כי המשקל הראייתי של הסיוע משתנה בהתאם למשקלה הראייתי וטיבה של העדות הטעונה סיוע, וכי מדובר במעין מקבילית כוחות, או מעין "כלים שלובים". במובן זה שכלל שמשקלה של העדות הטעונה סיוע רב יותר, כך ניתן שמשקלה של ראיית הסיוע יהיה פחות או מועט יותר (ראה לדוגמה ע"פ 7508/10 פלוני נ' מ"י פסקה 19 (18.8.2012)). כאמור, במקרה זה מצאתי כי יש ליחס משקל רב לעדות עד המדינה אותה מצאתי מהימנה.

בחנית מכלול הראיות מלמדת, כי ישנו מארג ראיתי, מעבר לעדות המדינה, הכולל צבר ראיות ישירות ונסיבתיות ובכלל זה ראיות ישירות המפלילות ומסבכות את הנאשם - ראיות אשר ממילא מהוות גם סיוע לעדות עד המדינה. מדובר במספר לא מבוטל של ראיות סיוע משמעותיות אשר עומדות על רגליהן באופן עצמאי; ולהן משקל סגולי רב להוכחת העובדה, כי הנאשם הוא אשר יצר וסיפק את מטען החבלה אשר התפוצץ ברכב, קטל את המנוח ופצע שניים נוספים. והכל כפי שיפורט להלן:

1. **אמרות שניר ב"פנדוריה"** - הקלטות בדירת המסתור אותה סיפקה המשטרה לעד המדינה בה הוקלט שניר במשך כחודש ימים. ראיית סיוע זו מהווה אדן מרכזי ממקור שונה ועצמאי.
2. **עדויות שלומי אלמקייס ועדות ספיר חן** ביחס לכך שהנאשם הזהיר את שלומי כי עתידה להתרחש פגיעה במי מקבוצת הגרוזינים.
3. **עדות נדב עשוש** - חברו הטוב של הנאשם, הקושרת את הנאשם לעיסוק באמל"ח, בהשגת ומכירת מטעני חבלה והכנת מטען החבלה מושא דיונו.
4. **שיחות מהאזנות הסתר לנאשמים לאחר הרצח המאששות את תיאור הדברים על ידי עד המדינה.**
5. **עדות הנאשמים לפנינו והודאתם בפרשה זו.**
6. **שקרי הנאשם.**
7. **תפיסתו של הנאשם עם המטען הנוסף במחצית חודש דצמבר.**

יוער, כי עדי תביעה רבים הוכרזו כעדים עוינים ואמרותיהם הוגשו בהתאם לסעיף 10א לפקודת הראיות. בענייננו והגם

שהנאשם לא מורשע על פי עדויות אלו כשלעצמן, אלא הן בעיקר משמשות סיוע וחיזוק לראיות אחרות המבססות את הרשעתו ולכן לא נדרש חיזוק לאותן אמרות חוץ, עדיין בפועל נמצא חיזוק לדברים בעדויות עדים אחרים, אשר אף עדותם טעונה חיזוק (לדוגמה עדויות הנאשמים בפנינו שחלקם היו עדים עוינים ואמרות החוץ שלהם הוגשו, מחזקות זו את זו ביחס לאירועי ליל הרצח).

הלכה היא כי: **"עדות הטעונה 'תוספת' כלשהי, תוכל לשמש - כשלעצמה - 'תוספת' מכל סוג שהוא לעדות אחרת (הטעונה 'תוספת')"** [י' קדמי, **על הראיות**, חלק ראשון, עמ' 286-287 (תש"ע, 2009)] וכן לדוגמה ע"פ 4009/90 בעמ' 304-305; וכי הסיוע יכול להיות מורכב ממספר ראיות, גם כשכל אחת מהראיות בפני עצמה אינה יכולה להוות לבדה את הסיוע הנדרש.

1. האמרות המוסרטות ומוקלטות של שניר בפנדוריה

כללי

כפי שבואר לעיל ראיית סיוע מרכזית בעלת אופי מיוחד, אשר למעשה מהווה ראייה העומדת על תילה כראיה עצמאית, הינה השיחות המוקלטות והמצולמות של שניר ואזנה בפנדוריה כשהן מובאת בפנינו "as is" ללא עריכה, צנזורה או שינוי, ומכאן ערכן הרב.

החל מאוגוסט 2015 ועד תחילת אוקטובר, צילמה המשטרה את שהתרחש בדירת המסתור, בה התגורר עד המדינה, שכונתה "הפנדוריה". עד המדינה היה מודע לכך שהשיחות וכל הקורה בדירה מוקלט, ואילו האחרים אשר הגיעו לבקרו לא היו מודעים לכך, כאשר האמרות החשובות ביותר לענייננו, שהוקלטו והוסרטו בפנדוריה, באו מפיו של שניר - מי שהודה והורשע כבר ברצח מנשה מאור ז"ל, ובהתאם לראיות הקיימות בתיק, מצוי במעגל הפנימי ביותר של אותה קבוצה ושל מבצעי העבירה, ועל כן לדבריו חשיבות רבה.

אציין, כי מצפייה בהקלטות בפנדוריה מתגלה אורח חייהם של שניר ועד המדינה. הם מנהלים שיחות רבות הסובבות סביב תכנון פשעים ופגיעה באחרים; מקור להכנסה, שאלות כגון מי העביר אליהם כספים ומה שאדרי הבטיח להם כתשלום, ואף שחזור התכנון והביצוע של הרצח מושא ענייננו. מכאן מתחייבת המסקנה, כי המדובר בסיוע בעל משקל רב, אשר שומט באופן מובהק את הקרקע מתחת לטענות הרבות, החוזרות והנשנות של ההגנה, נגד עדותו של עד המדינה ומהימנותה.

די לצפות ולשמוע את שנעשה בפנדוריה כדי להגיע למסקנה, כי הדברים אכן אירעו כפי שתואר על ידי עד המדינה; וכי עדותו משקפת את הדברים שאכן קרו, וכך גם ביחס לנאשם. בעיניי אותן אמרות בפנדוריה מאירות את הטענות בדבר חוסר האמון שניתן לתת בעדויות עד המדינה, באור אחר, ושוללות אותן.

שניר הודה ברצח של מנשה מאור, כי הוא אשר לחץ על כפתור השלט אשר היה מחובר למטען שהוצמד לרכב, ופוצץ את המטען והביא למותו של מנשה מאור ולפציעת שניים נוספים, ובהתאם הוא הורשע ברצח ונידון למאסר עולם. מכאן ששניר היה בקו הראשון של ביצוע הרצח, נוכח בתהליך קבלת ההחלטות והיווה חלק בלתי נפרד מביצוע משימת החיסול.

בהקלטות שניר נראה כשהוא מגיע לפנדוריה פעם אחר פעם ומשוחח שעות רבות עם עד המדינה על ענייני דיומא, ובין היתר, אודות פשעים שביצעו יחד וכן אודות האירוע מושא כתב האישום. כפי שיפורט בהרחבה בהמשך, באחת השיחות

בין שניר לעד המדינה הם משוחחים באופן מפורש על ליל הרצח, על איך הגיעו למקום ואיך חזרו משם לדירתו של עד המדינה, ועל המטען שבאמצעותו בוצע הרצח [ראו לדוגמא **ת/4 דיסק 39** (הקלטה מיום 29.9.2015 משעה 01:15:07 עד 02:02:10 - (להלן: "**דיסק 39**"))]. המדובר בשיחות בלתי אמצעיות, אותנטיות בהן שניר אשר הודה בביצוע הרצח משיח על פי תומו, שיחות המהוות ראיות אותנטיות בעלות משקל סגולי רב אשר מאששות, מחזקות ומסייעות באופן ברור לעדותו של עד המדינה.

אציין כי הסניגור טען שאין לתת משקל לאמרות שניר בפנדוריה, שכן לא מתקיים התנאי הקבוע בסעיף 10א לפקודת הראיות לפיו על נותן האמרה להעיד במשפט, שעה ששניר שתק, ובשל כך מתחייבת "**בחינה מאוד זהירה וקשוחה מעבר לצורך של פקודת הראיות לדבר לחיזוקה בשל היותה אמרת חוץ**" (תוך שהפנה לע"פ 4456/14 **קלנר ואח'** (מיום 29.12.2015)).

אין בידי לקבל טענה זו. לא מצאתי שיש בעובדה זו כדי לאיין את המשקל הגבוה של אמרות שניר ב"פנדוריה", אשר הוקלטו ללא ידיעתו.

תחולתו של סעיף 10א במקרה בו מדובר על "עד שותק" או "עד מקשקש" נדונה בפסק הדין המנחה בדנ"פ 4390/91 **מדינת ישראל נ' חוסאם בן מוג'הד חג' יחיא**, מז(3) 661, שם נקבע כי במקרים מסוג זה מתקיים התנאי לפיו - נותן האמרה היה עד במשפט וניתנה לצדדים הזדמנות לחוקרו.

"משמע, ההזדמנות לחקור אינה נחוצה מול השתיקה ההפגנתית, שכן העד השותק מצהיר בשתיקתו, כי אינו מוכן לומר דבר בבית המשפט וכי אין הוא מוכן ליצור תשתית להשוואה בין הגירסאות. החקירה כאילו מוצתה, כי הוא הפך אותה למיותרת בכך שהשיב על כל מה שביקשו לשאול אותו. הוא הצהיר, שלא יחזור על דבריו ושלא יסביר מה הסיבה לכך, ואידך זיל גמור... הסירוב להשיב לשאלה מסוימת אינו פוסל את מעמדו של הנחקר כעד ואינו מצביע על כך שלא הייתה אפשרות לחוקרו. לדידי, הייתה אפשרות תיאורטית לחוקרו, כי האיש הוזמן והתייצב אך סירב להשיב לשאלה מסוימת, ואף זאת בגדר תשובה לשאלה". [ראו גם ע"פ 7679/14 **עדנאן זהאדה נ' מדינת ישראל**, פסקה 46 לפסק דינו של הש' סולברג (פורסם בנבו, 15.08.2016)].

אף בפסק הדין אשר הובא על ידי ההגנה, בש"פ 5620/09 **ראובן קורולקר נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 16.08.2009), לא נקבע כי אין לקבל את הראיות מכוח עדות זו (השותקת או המקשקשת); אלא כי יש לבחנה בזהירות. אין הדבר פוגע בקבילות הראייה, אלא העדות צריכה להישקל לגופה, תוך שקילת ה"מום" שנפל בה בכך שכביכול לא עמדה במבחן החקירה הנגדית.

במצב דברים זה, אין בעובדה ששניר סירב לשתף פעולה בחקירה ולהשיב לשאלות שנשאל כדי להפחית ממשקלם של הדברים; במיוחד כאשר ניכר היה מהאופן בו שניר העיד כי הדבר נעשה במכוון, כדי להימנע מלהשיב לשאלות קשות ביחס לדברים שהוא עצמו נשמע אומר, אשר מפלילים את הנאשמים, ומתוך ניסיון לסייע להם. על כן אין באמור כדי לפגוע במשקל הגבוה שיש ליתן לאמרות החוץ של שניר בפנדוריה, שהינם ראייה אותנטית שנמסרה בלא ששניר היה תחת חקירה או לחץ כלשהו.

אתיחס תחילה לשיחה בין עד המדינה לשניר ביחס למטען החבלה, זאת לצורך הכרעה בשאלה האם הוכח שהמטען בו בוצע הרצח הוא המטען שסיפק הנאשם - ולא המטען שהובא קודם לכן משלומי באסה ומומי קסנטיני (כפי שנטען,

כטענה חלופית, על ידי ההגנה); ובהמשך אסקור שיחות נוספות רלוונטיות.

האם המטען בו בוצע הרצח הוא המטען שסיפק הנאשם או מטען קודם שהובא מקסנטיני ובאסה?

ההגנה טענה באופן חלופי כי המטען שהוטמן ברכב אשר באמצעותו בוצע הפיצוץ, הינו המטען שהובא מקסנטיני ובאסה ולכן, גם מטעם זה, אין לקשור בין מטען החבלה שבאמצעותו בוצע הרצח, לבין הנאשם.

מכאן עולה השאלה הטעונה הכרעה - האם היו שני מטענים - הראשון משלומי באסה ומומי קסנטיני, שלא היה תקין, והנאשם סיפק מטען תקין (בין אם חדש ובין אם "מחודש") בו בוצע הרצח, או שמא המדובר באותו מטען שהגיע מבאסה וקסנטיני, כפי שטענה באופן חלופי ההגנה.

בחנית מכלול הראיות, עדות עד המדינה והשיחה בין שני לבין עד המדינה בפנדוריה, מובילות למסקנה כי, כפי שסיפר עד המדינה, היה מטען ראשון אשר הובא מבאסה וקסנטיני, אך המטען לא היה תקין, הנאשמים לא יכלו להפעיל אותו או להשתמש בו, ואז הובא המטען לנאשם כדי שזה יספק להם מטען תקין, וכך אכן עשה הנאשם; ומכאן יש לדחות את טענתה החלופית כאמור.

בעניין זה העיד עד המדינה, כי ראה את המטען השני שהתקבל מהנאשם, אשר, כעבור יום או יומיים, הוטמן באזור הבית של שני, וכי הם חששו שתהיה בעיה עם הסוללה, כמו במטען הקודם שהובא מבאסה וקסנטיני, ולכן רצו להטמין אותו ברכב כמה שיותר סמוך לקבלתו (ראה פרוטוקול מיום 3.7.2017 בעמ' 299). נציין כי עד המדינה סיפר דברים דומים עוד במפגש הראשוני עם אנשי הימ"ר ביום 15.7.2015 - כי הוא ראה את המטען, היו לו שני חוטים שהיה צריך לחבר לנפץ, היה שלט של רכב להפעלה, והנאשם הסביר להם כיצד להפעילו (ראה ת/44א). עוד ציין עד המדינה בעדותו לפנינו, כי הוא זוכר בוודאות שראה את המטען - אותה פלטה עטופה באיזולירבנד כסוף עם סוללה ומעגל חשמלי (פרו' מיום 3.7.2017, בעמ' 301, ש' 16-18). הוא זכר זאת בוודאות, כי הם רצו להבין איך להפעילו, בגלל עניין שהיה עם החוטים והסוללה. עד המדינה הסביר עוד, כי מטען זה שונה מהראשון שהתקבל מבאסה וקסנטיני - וכי ראה שלושה מטענים: הראשון - מבאסה וקסנטיני, השני - המטען מושא הפיצוץ בענייננו, והשלישי - המטען הקטן שבקשו כדי לפגוע ברוני העובד של דטו (שם, ש' 24-28).

נבחן עתה את הדברים שנאמרו בשיחה בין שני לעד המדינה בפנדוריה המתייחסת למטען **החבלה (ת/4 - דיסק 39)**.

נציין כי שיחה זו הינה בהמשך לשיחה בה עד המדינה ושני משוחחים על ליל הפיצוץ, על הסרטון שהופץ ממקום הפיצוץ, ועל כך שזהבי לא בטח בהם. משמע עסקינן בשיחה הנוגעת לאירועי ליל הרצח ולנפשות הפועלות באותו יום.

בשל חשיבות הדברים אביא אותם במלואם וכלשונם (ראו דיסק 39 הנ"ל במונה 39:56):

"שני - אתה מבין? סתם הוא חרווד הוא.. (הוא הכוונה לזהבי כאמור - י.ר.ל.)

עד המדינה - המטען הראשון שהביאו הוא ש.. הוא (מדובר על זהבי עדיין כי כל השיחה לפני כן היא על זהבי - י.ר.ל.) לקח אותו אחר כך הוא החזיר אותו.. זה שאחר כך אדי החליף לנו..

שני - זה אותו אחד אחי

עד המדינה - תקשיב!

שניר -

זה הכל אותו אחד רק אה.. רק הבטרייה שמה החליפו זהו

עד המדינה - לא.. אדי הביא חדש לגמרי

שניר -

מה פתאום!

עד המדינה - שתוק, שתוק.. אדי הביא חדש קומפלט.. זרק אמר לוורו בוא תיקח את הישן

זרוק לי ליד המושב.. לא משנה

שניר - הוא לא.. אתה יודע מה הוא עשה.. הוא לקח את ה"נקניקיה" (מקמר) (שניר) את כפות ידיו כמחזיק דבר מה עגול צר וארוך) הוסיף לזה עוד נקניקיה עוד חצי נקניקיה

עד המדינה - מה אתה לא יודע.. הנקניקיה שהם הביאו מאשקלון הייתה ארוכה ועבה אתה יודע איזה גודל אתה דבעע אתה היית.. לא היית מצליח לשים את זה.. אדי עשה אותו שטוח מקצועי אחו שרמוטה

שניר -

כן מה .. זה אני הבאתי אותו יא דבעע

עד המדינה - לא משנה תקשיב.. שהביא את הראשון..

שניר -

אצל מי הוא היה? גם הראשון היה אצלי.

עד המדינה - בסדר הראשון - הראשון של אלה שלחו מאשקלון ש- מומי ואלה שלחו.. אז לא יודע מה הסתבכנו איתו ופחדתי להתעסק עם זה אז אמרתי לאבי בוא רגע.. הוא בא היינו אני וטל בבנין שלי.. עכשיו הוא בא סע, סע לסיבוב בטייל שם.. בדרך אני יוצא (מילה לא ברורה) אני אומר לטל סע איתו לבד.. אתה יודע מה קרה לו? הוא חזר אליי אחר כך "תקשיב.. זה לא בסדר.. אני אגיד לך את האמת חשבת אניח באותו עניין אני רואה לוקחים אותי (מילה לא ברורה)".. אתה יודע תקשיב הוא הרגיש מעורבב יותר מידי בסיפור הזה בגלל זה הוא לא חש חייב (מילה לא ברורה) ..".

לטעמי המדובר בראיה משמעותית בעניין זה אשר בחינתה מלמדת, כי היא תומכת ומסייעת באופן ברור לעדות עד המדינה ומצביעה על כך שהנאשם הוא שהכין את המטען בו בוצע הרצח מושא עניינו.

משיחה זו עולה כי יש לכאורה "מחלוקת" בין עד המדינה לשניר האם מדובר באותו מטען כמו ששניר אומר- דהיינו אותו מטען שהובא מבאסה וקסנטיני, או שמא מדובר במטען חדש שהובא על ידי הנאשם - כדברי עד המדינה.

אלא שבחינת האמור בשיחה, לאחר שצפיתי והאזנתי לה מספר פעמים, מלמד, כי מהשיחה עולה הקשר הברור בין המטענים לאדי - לנאשם, וכי השוני בין דברי עד המדינה לדברי שניר, הוא כמעט סמנטי. ובמה דברים אמורים - בכך שמה שעד המדינה קורא לו "מטען חדש", אינו חדש בעיני שניר. שכן שניר סובר שהנאשם לקח את המטען הראשון שהגיע מבאסה וקסנטיני שלא עבד ותיקן אותו, ולכן מבחינת שניר זה "אותו אחד" - אותו מטען. לעומת זאת, מבחינת

עד המדינה, המדובר במטען חדש.

ודוק, בין אם המדובר ב"מטען חדש", ובין אם מדובר במטען "מחודש", דהיינו כזה המבוסס על חלקים מהמטען הקודם, הרי העיקר הוא בכך שעולה מהשיחה כי אין מחלוקת בנוגע לכך **שהנאשם הוא שסיפק את המטען החדש או "המחודש". למצער, וזאת אף אם נלך לגישתו של שניר שלכאורה אומר שהמטען שאדי - הנאשם הביא לא היה מה שהוא מכנה מטען "חדש", הרי המטען עבר שינוי על ידי הנאשם. הנאשם הוא זה אשר תיקן את המטען והפך אותו למטען תקין המיועד לקטול אדם - וזהו המטען בו שניר עשה שימוש ברצח. זאת, בין אם תיקון המטען היה רק בהחלפת הסוללה, ובין אם המדובר בכך שהנאשם לקח "נקניקיה" (קרי: חומר נפץ) וסידר אותה באופן מסוים.**

מצפייה בשיחה בין עד המדינה לשניר עולים שני עניינים מרכזיים:

האחד - עד המדינה אומר שמדובר בשני מטענים, ושניר על פני הדברים מתקן אותו ואומר לו שזה אותו אחד אלא שהנאשם החליף את הבטרייה; כאשר בהמשך שניר מוסיף ומסביר מה הנאשם עשה, איך הוא "לקח נקניקיה" והוסיף לה עוד "חצי נקניקיה" וכיו"ב. עניין זה אפשר להסביר בפשטות בכך שגם שניר וגם עד המדינה לא יודעים מה הנאשם עשה ובאיזה אופן בדיוק הכין את המטען - האם על בסיס המטען הראשון שהובא מבאסה וקסנטיני במובן זה שהשתמש בחלקים מסוימים ממנו, או שעשה אחד חדש "קומפלט".

מעבר לכך, ברור על פי כל הראיות, כי הנאשם עשה מאמץ לעשות את הדברים באופן זהיר, ואפילו לא פגש בהם בעת העברת המטען. לכן אך סביר, בהתאם לאופן התנהלותם כעולה מן הראיות, כי הנאשם לא הזמין את עד המדינה או שניר לצפות בו בעת שהוא מכין את המטען החבלה. כך הן על פי עדות עד המדינה והן כשאנו בוחנים את שאירע בתיק המטען הנוסף: הנאשם מכין את המטען כאשר האחרים בחבורה לא מצויים איתו באותו שלב. יתרה מכך, אף עד המדינה, במהלך עדותו לפנינו כשהוא מעומת עם דבריו של שניר בפנדוריה, ציין כי הם לא היו עם הנאשם בזמן הכנת המטען, ולכן שניהם אינם יודעים מה באמת הוא עשה, ובאיזה אופן הנאשם הכין או תיקן את המטען החבלה (פרו' מיום 11.7.2017, עמ' 371, ש' 9-2).

השני - והוא המהותי - השיחה מלמדת בבירור כי נושא השיחה הוא מטען החבלה בקשר לנאשם. השיחה היא על מטען החבלה ועל הנאשם כמי שלקח "נקניקיה" כאשר ההגנה לא הצליחה לספק הסבר לעניין זה. לכל הקורא את התמליל והצופה בשיחה ברור כי מדברים על הנאשם כמי שהכין, תיקן, הטעין את הסוללה או תיקן אותה, והעיקר השמיש את המטען החבלה שלא היה תקין.

ודוק, בשיחה זו אין המדובר בדברים הנשמעים רק מפי עד המדינה אלא גם בדברים שאומר שניר ביחס לחלקו של הנאשם - **"אדי"** - שעליו מדובר בשיחה. משמע, שניר, שהינו מבצע הרצח המצוי במעגל הראשון של הפעולה, מדבר על הנאשם בקשר למטען החבלה מושא דיונו, ואפילו מסביר איך הנאשם הרכיב את המטען החבלה.

מדברי שניר בהמשך מתבהר בדיוק למה הוא התכוון כשהוא אמר שזה "אותו אחד" (אותו מטען לכאורה). מדבריו ברור, כי הוא מתכוון לכך שזה לא מטען חדש לגמרי, אלא מטען שהנאשם שיפץ על בסיס המטען הקודם. בשל חשיבות הדברים אביאם שוב כפי שנאמרו על ידי שניר: **"הוא לא"** (לא עשה אחד חדש קומפלט כמו שאמר עד המדינה - י.ר.ל.). **.... אתה יודע מה הוא עשה.. הוא לקח את ה"נקניקיה"** (מקמר את כפות ידיו כמחזיק דבר מה עגול צר וארוך - י.ר.ל.) **הוסיף לזה עוד נקניקיה עוד חצי נקניקיה..".** זאת כאשר במשפט האחרון לפניו אליו שניר מגיב עד

המדינה אומר: "אדי הביא אחד חדש קומפלט".

ההגנה מודעת לקושי הרב הקיים בשיחה האמורה, כאשר שניר נשמע מדבר על הנאשם ועל האופן בו הוא מכין את המטען בו בוצע הרצח, וזאת כשהנאשם אומר שאין לו שום קשר למטען. ההגנה מנסה להתמודד עם קושי זה בכך שהיא אומרת, כי הגם שעד המדינה אמר במשפט הקודם כי אדי (הנאשם) הביא אחד חדש קומפלט, הרי שניר בהמשך לא מזכיר את המילה אדי. ולכן טוענת ההגנה יכול להיות ששניר לא שמע שעד המדינה "הכניס" שוב את אדי לשיח, ולכן לא תיקן אותו.

אלא מאי - ששניר עצמו בציטוט שהובא לעיל, באופן שאינו יכול להתפרש לשני פנים, מדבר על אדם שהכין את המטען, וזאת בתגובה לכך שעד המדינה אומר שאדי הכין מטען חדש. ובלשונו: "**הוא לא... אתה יודע מה הוא עשה.. הוא לקח את ה"נקניקיה... הוסיף לזה עוד נקניקיה עוד חצי נקניקיה.."** .

ברור מהדברים, כי יש אדם שמדובר עליו אשר מכין את המטען, וכי אותו "הוא" ששניר מדבר עליו, הינו הנאשם. לכן טענת ההגנה כאילו שניר לא הבין או שמע שעד המדינה מדבר על אדי - על הנאשם, לא ניתן לקבלה. שכן שניר מגיב ומדבר על אותו אדם עליו מדבר עד המדינה - וברור שזהו הנאשם, שאחרת לא ניתן להסביר את דבריו של שניר, וההגנה אף לא הציעה הסבר כזה.

זאת ועוד, מצפיה בהקלטת השיחה עולה כי שניר נראה עירני, אקטיבי ומנהל מעין וויכוח עם עד המדינה, מתקן אותו ושניהם אף קוטעים זה את זה. לכן לא ניתן לקבל את ניסיון ההגנה לטעון שעד המדינה היה הדומיננטי בשיחה ושניר פשוט לא ייחס משקל לדברים, לא שמע, או לא רצה לתקן אותו. המדובר בשיחה בה שניר קשוב, מגיב לדברי עד המדינה, ועומד על שלו בנקודות מסוימות.

כך למשל לאחר שעד המדינה אומר, כי "**אדי הביא אחד חדש קומפלט**" שניר לא חולק עליו; ולא אומר לעד המדינה - מה אדי? איך אדי קשור? למה אדי? - אלא מסביר מה "הוא" - אדי, עשה עם המטען.

יוצא אפוא, כי השוני המסוים בתיאור הדברים ביניהם הינו רק בשאלה מה בדיוק הנאשם עשה עם מטען החבלה, ולא נוגע כלל ועיקר לזהות האדם עליו הם מדברים - הנאשם.

בפנינו אפוא שיחה בה מדברים על מטען החבלה בו בוצע הרצח, בה הנאשם מוזכר בשמו - אדי, כמי שהכין את המטען.

אציין כי גם בחקירה הנגדית של עד המדינה הוא עמד על כך שדברי שניר, הבאים בתגובה לדבריו, מתייחסים לנאשם ולמטען שהוא עשה. בשלב מסוים של החקירה הנגדית עד המדינה אף פנה לסנגור וביקש מזה שיציע לו אלטרנטיבה לפרשנות אותו ויכוח בינו לבין שניר, באם ההגנה טוענת שהדברים לא נוגעים לנאשם - הסבר כזה לא הוצג:

עד המדינה: "באיזה צורה המטען שאדי הביא לנו? על זה הוויכוח?"

עו"ד אהרון רוזה: לא. הוויכוח הוא, אתה מדבר עם שניר על זה כדי שהדברים יקלטו מה שנקרא. מה שיוצא מפה, כך אני מבין, זה ששניר מדבר על סיטואציה אחרת לגמרי.

עד המדינה: על איזו סיטואציה הוא מדבר?

עו"ד אהרון רוזה : אני לא יודע. אבל סיטואציה אחרת. כי זה לא יכול להיות, אתה אומר..."

מכאן שאף ההגנה לא הצליחה להצביע על עניין אחר שאליו מתייחס אותו דו שיח בין עד המדינה לשניר.

הנאשם נחקר ביחס לשיחה זו והתבקש לתת הסבר לדברים. כל שהנאשם חזר ואמר היה, כי עד המדינה הוא שאמר את השם "אדי" וכי שניר לא אמר את שמו, וכי מדברים גם על אבי זהבי, וכאשר שניר אומר זה אותו אחד (אותו מטען), שניר מתכוון שזה אותו אחד שההוא הביא, כאשר ההוא לשיטת הנאשם הוא זהבי (פרוטוקול מיום 18.3.2019 בעמ' 452). עם זאת, הנאשם לא נותן הסבר מדוע, כאשר עד המדינה מדבר על המטען ואיך הנאשם הכין אותו ואומר "אדי", שניר ממשיך לדבר על האופן בו הוא הכין את המטען, ולא אומר לעד המדינה כי לא מדובר באדי. הנאשם אף לא נתן הסבר לכך, שאם אכן שניר מדבר על כך שזהבי עשה כך או אחרת עם מטען החבלה, הדבר עומד בניגוד לדברי זהבי בעדותו, כי נתן את המטען ישירות לידי עד המדינה יום לפני הרצח.

בפנינו אפוא שיחה בה נקלטים דבריו של שניר אשר איש לא חלק על האותנטיות שלהם. בשיחה זו שניר מאשר, כי הנאשם הוא שעשה את מטען החבלה ומתאר אפילו באיזה אופן הוא הכין אותו, זאת בין אם מטען החבלה מבוסס על חלקי המטען הראשון, ובין אם זה מטען חדש "קומפלט" כמו שסבר עד המדינה. מעבר לכך שניר אומר כי שני המטענים - גם הראשון וגם השני - היו אצלו, מה שמעיד על כך שלא מדובר באותו מטען (שכן גם שניר מדבר על שני מטענים, ראשון ושני) ובלשונו של שניר:

"זה אני הבאתי אותו יא דבעע (את המטען בו בוצע הפיצוץ - י.ר.ל)

עד המדינה: לא משנה תקשיב.. שהביא את הראשון..

שניר: אצל מי הוא היה? גם הראשון היה אצלי."

נוכח האמור המדובר בראייה מסייעת משמעותית ביותר ממקור שונה - מעדות שניר, המצביעה על הנאשם כמי שהכין את המטען, או למצער דאג לכך שהמטען יהיה תקין ובעל יכולת לקטול אדם.

וידגש, איני רואה חשיבות להכרעה הנדרשת כאן, לשאלה האם הנאשם הכין את המטען מא' עד ת', לבין מצב בו הנאשם לקח חלקים ממטען שלא היה תקין (כמו זה שהובא מבאסה וקסנטיני), ועל בסיסו יצר מטען תקין שיוכל לקטול אדם. עוד יוער לעניין זה, כי התביעה עצמה בכתב האישום ציינה שהמטען הראשון היה לא תקין והנאשם לקח אותו, טיפל בו והודיע להם לאחר סיום הטיפול שהוא תקין ומוכן להפעלה; משמע התביעה עצמה לא ייחסה לנאשם את הכנת המטען מבראשית. כאמור העיקר הוא בכך שהנאשם הוא שהכין את המטען, כפי שתיאר שניר, וסיפק מטען תקין היכול לקטול אדם, כפי שלצערנו קרה.

תימוכין לאמור לעיל ניתן למצוא גם בשיחה נוספת (דיסק 20 לקראת מונה 22:00). משיחה זו מובן שעד המדינה ושניר מדברים על מטעני חבלה, ושניר אומר שאם מטען החבלה יגיע בחג אז "**כוס אומו החג**", משמע הוא יעשה את מה שתכנן עם המטען בחג. בשלב זה עד המדינה אומר לשניר שלא כדאי בחג שכן יש "**טונה משטרות**" ובכל מקרה אין בעיה לדחות את זה **כי מטענים את זה עם כבל** (כתוב בטעות בתמליל "מתאימים" וצריך להיות "מטענים" כפי ששומעים בהקלטה) - כשהכוונה למטען חבלה. שניר בתגובה אומר שהוא לא יודע לעשות את זה (להטעין את המטען), ובשלב הזה עד המדינה אומר שיש לו מישהו שמבין קצת במטעני חבלה. בהמשך לכך עד המדינה שואל את שניר אם

הוא לא זוכר איך ה"ספר" (הכינוי של זהבי): "כמה פעמים הלך הטעין אותו (את סוללת מטען החבלה - י.ר.ל.)? שכחת?" ושניר בתגובה "בסוף שינו את זה".

בשלב זה עד המדינה אומר כי: "מה שהגיע לידים של אדי שהוא החליף להם את הכל.. שמתאים לסוללה.. שכחת כמה פעמים הוא הטעין אותו".

מכאן שגם שיחה זאת תומכת במה שסיפר עד המדינה ביחס למטען שהביא זהבי מבאסה וקסנטיני, לגביו העיד כי הם ניסו להטעין אותו, שכן חשבו שיש בעיה בסוללה, אך הדבר לא הועיל.

שניר אומר בעצמו, ביחס למטען הראשון ש"הספר" הביא והטעין אותו ובסוף שינו את המטען. מכאן שאין ממש בטענת ההגנה, כי משיחה זו עולה שאכן הבעיה במטען הראשון היתה רק הסוללה והם ניסו להטעינו, וכי עד המדינה שינה כל פעם את גרסתו ביחס לבעיה במטען - פעם אמר שהסוללה נגמרה, פעם שהמטען לא היה תקין (ראה לדוגמא פרו' מיום 14.7.2019 בעמ' 396-397). על בסיס כך טוענת ההגנה, כי עניין אי תקינות המטען עלה רק בשלב מאוחר יותר, ולא בחקירת עד המדינה במשטרה, וזאת כדי להכניס את הנאשם לסיפור המעשה (שכן בשביל להטעין מטען לכאורה אין צורך בנאשם או במומחיות). ובאם מדובר בהחלפת סוללה בלבד, נשמטת הקרקע תחת העילה הלכאורית לפנייה לנאשם.

אלא שהאמור אינו עולה כלל מהשיחה האמורה, במיוחד לאור דברי שניר כי "בסוף שינו את זה", משמע היה צריך לשנות משהו במטען כדי שיעבוד, ואין המדובר בטעינה בלבד.

הצפיה בשיחה האמורה ובשיחות נוספות מלמדת על האופן בו נאמרים הדברים והקשרם. מכלול השיחה והקשר הדברים (לאור הדברים שנאמרים לפני ואחרי החלק שצוטט לעיל), והאופן בו הם נאמרו, תואמים ותומכים בעדות עד המדינה; בעובדה שהמטען לא היה תקין, והם לא יכלו להשתמש בו ולא ידעו להפכו לתקין. האמור הינו לאור דברי שניר כי הוא אינו מבין במטענים ולא יודע איך לטעון מטען חבלה, ומסביר כי לא רק שטענו את המטען אלא בסוף "שינו את זה". ונזכיר כי אף ההגנה לא חולקת כי השיחה הינה על המטען מושא דיונו.

נוכח כך, שיחה זו מלמדת, כי לאור חוסר הידע של חברי הקבוצה, היה צורך בפנייה אל הנאשם, שכן מטען החבלה שהובא מבאסה וקסנטיני לא עבד - בין אם מסיבה זו ובין אם מסיבה אחרת; והצורך בפנייה לנאשם מתחזק לאור האמירות המלמדות על חוסר הידע של האחרים, והחשש שלהם להתעסק עם מטען שאינו תקין.

עוד יוער, כי יש קושי להתייחס לטענת ההגנה לסתירות בין דברי עד המדינה בחקירותיו במשטרה, ביחס לשאלה מה הייתה הבעיה במטען, לבין דבריו בפנינו. זאת מקום בו אמרותיו במשטרה לא הוגשו לנו, וכאשר ההגנה הפנתה את עד המדינה למשפטים או קטעים מסוימים בלבד מתוך כלל האמרות הרבות שניתנו על ידו במשטרה (ב"כ המאשימה חזר והעלה עניין זה במהלך חקירותיו של עד המדינה, אך ההגנה לא הסכימה להגישן).

מעבר לכך ולגופם של דברים, קריאת מכלול הפרוטוקולים של החקירות מלמדת, כי עד המדינה אמר כל העת שהוא זוכר בבירור שהייתה בעיה עם המטען שהם לא הצליחו להתגבר עליה, ובכך העיקר, ולא ראיתי כל סתירה מהותית בעניין זה. שכן עד המדינה לא שלל בשום שלב את הטענה כי הייתה בעיה בסוללה, ואף אמר שיכול והייתה גם בעיה בסוללה, אך לצד האמור ציין כי גם אם הבעיה תוקנה הרי המטען היה אצלם כמה ימים, והם חששו ששוב תהיה בעיה בסוללה; וחזר והדגיש כי בסופו של דבר המטען שזהבי הביא "לא עבד".

כך למשל הסביר עד המדינה, כשעומת עם הדברים בחקירה הנגדית כי: "קיבלנו מוצר. אבי קיבל מוצר ואני מאמין שהוא קיבל גם הסבר. בגלל זה הוא החליט לעשות גם את הבדיקה דרך הבן אדם שלו. ואחרי שהבנו, אחרי כמה ימים או לא זוכר מה שהבנו, שגם מהדרך, הבן אדם של אבי, שאין מה לעשות למעשה חוץ מחומר הנפץ, כל השאר לא רלוונטי, פה הכנסנו לתמונה את אדי." (פרוטוקול מיום 11.7.2017 בעמ' 337-339).

משמע, עד המדינה לא תלה את הבעיה רק בסוללה, אלא דיבר על כך שהייתה בעיה עם הסוללה, לצד זאת שאמר שהמטען לא תקין. ודוק, תשובתו של שניר "בסוף שינו את זה", מתאימה דווקא לדברי עד המדינה בעניין זה ותומכת בהם.

נוכח כך יש לדחות בשתי ידיים את הטענה, כי המטען בו נעשה שימוש כאן הינו מטען חבלה שזהבי הביא מבאסה וקסנטיני, ללא שבוצע בו כל שינוי. שכן שוב ושוב עולה בשיחות, כי הנאשם לכל הפחות תיקן את המטען, וסיפק להם מטען תקין לאחר שמטען החבלה שזהבי הביא לא עבד, בין אם בגלל שהייתה בעיה בסוללה, ובין אם מסיבה אחרת; וכי לכן נלקח המטען אל הנאשם, אשר לו ידע בתחום החבלה, והנאשם סיפק להם מטען תקין.

פירוט שיחות מה"פנדוריה" המחזקות את הראיות כנגד הנאשם ותומכות בעדות עד המדינה

א. שיחות ביחס לליל הרצח והנפשות הפועלות

מההקלטות שהתבצעו בפנדוריה עולה התייחסותם של שניר ועד המדינה לחלקן של הנפשות הפועלות בליל הרצח. האמור מסייע לעדות עד המדינה ביחס לגרסתו באשר לכלל המעורבים בפרשה ומאמת את עדותו.

באחת השיחות שניר מתייחס לחלקו של זהבי בהטמנת המטען ובפיצוץ. שניר מדבר על כך שזהבי פחדן, ושלא רצה למלט אותו לאחר שהוא ביצע את הפיצוץ של המטען, כאשר השיחה מתייחסת אף לוורו:

"שניר : אמרתי להם אותו יום, אמרתי לו אני לא צריך לא אותך ולא אותו אני ילך לבד

עד המדינה : למי זה? אבי ווורו?

שניר : כן, אני אמרתי להם אותו אני לא צריך לא אותך ולא אותו אני ילך לבד.

כן ואז וורמוס (וורו - י.ר.ל) אמר לי אמרתי לו טוב אני לא צריך לא אותך ולא אותו אני ילך לבד מה הבעיה בזה מה הבעיה בזה? אני לא רואה את זה בעיה, והוא המניאק משחק אותה לוקח את כל התהילה מדבר על - אני יודע מה

עד המדינה : ואחרי זה במרחק הוא אסף אותך

שניר : מי

עד המדינה : אבי

שניר : לא אסף אותי בכלל יא דבע, הוא לקחת אותי מה יש לך נסעתי עם הזה (סימון

של אופנוע).

עד המדינה: אני יודע אבל אחר כך?

שניר: גם לא אחי מה אתה דבע? הוא לא הוא בכלל כלום אחי כלום בגלל זה אני בתסביך למה לא תעזור לי, בן זונה אחושרמוטה". (ראו שיחה מיום 25.9.2015 דיסק 27 קובץ 13, מונה 11:22:50).

התייחסות נוספת לכך שזהבי היה אמור למלט אותם מהמקום לאחר הפיצוץ אך בסופו של דבר חשש לעשות כן ניתן למצוא בדברי עד המדינה אשר שואל: "והספר (הכינוי של זהבי - י.ר.ל) לא שיחרר אותכם? לא אסף אותכם אחר כך? ושניר מצקצק לשלילה ואומר לו שמי שהסיע אותם לדירה שלו הוא הקלאץ' (הקלאץ' - כינוי של אבא של שניר - י.ר.ל.) מה אתה דבע... "ומסביר לו שהוא "לא שאל לא התעניין לא כלום... " [שיחה בדיסק 39, מונה 31:16-32:16].

שניר גם מספר באותה השיחה על כך שהם באו אל עד המדינה הביתה לאחר הפיצוץ כמו שעד המדינה סיפר ובכך מאמת את עדותו (ראו גם שיחה נוספת בנוגע לכך שזהבי חטף "רגליים קרות" - דיסק 39, החל ממונה 35:01).

באותה השיחה עד המדינה גם מזכיר לשניר את השיחה במדרגות ביתו כשהם שבו לאחר הפיצוץ בה שניר אמר לו "עכשיו אתה תקטוף את כל התהילה" (עד המדינה מסביר ששניר אמר את זה למרות שהוא לא יצא איתם) וכי השיחה הייתה כשחזרו עם הבולגרי (וורו - י.ר.ל) ושניר אומר לו שהוא שונא אנשים שקוטפים את התהילה סתם (מונה 33:19).

מכאן, ששיחה זאת תומכת בעדות עד המדינה על כך שזהבי שניר וורו יצאו מביתו לבצע את הפיצוץ וזהבי היה אמור למלטם, ולכך שלבסוף לא עשה כן ורק שניר וורו המשיכו.

התייחסות לחלקו של שניר בפיצוץ ובהפעלת המטען

בשיחות שונות שניר מדבר על כך שאומרים עליו שהוא מסתובב יותר מדי, על זה שהוא לחץ על השלט, ושראמז (אחד מקבוצת הגרוזינים) אמר שהוא יודע שיש לשניר חלק בזה. עד המדינה משיב לשניר שזה בגלל ששניר אומר לכולם שהוא לחץ (על כפתור השלט של המטען), ושניר שולל זאת ואומר שהוא לא מספר שהוא זה שלחץ [ראו: שיחה מיום 8.9.15, בדיסק 18, קובץ 23-55-02, מונה 18:05].

בהקלטות ניתן למצוא גם תימוכין לכך ששניר הוא זה שהיה על האופנוע ברגע הפיצוץ של המטען. שניר ועד המדינה משחזרים את ליל הרצח בדיסק 39. באותה שיחה שניר מספר על הנסיעה באופנוע בזירת פיצוץ הרכב ומתקן את עד המדינה לגבי האופנוע שנראה בסרטון של מצלמות אבטחה במקום, סרטון שככל הנראה הופיע גם בדיווח על הרצח בכלי התקשורת. מהשיחה ברור, כי עד המדינה חושב שהאופנוע הנראה בסרטון שראו בדיווח במדיה הוא האופנוע עליו שניר היה, ושניר מתקן אותו שהאופנוע זה אופנוע אחר ושהם היו על המדרכה - "אני כל הדרך על המדרכה אחי... כל הדרך.. אמרתי לו (נראה כי מדובר בוורו שהיה איתו על האופנוע - י.ר.ל) אם מישהו קולט מישהו דפוק לו בוקס תעיף אותו לכביש.. מה יש לך.. אתה הדבעע אני בדברים האלו ישר עולה למדרכה" (דיסק 39, מונה 29:29).

התייחסות להטמנת המטען ברכב - באחת ההקלטות שניר אומר "הפעם מדביק את זה בצד של אדם" (הכוונה לאדם

דפס, מהשיחות עולה שהוא יעד לפגיעה) - זאת לעומת אז שהדביק באמצע ליד "הדבר הזה" שמסובב את הגלגלים האחוריים, בכך (שיחה בדיסק 39, מונה 15:14). הסברו של שניר איך ואיפה הדביק את המטען - תואם את עדות עד המדינה וגם את חוות דעת המומחה ביחס למקום אליו המטען היה מחובר ברכב על פי הפגיעות - באזור גל ההינע הקדמי.

ב. שיחות המלמדות כי הנאשם מספק לנאשמים האחרים מטעני חבלה

מקרא ומשמע השיחות שנקלטו מלמד על שני עניינים חשובים ביחס למטעני החבלה העולים בקנה אחד עם עדות עד המדינה. האחד כי הנאשם היה כתובת ברורה מבחינתם לאספקת מטעני חבלה, וכי זה היה חלקו במעש. והשני - כי לנאשמים לא היה כל ידע במטעני חבלה והם לא ידעו להתעסק איתם, לתקן אותם, לחבר בין חלקיהם וכיו"ב, אלא רק לקבל מטען שלם ולהפעילו.

בהאזנות הסתר מהפנדוריה עולה, כי שניר ועד המדינה עוסקים לא מעט בניסיונות להשיג מטעני חבלה ואקדחים, ושניר עוסק רבות בתכנון של פגיעה ביעדים שונים (לדוגמא אדם דפס). באותן שיחות עולים ניסיונות להשיג את האמצעים הללו מגורמים שונים. באחת השיחות נשמע שניר אומר דברים הקשורים לנאשם המלמדים רבות על הקשר בין הנאשם לבין מטעני חבלה, בהקשר של שניר ושאר חברי הקבוצה.

כך למשל, באחת השיחות שניר עונה לשיחת טלפון ונשמע אומר: **"... מה אביחי בסדר איפה הילד? כן, מתי הוא קם? טוב איך שהוא קם תגיד לו לחייג אליי אני צריך אותו דחוף.. ביי (מסיים שיחה)".** ולאחר שהוא מסיים את השיחה הוא נאנח ואומר:

"אאה אם היה פרנויה בחוץ בשניה הוא היה מסדר"

ואז עד המדינה שואל אותו "אאה"?

ושניר חוזר שוב ומשיב "פרנויה" [דיסק 13 מיום 3.9.2015 בסמוך לפני דקה 43:49].

ודוק, המדובר במקטע מתוך שיח שלם שעוסק בהשגת מטען חבלה, כאשר גם כאן מצוין שמו של באסה, ושניר מספר כי הוא התקשר לבאסה וזה אמר לו כי הוא: **"חוזר אליך למספר הזה אני לא באשדוד"**. משמע שניר נתקל בקשיים בהשגת מטען חבלה, ואז נזכר במעין ערגה בנאשם, וכי אם הוא היה "בחוץ", כל עניין מטען החבלה היה מסודר בן רגע.

עוד יצוין, כי מיד בהמשך אותה שיחה שניר שואל את עד המדינה: **"איפה אבל הענתיקה הזה לאן הוא הלך"** ומסביר שהוא מתכוון ל**"זה שהיה בטיילת"** [דיסק 13, מונה 45:20].

האמור תומך בדברי עד המדינה אשר סיפר, כי היה מטען נוסף שהוחבא בטיילת יחד עם האקדח (לו שניר קורא בשיחה "ענתיקה") וכיון שהוא "עמד" הרבה זמן הייתה בעיה בסוללה. מדובר במטען שלא נתפס על ידי המשטרה כששניר נעצר, ולכן עד המדינה ושניר תוהים איפה אותו מטען חבלה. גם בשיחות נוספות ישנה תמיכה לדברי עד המדינה כי היה מטען חבלה קטן נוסף, אשר הנאשם סיפק להם, שהיה מוטמן יחד עם האקדח שנתפס בבניין בטיילת 7.

צא ולמד אפוא כי בשיחה בה שניר עוסק בהשגת אמל"ח, שניר אומר ברחל בתך הקטנה כי אם פרנויה - הנאשם - היה בחוץ (הנאשם באותה עת היה בכלא כשהוא מרצה מאסר בשל תיק המטען הנוסף), הרי

ב"שנייה" פרנויה - הנאשם היה מסדר את הדברים.

המדובר באמירה ברורה, שאינה משתמעת לשתי פנים, לפיה אם הנאשם היה בחוץ היה מסדר להם בהרף עין מטען חבלה, אמירה שתומכת באופן מובהק בעדות עד המדינה, ואף ממוטטת את טענות ההגנה לפיהן לנאשם אין כל ידע במטענים וכי עד המדינה "הלביש" עליו את הסיפור.

ההגנה שמבינה שיש לה קושי עם משפט זה, מנסה ליטול ממנו את העוקץ בכך שנטען, כי שניר קישר את הנאשם למטען בגלל דברים שפורסמו בתקשורת ביחס לנאשם, טענה שאינה מחזיקה מים. שהרי מאגר הידע של שניר נעוץ במציאות בה הוא חי ופועל, ולא בפרסומים במדיה.

עד המדינה ושניר משוחחים פעם נוספת על הנאשם, בהקשר של אמל"ח והבאת מטען חבלה ומי ילך להביאו - שיחה ממנה ניתן לראות כי קיים קשר בין שניר לנאשם (ולא כנטען על ידו):

עד המדינה - "ומה עם הא אדי? יכול להיות שגם כן אמרתי לך גם רימון גם כדורים".

שניר - "מי מחכה לבן זונה הזה?"

עד המדינה - "נראה לי שיגע, הוא אמר לך אל תזיין לי את השכל בטלפון, נראה לי חרפנת אותו"

שניר - "לא.. (לא ברור)" [בדיסק 33 מיום 21-22.9.2015 מונה 5:15].

בשיחה נוספת בין עד המדינה לשניר בנוגע למטענים, בה מוזכר סטיב (ככל הנראה סטיב אקריש, ממנו מתעתד שניר לבקש מטען חבלה) שניר אומר: **"הילד הזה, בא עכשיו מבחוץ יודע לעשות עם הטלפון"** (נראה שמדברים על מישו שיודע להפעיל מטען עם טלפון). בתגובה עד המדינה אומר לשניר **"איזה קטלני ההוא שהיה לנו של אדי. של אדי. אה? איזה מקצועי יש דברים שאתה עוד, אה?"** ושניר מגיב **"אמרתי עם סטיב כזה. סתם. דבע זה. נכנס. רצה להכניס איתנו לפינה עם שתינו"** זאת אומרת שניר לא שולל שעד המדינה אומר שמה שהנאשם - אדי הביא היה קטלני, והכל בשיחה על מטענים [בדיסק 4 שיחה בין 29.8.2015-30.8.2015, בעמ' 9].

בשיחה נוספת, שניר נשאל אם נראה לו שמאשקלון זה סגור (מתאים למה שדברו קודם לכן לגבי באסה) ואז שניר עונה שהוא ניסה להפריז והסביר להם שעכשיו יש לו הזדמנות לבצע, כי האזור קליל ומדברים על זה שיקח את זה "קומפלט" ושניר אומר: **אמרתי לו מה אתה מביא לי את זה בחצאים מה אני מבין בזה? אני יחבר אני ימות".** ובהמשך שניר שוב אומר כי דיבר עם עם אחר ביחס למטען: **"לפני זה שהוא אמר לי זה חלקים אמרתי לו מי.. מי.. איך אני ירכיב את זה? מאיפה אני יודע אתה רוצה אני ימות?"** (כך במקור - י.ר.ל.) [בדיסק 12, קובץ 4, מונה 08:04]; וראה גם: דיסק 14 3-4.9.2015 קובץ 1, מונה 37:38].

משיחות אלו עולה, בדיוק כפי שמספר עד המדינה, כי לאיש מבין הנאשמים וחברי אותה קבוצה - שניר, עד המדינה, וורו או זהבי, לא היה ידע או יכולת להתעסק או להרכיב מטען חבלה, ולכן היו זקוקים לנאשם כדי שהוא יהיה "איש המטענים" שלהם. השיחות תומכות גם בדברי עד המדינה לפיה הנאשם סיפק לא פחות מ-3 מטעני חבלה, בתקופה של כחודשיים בלבד, לידי אותם אנשים שפעלו נגד אותן מטרות, עד שהוא נעצר באמצע חודש דצמבר.

ג. שיחות המאמתות את הסכסוכים בין הקבוצות היריבות כפי שהעיד עליהם עד המדינה וכי גם לאחר ביצוע

הרצח רצו להוציא פעולות נגד קבוצת "הגרזינים":

בשיחות בהאזנות הסתר אנו מוצאים עיסוק כמעט יום יומי ברצון ובניסיון להמשיך ולהוציא פעולות כנגד היריבים, ובעיקר אלו המשתייכים לקבוצת הגרזינים או מי שקשור עימם.

כך למשל שניר מדבר על שיחה עם באסה בה הוא שאל אותו איזה ציוד הוא צריך, ושניר משיב לו: **"תשמע אני צריך את זה ברגע שסיימתי אני אבוא לקחת עוד.."** [דיסק 8 מיום 31.8.2015 קובץ ראשון, מונה 07:49]. שניר אומר שביקש מבאסה שיביא לו "קומפלט" (מובן מההקשר שמדובר על מטען אשר הורכב כבר ומוכן להפעלה - י.ר.ל). בהקשר הזה שוב מוזכר הנאשם כאשר עד המדינה אומר שצריך לדבר עם וורו שידבר עם פרנויה - הכינוי של הנאשם, ושניר אומר שהוא דיבר והוא כבר יודע איך לעשות עם הטלפון [שם, מונה 20:36].

שניר ממשיך ומפרט כי: **"אמרתי לו כמה שיותר גדול בבקשה ממך, אומר לי מה זה פיגוע טרור? אמרתי לו זה יהיה פיגוע טרור זה ירשם בספריה כי זה אנחנו באנו שתי ציפורים, יכול להיות שאולי נתפוס עוד יותר אז בגלל זה צריך גדול, אמרתי לו יכול להיות שהם יהיו דודו אדם ואליהן ביחד כולם. מבין? שלוש ביחד, אמר לי כמה אתה רוצה?... אמרתי לו אם אפשר איזה שלוש קילו, התחיל לצחוק"** [שם, מונה 30:00].

כל האמור תומך בדברי עד המדינה שמספר על התקופה בה הוא ושניר עסקו בדירה בתכנון פיגועים, תקופה בה עד המדינה אף מסר למשטרה אמל"ח כמו אקדחים שהם השיגו באותו זמן, אף השמות המוזכרים כיעדים לפגיעה תואמים את דברי עד המדינה ביחס לסכסוך עם "הגרזינים", למשל, שמותיהם של דודו בוטראשוילי, אליהן חובב, אדם דפס ועוד.

בהקשר לסכסוך והרצון להוציא פעולות נוספות נגד "הגרזינים" ראו גם: דיסק 1 מיום 27.8.2015, עמ' 3-4, 8-9, 20-21; דיסק 1 מיום 27.8.2015 מונה 45:33; דיסק 5, מיום 30.8.2015 מונה 11:11, מונה 36:56, מונה 39:39 - שניר מדבר על הלחץ של אדרי להוציא פגיעה בגרזינים; דיסק 6 מיום 31.8.2015 מונה 07:38, מונה 11:09, 14:44, 25:19; דיסק 7, מיום 31.8.2015; דיסק 12 מיום 2.9.2015 קובץ 4, מונה 33:47 - מדברים על כך שאין הזדמנות לפגוע באדם דפס אך ביוסי קרחילי כן; בדיסק 14 מיום 3-4.9.2015, קובץ 2 - שיחות המעידות על הפעילות הנמרצת שלהם, כמו שסיפר עד המדינה, על החיבור לדומרני והיעדים המשותפים לפגיעה; דיסק 16, קבצים 1 ו-2, במונה 04:28 - תומך בדברי עד המדינה על כל התכנונים שהיו להוציא דברים נוספים לפועל; דיסק 18 מיום 16.9.2015, קובץ 23-55-02, מונה 08:29 - שיחות על סכסוכים ועל תכנון פיגועים נוספים; דיסק 20 מיום 16.9.2015, 08:48 - שיחות על הסכסוך עם "הגרזינים"; דיסק 21 מיום 10.9.2015 קובץ 32 - מדברים על איך צריך לבוא לדטו עם לום; דיסק 22 מיום 13.9.2015 - מדברים על "הגרזינים" ועל מטען כפול; דיסק 25 מיום 16.9.2015 - משוחחים על הסכסוכים ופיגועים; דיסק 26, קובץ 11 מונה 05:025 - מדברים על חיסול יוסי קרחילי. דיסק 39 מיום 29.9.2015 משעה 01:15:07 עד 02:02:10 - הניסיון והכוונה לפגוע באדם דפס.

ד. תימוכין לקשר בין הנאשם לבין יתר הנאשמים, העולים בקנה אחד עם דברי עד המדינה וסותרים את דברי הנאשם לפיהם אין לו קשר עם הנאשמים, למעט עם וורו

מהשיחות בין שניר לעד המדינה ניתן למצוא תימוכין לכך שהנאשם היה בקשר גם עם נאשמים נוספים (מלבד וורו, לגביו אישר כי הם חברים), ועדות אף לקשר בין הנאשם לאדרי.

שיחה חשובה בעניין זה מצויה בדיסק 1, שיחה מיום 27.8.2015 (עמ' 32). בשיחה זו שניר ועד המדינה משוחחים על ענייני כספים, מדברים על כך שאין לאדרי כסף ולא ברור מדוע "ולאן הולך הכסף שהוא מרוויח", ובהקשר זה שניר מזכיר כי לאדרי יש הוצאות, ובין היתר, מימון של עורכי דין למי שנעצר, וכן "הוצאות קבועות". בשלב זה שניר מציין את האנשים אשר אדרי מפקיד להם קנטינות בכלא ואומר "מפקיד: אני וורו, יעקב אלמו, אדי, ניסים פירס" ומזכיר עוד שמות כמו טל ו"גבי השמן".

בנוסף, שניר מספר שביום שישי הוא, וורו, הנאשם, זהבי ומשה רובין אכלו יחד וזהבי קידש. הגם שהדבר מתייחס להיותם יחד בתוך הכלא, עדיין יש בכך כדי להעיד על הקשר בין הנאשם לאחרים, קשר אותו כאמור הוא ניסה להכחיש [דיסק 9 קובץ 2 מתאריך 31.8.2015 (מונה 12:37)].

כמו כן, מוזכרות שיחות ביחס לנאשם, שיחות המעידות על קשר בין שניר לנאשם, וכן פרטים מהם עולה כי שניר ועד המדינה מעורים במה שקורה עם הנאשם עוד לפני המעצר בתיק זה [דיסק 26 קובץ 10 מונה 01:09:26 בדיסק 27 24.9.2015 - 25.9.2015]. זאת בניגוד לדברי הנאשם שאומר שהקשר לפני כן היה מינורי. דוגמא נוספת לכך ניתן למצוא בשיחה נוספת בה הם מדברים על כך שיש לחץ לשתף פעולה עם המשטרה ואדרי חשד בזהבי שסגר את התיק שלו לגבי המטען, ובאותה שיחה שניר מספר על כך שהימ"ר הוציא את הנאשם לשיחה ואמר לו שעכשיו שהוא התחזק בדת - שיעבוד איתם [דיסק 27 קובץ 13 מונה 11:30].

ה. שיחות התומכות בדברים נוספים שהעיד עליהם עד המדינה

מהאזנות הסתר בדירת המסתור ניתן לראות אף שיחות נוספות התומכות בגרסת עד המדינה. כך למשל עד המדינה שואל את שניר אם הרימון ליד הבית שלו נראה טוב, ושניר מאשר שכן ואומר שאפשר להביא אותו מתי שהוא ירצה, והוא במקום טוב [דיסק 14 מתאריכים 3-4.9.2015, קובץ 1 מונה 44:58]. האמור, תומך במה שעד המדינה מספר כל הזמן ששניר הוא זה שמטמין את הדברים בכל מיני מקומות, ליד הבית שלו בדרך כלל, ואחר כך מביא אותם משם.

בשיחה נוספת מדבר שניר על החשש של זהבי מפניהם שיעשו לו "כיפה אדומה" וכי הוא לא בטח בעד המדינה, שניר וורו, ואמר לוורו כי בכל הפגישות זהבי היה עם "כלי" (אקדח): "... הוא אומר לי (זהבי - י.ר.ל) כל הפגישות שעשיתי אתכם כולם עם כלי.. באמא שלי אומר לוורו בפנים.. וורו אומר לו ..מסתכל עליו ככה אומר לו "אהלן, אהלן דרשני .. אז למה אותו יום שביקשתי כזה לא הוצאת אמר לי קח? הלכת (מילה לא ברורה) עד שהבאתי לי את ההוא" [דיסק 39, מונה 38:42].

דברים אלו מחזקים את עדות עד המדינה, כי כפי ששניר אומר, וורו תהה מדוע אם לזהבי אם היה אקדח עליו כשנפגש איתם, הוא לא נתן לוורו אקדח כשה ביקש ממנו, מה שמעיד כי אכן הם פנו לזהבי כשרצו להשיג אקדח, וכי הוא סיפק להם אקדח בעבר.

2. אזהרת הנאשם בדבר כך שה"גרוזינים" עומדים להיפגע

עמוד 56

שלומי אלמקייס

שלומי אלמקייס נעצר על ידי המשטרה ביום 12.11.2014, כשבוע לאחר הרצח, ונחשד במעורבות בו. במהלך עדותו בבית המשפט הוכרז כעד עוין, ואמרותיו במשטרה הוגשו בהתאם לסעיף 10א לפקודת הראיות. על כן נסקור אותן תחילה.

אמרות שלומי אלמקייס במשטרה

בפתח חקירתו נשאל שלומי על מעשיו ביום הרצח, ובהמשך התבקש על ידי החוקרים לחזור על הדברים שאמר להם מספר דקות קודם לכן בשיחה ביחס לרצח.

שלומי אלמקייס סיפר כי ביום ראשון שעבר או ביום שני (מעיון בלוח השנה עולה כי מדובר ב-2.11.2014 או ב-3.11.2014), הוא היה באשקלון במסעדה/פיצוציה שחבר שלו סמיון פתח, והם עשו שם "על האש". במקום נכח אדם בשם יצחק איילו, אשר השתמש בטלפון של שלומי כדי לבצע שיחה. לאחר מכן חזרה שיחה אל הטלפון הנייד של שלומי, ויצחק איילו יצא. לדבריו, לאחר שאיילו חזר, הוא אמר לשלומי אלמקייס שהנאשם נמצא כאן ורוצה לדבר איתו. שלומי אלמקייס יצא החוצה אל הנאשם, אשר היה שם עם אדם נוסף. שלומי אלמקייס תיאר בחקירתו במשטרה את השיחה כך: **"והוא [הנאשם - י.ר.ל.] שאל אותי איך בחוץ, כי השתחררתי מבית הסוהר והוא שאל אותי מה אני עושה ואמרתי לו שאני עובד והוא אמר לי כל הכבוד ואז הוא אמר לי שרואים אותי הרבה יושב עם גיסי יוסי ספיר והחברים שלו דודי, יוסי קריחלי וראמז וכל הילדים האלה ואמר לי לא לשבת איתם כי הם הולכים להיפגע, אמרתי לו בסדר וזהו שאני לא אשב איתם ואז אדי בא ליצחק ואמר לו בוא בוא יצחק והם נסעו ואני חזרתי לשבת בעל האש" (ת/27א, ש' 35-39).**

בהמשך לאמור ציין בחקירה שהתקשר לאחותו סיוון והיא לא הייתה זמינה, ולכן התקשר לחברתה ספיר חן (שנמצאת הרבה עם אחותו סיוון) ואמר לה, שאם היא תופסת את סיוון שתגיד לבעלה שיזהר **"כי בחור בשם אדי אמר לי שאני אזהר ולא אשב עם גיסי ועם כולם, לא אמרתי לספיר עם מי אלא אמרתי לה שכל החברים של יוסי [יוסי ספיר בעלה של אחותו סיוון אשר שייך לקבוצת הגרוזינים - י.ר.ל.] הולכים להיפגע וזהו" (ת/27א, ש' 39-42).**

שלומי ציין, כי בשיחה ביניהם שאל את הנאשם על איזה קבוצה הוא מדבר, והוא אמר לו **"שהוא התכוון לאשדודים ולגיסי עם כל האשדודים שהוא יושב איתם" (ת/27א, ש' 74-75).** הוא הסביר שהנאשם התכוון לגיסו - יוסי ספיר. ביחס לקבוצה שגיסו שייך אליה ציין שזה ראמז, דודי לא יודע את שם משפחתו, מנש ז"ל, יוסי אח של דטו, גם לא יודע את שם המשפחה (ת/27א, ש' 79-82).

החוקר שאל את שלומי מדוע אמר לו קודם שרק הנאשם הוא זה שפגע בקבוצת "הגרוזינים" ושלומי השיב כי: **"לפי איך שהוא דיבר עם יצחק ולפי מה שהוא אדי אמר לי וגם יצחק עכשיו בקושי נמצא באשדוד, כי אתה רואה שהבן אדם פתאום לא נמצא פה, את יצחק הייתי רואה כל יום פתאום אתה לא רואה אותו בכלל. לפי מה שאדי אמר לנו ואז קרה המקרה ואז אני עושה את החיבור" (ת/27א, ש' 99-101).**

בחקירה נוספת (רביעית) מאותו יום 12.11.2014, בה החוקרים מטיחים בו כי הוא משקר ואולי הוא זה שאחראי לרצח, שלומי חוזר שוב ושוב כי מה שאמר אמת ואין לו אמת אחרת (ת/27ה, עמ' 95, ש' 20-23 למשל).

בהמשך, כאשר עומת בחקירתו מיום 14.11.2014 עם העובדה שספיר חן סותרת בעניינים מסוימים את גרסתו, השיב

אלמקייס, כי: "היא שקרנית. היא זו שהתקשרה אלי לשאול אותי איפה אחי ואני אמרתי לה שאני באשקלון עם חברים עושה על האש ולא אמרתי לה אדי מכלוף ולא אמרתי לה כלום. אמרתי לה רק שתגיד לאחותי סיוון ושאלתי איפה אחותי ויוסי והיא אמרה שהיא לא יודעת והם בשכונה שותים ואם היא תראה אותם היא תגיד להם שמה ששמעתי באשקלון שרוצים לפגוע בחברים שלו ושהוא יזהר גם. לא אמרתי לה שאני עם אדי מכלוף" לשאלה החוקר כיצד היא ידעה על אדי מכלוף הסביר כי רק אחר כך, כאשר ישבו בשכונה, היא שאלה אותו עם מי היה באשקלון ורק אז אמר לה כי מדובר בנאשם (ת/27ג, ש' 9-18).

אשר לאזהרה של הנאשם, אלמקייס ציין שוב בחקירה זו: "ואדי בא ושאל אותי מה שלומך ואיך בחוץ ואז אמר ליצחק אתה איתי או אתם משהו כזה ואז יצחק אמר לו מה פתאום אני איתך ולא איתם ואז אדי בא אלי ואמר לי מה אתה גם אתם עם הקבוצה הזאת ואני אמרתי לו איזה קבוצה כי חשבתי שהוא מתכוון לסמיון, ואדי אמר לי, לא לאשדודים, איפה שגיסך ואמר לי אל תהיה איתם, ואדי אמר ליצחק תסביר לו למה, ותזהר שאני ישמע שאתה אתם ושאתה (כך במקור) משקר אותי. ואז אמר ליצחק בעצבים בוא נלך" (ת/27ג, ש' 27-42).

בחקירה מיום 15.11.2014 נשאל שלומי האם ספיר היא זו שהתקשרה אליו או שהוא התקשר אליה והסביר, כי הוא התקשר לאחותו אך הטלפון שלה לא היה זמין. לדבריו התכוון להתקשר לספיר, אך היא זו שהתקשרה אליו. ספיר שאלה אותו איפה אחיו והוא ביקש ממנה שתגיד לסיוון אחותו שתזהיר את יוסי בעלה שכל החברים שלו הולכים להיפגע (ת/27ד, ש' 12-15).

עדות שלומי אלמקייס בבית המשפט

בעדותו בבית המשפט סירב אלמקייס באופן ברור להעיד וגילה עוינות מופגנת באופן מובהק, עד כדי כך שטען כי אין לו אחות בשם סיוון (עובדה המוסכמת על הכל), וציין שאינו יודע מי זאת ספיר חן, כאשר אף בעניין זה אין חולק שהוא שוחח עם ספיר באותם מועדים וכי הוא מכיר אותה (פרו' מיום 8.5.2017, עמ' 87).

שלומי הכחיש את שאמר בחקירה כי פגש את הנאשם ב"על האש", 19 שעות לפני הרצח, וכי הנאשם אמר לו לא לשבת עם גיסו והחברים שלו דודו ויוסי קריחלי, כיון שהם הולכים להיפגע (פרו' 8.5.2017, עמ' 89-90).

נוכח האמור הוכרז שלומי אלמקייס כעד עוין ואמרותיו במשטרה שפורטו לעיל הוגשו בהתאם לסעיף 10א לפקודת הראיות (פרו' מיום 8.5.2017, ש' 89).

בחקירתו הנגדית ציין, כי פגש את הנאשם פעם אחת במעברים, אישר כי היה ב"על האש" אבל הכחיש שפגש את הנאשם, וטען כי שיקר כאשר אמר שפגש שם את הנאשם (פרו' מיום 8.5.2017, עמ' 94). אלמקייס שב וטען, כי הוא שקרן וכי בחקירה שיקר בנוגע להכל (פרו' מיום 8.5.2017, עמ' 102); וכי הוא משתמש קבוע בסמים וגם כאשר נחקר היה תחת השפעת סמים (פרו' מיום 8.5.2017, עמ' 104-105). בסיום החקירה הנגדית אישר אלמקייס לשאלת סנגורו של הנאשם, כי כל הסיפור שסיפר על הנאשם הוא המצאה שלו.

סעיף 10א לפקודת הראיות קובע, כי אמרה בכתב של עד שניתנה מחוץ לכותלי בית המשפט תהיה קבילה, באם מתן האמרה הוכח בבית המשפט, נותן האמרה העיד בבית המשפט וניתנה לצדדים אפשרות לחקור אותו, וכאשר העדות שונה בפרט מהותי מן האמרה, או שהעד מכחיש את תוכן האמרה או אינו זוכר את תוכנה.

לאחר בחינת עדותו של העד אלמקייס אל מול אמרותיו במשטרה, ולאחר שהוכחו תנאי קבילותה בהתאם לסעיף 10א

לפקודת הראיות - מתן האימרה הוכח בבית המשפט, שלומי אלמקייס העיד בפניו, ועוונותו לתביעה הייתה ברורה כאשר הכחיש כמעט את כל שאמר בחקירותיו במשטרה - מצאתי כי יש להעדיף את הנאמר באמרותיו במשטרה, באופן ברור ומובהק, על פני עדותו בבית המשפט. זאת נוכח התרשמותי מהאופן בו העיד בבית המשפט ומחוסר שיתוף הפעולה המופגן ואפילו הבוטה שלו. העד הציג עצמו כאדם שקרן הנוטל סמים, לא השיב כלל לשאלות לגופן אלא עסק רק בהדיפתן, ולמעשה כמו שנאמר בביטוי השגור: "אין לי אחות" אף שלל כי יש לו אחות, למרות שאחותו סיון העידה אף היא בבית המשפט. שלומי אלמקייס חזר ואמר בעדותו, כי שיקר בכל דבריו במשטרה והיה תחת השפעת סמים. העד הגיע אף עד כדי כך שהכחיש שפגש את הנאשם באותו "על האש", כאשר הנאשם עצמו מאשר זאת, דבר שרק מחדד ומדגיש עד כמה העד באופן מכוון שלל כל דבר שיכול לקשור בינו לבין הנאשם. התרשמתי כי מדובר בעד אשר הגיע לבית המשפט, לאחר שהיה מנוי וגמור עימו שלא להעיד כנגד הנאשמים ועשה כל שיכול היה כדי לנטרל את הנאמר באמרות החוץ שלו - ובכל מחיר.

יצוין כי עוונותו של שלומי אלמקייס עולה אף מכך שהוא לא התייצב לדיונים, והעיד רק לאחר שהובא בצו הבאה על ידי השוטרים, כאשר במזכר של השוטרים אשר הביאו אותו צוין כי **הוא אמר להם שהוא לא מתכוון להעיד נגד יוסי אדרי, והוא מעדיף להיעצר ולא לומר דבר (ת/127)**.

נוכח כל האמור מצאתי, כי יש מקום להעדיף את אמרותיו של העד שלומי אלמקייס במשטרה, אמרות מהן עולה בבירור כי הנאשם באותו מפגש שהיה באותו ערב, הזהיר אותו ביחס לפגיעה בגרוזינים איתם מסתובב גיסו יוסי ספיר.

ספיר חן

העדה ספיר חן ציינה, כי היא מכירה את שלומי אלמקייס, הוא שכן שלה והיא חברה של אחותו סיון, אשר נשואה ליוסי ספיר. באשר לשיחה המדוברת עם אלמקייס, עליה נחקרה גם במשטרה העידה כי: **"אני התקשרתי לשלומי, לא לחפש אותו, חיפשתי את אח שלו יוני. והוא אמר לי שהוא נמצא עם חברים באשקלון, עושה על האש. ואחרי זה... אה, ואז הוא אמר לי שהוא עושה עם חברים על האש, עם חבר בשם אדי מחלוק, אני לא מכירה אותו...".** ובהמשך ציינה כי **"הוא אמר שיש בלגאן איתו ועם אשדודים גרוזינים, אין לי מושג. זהו" (פרו' מיום 8.5.2017, עמ' 110 - 111).**

העדה ציינה - ממש כמו שציין אלמקייס בחקירה במשטרה, כי שיחת הטלפון הייתה ביום שני שקדם לחקירה, ואישרה גם בחקירה נגדית, כי זה היה יום או יומיים לפני הרצח של מנשה מאור המנוח, וכי השיחה ביניהם הייתה בערך בשעה 22:30 או 23:00 (שם, בעמ' 117, ש' 17-18 ובעמ' 118).

העדה אישרה, כי במשטרה אמרה ששלומי אלמקייס אמר לה: **"אני עושה על האש באשקלון עם חברים, ועם חבר מבית שקמה אדי מכלוף ודודי והחברים שלו הולכים להיפגע"** (פרו' מיום 8.5.2017, עמ' 11, ש' 14-16).

העדה ציינה, כיהיא לא זוכרת אם שלומי אמר לה שמדובר בדודי והחברים שלו, או שמדובר בגרוזינים, אך אישרה כי שלומי אמר לה שהם **"הולכים להיפגע"** (פרו' מיום 8.5.2017, עמ' 111, ש' 13-28) וכי היא מכירה דודי אחד - **"דודי הגרוזיני"** (שם בעמ' 113, ש' 12).

ביחס לכך שלקח לה זמן עד שהיא סיפרה את הדברים לשוטרים השיבה כי: **"... לא סיפרתי את זה מיד כי לא הבנתי מה רוצים ממני. ואני לא קשורה לדברים האלה. ומבחינתי זה היה שוק. זאת הייתה הסיבה היחידה ואני**

אמרתי שאני אומרת רק את האמת ולא מעבר לזה. זה משהו ש.. אני לא רגילה או קרה לי בעבר" (פרו' מיום 8.5.2017, עמ' 113, ש' 27-30).

באשר לקשר שלה עם סיוון אחותו של אלמקייס אישרה כי הן היו חברות, אך באותה תקופה עובר לסוף נובמבר 2014, הן התרחקו ומאז הן לא היו בקשר (פרו' מיום 8.5.2017, עמ' 116).

בהמשך החקירה הנגדית אישרה העדה ספיר חן, כי לא ייחסה חשיבות לשיחה עם שלומי אלמקייס וכי: **"שלומי אלמקייס, האיש הזה הוא דברן, הוא אוהב לדבר"** (פרו' מיום 8.5.2017, עמ' 122). עוד אישרה, כי במהלך החקירה השוטרת שחקרה אותה שאלה אם שלומי אלמקייס היה נשמע לחוץ, מפוחד או מתלהב והיא שללה את האמור, תוך שציינה כי הוא סתם קשקשן; וכי שלומי לא ביקש ממנה להעביר מסר בשיחה הזאת, ולא הזכיר את סיוון או את בעלה יוסי ספיר (פרו' מיום 8.5.2017, עמ' 123).

הסנגור ביקש מהעדה, כי תאשר (לפי פלטי השיחות) שהשיחה עם אלמקייס הייתה ביום 2.11.2014 - יומיים לפני הרצח (ולא יום לפני הרצח - ביום 3.11.2014) והעדה אישרה האמור. זאת הגם שבתשואול הראשון שלה ביום 6.11.2014 ממש בסמוך לרצח, העדה אמרה שהשיחה עם אלמקייס הייתה ביום שני - דהיינו ב 3.11.2014, יום אחד בלבד לפני הרצח.

עדת ההגנה סיון ספאשווילי

במסגרת פרשת ההגנה הובאה לעדות אחותו של אלמקייס, סיון ספיר (ספאשווילי) הנשואה ליוסי ספיר, אשר שמו עלה בעדותו של אלמקייס ביחס לאזהרה של הנאשם פן יסתובב עם גיסו יוסי וחבריו מקבוצת הגרוזינים, שכן הם הולכים להיפגע. גם עדה זו הובאה בצו הבאה, כאשר עוד טרם החלה בעדותה, כאשר נשאלה מדוע לא התייצבה למרות שזמנה לעדות, הדגישה כי לא ברור לה למה מביאים אותה להעיד, וכי היא לא בקשר טוב עם שלומי אחיה.

בקשר לאירועי יום הרצח, סיפרה העדה כי שמעה את הפיצוץ ונסעה לאזור עם חברתה כדי לראות מה קורה, וראתה את שלומי אחיה בפיצה למטה ואח"כ ליד מקום הפיצוץ. היא אמרה לשלומי ששמעה שהרכב של דודו בוטראשוילי פוצץ, תוך שציינה כי אין קשר בינה או בעלה לבין דודו, מנש ז"ל [מנשה מאור המנוח] ויוסי קריחלי. בחקירה נגדית אישרה, כי בעלה חבר של דודו בוטראשוילי, יוסי קריחלי ומנש המנוח. כאשר נאמר לה, כי גם לפי עדות בעלה הוא היה עם דודו, יוסי ומנש המנוח עד 20 דקות לפני הרצח, היא מאשרת כי הם חברים, אך לדבריה הוא לא חלק מהקבוצה, הוא עובד ולא עוסק בפלילים. גם לגבי הקבוצה ציינה כי הייתה בשוק ממה שקרה עם מנש ז"ל ודודו, והם האחרונים שהייתה חושבת שיהיו מעורבים במשהו מסוג זה (פרוטוקול מיום 1.4.2019 בעמ' 385).

בחינת אמרות שלומי אלמקייס אל מול עדות ספיר חן

מתוך אמרותיו של העד אלמקייס ניתן להצביע על מספר עוגנים מהותיים:

האחד - כי שלומי פגש בנאשם ב"על האש" ממש ערב הרצח ביום 3.11.2014, על פי מחקרי התקשורת פחות מ- 24 שעות לפני הרצח, כפי שסיפר גם לספיר.

השני - כי שלומי שוחח עם ספיר בטלפון מיד לאחר המפגש עם הנאשם.

השלישי - כי המדובר בפגישה מקרית, דבר שהנאשם עצמו מאשר.

הרביעי - כי שלומי הזכיר במפורש את שמו של הנאשם, וציין כי הנאשם הזהיר אותו מפני פגיעה עתידית בגרוזינים.

וחמישי ואחרון - כי בעקבות הפגישה עם הנאשם, שלומי שוחח עם העדה ספיר ואמר לה בשיחה בזמן אמת - דברים הכוללים אזהרה מפני הפגיעה בגרוזינים, וכי הנאשם הוא שקשור לאזהרה זאת.

נקודות אלו, העולות מדבריו של שלומי אלמקייס במשטרה, אינן עומדות בחלל הריק, אלא נמצא להן חיזוק משמעותי בעדותה של ספיר חן, אשר גם היא מספרת, באופן עצמאי ובלתי תלוי, על הדברים העולים משיחה שניהלה עם אלמקייס. **בהינתן אלו, הרי מתגלה בפנינו עדותה של ספיר - שעל מהימנות דבריה לא חלקה ההגנה - עדות על שיחה בזמן אמת, התומכת באופן ברור בכל ליבת עדותו של שלומי אלמקייס ומחזקת אותה.**

ביחס לעדותה של ספיר מצאתי את דבריה מהימנים. המדובר בעדה אשר מסרה עדות במשטרה כאשר ניכר בתחילה כי היא חוששת לספר על הדברים, אך לבסוף מספרת לחוקרים על שהיה בשיחה, כאשר העדה הגיעה לבית המשפט, ואישרה למעשה את הדברים שאמרה במשטרה כפי שהם.

דבריו של שלומי מקבלים חיזוק נוסף בשל העיתוי בו אמר אותם לספיר חן - בזמן אמת, ולא בדיעבד, או לאחר שהנאשם נעצר ונחשד ברצח. כך, בלילה שקדם לרצח משוחח שלומי אלמקייס עם העדה ספיר חן ואומר לה: "אני עושה על האש באשקלון עם חברים, ועם חבר מבית שקמה אדי מחלוף ודודי והחברים שלו הולכים להיפגע", כאשר העדה מאשרת כי מדובר בדודי הגרוזיני (הגם שהיא מציינת כי היא לא זוכרת האם אלמקייס אמר דודי והחברים שלו, או "הגרוזינים").

נזכור עוד, כי לא הוכח כל מניע של שלומי אלמקייס להמציא סיפור זה, כפי שניסה לטעון בעדותו בפנינו, או לערב את הנאשם, שכן אין ביניהם כל סכסוך. וודאי שלא הוכח גם כל מניע של ספיר. היעדר המניע מצדו של שלומי להרע לנאשם עולה בבירור מהאופן בו שלומי העיד בבית המשפט, כאשר ברור היה שהוא אינו מעוניין לאשר את הדברים, לאחר שהבין את משמעותם בהליך הפלילי.

יתרה מכך, הנאשם לא מכחיש את המפגש עם אלמקייס, אלא רק את האזהרה עצמה, כאשר בחקירתו במשטרה הוא מרחיק את המפגש וממקם אותו כמה חודשים קודם לכן.

ודוק, כישלוננו של הנאשם מליתן הסבר לאמור, פרט לכך שאמר שוב ושוב שאלמקייס שקרן, פועל לחובתו. שכן אנו נותרים עם עדות ברורה של שלומי אלמקייס, אליה מצטרפת עדותה של ספיר, המחזקת את עדותו.

נדגיש כי ספיר עמדה על דבריה גם בחקירתה הנגדית וציינה: **"אני לא אמרתי שום דבר שלא היה בשיחה"**, וכי **"אני לא אניגד דברים סתם"** והסנגור למעשה לא חלק על כך ואמר לעדה, כי הוא מאמין לה (פרו' מיום 8.5.2017, עמ' 123).

מכאן שבפנינו ראיה אותנטית בזמן אמת וערב הרצח, המעידה כאלף עדים על מעורבותו של הנאשם, ועל כך שידע כי "הגרוזינים" הולכים להיפגע, כפי שאכן קרה בחלוף פחות מיממה.

ודוק, העובדה שספיר ציינה כי לא ייחסה לדברים ששלומי אלמקייס אמר חשיבות, ולא הזהירה את סיון אחותו של שלומי הנשואה ליוסי ספיר, או כי שלומי אלמקייס הוא קשקשן, אין בה כדי להועיל לנאשם. שכן עדיין אנו נותרים עם עדותה הברורה של ספיר כי כך אמר לה שלומי בשיחה ביניהם ערב הרצח. לכן האופן בו ספיר בחרה לפרש את דבריו אינו מפחית מחשיבותם.

נוכח כך, על בסיס אמרות החוץ על שלומי אלמקייס אותן יש להעדיף על פני עדותו בבית המשפט, ועל פי עדותה של ספיר, שאין כל מקום להטיל בה דופי ואף ההגנה לא עשתה זאת, יש לקבוע כי התקיימה שיחה בין שלומי אלמקייס לעדה ספיר ערב הרצח, בה שלומי מספר על המפגש עם הנאשם ומציין בפניה, בשם הנאשם, את האזהרה כי "הגרוזינים" או דודי הגרוזיני וחבריו, הולכים להיפגע.

משאלו הם פני הדברים, ומשהוכח כי כך היה, הרי על הנאשם ליתן הסבר לאמור, והנאשם כשל בכך באופן ברור ונחרץ. הנאשם לא נתן כל הסבר מדוע שיאמר את האמור לשלומי אלמקייס, וכיצד הוא יודע ומזהיר ערב הרצח כי "הגרוזינים" הולכים להיפגע. כל שהיה לנאשם לומר, כאשר נשאל מדוע ששלומי יאמר את הדברים, היה כי הוא לא אמר לשלומי את הדברים וכי הוא אפילו לא ידע שיוסי ספיר הוא הגיס של שלומי (פרו' מיום 18.3.2019, עמ' 398-401). באשר לדברי ספיר על כך שאכן שלומי הזהיר אותה באותה שיחה, הנאשם השיב כי שלומי המציא את זה ואמר לספיר (פרו' מיום 18.3.2019, עמ' 402).

הנאשם אף לא השיב לשאלת בית המשפט, מדוע ששלומי יגיד זאת לספיר ויכניס את הנאשם לסיפור, וכל שידע לומר היה כי אין לו מושג ולא היה חלק מהשיחה (פרו' מיום 18.3.2019, עמ' 406).

משקבעתי כי אכן הנאשם הזהיר את שלומי אלמקייס מפני פגיעה בגרוזינים, והנאשם לא נתן כל הסבר לאמור ולאותה שיחה בין אלמקייס לעדה ספיר, הרי לדידי, המדובר באחת הראיות המשמעותיות כנגד הנאשם; ראה אותנטיות הבאה גם מפי עד שאין לו כל אינטרס או מעורבות בסכסוך, והמסבכת את הנאשם באופן ממשי וקונקרטי, כמי שמזהיר מפני פגיעה באותם "גרוזינים" ממש - דודי בוטראשוילי, שאכן ישב ברכב שפוצץ ונפגע ערב הרצח. ראה שבהעדר כל הסבר מפי הנאשם, נותרת בעלת עוצמה ומשקל רב.

אדגיש כי עדותו של הנאשם בעניין זה, כמו גם בעניינים אחרים, הותירה בי רושם שלילי, כאשר הנאשם כלל לא התמודד עם אותן עדויות.

יתרה מכך, העובדה שהנאשם אישר את הפגישה עם שלומי אלמקייס, ורק שלל את הדברים עצמם, אף היא מלמדת על האותנטיות שבהודעת שלומי אלמקייס. שכן הנאשם מאשר את הדברים, רק "מוציא" מתוכם את התוכן המפליל, בלא לתת כל הסבר לדברי שלומי, או כיצד נאמרו לספיר אותם דברים הקושרים גם אותו. הדבר גם תואם את תיאורו של שלומי אלמקייס, אשר סיפר כי יצחק איילו הוא זה שאמר שאדי רוצה לדבר איתו. כלומר, לדברי כל הצדדים מדובר במפגש לא מתוכנן, עובדה המלמדת אף היא על האותנטיות של הדברים.

ודוק, הודעתו של שלומי אלמקייס הינה ראיה עצמאית, אשר מפלילה את הנאשם וקושרת אותו אל הרצח, וממילא גם מהווה סיוע לעדות עד המדינה.

לטענת ההגנה ישנן סתירות בהודעתו של שלומי אל מול עדותה של ספיר, וכן סתירות המתגלות אל מול פלט השיחות מהטלפון של שלומי. אכן, מניתוח פלטי השיחות שהוגשו מטעם ההגנה (נ/5) עולה כי ביום 3.11.2014, בסביבות השעה

20:10 בערב ואילך, ישנן שיחות יוצאות ונכנסות מהמכשיר הנייד של שלומי לזה של הנאשם שמספרו 0545817450, אחרי כשעה ישנן שיחות מספיר לשלומי, כאשר ספיר היא זו שחייגה אל שלומי. וזאת בניגוד לכך ששלומי ציין כי הוא זה שהתקשר אל ספיר; ומפלט השיחות אף עולה כי שלומי לא חייג אל אחותו סיון כפי שטען.

באשר לשאלה מי חייג למי - שלומי לספיר או להיפך - למעשה אף שלומי מאשר באמרה מאוחרת יותר (ת/27/ג) כי ספיר היא שהתקשרה אליו ולא הוא אליה. גם העובדה ששלומי לא התקשר לאחותו ישירות, יכול שנבעה מכך שלא יחס לדברי הנאשם חשיבות כה רבה באותה העת, או סבר שדי בכך שהעלה את העניין בפני ספיר, כאשר בפועל הוברר שלדבריו הייתה חשיבות רבה, שכן הם קיבלו אישוש למחרת, בקרות הפיצוץ.

כך או כך, אין באמור כדי להפחית ממשקל הדברים, ומהעובדה שיש בפנינו ראיה בזמן אמת לכך ששלומי אלמקייס אמר לספיר את שהנאשם אמר לו, ביחס לכך שהגרזונים הולכים להיפגע.

לכן גם אם שלומי אלמקייס לא דייק או שגה, כאשר אמר בתחילה שהוא ניסה להתקשר לאחותו סיון ואח"כ התקשר לספיר, ומהפלט עולה שספיר היא זו שהתקשרה אליו, הרי אין בשוני זה כדי לשמוט את הקרקע תחת ליבת עדותם של שלומי וספיר; אותה ליבה לפיה שלומי וספיר שוחחו ביניהם באותו לילה, ממש ערב הרצח, שיחה שאת תוכנה המפליל ביחס לנאשם - גם ספיר מאשרת. וכזכור ביחס לספיר אין להגנה כל טענה.

להגנה טענה נוספת, כי שלומי שיקר ביחס לכך שלאחר שיחתו עם הנאשם, הנאשם עזב את המקום עם איילו. שכן, לפי מחקר הת+

קשורת נראה כי ישנן עוד שיחות, בשעה מאוחרת יותר, בין המכשיר של הנאשם למכשיר של איילו, לאחר שהנאשם כבר עזב ככול הנראה את המקום, דבר אשר מוכיח כי הנאשם ואיילו לא היו יחד בשלב זה, וכי הנאשם יצא מהמקום לבד, בניגוד לדברי שלומי. ביחס לכך הרי לא ידוע במדויק מתי יצא הנאשם מהמקום, האם איילו לא חזר לאחר מכן "על האש", גם אם יצא עם הנאשם בתחילה, ויתכן אף ששלומי טעה בעניין זה. בכל מקרה האמור הינו בשולי הדברים, ההגנה לא הצביעה על כל אינטרס של שלומי לשקר בשאלה הפריפראלית האם איילו עזב את "על האש" יחד עם הנאשם או לא, ואין באמור כדי לפגום או לגרוע מהגרעין המשותף לעדות שלומי וספיר וממשקלן.

באשר לסתירות וטעויות בדברי עדים כבר נפסק לא אחת כי:

"כל שופט בערכאה דיונית, מכיר את התופעה של עדים טועים, ואפילו עדים המשקרים במידה זו או אחרת, מבלי שיש בכך כדי לאיין את גרסתם בליבה העיקרית של הדברים. מה מביא עד לשקר או לומר דברים לא נכונים? הנושא ראוי למחקר בפני עצמו והסיבות לכך רבות ומגוונות ולא אתיימר למצותן: יש שהעד אינו זוכר וטועה בתשובתו; יש שהעד מבקש לרצות את השואל או להוכיח כי הוא יודע את כל התשובות, ולכן הוא מספר גם על דברים שלא ראה במו עיניו; לעיתים מתערבבים הדברים שראה העד עם דברים ששמע מאחרים במועד מאוחר יותר; לעיתים העד משקר כדי להרחיק ממנו חשד שהוא משקר בדברים אחרים, או כדי להרחיק ממנו חשד שתיאם את עדותו עם אחרים או שמקור ידיעתו הוא מאחרים; לעיתים העד משיב באופן לקוני, מבלי לטרוח להבהיר דבריו אם כדי להסתיר דברים שאינם קשורים לנושא המשפט, אם מתוך חשדנות בסיסית ואם מתוך מגמה של "לחסוך במידע"; יש והעד סר פנים וזועף, בשל החקירה המכבידה עליו או שמכעיסה אותו מאחר שמפקפקים ביושרו. קיצורו של דבר - לא כל עד שמשקר או טועה

בחלקים מעדותו, יש לקבוע כי אינו דובר אמת בגרסתו המרכזית, ומכאן מלאכתה של הערכאה הדיונית, לבור את התבן מן הבר... [ע"פ 511/11 סאלח מריסאת נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 14.03.2012)].

כאשר "הלכה היא כי פרכות וסתירות בעדות אינן מחייבות, בהכרח, את המסקנה, כי עיקרה או גרעינה של העדות איננו אמין" (ע"פ 2478/12 סאטי אגבריה נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 13.05.2015))

ודוק, לא נעלמו מעיני טענות ההגנה כי בעדותו של שלומי יש אי דיוקים, או דברים מסוימים מהם חוזר או משנה במהלך חקירותיו, כי הוא שיקר ואף אחותו ציינה כי הוא "שקרן" ומכאן שאין לתת כל משקל לעדותו. בחנתי את הטענות, אך לטעמי העניינים אליהם מפנה ההגנה הינם עניינים שוליים שאינם גורעים מליבת עדותו. ליבת הדברים הקושרת את הנאשם למטען ולפגיעה נותרת ומקבלת משנה תוקף מדבריה של ספיר חן. על כן במקרה זה יש לבחון את דבריו של שלומי אלמקייס בחקירה, ביחד עם דבריה של ספיר, כיחידה אחת - אשר באופן הזה, הינה בעלת משקל ראייתי רב.

עוד יוער, כי אין בידי לקבל את טענת ההגנה כי אין זה "הגיוני" שהנאשם יזהיר את שלומי, ואין סיבה שהנאשם, שמעורב בהעברת מטען לרצח, יגרום לכך שמישהו אשר מקורב לנפגע ידע ויוכל להזהיר אותו; ואף לא ברור מדוע יטרח הנאשם להזהיר את שלומי אשר עמו יש לו היכרות קלושה; ואף לא ברור כיצד ידע הנאשם, מהיכרות קלושה בלבד, כי יוסי ספיר הוא גיסו של שלומי.

אין חזקה או הנחה כי אדם פועל באופן "הגיוני" או שכלתני, ואף מה שהגיוני אצל אדם פלוני, אינו ההגיוני אצל אחר. בחינת הראיות אינה נעשית במשקפיים של "האדם הסביר", או המצופה וההגיוני מהאדם או העברין הסביר דווקא; ועל כך יש להוסיף שלא תמיד נגלים בבית המשפט כל הסיבות והטעמים להתנהלותו של עד או של הנאשם, ויתכן שיש גם הסבר שהוסתר מאתנו. נציין עוד, כי ההגנה חזרה וטענה בעניינים שונים, כי אין זה הגיוני שהנאשם או נאשמים אחרים יפעלו באופן כזה או אחר, טיעון שלא ברור הבסיס לו, ודאי כאשר אל מולו בפנינו עדויות ברורות כי כך היה, כמו עדותה של ספיר שההגנה לא נתנה לה כל הסבר.

למעלה מן הצורך נציין, כי יכול ודווקא העובדה שבאופן רציונלי ושכלתני אין סיבה הגיונית כי הנאשם יזהיר את שלומי אלמקייס, הרי משעה שהוכח כי בזמן אמת שלומי מסר את הדברים לספיר, היא שמלמדת על האותנטיות של הדברים, ועל כך שהנאשם, באותו מפגש מקרי, כנראה הרגיש לפתע צורך להזהיר את שלומי, שכן ראה אותו יושב הרבה עם גיסו, שהוא עם "הגרזינים", וזאת כשהוא יודע כי הם הולכים להיפגע. גם ההסבר שההגנה מנסה לתת לדברי שלומי אלמקייס לספיר, לפיו "ככל הנראה רצה לעשות רושם ודיווח על שמועות ששמע" (ראה סיכומי ההגנה בכתב בעמ' 19), אין בו כדי להסביר את עדותה של ספיר, לפיה שלומי הזכיר את שמו של הנאשם בהקשר של האזהרה. שכן גם אם שלומי רצה להתרברב לכאורה, אין הסבר לשאלה מדוע שמו של הנאשם הוא שנקשר לאותה אזהרה; והדברים מקבלים משנה תוקף בשים לב לכך, שאין כל סכסוך בין הנאשם לשלומי.

באשר לעדותה של עדת ההגנה סיון ספישאוילי אציין, כי עדותה הותירה בי רושם בלתי מהימן וכאשר נהיר היה שהעדה אינה מעוניינת להעיד.

כך העדה ציינה כי שלומי אחיה שקרן; כי היא לא יודעת כלל שבעלה היה עם הקבוצה שעמה נמנו הנפגעים, באותו בית קפה ממש, עד 20 דקות לפני הרצח; כי בעלה עובד ואינו קשור לקבוצה, הגם שבהמשך אישרה שהוא כן מתרועע עימם; וניסתה גם לטשטש כל קשר של הקבוצה לפעילות פלילית או ליריבות כלשהי, ולהציג עצמה כמי שסתם מקבלים משנה תוקף בשים לב לכך, שאין כל סכסוך בין הנאשם לשלומי.

התעניינה מה קרה בפיצוץ ונסעה מיד לזירה מתוך סקרנות. זאת כאשר בחקירה נגדית ברור היה, כי הדברים אינם משקפים את המציאות, ולמעשה העדה, בסיום עדותה, מאשרת שמה שאחיה שלומי סיפר על המפגש ביניהם ביום הרצח הוא נכון. מכאן לא מצאתי שיש בעדותה של עדה זאת, כדי להפחית ממשקל הודעתו של שלומי ועדות ספיר.

עוד יוער, כפי שיובהר בהמשך, כי עדותו של שלומי אלמקיים אינה עומדת בבדידותה, אלא גם אחרים, ואפילו נדב עשור חברו הטוב של הנאשם, מצביעים על הנאשם כמעורב ברצח, או למצער, בידיעה על הכוונה לפגוע בגרוזינים, כאשר כל אחד מאיר את הדברים מזווית אחרת, ויחד הם מצטרפים למארג ראיתי הדוק, מעבר לעדות עד המדינה.

3. עדות נדב עשור לפיה הנאשם מייצר מטעני חבלה ואחראי להכנת המטען ברצח

ביום 29.11.2014 נעצר נדב עשור, חברו הטוב של הנאשם מזה שנים רבות, כאשר ברכבו רימון. העד עשור הוכרז כעד עוין, ואמרתיו במשטרה הוגשו מכוח סעיף 10א לפקודת הראיות. על כן נסקור אותן תחילה.

אמרות החוץ של עשור במשטרה

בתשאל שנערך לו על ידי רפ"ק משה קליין ביום 29.11.2014 סיפר עשור, כי הוא מכיר את הנאשם, וכי אדם בשם אופיר התקשר אליו ואמר לו שהוא צריך להעביר 24 רימונים לנאשם, הוא היה צריך להראות לנאשם אחד מהם, ואז למכור לו 24 רימונים (ת/17ב, עמ' 3). עוד סיפר עשור באותו תשאל כי הוא והנאשם לקחו ביחד נשקים מחברון ברכב בשבוע שעבר, נכנסו לחברון עם רכב מסוג B4 בצבע שחור השייך לנאשם, וכי הוא מכיר את הנאשם שנים רבות (ת/17ב עמ' 4 - 5).

כאשר נשאל עשור מתי ראה את הנאשם מכין מטענים בפעם האחרונה, השיב כי לפני שבועיים, וכי הוא ראה אותו עם לבנה (לבנת חבלה - י.ר.ל) בצבע אפור, כי הוא מרכיב למטען שלט של רכב, וכי הוא ראה שם כמה מאות לבנות. עשור הסביר שהנאשם בונה מטען: **"עם כפפות הוא מחבר מנורה של אוטו שהוא לוחץ עליה היא נדלקת"**. וכי הוא ראה את הנאשם מכין מטענים, פעמיים-שלוש (ת/17ב, עמ' 6-5).

עשור סיפר, כי הנאשם לא משתייך לקבוצה של דומרני, הוא נמצא בין לבין, בשני הצדדים, וחזר שוב על כך שראה את הנאשם מכין מטען, וכי היה מקרה בו הוא היה ברכב, הנאשם ירד מהרכב וקיבל כמה לבנות חבלה, וכי אח"כ המטען היה בחוץ בשטח (ת/17ב, עמ' 8).

עשור נשאל על ידי רפ"ק קליין מי הכין את המטען שהתפוצץ לפני חודש וקצת באשדוד והשיב, כי הנאשם הכין אותו וכי הוא ראה אותו מכין אותו, וכי הנאשם סיפר לו שהמטען היה "תפוס" 4 ימים ברכב עם אזיקונים וכי ואונדרי לחץ (ככל הנראה הכוונה לחץ על השלט שהפעיל את המטען), וכי הנאשם נתן את המטען לאונדרי וורו. לאחר מכן רפ"ק קליין שאל את עשור איך הנאשם הצמיד את המטען והעביר אותו לוורו, והאם הכוונה שהוא העביר לוורו רק את השלט, ועשור השיב שהוא אינו יודע איך (ת/17ב, עמ' 9-10). עוד ציין אשר לאופן בו הנאשם מכין מטענים, כי הנאשם עושה הפרדה עם קרטון (ת/17ב, עמ' 13).

בחקירתו במשטרה מיום 30.11.2014, לאחר שטען כי היכו אותו שוטרים, נשאל נדב עשור מי היכה אותו. עשור שתק אך ציין מספר פעמים שהיכו אותו אך הוא אינו רוצה להתלונן (ת/17, ש' 45-46).

בחקירה נוספת מיום 2.12.2014 עשור שותק במרבית החקירה. עם זאת הוא מציין: **"מה לי ולשטויות האלה, כל מה**

שרפ"ק קליין אומר זה היה שקר אחד גדול" (ת/א, ש' 17-10). כאשר נשאל מה רפ"ק קליין אומר ציין: **"אין לי מושג. הוא לוחץ אותי לצאת עד מדינה. בעד החופש שלי אני לא אקבור אף אחד ולא אלשין על אף אחד גם אם אצטרך לשבת מאתיים מאסרי עולם, דברים שהוא אומר לי שהוא יודע.. והוא יודע.. והוא הופך את זה כאילו אני עשיתי ואמרתי" (ת/א, ש' 17-14).**

במסגרת השיחות מהאזנות הסתר הוגשה שיחה בין הנאשם לעשור מיום 12.12.2014, כאשר נדב עדיין במעצר. בשיחה זו אומר נדב לנאשם, כי כל החקירות שאלו אותו רק עליו (על הנאשם) והנאשם אומר לו שהוא יודע. הנאשם אומר לעשור שהוא ישב במשך 4 שעות עם עורך הדין זאיד שהוא שלח לייצג אותו, ואז אומר עשור לנאשם: **"אה, בני זונות (לא ברור) קושרים אותי בקיר מפוצצים אותי מכות, הביאו לי רפ"ק עם קליין (כך במקור - י.ר.ל), רק אדי, אדי, אדי, אנחנו יודעים אדי ככה, אז אמרתי לו כן אדי הכל לך תחפש מי יזין אותך יש לך הוכחות, אה בוא תצא לנו עד מדינה, בוא תצא לנו זה, אמרתי לו טוב טוב, בסדר אין בעיה, עד מדינה, לך חפשו מי יזין..." (ת/א, עמ' 2).**

הנאשם שואל את עשור אם לא אמר את הדברים לעו"ד זאיד ועשור אומר שהרגו אותו מכות שלושה ימים קשרו אותו לכיסא ונתנו לו מכות (ת/א, עמ' 2). הנאשם שואל אותו שוב אם לא אמר לעורך הדין שמרביצים לו ונדב משיב לו - **"בסדר, לא אמרתי, קיצור שמור על עצמך אתה הכי חשוב מכולם" (ת/א, עמ' 3).**

עדות של עשור בבית המשפט

העד עשור הובא להעיד לפנינו כשהוא אסיר ומרצה מאסר, בין היתר, בגין עבירות הקשורות בנשק, זאת לאחר שנעצר כאמור ביום 29.11.2014 עם רימון הלב ברכבו.

בעדותו בפנינו, מיד כאשר התמקם על דוכן העדים בבית המשפט, מיוזמתו ואפילו בטרם הוזנה, ציין העד עשור, כי: **"... במשטרה שהכל שקר, הכול המצאות, אין לי מה לדבר, אלף פעמים הוציאו אותי לחקירה, מיליון פעם אמרתי, אין לי על מה להעיד. אני... אין לי מה להעיד" (פרו' מיום 3.4.2017 בעמ' 188).**

בהמשך עדותו חזר על כך שהכל המצאות שלו, כי שבועיים קיבל מכות בתא המעצר, וכי היה תחת השפעת סמים, אינו זוכר כלום. לאחר שחזר על כל אלו והתובע ביקש לשאול אותו שאלות ספציפיות יותר "הודיע" העד כי הוא לא מדבר יותר.

לאור האמור הוכרז כעד עוין והוגשו אמרות החוץ שלו במשטרה בהתאם לסעיף 10א לפקודת הראיות (פרו' מיום 3.4.2017, עמ' 189-188).

העד המשיך לשתוק במענה לשאלות התובע, גם כשנאמר לו שאם לא יגיב הפרקליטות תבקש מבית המשפט לקבל את מה שכתוב בתמליל.

הרושם הברור מעדותו של עשור לפנינו היה, כי המדובר בעד אשר החליט לשתוק, לא אפשר לתובע לשאול אותו שאלות או לבחון את טענותיו, וכל שעשה היה לחזור ולטעון כי שיקר או היה תחת השפעת סמים, כשהוא חוזר וזורק לחלל האוויר את אותן אמירות שוב ושוב, ללא שאפשר לבחון את הדברים לגופם. ניכר היה כי העד, באופן מכוון, נוקט עמדה לעומתית ולא משתף פעולה עם התביעה (ראה לדוגמא פרו' מיום 3.4.2017, עמ' 192). בהמשך, כאשר התובע

המשיך ושאל אותו על אמירות ספציפיות שאמר לגבי הנאשם, לגבי האופן בו הנאשם מכין מטעני חבלה וכיו"ב, ראינו לנכון לציין בפרוטוקול כי: **"העד ממשיך לא לשתף פעולה"** (שם בעמ' 193).

בהתנהגות העד עשוש חל מפנה ברור מאוד במהלך חקירתו הנגדית על ידי סגורו של הנאשם, כאשר בשלב מסוים במהלך החקירה הנגדית הוא החל לשתף פעולה. למעשה, מאותה נקודה, במהלך כל החקירה הנגדית הוא חזר ואמר, כי כל מה שאמר היה שקר: **"אני כל מה שאמרתי, זה שמעתי מקליין"** (רפ"ק קליין שחקר אותו - י.ר.ל) **הרבה דברים. הכל זה שקר. הייתי חייב כסף לכמה אנשים, הכל המצאתי"** (פרו' מיום 3.4.2017, עמ' 197, ש' 18-19); וזאת ללא שמסר כל תוכן ספציפי מעבר לכך.

כאשר נשאל העד האם הייתה סיטואציה שבה הוא הוכה השיב, כי הוא הוכה שבועיים שלמים, כל פעם שהגיע לחקירה הוכה, אך כאשר נשאל על ידי מי השיב שעל ידי אחד בשם עודד. העד אישר כי אמר בחקירה שהוכה, אך אינו זוכר מדוע לא רצה להתלונן (שם, בעמ' 201).

העד ציין שהוא סיפר למשפחה על כך שהכו אותו, ופעם אחת אמר זאת לנאשם, בשיחה שהייתה להם כאשר הוא היה במעצר.

ביחס לשיחה המוקלטת עם רפ"ק קליין (ת/17ב), בה הוא נשמע אומר את הדברים בהם הוא מספר כי הנאשם הוא שהכין את המטען שבעניינו, ציין העד כי קליין הוא שסיפר לו את כל מה שנאמר שם קודם ואמר שישחרר אותו, וכי קליין אמר לו את הדברים בשיחה במרתף למטה בחניה, שם אמר לו שאונדרי לחץ על המטען, והנאשם הוא שהביא אותו, והעד לדבריו השיב לו: **"אם אתה יודע את כל הדברים האלה, לך תעצור אותו. מה אתה רוצה ממני"**. עוד סיפר, כי הציעו לו להיות עד מדינה, אמרו לו שיביאו לו כסף, הוציאו אותו כמה פעמים מבית המעצר כדי לנסות שיספר להם דברים, והוא אמר להם שאין לו על מה להעיד.

העד עשוש אישר שבחקירה מיום 2.12.2014 אמר שקליין לחץ אותו לצאת עד מדינה, וכי מה שקליין חשב שהוא יודע הוא אמר לו כדי שבהמשך הדברים יצאו כביכול ממנו (פרו' מיום 3.4.2017, עמ' 202).

העד ציין שעורך הדין אמר לו "לשחק" עם רפ"ק קליין וכך עשה; כי קליין שיקר לו ואמר לו שישחרר אותו (שם, עמ' 203); וכי מה שסיפר על רימונים שאמורים לעבור לנאשם - הכל המצאה וכי מעולם לא ראה את הנאשם מתעסק עם מטענים ולא היה עם הנאשם כאשר הוא דיבר על מטענים (פרו' מיום 3.4.2017, עמ' 207).

אשר לעובדה כי בעת שנעצר נתפס עם רימון ברכב, הסביר כי היה תחת השפעת סמים באותו הזמן וכך גם בחקירה (שם בעמ' 198-199).

בחקירה החוזרת של התובע, העד חזר ונשאל על ידי התובע שאלות במטרה להבהיר את הדברים, אלא שאז הוא שוב לא שיתף פעולה ושתק, באופן שבלט מאוד השינוי בין האופן בו השיב ושיתף פעולה והעיד בחקירת הסגורים, אל מול חוסר שיתוף הפעולה עם חקירת התובע; עד כדי כך שפנינו אל העד במהלך הדיון ושאלנו אותו כיצד הוא מסביר את העובדה שפתאום הוא שוב לא משתף פעולה ולא מדבר, וכל שהיה לעד לומר היה: **"אני לא עונה בכלל. זהו סיימתי את החקירה"** (שם, בעמ' 219, ש' 21).

נציין, כי עשוש לא נתן כל הסבר לשינוי החזית הברור, ולכך שהוא למעשה באופן מגמתי ומתוך בחירה לא משתף פעולה עם התביעה ולא עונה כלל לשאלות. שהרי אם ישיב יכול להיות שייאלץ להתמודד עם שאלות מורכבות וקשות. רק

בחקירות הנגדיות של הסנגורים הוא החל לשתף פעולה, כשניכר שהעד עשוי מוכון מטרם וחוזר כל הזמן ומדגיש, כי הוא שקרן, תחת השפעת סמים, שיקר למשטרה, הרביצו לו, קליין הכניס לו מלים לפה, וכיו"ב.

יצוין שבסופה של החקירה העד אישר, כי חלק מהדברים שאמר לקליין נכונים ולא הכל שקר, כמו למשל ביחס לרימון שנמצא אצלו (פרו' מיום 3.4.2017, עמ' 221).

עדותיו של העד עשו עוררה בי חוסר אמון, ובלטה בה המגמתיות והרצון לסייע ככל שניתן לנאשם. אין אלא להצביע על האופן בו הגיע העד לבית המשפט, כשהוא מיד ומיוזמתו מביע עמדה ברורה שאינה משתמעת לשתי פנים, לפיה הוא לא משתף פעולה עם התביעה באופן בוטה וחרף. עשוי אף לא הצליח לספק הסבר מדוע מסר את הדברים המפלילים ביחס לנאשם חברו הטוב, וכשהוא נשאל באופן פרטני על דברים שאמר - אודות רכישת רימונים, מכירתם, והכנת המטען על ידי הנאשם - בחר שוב לשתוק.

חוסר האמון בדברים שאמר העד בבית המשפט מתחוויר עוד יותר, כאשר אנו בוחנים את מהלך חקירתו, ואת השינוי החד בעמדותיו של העד ובאופן שיתוף הפעולה שלו, בין החקירה הראשית לחקירה הנגדית של ב"כ הנאשם.

העד עשוי כשל מליתן הסבר לאותו שינוי כה בולט באופן בו העיד בין החקירה הראשית לחקירה הנגדית. ודוק, העד נשאל על ידינו בעניין זה במהלך הדיון, שכן השינוי היה קיצוני ובולט. כך למשל נשאל כיצד בתחילה לא השיב לשאלות התובע והשפיל את ראשו, הגם שהתובע שאל וחזר ושאל, ולפתע בחקירה הנגדית של עו"ד רוזה (ב"כ הנאשם) הוא מסביר שהשוטרים היכו אותו והכל שקר, וכל שהיה לעד לומר היה: **"פשוט לא הבנתי את עצמי. לא הייתי מפוקס"** (שם בעמ' 206 ו-207); ואין כל הסבר מה הביא אותו להיות מפוקס או "להבין את עצמו" דווקא בחקירה הנגדית.

נציין כי אף ב"כ הנאשם היה מודע לאמור, וניסה להבהיר לעד כי האופן בו הוא מעיד לא מסייע אף לנאשם. כך למשל, כאשר הסנגור מנסה לעמת את העד עשוי עם דברים ספציפיים שהוא עצמו אמר - שעשו לו כיפה אדומה, שהתקשרו אליו שיקנה רימון ועוד, עשוי חוזר ואומר כי הוא לא זוכר. בשלב זה הסנגור מציין בפניו שלא יעשה לו חיים קלים כי יש לו לקוח - הנאשם - שהעד אומר עליו דברים באותה הקלטה. אלא שעשוי בשלו וממשיך להשיב לסנגור כי הוא ממציא את הדברים, ואז הסנגור אומר לו **"אבל איפה הבעיה? אתה ממציא דברים פלילים..."**. בסופו של דבר למרות ניסיונות הסנגור לחלץ מהעד תשובות יותר קונקרטיות, או הסבר מדוע אמר את הדברים הנשמעים בשיחה המוקלטת, הדבר לא צלח (שם בעמ' 206).

ניתוח אמרות החוץ ועדותו של העד עשוי

נוכח כל האמור ולאחר שבחנתי את עדותו של עשוי בפנינו אל מול אמרותיו במשטרה, מצאתי את עדותו בבית המשפט בלתי מהימנה בעליל, וכי יש להעדיף את האמור באמרה המוקלטת בשיחה עם רפ"ק קליין, ת/17ב, על פני עדותו בפנינו. זאת בהתאם לסעיף 10א לפקודת הראיות, ולאחר שהוכחו תנאי קבילותה, ובכלל זה - שהאמרה שונה באופן מהותי מעדותו בפנינו, וכאשר נסיבות גבייתה הוכחו בעדותו של רפ"ק קליין.

האמור הינו בשים לב לאופן בה התנהלה השיחה, כאשר אין כל עדות לאותן מכות שהעד דיבר עליהן, או כי העד אולץ להגיד את הדברים. מעבר לכך, עדותו של עשוי בבית המשפט התאפיינה במגמה מכוונת ובולטת של הכחשת כל שאמר במשטרה; כאשר לעד היו לקט היגדים סגור, עליהם חזר ללא קשר לשאלות שנשאל, ובלא שטרח להקשיב ולשאלות - הכל שקר, הוכיתי, אמרתי דברים לא נכונים, והחוקר קליין הוא שאמר לי להגיד את הדברים.

אלא מאי במהלך כל עדותו לא סיפק למעשה כל תשובה עניינית לשאלה מדוע שיאמר את הדברים המפלילים בנוגע לנאשם, אשר אין חולק כי הוא חברו הטוב. לא ניתן הסבר מדוע עשוש לא הסתפק במסירת מידע כללי, אלא הרחיב וסיפק מידע קונקרטי, גם אם לשיטתו לחצו עליו והכו אותו. כך למשל עשוש ציין כי הנאשם הזמין רימונים התעסק עם אמל"ח, והיה אמור לקנות 24 רימונים שהראשון שבהם היה ברכבו בעת שנתפס; כי הוא והנאשם לקחו נשקים מחברו; כי הנאשם אמור לקנות רימונים ועוסק בהכנת מטענים; וכי הנאשם אמר לו שמכר מטען חבלה ב 25,000 ₪. ולעניינו - אין הסבר מדוע היה צריך עשוש למסור דברים באופן קונקרטי ביחס למטען באשדוד ולומר, כי הנאשם - חברו הטוב - הוא שאחראי להכנת מטען זה.

העד גם לא הסביר מדוע סיפר כי ראה את הנאשם מכין מטען, ותיאר את המטען, ולא הסביר כיצד ידע לתאר את אופן הפעולה והדרך בה הנאשם מכין מטען - עם כפפות על הידיים, או את העובדה שמדובר בלבנה בצבע אפור - כמו זו שהייתה במטען שנתפס בידי הנאשם - עטופה באיזולירבנד אפור; או כיצד ידע לספר כי הנאשם חיבר למטען שלט של רכב, כמו במטען שהתפוצץ ובמטען שנתפס.

ההגנה בסיכומיה ביקשה שלא לתת משקל לעדות עשוש אשר מדבר על הרבה דברים, מתרברב, אומר גבב של דברים, כאשר ברור שמדובר בשמועות ולא בדברים שראה במו עיניו. עוד נטען, כי השיחה עם רפ"ק קליין לא הייתה בחדר חקירות, והמדובר בשיחה יותר מאשר בחקירה מסודרת, כאשר נטען כי נפל אף פגם באופן בו הוזנה, בכך שגם אם דובר איתו על זכות ההיוועצות - אין אזהרה מלאה בחשד לרצח. מעבר לכך נטען כי אף מהחקירה עצמה עולה, כי עשוש אכן מצפה או מבקש להשתחרר, וכי אין ההקלטה של החקירה בהמשך, כאשר טענותיו שהוכה לא נבדקו מספיק ולא הופרכו.

ההגנה טענה עוד, כי נדב עשוש העלה טענה זו בזמן אמת, דבר המעיד על האותנטיות של הטענה. עניין זה מבקשת ההגנה ללמוד משיחה של הנאשם עם וורו (שיחה 2627 מיום 30.11 - יום אחד בלבד לאחר מעצרו של נדב); שיחה ממנה עולה, כי הנאשם ידע שעשוש טען שהיכו אותו. לכן עשוש טען זאת בזמן אמת בפני עורך דינו, שאמר זאת לנאשם, דבר שמעיד על אותנטיות הדברים.

לא מצאתי כי הטענה בוססה או כי יש באמור כדי ליטול את העוקץ מהודעת עשוש ומדבריו בחקירתו המוקלטת במשטרה.

ראשית, בתמליל השיחה עצמה אין כל עדות לכך שעשוש הוכה, וטענותיו כי הוכה קודם לכן נשללו לחלוטין בעדותו של רפ"ק קליין, אשר חקר את עשוש באותה החקירה.

שנית, יש קושי לתת אמון בטענה, לאחר שהעד עשוש לא נתן הסבר מדוע לא התלונן על הדברים, אם אכן כך היה, כאשר גם בתיק שהתנהל כנגדו בעניינו לא העלה העד עשוש טענות מסוג זה ולא העלה טענת זוטא כנגד ההודאות - עניין בעל משקל, שהעד לא נתן לו כל הסבר.

מעבר לכך, עשוש הפליל את הנאשם עוד ביום 29.11.2014 שבו נעצר, ולכן כבר למחרת ידע כי הפליל את חברו הטוב, ועל כן ייתכן שרצה להכין את הקרקע "וטפטף" כבר אז את הרעיון כי הוא הוכה, כדי להצדיק את דבריו המפלילים כנגד הנאשם. נוכח כל האמור, לא נתתי אמון בדברי העד עשוש כי הוכה, ובהעדר הסבר מדוע לא התלונן על הדברים, כמו כן, ניכר מאופן עדותו בפנינו כי הוא העיד באופן מגמתי ביותר, לא אמר אמת, וכל שרצה היה לחזור בו מהדברים המפלילים שמסר נגד הנאשם במעין ניסיון למחוק אותם כלא היו. לפיכך יש לדחות את דבריו בעדותו לפנינו,

כי כל מה שאמר היה שקר, ולתת משקל לאמור באמרת החוץ המוקלטת שלו, ממנה עולה כי הנאשם עוסק במטענים, בהכנתם, בקנייתם ובהשגתם, וכך גם ביחס למטען החבלה מושא הפיצוץ בעניינו.

באשר לטענות ההגנה, כי נדב לא הוזהר באופן ממשי באותה שיחה עם רפ"ק קליין, אלא לכל היותר הוסבר לו על זכות ההיוועצות - הרי קריאת התמליל מלמדת כי הן הנושא של האזהרה והן הנושא של הזכות להיוועץ עם עורך דין עלו כבר בפתח השיחה ביניהם, כאשר קליין אומר לנדב כי עוד מעט ילקח לחקירה, מציין לפניו במה הוא חשוד, על מה הוא יחקר באזהרה, כי יש לו זכות לא לשתף פעולה וכי הוא לא חייב להגיד שום דבר (ראה עמ' 1 ו-2 לתמליל ת/17/ב). גם אם לא מדובר באזהרה והסבר על זכות ההיוועצות באופן המיטבי, עדיין נראה שאין המדובר במצב המאין את משקל הדברים שנאמרו שם, או מפחית מהם באופן משמעותי.

מכאן מוצאת אני לדחות את טענות העד עשוש, כי הוכה ולכן אמר את הדברים, משאין לכך כל עדות וכאשר מקרא התמליל וההקלטה סותר באופן ברור את האמור; כאשר העד קליין שלל זאת; ואף עשוש עצמו לא התלונן על כך ולא מסר מי היכה אותו, כאשר השוטר שאת שמו ציין בעדותו לפנינו, כלל לא נחקר בעניין זה או הובא לעדות.

יתרה מכך, גם לאחר ששקלתי את טענת ההגנה, כי יש לבדוק את עדות עשוש באופן דקדקני וביקורתי, בשים לב אף לכך שהוא מספר על אירועים רבים שביחס לחלקם אף מוזכר הנאשם - אירועים אשר לא ברור אם נבדקו או אומתו; כי בחלק מן השיחה הדברים הנשמעים לא ברורים לגמרי ואיכות התמליל אינה טובה; כי מדובר בחקירה שלא צולמה; וכי מדובר בשיחה אחת בה אמר את הדברים, ובהמשך לא חזר עליהם - מצאתי כי עדיין יש בעדות בדברי עשוש באותה אמרה מוקלטת כדי להוות סיוע ממשי לעדות עד המדינה.

זאת בשל כך שהמדובר בדברים הנשמעים בבירור מפי עד שהוא חברו הטוב של הנאשם ונטול אינטרס כלשהו להפלילו. גם אם יכול ונחקר יאמר דברים כדי לחלץ עצמו, וכך גם עשוש, כאשר נעצר עם רימון ברכבו, נחשד ברצח והיה נתון תחת לחץ ופחד ורצה להשתחרר. עדיין לא ניתן כל הסבר מדוע שיאמר את אותם דברים מפלילים ביחס לנאשם חברו הטוב.

ודוק, עדותו של עשוש אינה בבחינת עדות יחידה או העדות מרכזית להרשעת הנאשם ברצח, ואין המדובר במקרה בו אמרת העד עשוש, כי הנאשם הוא שהכין את המטען אשר התפוצץ ברכב באשדוד, היא "ראיית הזהב" או העדות המרכזית כנגד הנאשם. המדובר בעדות אשר מצטרפת למארג כולל של הראיות, אשר כל אחת מהן מחזקת ומסייעת לרעותה, ומכאן מתקיימת דרישת "החיזוק" הנדרשת אף לעדותו, בהתאם לסעיף 10א לפקודת הראיות.

מעבר להיות עדותו של עשוש ראייה ישירה המפלילה את הנאשם בפני עצמה הקושרת אותו להכנת המטען שבעניינו, הרי מדובר בראיה שיש בה משום סיוע ברור לעדות עד המדינה - סיוע אשר אינו תלוי בראיות האחרות.

עוד יוער, כי בחינת פרטי עדותו של עשוש מלמדת, כי פרטים מסוימים בתיאור של עשוש עולים בקנה אחד עם עדות עד המדינה. כך עדותו של עשוש קושרת את הנאשם למעורבות בהכנת המטען שבפנינו, וקושרת את הנאשם לוורו כחוט המקשר למסירת המטען - כפי שאכן עולה מכל הראיות האחרות. מעדות עשוש עולה תיאור של המטען ואופן הפעולה באופן דומה למטען שנתפס בחודש דצמבר, ובדומה לתיאור של עד המדינה - עשוש מפרט פרטים מוכמנים במובן מסוים, אשר מפלילים ביתר שאת את הנאשם. כך הוא מציין כי הנאשם מכין מטעני חבלה עם כפפות, כי המדובר בלבנת חבלה בצבע אפור; והוא אף מתאר אופן פעולה דומה של הנאשם - הטמנת מטען בשטח, הכנתו והעברתו לידי וורו.

אשר לטענות ההגנה כי תיאוריו של עשור סותרים את עדותו של עד המדינה, בכך שעשור סיפר כי הנאשם אמר לו שהמטען הוצמד לרכב של "הגרוזינים" 4 ימים לפני שהתפוצץ זאת באמצעות אזיקונים, זאת כשבפועל המטען הוצמד רק יום או יומיים לפני, הרי יכול והנאשם בעצמו התייחס למועד אשר בו הוא מסר את המטען לאחרים תוך שהניח כי הוצמד בסמוך לכך. בכל מקרה, אין באמור כדי ליטול את העוקץ מעיקר עדות של נדב עשור אשר קושר את הנאשם באופן מובהק לפרשה.

להגנה טענות נוספות בדבר אי הדיוקים בדברי עשור. כך למשל נטען, כי עשור מציין פעם אחת, כי ראה את הנאשם מכין את המטען, ובפעם אחרת כי הנאשם סיפר לו זאת, וכי ישנם עוד סיפורים שעשור מעלה שהסינוגר מכנה "פנטזיות" שלא נבדקו. כפי שצוין לעיל העיקר הוא בליבת דבריו של עשור יחס לאותם פרטים המצביעים על מעורבותו של הנאשם - כאשר אין המדובר בעדות יחידה המרשיעה את הנאשם אלא בראיה נוספת הקושרת את הנאשם, וכל זאת, בשים לב לכך שנדב עשור קושר את הנאשם לאירוע עוד בשלב מאוד מוקדם - בחודש נובמבר 2014, עוד בטרם היה לעד המדינה קשר עם המשטרה.

חששו של הנאשם ממעצרו של עשור ומעורבותו מול עורך הדין שנשלח לייצג את עשור

עניין נוסף המלמד על כך שיש להעדיף את הדברים שסיפר העד עשור במשטרה לגבי הנאשם ו"פועלו" בתחום האמל"ח ואספקת מטענים, הוא המעורבות הרבה שיש לנאשם בשכירת עורך דין לעשור, הניסיונות לברר מול עורך דינו מה עשור מסר. וכן דבריו של הנאשם לעשור בשיחה ביניהם מהמעצר ביום 12.12.2014 - בה הנאשם מתעניין אם שמו עלה בחקירה, מנסה לגשש מה עשור אמר לחוקרים ואומר לעשור בהומור לכאורה - תגיד להם מטענים לפלפון ולא מיטענים (הכוונה לא מטעני חבלה - י.ר.ל.).

הנאשם נחקר בעניין זה בבית המשפט, והושמעו לו אף דברים שנאמרו בשיחות שנקלטו בהאזנות הסתר - שיחה שלו עם וורו, בה הם מדברים על כך שעשור נעצר ועל הסכסוכים השונים. וזאת, כאשר הנאשם טוען בעדותו כי הוא לא הכיר את "הגרוזינים" לפני שנעצר בתיק זה, ורק היום, בדיעבד, מבין שמדובר בהם (פרו' מיום 18.3.2019, עמ' 419). אלא שבהמשך הנאשם אישר, בניגוד למה שטען קודם, כי הוא ידע כבר אז על הסכסוך עם "הגרוזינים" (פרו' מיום 18.3.2019, עמ' 420-421).

כמו כן, הנאשם אישר כי סיפר לוורו למחרת מעצרו של העד עשור, משמע כבר ביום 30.11.2014, בשיחה 2575, כי עשור נעצר וכי השוטרים היכו אותו ואמרו לעשור שעוד חודש מאשימים אותו ואת וורו ברצח.

הנאשם לא הצליח להתמודד עם מעורבותו הרבה הנלמדת מהראיות בכל הקשור למעצרו של עשור כמו למשל העובדה שציין בשיחה עם עשור כי ישב עם עורך דינו מספר רב של שעות. כאשר הנאשם הבין את הקושי בכך הוא ניסה להתכחש לכך וציין כי ישב עם עורך הדין רק חצי שעה, ופשוט אמר לעשור שישב איתו 4 שעות (פרו' מיום 18.3.2019, עמ' 429-430).

נמצאו למדים, אפוא, כי הנאשם מראה מעורבות רבה בכל הקשור למעצרו של העד עשור, שוכר לו עורך דין, יושב עמו שעות וטורח להתעדכן בכל הפרטים, מברר ויודע מה קרה לעשור לאורך המעצר, עשור מיד בסמוך למעצרו ואף משוחח עם עשור בהמשך מהמעצר. כל אלו מעידים לא רק על הקרבה של הנאשם לעשור, אלא גם על כך שהנאשם ניסה להיות מעורב כמה שיותר בכל הליכי המעצר והחקירה של עשור והביע בהם עניין מיוחד. האמור תומך בכך שעשור ידע רבות על אורחות חייו של הנאשם, ועל חששו של הנאשם, כי עשור יספר דברים שעלולים להפלילו, או

למצער לסבכו.

4. שיחות מהאזנות סתר התומכות בעדות של עד המדינה

החל מיום 7.11.2014 - כשלושה ימים לאחר הירצחו של מנשה מאור ז"ל, החלה המשטרה להאזין לטלפונים של חלק מן הנאשמים, וכן לשיחות של אדרי מהכלא, כאשר השיחות הרלוונטיות מהאזנות הסתר הוגשו בהסכמה.

עיון בשיחות הרבות של האזנות הסתר (מאות שיחות) מלמד, כי הן תומכות בעדות עד המדינה במספר עניינים מהותיים:

האחד - הלחץ שאדרי הפעיל להמשיך ולהוציא פעולות לפגיעה בקבוצה היריבה של "הגרזינים", לחץ שהופעל בעיקר על וורו, שניר ועד המדינה (וגם על זהבי אך במידה פחותה יותר), כאשר וורו שימש כצינור כדי להגיע לנאשם כדי שישתף עימם פעולה.

השני - השיחות עוסקות בנושאים המתאימים לפעילות עבריינית, כפי שתיאר עד המדינה. המעיין בתמלילים לאורכם ולרוחבם יבין די מהר, כי הדיבור בשיחות הינו בקודים, וכי השיחות נוגעות ברובן לנושאים שהשתיקה יפה להם.

כך למשל מטען חבלה אשר כונה "צ'ק", וקודים נוספים בהם השתמשו אדרי והנאשמים האחרים - קודים אשר למי שמאזין לצבר השיחות המוקלטות הם ברורים, ובאופן זה המשטרה הצליחה להבין מהשיחות כי הנאשם שוקד על הכנת מטען חבלה נוסף, שאמור להימסר לוורו, ועצרה את הנאשם כשהמטען בידיו. תוך שימוש באותן מלות קוד שנשמעו בשיחות המשטרה בהמשך שלחה מהמכשיר הנייד של הנאשם הודעות לוורו. כך למשל נשלח לוורו מסרון, ממכשיר הפלאפון של הנאשם, בו נאמר לו להגיע לקחת את "הצ'ק", מסרון אשר הוביל לתפיסתו של זהבי שהגיע למקום, ולמעצרו של וורו, ובאותו מעמד. עד המדינה הצליח להימלט מהמקום [דוגמא לכך ניתן לראות למשל בשיחה 77 מיום 30.11.2014 בין אדרי לוורו - שיחה המתנהלת כולה בקודים, וניכר כי המשוחחים חושדים שמאזינים להם].

השלישי - קיומו של קשר בין הנאשם לבין הנאשמים האחרים.

נפרט האמור.

שיחות המעידות על הסכסוך עם קבוצת הגרזינים ועל הלחץ להמשיך ולהוציא פעולות נגדם

עד המדינה תיאר בעדותו את הלחץ שהפעיל אדרי בשיחות מהכלא לפגוע ב"גרזינים", וכי אדרי לא היה מרוצה מכך שעד המדינה וורו המשיכו להיות בקשר עם דטו ועם אחרים מקבוצת ה"גרזינים". כך לדוגמא בשיחה מספר 719 מיום 13.11.2014 בשעה 14:46, אדרי מביע כעס על העובדה שהם ממשיכים להיות בקשר עם קבוצת הגרזינים, ומורה להם לחתוך ולא לדבר עם דטו, ניכר בשיחה הכעס של אדרי, אשר מסביר להם איך זה מצטייר באגף בכלא שדטו מדבר איתם, כאשר הוא בסכסוך חריף עם דטו אשר כולם מודעים לו.

דברים דומים עולים בשיחה מספר 299 מיום 13.11.2014 בשעה 20:40 - שיחה בין אדרי, עד המדינה וניסים על דטו, המסרים והסכסוך; וניסים מצוין שדטו אמר לו שהוא אוהב את וורו, את עד המדינה, את חסד אחיו של אדרי אך לא את אדרי. משמע, דטו מנסה להשאיר את הסכסוך רק בינו לבין אדרי, בדיוק כמו שעד המדינה תיאר זאת. מהשיחות רואים, כפי שסיפר עד המדינה, כי אדרי עוסק כל היום בסכסוך, "חם" על דטו, לא מוכן שדטו יחשוב שאנשיו הם חברים שלו, ומעביר להם מסר מאוד ברור בעניין זה.

בשיחה 787 מיום 13.11.2013 21:23 (שיחת ועידה בין אדרי, עד המדינה ווורו) אדרי כועס על עד המדינה שהוא ממשיך להיות בקשר עם דטו ומורה לו: "**אז חלאס אחי תחתוך את השיחות עם הבן זונה הזה....תחתוך את הטלפונים עם המלשין המגעיל הזה**". בשיחה זו אדרי אומר, כי הוא מתפוצץ מכעס: "**כולי רעידות בכל הגוף..**". גם בשיחה 785 בין אדרי לוורו וניסים, כמה דקות קודם לכן, נשמעות מילות גנאי רבות כלפי דטו.

רצף השיחות הרבות רק ביום אחד בלבד - 13.11.2014, מחזק את דברי עד המדינה על הלחץ של אדרי להוציא פגיעה כנגד קבוצת "הגרזינים", עד כמה הוא מתעסק עם זה, לוחץ עליהם לעלות מדרגה ולהפסיק לדבר עם "הגרזינים", ולהבהיר לדטו שהם עם אדרי בקואליציה נגדו.

דוגמאות נוספות לאמור נמצא בשיחה 1564 ב-18.11.2014 בין אדרי לוורו, בה שוב מדברים על כל הסכסוכים; ושיחה 1374 מיום 24.12.2014 בין שניר ועד המדינה, המעידה אף היא על הסכסוך והסלמתו, ועל הניסיון לפגוע באדרי ובשניר בכלא.

הניסיון לפגוע באדרי ושניר בכלא עולה משיחות נוספות. למשל שיחה 108 מיום 28.11.2014, בה אדרי משוחח עם וורו ועד המדינה ומספר על מה שקרה בכלא ששפכו עליו שמן חם, וכן שיחה 2230 באותו היום; ושיחה 1374 מיום 24.12.2014 בין שניר לעד המדינה, בה שניר מספר איך שפכו עליו משהו בכלא, ושיחה נוספת - 898 בה שניר מספר לעד המדינה, כי מי ששפך עליו אמר לו - שזה ד"ש מיהודה. האמור תומך במה שעד המדינה סיפר על ניסיונות הפגיעה על ידי הקבוצה היריבה, ובכלל זה דטו ויהודה עמר (ראה עדותו מיום 23.4.17 בעמ' 141).

שיחה 554 מיום 3.12.2020 בין אדרי לוורו ועד המדינה תומכת בכך ש"הגרזינים" חשבו, עד שהנאשם וורו וזהבי נתפסו עם המטען בדצמבר כי הסכסוך הוא רק עם אדרי, ומי שהם חשדו בו זה רק זהבי (עמו היו בסכסוך עוד קודם לכן); וראה גם שיחה 715 מיום 4.12.2020 בין עד המדינה ודטו.

ניכרת אף האינטנסיביות של השיחות - מספר פעמים ביום - כאשר אדרי לוחץ ללא הפסקה להוציא פעולות לפגוע בגרזינים, כפי שתיאר עד המדינה. כך למשל בשיחה 1371 מיום 7.12.2014 בין אדרי לוורו, אדרי כועס שדברים לא זזים: "**הכל רדום מידי חיים שלי אונדריי ואונדריי משיב לו שהם יתעוררו. יוסי כועס שהם בבית סבבה, ושיש להם הכל והוא לא מבין למה זה מתעכב, מה הבעיה**". בהמשך אדרי אומר: "**.. שמת לב מי עשה לנו את כל הבן זונה הגרזינים המניאק השרמוטות הזונות האלה, אתה שמת לב איך הם התחילו אלה את כל הבלגן**" דבר המלמד על מהות הסכסוך כפי שתיאר עד המדינה.

גם בהמשך, לאחר הרצח מושא דיונו, נמשך הלחץ - ראה לדוגמה שיחה 949 מיום 7.12.2014 בין אדרי, שניר, וורו ועד המדינה, שיחה התומכת בדברי עד המדינה כי היתה תקופה של פיצוצים, ונקטעו לאנשים רגליים, ופתחו חנות לגפיים מלאכותיות; ומאז הקוד "החנות של וורו" זה קוד למטעני חבלה (פרו' מיום 25.4.2017 בעמ' 146).

שיחות התומכות בקשר של הנאשם עם עד המדינה, אדרי, זהבי ובאופן הדוק עם וורו

מהאזנות הסתר עולה אופן התנהלותו של הנאשם, התואמת את גרסתו של עד המדינה לפיה הנאשם אינו משוחח בטלפון, וכי הוא מעדיף מפגשים הנערכים "פנים אל פנים", בשל אותה חשדנות שלו מכנים אותו "פרנויה". מהשיחות השונות עולה, כי הנאשם אכן הרבה להיפגש ומיעט מאוד בשיחות טלפון, כאשר עיקר שיחות הטלפון שלו הן עם וורו -

החוליה המקשרת. משיחות הטלפון הללו עולה כי הנאשם קובע עם וורו שיגיע אליו, שייפגשו במקום כזה או אחר. משמע שיחות הטלפון הן רק פתיח למפגשים עצמם עם הנאשם, שנערכים פנים מול פנים.

נוכח האמור, טענת הנאשם, שבעקבותיה הסנגור חקר את עד המדינה ארוכות, ביחס לכך שבכל ההאזנות יש רק שיחה אחת שלו עם עד המדינה, ומכאן שהקשר ביניהם מזערי בלבד - אינה יכולה לעמוד.

דוגמא לכך נמצאת למשל בשיחה 91 מיום 12.11.2013 בין טל פחימה ושמעון גולני לאדרי. בשיחה זאת אדרי חוקר את טל עם מי הם נמצאים, וטל משיב שהם עם עד המדינה, ואדרי אומר להם כי כאשר אחיו ישתחרר מהכלא - הוא רוצה שהם יהיו צמודים אליו (דבר שתומך בדברי עד המדינה, שאדרי שלח להם, כחיזוק באשדוד, את טל ושמעון, שהם במקור מהצפון, כדי שישמשו כ"חיילים קרביים"). יתרה מכך, באותה שיחה טל מספר שאתמול היה אצלם הנאשם, אלא שטל לא זוכר את שמו אלא רק אומר כי היה אצלם: **"הוא מאשקלון"** ואז אדרי אומר **"אדי"**? וטל משיב בחיוב.

זוהי רק דוגמא למפגש של הנאשם עם עד המדינה פחות משבוע אחרי הרצח, כשברור שאין לנאשם כל קשר לאותו טל פחימה (אדם שמתגורר בצפון הארץ, ומעבר לכך שהיה עם אדריבמאסר, וזה שלח אותו לאשדוד - הוא אינו מכיר אחרים), ובכל מקרה אותו פחימה אפילו לא זוכר את שמו של הנאשם, ועל כן ברור שהנאשם בא לפגוש את עד המדינה והאחרים שהיו עם פחימה, ולא את פחימה עצמו. האמור תומך בעדות עד המדינה, הן ביחס לכך שהנאשם נוהג להיפגש ומעדיף קשר שלא באמצעות הטלפון.

מעבר לכך ישנו קשר טלפוני רב בין הנאשם לוורו, אשר נמצא יחד עם עד המדינה חלק ניכר מהזמן, כעולה מכל ההאזנות. כך למשל בשיחה 1136 מיום 16.11.2014 בה לוקחים חלק וורו ועד המדינה, וורו מספר כי הנאשם היה אמור לנסוע איתו לתל אביב; ואף בשיחה 2081 מיום 10.12.2014 וורו מדווח שנפגש עם ה"פראנואיד" - כשהכוונה היא לנאשם.

באשר לקשר בין הנאשם לוורו ולשניר, הרי בשיחה מס' 1424 מיום 17.11.2014 בשעה 19:24 - בין הנאשם לוורו - הנאשם מבקש שישלח לו את "החבר", וורו עונה: **"עכשיו אני מתקשר רגע לזקן שישלח את הילד .."** - כשעד המדינה מסביר שהזקן זה הוא, והילד זה שניר, ואף הנאשם מאשר זאת בחקירתו. לא חולפת דקה וורו מתקשר לעד המדינה ומבקש שישלח את הגמל לנאשם (כאשר שניר מכונה גם "הגמל") וכי: **"עכשיו דבר איתי אדי אמר לי תראה איך לשלוח אותו אני יביא לך את הטלפון של אדי אחי"** (שיחה 1426 מיום 17.11.2014 בשעה 19:24:56). בשיחה מס' 1314 מאותו יום הנאשם מאשר שקבע עם עד המדינה ועם וורו להיפגש, דבר המחזק הן את הקשר בין הגורמים והן את דרך הפעולה של הנאשם.

השיחות מלמדות על הקשר בין הנאשם לשניר ולעד המדינה, וכי הגם שאין לעד המדינה את מספר הטלפון הנייד של הנאשם (ובעניין זה יש לזכור כי מהשיחות עולה שהם מחליפים מספרים באופן תדיר), עדיין אין בכך ללמד על היעדר קשר ביניהם. שכן ישנה חוליה מקשרת הנמצאת בקשר הדוק הן עם הנאשם והן עם עד המדינה והיא וורו.

נדגיש, כי הנאשם וורו מנהלים גם שיחות הנוגעות לחשדות ברצח, לסכסוכים הקיימים ולכך שהמטרה חושדת שהרצח קשור לסכסוך עם קבוצת הגרוזינים. האמור מעיד לא רק על הקשר של הנאשם עם וורו והאחרים, אלא גם שהנאשם מצוי בפרטי הסכסוך, כפי שסיפר עד המדינה, בניגוד לגרסתו. כך למשל בשיחה 2575 מיום 30.11.2014 בין וורו לנאשם - הנאשם וורו מדברים על החשד של הימ"ר לגבי מיהות המעורבים ברצח וספקולציות כביכול של המטרה ביחס לסכסוכים; ובשיחה 2627 מיום 30.11.2014 הנאשם מספר לוורו שעצרו את נדב עשוש, את כל המושב, כי הם

פוצצו את עשור במכות ואמרו לו שתוך חודש "מביאים" את וורו ואת הנאשם על הרצח באשדוד.

שיחות הקשורות למטען החבלה שהנאשם הכין ונשא בחודש דצמבר

כפי שנאמר בסעיפים שהוספו לכתב האישום המתוקן, הנאשם נשא והוביל מטען חבלה אשר היה מיועד להגיע לידי וורו, עד המדינה וזהבי, כאשר מהשיחות עולה בבירור, כי המטען נועד להמשיך ולהוציא פעולות קטלניות נגד קבוצת ה"גרזינים". הנאשם, כפי שפורט לעיל, נעצר ומטען החבלה בידיו, כאשר המשטרה השתמשה במכשיר הנייד שלו וברכב ושלחה הודעה לוורו אשר ביקש מעד המדינה שהוא יאסוף את מטען החבלה, ועד המדינה עשה כן, הגיע יחד עם זהבי למקום המפגש, ושניהם לקחו את מטען הדמה ששמה המשטרה ברכבו של הנאשם.

בחנית השיחות שקדמו ליום בו נעצר הנאשם עם מטען החבלה (ביום 15.12.2014) מלמדת על האינטנסיביות של השיחות בין אדרי לבין וורו ועד המדינה, ועל השיחות המשלימות ביניהם לבין זהבי. השיחות מלמדות גם על הילוכם של הדברים: אדרי לוחץ על וורו ועד המדינה להוציא פעולות ולהשיג מטען חבלה, וורו לוחץ על הנאשם, והנאשם הוא שחובר אל וורו, עד המדינה והאחרים לאותו עניין.

בחנית השיחות אף מלמדת על מומחיותו של הנאשם בנושא המטען וכי הוא בעל הסמכות בעניין זה, על תהליך ייצור המטען, וכי בשלבים מסוימים היה חסר חלק במטען החבלה, ובשפת הקודים "**חסרה חתימה בצ'ק**". האזנות הסתר תומכות אף בעדות עד המדינה לפיה לא היה לו, או למי מהאחרים בקבוצה, כל הבנה או מומחיות בנוגע למטעני חבלה, ועומדות בניגוד לגרסת הנאשם לפיה הוא כלל לא עוסק בכך והכל עורבא פרח.

כך למשל, יומיים לפני תפיסת הנאשם עם המטען בידיו, ביום 13.12.2014 בשיחה 1918, עד המדינה וזהבי מתאמים איפה ייפגשו, ובהמשך ישנה שיחה 352 בין הנאשם לוורו. לאחר רבע שעה בשיחה 2768, וורו אומר לנאשם שהוא כבר מגיע אליו, ובשיחת המשך 2773 וורו אומר לנאשם שלא שמע ממנו, אך נפגש עם חבר שראה אותו וכו' (מה שתומך שוב בדברי עד המדינה כי הנאשם חושש לדבר בטלפון ומעדיף להיפגש לאחר כשעה, בשיחה 1933 בין וורו לעד המדינה, וורו אומר שיוצא מהפרנויה ועד המדינה משיב - "מהפרנואיד?" כלומר מהנאשם).

בפנינו אפוא דוגמא לדפוס הפעולה ולאופן בו הדברים עובדים ממש בסמוך לסיום הכנת המטען ומסירתו: הנאשם לא מדבר בטלפון, מסכמים איתו את הדברים בפגישה פנים מול פנים, כאשר וורו הוא שלוחץ על הנאשם ונפגש עמו, ובמקביל נמצא בקשר עם עד המדינה.

עובר למעצרו של הנאשם ביום 14.12.2014, ישנן שיחות רבות סביב העניין, ומורגש לחץ של אדרי מהכלא שהם ישיגו כבר מהנאשם את המטען ואת החלק המרכזי שבו. כך לדוגמא בשיחה 1994 בשעה 12:18 - בין אדרי, עד המדינה וורו, עד המדינה מעדכן את אדרי שהכל סגור וכי הוא מחכה: "**כאילו למשהו קטן חסר לי ב...בזה...בזה וזהו זה גמור. רק חתימה קטנה של הצ'ק זהו, כל מה שחסר, הוא הסתדר איתי על הכל, רק חתימה קטנה אתה לא מבין אתה לא מאמין**" - שיחה ברורה בקודים.

לא חולפות אלא שעות (שיחה 2015 בשעה 14:03) אדרי משוחח שוב עם עד המדינה ואדם נוסף ואומר לעד המדינה, כי הוא כועס שעדיין "חסר חלק לצ'ק" ועד המדינה מבטיח לאדרי שיסדר את זה.

בהמשך, בשיחה 2156 משעה 19:44 בין עד המדינה וורו, עד המדינה שואל: "**לא דיברו איתך הפרנואיד ההוא?**" וורו אומר שהוא מנסה ולא מצליח, ועד המדינה שואל מה המספר. במאמר מוסגר יצוין כי ההגנה טענה כי שיחה זו מוכיחה

שלא היה קשר בין הנאשם לעד המדינה, שכן לעד המדינה לא היה את מספר הטלפון של הנאשם. בעניין זה השיב עד המדינה והסביר, כי הקשר תמיד היה דרך וורו, ואכן עולה ממקרא האזנות הסתר, כי וורו הוא החוליה המקשרת אל הנאשם, ומעבר לכך הם נהגו להחליף סימנים והחליפו כל העת מספרי טלפון. לכן בהחלט הגיוני כי לא היה לעד המדינה את המספר של הנאשם.

נוסף לאמור, אנו למדים כי הנאשם הוא זה שכולם מחכים למעשה ידיו, שכן הוא מכין את מטעני החבלה; כנלמד משיחה 3077 בה וורו מספר לאדרי: "הוא אומר לי אנדריי הכל טוב אני אהיה אצלך רק בסביבות אחת עשרה וחצי, שתיים עשר בלילה. ואחר כך הוא מסביר שאם הוא אומר לו הכל טוב אז הכל טוב" ומספר לאדרי כי הוא נוסע לנאשם. אדרי שואל אם: "זה לא יכול להתקדם שם בלי זה" וורו עונה "אי אפשר, מה איך יתקדם כפרה עליך, זה הבעל בית אחי אתה לא יכול..".

המדובר בשיחה חשובה, ממנה עולה כי בענייני המטען הנאשם הוא בעל הבית ובלעדיו עניין המטען לא מתקדם, והכל תלויים בו. יתירה מכך, וורו אף מסביר לאדרי שאם הנאשם מתעכב יש סיבה, וכל יום הוא פה - דבר המעיד על הקשר האינטנסיבי בין הנאשם לוורו, שלא בא לידי ביטוי בשיחות הטלפון. שכן הגם שוורו מספר שכל יום הוא מגיע לנאשם כדי ללחוץ עליו וכי שיחות הטלפון לא משקפות את מלוא התמונה.

יצוין כי בהמשך אותו ערב הנאשם וורו נפגשים (שיחה 1048 בשעה 21:02); ולאחר מכן בשיחה 2214 בשעה 21:11 עד המדינה שואל אם זה נראה לו בסדר, וורו אומר שלא יכול להגיד, ועד המדינה אומר: "דיברת עם פרנויה עכשיו, פרנויה אומר לי אונדריי אין תו (כך בתמליל - י.ר.ל) ואין זה".

משיחות נוספות שנערכות לאחר מעצרו של הנאשם ביום **15.12.2014 כשהמטען כבר בידי המשטרה והנאשם עצור, עולה הקשר בין המעורבים האחרים לבין אדרי**. כך למשל בשיחה 3181-12:34 -אדרי מברר אם היום זה יסתדר מאה אחוז וורו משיב כי: "בעזרת השם רק בשורות טובות", ושיחות נוספות(שיחה 3206 בשעה 14:27 בה אדרי שואל אם הכל פיקס ואם "זה הסתדר לכם קיבלתם"), ושיחה 2368 בה וורו אומר לעד המדינה שהפרנויה שלח לו הודעה ועד המדינה שואל אם ה"צ'ק" גדול וורו לא יודע. מכאן שאין לוורו מושג מה גודל המטען שכן הנאשם אחראי למטען החבלה.

אדרי מפקיד כספים לאנשיו ומבטיח "משכורת" של 50,000 ₪ לחודש אחרי הרצח

עד המדינה סיפר, כי אדרי הבטיח להם אחרי הרצח כי יקבלו "משכורת" של כ-50,000 ₪ לחודש, וכי ביום הרצח או למחרת אדרי שלח להם 50 אלף שקל, והוסיף והבטיח דמי משכורת חודשיים בגובה זה וכי הסכום אף יעלה (פרו' מיום 23.4.2017, עמ' 179-180). דברים אלו נתמכים בשיחה בין עד המדינה לאדרי בה מדברים על הגרוזיני (מסביר שהכוונה לדטו) ואדרי אומר לעד המדינה להפקיד לו 500 ₪ כמו שביקש וצוין: "יש לך הרבה כסף עכשיו יא בן זונה" וכי "תקשיב, יש לך מניאק אתה מסודר, עכשיו 50 כל חודש אתה על הגל. וזה רק ההתחלה" (שיחה 719 מיום 13.11.2014 בשעה 14:46); ותימוכין לכך מצאנו גם בשיחה נוספות (שיחה 1564 מ 18.11.2014).

נקודות נוספות העולות מהאזנות הסתר ותומכות בגרסת עד המדינה

עד המדינה סיפר כי אחרי הרצח יוסי אדרי דאג לכך שיתקינו להם מצלמות בבית. בשיחות שונות (דוגמא שיחה 561 מיום 12.11.2014) בין יוסי לעד המדינה וורו, בה מדברים על זה שעשו להם מחיר טוב לשני הבתים - ובהמשך לאמור יוסי אומר לוורו: "אמרתי לך אל תדאג אני ישמור עליך לא אמרתי לך?" הנושא עולה גם בשיחה ו-159 586 מאותו

תאריך בין וורו לזהבי.

באותו תאריך - 12.12.2014 שיחה 2619 בין אדרי לוורו - אדרי אומר שעוד מעט יסגור איזה מלון עוד פעם וינוחו, וורו אומר עוד שבוע שבועיים יתפנו לנופשים. יוסי שואל לגבי הספר (הכינוי של זהבי) וורו אומר שהוא רציני והכל טוב אתו. המדובר בשיחה חשובה שהאמור בה תומך בעדות עד המדינה, אותה מאשרים גם הנאשמים האחרים, כי לאחר הרצח הם נסעו למלון באילת. ואין מחלוקת כי אדרי מימן אותם, וכאן ישנה שיחה עם תוכן דומה והבטחה לבילוי לאחר הפיגוע הבא שיוציאו.

5. שקרי הנאשם

הנאשם שיקר שקריים ברורים ומהותיים, העומדים בניגוד לעדויות אחרות עצמאיות וברורות, והקשורים בטבורם לזירת המחלוקת, למעשים והעבירות המיוחסות לו, לנפשות הפועלות ולאירועים מושא עניינו.

באשר לשקרי נאשם הכלל הנוהג בפסיקה הינו כי יש בשקרים של הנאשם, בין אם בחקירה במשטרה ובין אם בעדות בפני בית המשפט, כדי להוות חיזוק למסכת הראיות המפלילה נגדו, ובפרט כאשר הלה מנסה להרחיק עצמו מהאירועים המיוחסים לו (י' קדמי - על הראיות חלק שני, בעמ' 725, וכן ראו לדוגמא ע"פ 2014/94 סאלח נ' מדינת ישראל, פ"ד נ(2) 624, 637-636; ע"פ 2132/04 קייס נ' מדינת ישראל, פסקאות 29-30 לפסק דינה של כב' השופטת פרוקצ'יה (28.5.2007)).

הכללים בקשר למשמעותם הראייתית של שקרי הנאשם באו לידי גיבוש בדברים אותם קבע בית המשפט העליון בע"פ 161/72 מוסטפא עבדל קאדר סרסור נגד מדינת ישראל, פד"י כח(2), בעמ' 220, בו פירט בית המשפט ארבעה תנאים, שעם התקיימותם עשויים או עלולים שקריו של הנאשם לשמש עדות מסייעת כנגדו. וכך צוינבע"פ 6813/16 אלי סמסון נחמני נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 17.09.2018) שם סקר בית המשפט את התנאים שנקבע בפרשת סרסור:

"תחילתה של דוקטרינת שקרי נאשם כסיוע הינה כאמור בפרשת סרסור. בפרשה זו אומנם שקרי הנאשם לא היו הכרחיים לצורך הרשעה שכן היו ראיות סיוע אחרות, אולם באותו עניין פורטו ארבעת התנאים שהשתרשו בהמשך, אשר בהתקיימם ניתן יהיה להשתמש בשקרי הנאשם כראיית סיוע: א. שקר ברור וחד משמעי; ב. שקר מהותי ולא בעניין פחות ערך; ג. שקר המכוון להטעיית בית המשפט; ד. השקר הוכח מתוך עדות עצמאית ולא מתוך העדות הדרושה סיוע ... בהמשך נוסף תנאי חמישי בפרשת נגר, לפיו השקר צריך להיות קשור לעבירה עליה נסב המשפט, ולא לעילה אחרת שאינה רלוונטית לצורך בחינת האשמה ...".

לא נעלמה מעיני אף ההלכה, כי יש לנקוט בזהירות בעניין זה: "בצד זאת, בית המשפט נדרש לנקוט משנה זהירות במתן משקל ראייתי מתאים לשקרי הנאשם, שכן יכול "והנאשם יעלה טענה כוזבת לאו דווקא בשל כך שהוא ביצע את העבירה המיוחסת לו, אלא בשל טעמים אחרים, יהיו אלה טעמים הכרוכים בביצועה של עבירה אחרת או טעמים אישיים, אשר אינה דבקה בהם תווית עבריינית" [ע"פ 2854/18 אליעד משה נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 27.08.2019)].

בחינת עדות הנאשם על רקע הלכות אלו מובילה למסקנה, כי הנאשם שיקר מספר שקרים מהותיים, ולא מצאתי טעמים אחרים בגינם הנאשם יכול להעלות את טענותיו הכוזבות, במיוחד כאשר יתר הנאשמים כבר הודו והודאתו לא הייתה פוגעת באחרים.

אין זאת אלא שהנאשם שיקר שקרים מהותיים, שעיקרם בכך שהרחיק את עצמו מכל עיסוק או ידע הקשור למטעני חבלה ומהיכרות עם מרבית הנאשמים האחרים, שקרים אשר פועלים לחובתו ומחזקים את הראיות כנגדו.

בהקשר זה, נזכיר כי ככל שיריעת המחלוקת רחבה יותר נוכח הכחשתו הגורפת של הנאשם, וככל ששקרו כלליים יותר - הרי שייקל לעמוד בדרישה בדבר טיבה של ראיית הסיוע; משום שכל עובדה הסותרת את גרסת הנאשם, לגבי כל אחת מן הנקודות המרכיבות את הכחשתו הגורפת, תחשוף את השקר:

"... כן נקבע כי ככל שיריעת המחלוקת מתרחבת והכחשת הנאשם היא כללית וטוטאלית יותר, גם אופיה של ראיית הסיוע הנדרשת יכול להיות מוגבל יותר... כך למשל, במקרה בו הנאשם המואשם בעבירת אינוס טוען כי לא היה כלל אירוע, כל עובדה התומכת בכך שהתקיים אירוע בינו לבניה היוותה סיוע. לעומת זאת, כאשר נאשם טוען כי היו יחסי מין, אך הם היו בהסכמה, הסיוע צריך היה להימצא לגבי שאלת ההסכמה או העדרה...ע"פ 3372/11 משה קצב נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 10.11.2011)."

א. הנאשם שיקר שקר מהותי בכל הנוגע להכרות שלו עם חלק מהנאשמים האחרים

הנאשם הרחיק את עצמו מהנאשמים ומעד המדינה באופן שאינו עולה בקנה אחד עם הראיות. כך למשל הכחיש הנאשם היכרות עם אדרי, וצמצם את היכרותו עם כל הדמויות בתיק (למעט וורו), בעוד שמהראיות עולה כי אדרי מכיר את הנאשם ויודע במי מדובר. כך בשיחה שהוזכרה לעיל בין אדרי לטל פחימה (שיחה 91 מיום 12.11.2013) אדרי מציין את שמו של הנאשם, דבר הסותר את גרסת הנאשם כי הכיר את אדרי רק לאחר שנעצר בחודש דצמבר. כאשר הנאשם מתבקש ליתן הסבר לכך שאדרי מדבר עליו בשיחות, הגם שהוא טוען כי לא הכיר אותו לפני המאסר, כל שיש לו לומר הינו כי הוא לא שותף לשיחות הללו וכי אין לו הסבר לכך (פרוטוקול מיום 28.3.2019 בעמ' 392).

גם ביחס להיכרותו עם שניר הנאשם ציין, כי הוא אינו מכיר אותו (פרו' מיום 4.3.2019, עמ' 462-463). אלא שבחינת האזנות הסתר מלמדת כי ישנן שתי שיחות אחת אחר השנייה ביום 17.11.2014 - שהתמונה העולה מהן שונה. בשיחה הראשונה - שיחה מס 1424 מיום 17.11.2014 בשעה 19:24 - בין הנאשם לוורו - הנאשם מבקש שישלח לו את החבר שיבוא אליו, וורו עונה: **"עכשיו אני מתקשר רגע לזקן שישלח את הילד ההוא"** - ועד המדינה מסביר ש"הזקן" זהו עד המדינה ו"הילד", שוורו מתכוון לשלוח לנאשם, הוא שניר.

מיד בסמוך אליה - ממש באותה דקה ישנה שיחה בין וורו לעד המדינה (שיחה 1426 מיום 17.11.2014 בשעה 19:24:56) בה וורו מבקש מעד המדינה שישלח את "הגמל" לנאשם (כאשר מהראיות עולה כי מי שמכונה הגמל זה שניר), ובנוסף וורו אומר לעד המדינה כי: **"עכשיו דיבר איתי אדי אמר לי תראה איך לשלוח אותו אני יביא לך את הטלפון של אדי אחי"**.

מהשיחה עולה אפוא שקר נוסף של הנאשם, אשר טוען שהוא לא מכיר כלל את שניר, ובפועל לא רק שהוא מכיר אותו אלא הוא מבקש מעד המדינה שישלח אותו אליו.

כשהנאשם עומת עם שיחות אלו בחקירתו הנגדית, הוא אישר שכאשר נאמר "הגמל" - המדובר בשניר, אם כי טוען ש"הילד" המוזכר בשיחה איננו שניר - הגם שברור שמדובר בשניר, בשל סמיכות השיחות, ואף אחרים העידו ששניר כונה גם "הילד". מעבר לכך אין לנאשם כל הסבר מדוע הוא ביקש שישלחו אליו את שניר, או מדוע עד המדינה וורו מסכים שישלחו את שניר אליו, אם כלל אינם מכירים זה את זה (שם, בעמ' 439).

לגבי ההיכרות עם זהבי, הנאשם טוען שהוא הכיר אותו רק במעברים בכלא. כאשר עומת עם כך שכאשר נחקר עוד בדצמבר 2014 נשאל ביחס למספר הטלפון של זהבי, והוצג לו מספר טלפון, והנאשם אמר כי אפשרי שזהו הטלפון של זהבי, ומכאן שלא רק שהם מכירים אלא יש לו גם את מספר הטלפון שלו, הנאשם לפתע משנה את גרסתו, ואומר כי הכיר את זהבי עוד קודם לכן במהלך ההמתנות לעצורים בבית המשפט, שבע שמונה שנים לפני (שם בעמ' 392 בתחתית העמוד).

בהמשך חקירתו הנגדית הנאשם עומת עם שיחות בהן נשמעים עד המדינה ווורו מדברים על כך שהנאשם וזהבי היו כאן, ומאשר כי היו לו מפגשים עם זהבי, פעם אחת במקום של מחזור בקבוקים השייך לזהבי ולאחר מכן בקפה עם וורו, וכי זהבי ביקש שימכור לו את הבקבוקים (שם בעמ' 444).

מכאן שהנאשם מסר גרסה שקרית אף בעניין ההיכרות עם זהבי, כאשר הוא החל בכך שההיכרות עם זהבי קלושה ומתמצית מהיכרות במעברים, כשבפועל הוברר שהוא מכיר אותו שנים, נפגש איתו, זהבי אף הציע לו לעבוד איתו במחזור הבקבוקים, והיד עוד נטויה. נזכור עוד, כי הנאשם וזהבי נידונו יחד בתיק המטען הנוסף.

ביחס לעד המדינה הנאשם ציין כי הכיר אותו במעברים, הם דברו כמה פעמים בחוץ ואולי שיחת ועידה בבית הסוהר, לא יותר מזה; ועל כן תיאורו של עד המדינה, כי בינו לבין הנאשם היה קשר טוב, חזק ואמין, לא נכון (פרו' מיום 4.3.2019, עמ' 466). הנאשם עמד על כך שאת אשתו של עד המדינה הוא מכיר "חפיף כזה" וכי לא היה בביתו. אלא שלאחר שמושמעות לו שיחות מהאזנות הסתר, בהן עד המדינה מדבר עם וורו שישלחו לאדי את "הגמל" כשהכוונה לשניר; שיחה בה שומעים את עד המדינה מדבר עם אשתו ודופקים בדלת ושגם הנאשם שם, הוא עדיין שולל שהיה בביתו של עד המדינה, ורק בסוף מאשר כי הוא זה שדפק בדלת ביתו של עד המדינה, אך לדבריו הוא רק עמד בכניסה (פרוטוקול החקירה הנגדית מיום 18.3.2019 בעמ' 444).

הנאשם עומת עם שיחות נוספות שלו עם וורו ועם עד המדינה מהן עולה שהם נפגשו, והוא אישר זאת. בשלב זה הנאשם התקשה להסביר כיצד הוא טוען שאין לו כמעט קשר עם עד המדינה, בעוד הוא פנה אליו לעזרה לגבי רכב מסוים, ומנסה להסביר זאת בכך שהוא רק ביקש סיוע מעד המדינה כדי שהרכב יוחזר אליו. בשלב זה הנאשם מרחיב את היריעה ואומר: **"יכול להיות נושאים אחרים** (שעלו בפגישות עם עד המדינה - י.ר.ל) **אבל זה היה תמיד מתחת לבית שלי. הייתי נפגש איתם מתחת לבית שלי"** (שם, בעמ' 445).

אשר לטענה ההגנה לפיה העובדה שלעד המדינה לא היה את המספר של הנאשם בטלפון הנייד שלו מעידה על הקשר הקלוש ביניהם, הרי שעד המדינה בעצמו הסביר כי הקשר עם הנאשם היה דרך וורו, וכי הוא היה מבקש מוורו ליצור קשר עם הנאשם, דבר שתואם את האזנות הסתר, ואף אין חולק כי וורו היה החוליה המקשרת בין הנאשם לבין האחרים.

נוכח האמור, ניסיונו השקרי של הנאשם להרחיק את עצמו מההיכרות עם אדרי, שניר ועד המדינה, הינו ניסיון כושל. ההיכרות והמעורבות עם האחרים באותה קבוצה, הינה ראייה הפועלת לחובתו ומצויה בליבת המחלוקת. מכאן שמדובר בשקר מהותי המחזק את הראיות כנגד הנאשם.

ב. הנאשם מסר גרסה שקרית ובלתי מהימנה בעליל לגבי תיק המטען הנוסף

הרוצה להיווכח עד כמה הנאשם העיד בפנינו באופן בלתי מהימן ומסר גרסה שלא ניתן ליישבה עם הראיות הקיימות, מוזמן לעיין בעדותו ביחס לתיק המטען הנוסף. כפי שפורט לעיל, שם הנאשם נצפה באישון לילה מגיע לפארק הלאומי עמוד 79

באשקלון ומטמין את חלקי המטען בשיחים. לאחר מכן, בשעת צהריים, חזר לשם יחד עם בת זוגו והתינוק, וכאשר הם כבר ישובים ברכב כדי לנסוע מהמקום הוא יוצא מהרכב, עוטה על ידיו כפפות, רוכן ומרים את חלקי המטען, מתעסק עימם ואז נתפס על ידי המשטרה.

ביחס לכך, הנאשם הודה והורשע, כי היה עם מטען חבלה שסופק ממש לאותם אנשים הנוגעים לפרשה בענייננו, וכי הוא עצמו הטמין את המטען ובאישון לילה, הגיע עם כפפות לטפל בו, ונצפה על ידי שוטרים עושה כן. אף דוחות השוטרים שצופים בו הוגשו בהסכמה.

אלא שהעובדות והראיות ברורות, וכך גם הודאתו בתיק זה והסכמתו בהסדר הטיעון לכך שייגזר עליו עונש של 3 שנות מאסר, לא הפריעו לנאשם להתכחש לכך בעדותו לפנינו, תוך ניסיון לספק הסבר אחר שינקה אותו מכל קשר לאותו מטען חבלה נוסף. אלא שהסבר זה, לא רק שהוא בבחינת גרסה כבושה וחדשה, הסותרת את הודאתו המפורשת בתיק המטען הנוסף, ולמעשה בשלהי החקירה הנגדית בבית המשפט, הנאשם עצמו די חוזר בו מהדברים.

בחקירתו הראשית, ואף בתחילת חקירתו הנגדית, הנאשם עמד על כך שהוא לא מתעסק עם מטעני חבלה, וכאשר הוא נשאל שוב על ידי התובע, האם אי פעם בעבר התעסק עם מטענים - השיב בשלילה רבתי.

לא חלפו אלא דקות ספורות והנאשם עומת על ידי התובע עם אותו מטען חבלה אשר הוא הודה בתיק המטען הנוסף בייצורו והובלתו, ולא סתם מטען, אלא מטען שיכול להמית אדם, אשר הנאשם נתפס "מטפל" בו כשחלקיו בידיו.

בשלב זה מתחיל הנאשם להסתבך באמירות שונות, ובכלל זה שהוא לא יכול להגיד מה קרה עם אותו מטען נוסף כיון שהוא לא רוצה להפליל אחרים. ועדיין ישאל השואל, כיצד אותו נאשם, אשר טוען בתוקף שהוא לא מתעסק עם מטעני חבלה ועוסק בעיקר בגידול כלבים, נתפס וחלקי מטען חבלה בידיו, גם אם כדבריו המטען הגיע אליו מאדם אחר (ראה חקירתו הנגדית של הנאשם מיום 18.3.2019 בעמ' 384). נראה שבצדק שואל אותו התובע האם מבחינתו האופן בו נצפה על ידי השוטרים באותו עניין לא נקרא "מתעסק עם מטעני חבלה".

בשלב זה הנאשם בא עם טיעון חדש ובלשונו: **"זה נקרא בעל כורחי"**; משמע הוא אינו יכול לומר איך המטען הגיע לידי וליאיוזו מטרסה, וכי מעשיו נעשו בעל כורחו (פר' מיום 18.3.2019, עמ' 384). באותה נשימה הנאשם מנסה לשכנע את בית המשפט, כי זו הייתה הפעם היחידה שהוא ראה או התעסק עם מטען חבלה, ללא שהוא מוסר כל הסבר כיצד המטען הגיע אליו (פר' מיום 18.3.2019, עמ' 385).

ואם נשאל, כיצד העובדה שזאת הפעם הראשונה שראה מטען חבלה בחייו יכולה לדור בכפיפה אחת עם האופן המקצועי בו הוא נצפה מתעסק עם חלקי המטען בעודו אחוז כפפות, ומהו אותו כורח, שהנאשם טוען שבגינו התעסק עם המטען, הרי כאן מגיעה גרסה מתפתחת נוספת, שכולה מלאה פרכות.

הנאשם הכחיש בתחילה שהוא זה שהחביא את המטען, למרות שנצפה עושה כן, ותחת זאת אומר שהוא הלך לנסות למצוא אותו; וכנשאל איך ידע שהמטען שם, הוא שוב בבעיה, וחוזר לכך שאם המשטרה הייתה חוקרת היו יודעים; ובסוף חוזר לכך שאם היה יכול לומר היה מספר, ועוד כהנה וכהנה התפתלויות בלתי מהימנות.

יש לזכור כי כאשר הנאשם הודה בתיק המטען הנוסף, בחודש יולי 2014, הדבר היה לפני שנעצר ונחשד מחדש בתיק שלנו. נראה כי הנאשם לא שיער אז, כי להודאתו שם תהא השלכה על תיק זה, וכי הדבר יפגום בתוקף עדותו לפנינו כי העיסוק במטעני חבלה זר לו, והודבק אליו על ידי כתבות במדיה ובתקשורת; ומטבע הדברים הנאשם לא יכול היה

לצפות, כי התביעה תבקש להסתמך על עניין זה כראיה לחובתו, שכן לדעתה האמור הינו בבחינת עדות שיטה.

דא עקא שהיום, כאשר לנאשם יש קושי ליישב בין גישתו המיתממת, המרחיקה את עצמו מהנאשמים, מעד המדינה, משניר, ובעיקר מכל ידע, עיסוק או קשר למטעני חבלה, הנאשם בלי להניד עפעף בא ומספר כי הודאתו בבית המשפט בתיק המטען הנוסף הייתה הודאה שניתנה כך "סתם". ואם בכך לא סגי, הרי אף הראיות המוסכמות הברורות שהוגשו לפנינו, לא מפריעות לנאשם להכחיש את הדברים. כל האמור רק מדגיש שדבריו וגרסתו לא מהימנים, ומחזק את הרושם השלילי מהאופן בו העיד כפי שצוין לעיל. נדמה כי הנאשם, בעדותו לפנינו, ניסה ליצור מעין פסאדה מסוימת, שאט אט הלכה ונסדקה.

ובכך לא תמה דרכנו. שכן לאחר שהנאשם מסתבך בשקריו ומבין שהסבריו ביחס למטען החבלה ומה שעשה עימו הם בלתי מתקבלים על הדעת בעליל, הוא מגיע עם גרסה שלישית, לפיה המטען היה מיועד לשחרר את נדב עשוש - חברו, אשר היה עצור באותה עת.

אלא שלא ברור כיצד המטען עמו נתפס היה משחרר את נדב עשוש, והנאשם הגם שהוא מתבקש להסביר את הדברים, שב ומסתתר מאחורי אותם אחרים עלומים אותם הוא לא רוצה להפליל. כשהנאשם מבין שהגיע לדרך ללא מוצא הוא מודיע כי: **"נשפטי בתיק הזה, וזהו"** (שם בעמ' 385, ש' 23).

אלא שאז מגיע שינוי חזית אחרון לפיו הנאשם מאשר כי: **"במקרה הזה התעסקתי עם מטען, זאת הפעם היחידה, וכמו שאמרתי אני לא יכול להגיד איך הוא הגיע לידי ולאיזה מטרה"** (שם, בעמ' 385, ש' 27-31).

הנאשם מתקשה להסביר מה עשה עם המטען בידיו בחודש דצמבר, במיוחד כאשר יודע שהוא נמצא על הכוונת ביחס לרצח מושא דיונו, וכאשר נדב עשוש, בשיחה שהייתה יומיים קודם לתפיסתו עם המטען, מזהיר אותו בשיחה מהמעצר ביום 12.12.2014 כי המשטרה חוקרת לגביו.

רק כשהנאשם נדחק לפינה מגיעה הגרסה לפיה יש איזה שוטר מושחת שסיכם עם הנאשם: **"אמרו לי שאם אני אתקשר למשטרה ואסגיר את זה (את מטען החבלה - י.ר.ל), נדב עשוש ישתחרר"** (פרו' מיום 18.3.2019, עמ' 387, ש' 26-27). בהמשך הנאשם משכלל גרסה זאת ומפרט כי: **"קיבלתי הודעה שאני אקבל משהו ממישהו, שישימו לי את זה שם, הבן אדם בא ואמר לי איפה הוא שם את זה, ואני הייתי צריך להתקשר לקליין, קליין היה צריך לקבל את זה ולשחרר את נדב"** (שם, בעמ' 435).

ודוק, מעבר לכך שגרסה זאת מגיעה רק בשלהי החקירה הנגדית, היא אף סותרת את דו"חות השוטרים עצמם, שרואים את הנאשם יום קודם לכן מטמין את חלקי המטען בשיחים בפארק באישון לילה, ובהמשך מגיע ומחפש את חלקי המטען; וכאשר רפ"ק קליין העיד בפנינו ולא נחקר או עומת עם עניין זה. על כן מעבר לכך שמדובר בגרסה כבושה ומופרכת, הרי דברים אלו מפחיתים עוד יותר ממשקלה.

יתרה מכך, הנאשם מאשר כי נגע במטען החבלה כדי לבחון אותו, וכי הוא השתמש בכפפות כדי שלא יישאר ד.נ.א (שם בעמ' 387); ובהמשך, כשהוא מבין שדבריו מעוררים קושי, הוא שוב מכחיש שנגע במטען. בנקודה זו הוא נשאל על ידי בית המשפט כיצד הוא סותר את מה שאמר רק כמה דקות קודם לכן כאשר אישר שהתעסק עם המטען, ואז הנאשם מנסה שוב ליישב את הדברים ומשיב, כי כאשר אמר שנגע במטען החבלה זה התייחס לבטרייה והוא רק הרים את הסוללה, אך לא נגע במטען עצמו (שם בעמ' 389 שו' 24-28).

הנאשם ממשיך להסתבך בשקריו כאשר הוא מעומת עם כך שבתוך הרכב בו נהג נמצאו גם איזולירבנד, סכינים יפניות וכפפות, המתאימים לטיפול במטענים. הנאשם אומר כי אלו קשורים לרכב השייך לחבר בשם תומר שיש לו חנות לצבע והוא מוכר איזולירבנד וצבעים. אלא מאי - על פי עדות עשוי ועדויות נוספות, הרכב היה בשימוש של הנאשם מזה זמן (וגם דברי הנאשם כי היתה ברכב כמות גדולה של איזולירבנד שכן תומר מוכר אותם, הובררו כשקריים). מכאן שגם בנושא זה הנאשם נתפס בשקר ברור (ראה פרו' מיום 18.3.2019 בעמ' 386).

בפנינו אפוא שקר של הנאשם העומד בכל התנאים שנקבעו בפסיקה, שכן מדובר בשקר מהותי, הבא באופן ברור להעלים את האמת מבית המשפט, מצוי בלב העניין שבפנינו - שהרי הנאשם מואשם בכך שהוא אשר סיפק לאחרים מטען חבלה תקין, לאחר שקשר עימם קשר וידע שהוא מיועד לפגיעה בגרוזינים.

זאת ועוד, הנאשם מנסה לטעון כי לאור העובדה שעשוי הזהיר אותו שמחפשים אותו בתיק של הרצח והוא חשוד בקשר למטען החבלה, כאשר אפילו עד המדינה קורא לו פרנויה, אזי לא הגיוני שהנאשם היה מסתכן ומתעסק עם מטען חבלה. אלא שאז הנאשם מעומת עם העובדה שלמרות שזה "לא הגיוני" עובדה היא כי זה מה שקרה בפועל, והנאשם לא מספק כל הסבר לדברים אלא רק כי: **"יש משהו שעומד באמצע אם בית המשפט יגיד לי שאנשים לא יעצרו אז אני אניגד מי היא את המטען ומי שם..."** (שם, בעמ' 434). והדברים מדברים בעד עצמו.

מן האמור עולה כי בכל מקום בו הנאשם נותר ללא הסבר לראיות ברורות המפלילות אותו, הוא בורח למחוזות עלומים שהוא אינו יכול להרחיב לגביהם. לכן הטענה שמעלה הנאשם, באופן עמום המתפתח ככל שהחקירה הנגדית מתקדמת, כי למעשה היה אמור למסור את המטען למשטרה, נדמית כניסיון מילוט ולא מעבר לכך.

בהתייחס לטענת ההגנה לפיה הנאשם אמר עוד בחקירותיו במשטרה שאם היו מחכים כמה דקות לפני שנעצר הוא היה מתקשר למשטרה, וכי לכן דבריו בעניין זה אינם מהווים גרסה כבושה, הרי אף בטענה זאת לא מצאתי ממש. עיון בחקירת הנאשם במשטרה מלמד, כי הנאשם העלה את עניין המשטרה מכיוון אחר לחלוטין מזה שעלה בעדותו היום. שם הסביר כי בא להאכיל שועלים, ראה משהו בשיחים ורק רצה לראות במה מדובר, וכי אם השוטרים היו מחכים 2 דקות והוא היה חושד שמדובר במטען חבלה, הוא היה מתקשר מיוזמתו למשטרה (ת/ב, עמ' 9).

נמצאו למדים, כי בחקירותיו במשטרה הנאשם הסביר כי היה מתקשר למשטרה כאזרח טוב אם היה מבין שמדובר במטען חבלה, ואילו בעדותו לפניו קיבל עניין המשטרה תפנית שונה לגמרי. הוצגה בפנינו גרסה חדשה, לפיה היה לנאשם סיכום עם מי מהמשטרה שאת פרטיו לא ניתן למסור, לפיו הוא ימסור את מטען החבלה בתמורה לשחרור עשוי. לכן אין רגליים לטענת ההגנה לפיה עניין זה עלה עוד בחקירת הנאשם במשטרה, אלא המדובר בגרסה כבושה לחלוטין.

ג. התייחסות הנאשם לידיעתו ביחס לסכסוך עם קבוצת "הגרוזינים"

בחקירה הראשית הנאשם העיד כי אינו יודע או מכיר את הסכסוך שהביא לרצח בתיק זה, תוך שציין כי אינו מכיר את "הגרוזינים" ולא אף אחד ממי שנקרא הכנופיה של "הגרוזינים" (פרו' מיום 4.3.2019, עמ' 476). אלא שבחקירה נגדית הנאשם פירט את שמותיהם של אלו הנחשבים כשייכים לאותה קבוצה, וכשהתבקש להסביר כיצד עתה הוא יודע מי הם "הגרוזינים", השיב כי הוא כבר כמה שנים עצור בתיק כאן והגיוני שידע. כך גם יצא כי הנאשם מכיר את כל הנפשות הפועלות והסכסוכים והקבוצות, כמו מי מקורב לדומרני, מי מקורב לאחים לביא וכיו"ב. תשובותיו והסבריו לעניין זה, כמו

למשל, כי הוא נפגש עימם רק במעברים והכיר אותם מבית הסוהר, נראים כנסיון להתחמק ללא הצלחה מהודאה בהכרות עם הנפשות הפועלות והסכסוך (פרוטוקול מיום 18.3.2019 בעמ' 393-396).

יתרה מכך, בהמשך החקירה הנגדית הנאשם נשאל על שיחה 2575 ביום 30.11.2014, בה הוא משוחח עם וורו על מעצרו של עשוש וסכסוכים שונים, והנאשם מאשר כי כנראה מדובר בשיחה שנסובה על סכסוכים בין קבוצות, ככל הנראה זה קשור לרצח, וכי המדובר בשיחה הנוגעת לגרוזינים (שם, בעמ' 419, ש' 24). הנאשם אינו יודע להסביר את הסתירה האמורה, ובסופו של דבר, כשעומת עם הדברים הנשמעים בשיחה שהתקיימה עוד לפני שנעצר בתיק זה אמר: **"ידעתי שיש סכסוך, כן"**. כך אישר הנאשם - בניגוד למה שטען קודם - כי ידע כבר אז וקודם למעצר בתיק זה, על הסכסוך עם "הגרוזינים" (שם - פר' מיום 18.3.2019, עמ' 420-421).

הנאשם מסתבך אפוא בשקריו, בתחילה אומר שהוא לא יודע על סכסוך עם "הגרוזינים" או מי אלו, אחר כך הסכים לומר כי אולי ידע משהו באופן עמום, ורק לאחר שנחקר ארוכות על אותה שיחה בה הוא עצמו נשמע מדבר עם וורו על הסכסוך, הוא מאשר כי ידע על אותו סכסוך.

בפנינו אפוא עוד שקר מהותי, בו הנאשם מנסה להרחיק את עצמו מכל קשר או ידיעה על הסכסוך עם קבוצת הגרוזינים אשר היה המניע לרצח.

ד. עניינים נוספים בהם הנאשם מסר גרסה פתלתלה ומתחמקת

עניין ראשון נוגע למעצרו של עשוש ומעורבות הנאשם בעניין זה, מעורבות אשר מעידה על החשש של הנאשם ממעצרו של עשוש, וכי יש בידי עשוש מידע אשר יכול להפלילו ולסבכו. כל שיש לנאשם לומר הוא כי עשוש שקרן, כשהוא מתקשה לתת הסבר מדוע עשוש יגיד את הדברים ויפליל את חברו הטוב. הנאשם אף מאשר דברים אחרים עליהם עשוש מספר, כמו זה שהוא היה מתאמן הרבה באותה תקופה, וכי הוא אכן השתמש ברכב ה-B4 (פרוטוקול מיום 18.3.2020 עמ' 409 - 414).

עניין נוסף אותו הנאשם אינו מצליח להסביר הינו האזהרה שמסר לשלומי אלמקייס. בעניין זה הנאשם אישר בחקירתו במשטרה ביום 31.12.2014 (ת/תז) כי נפגש עם שלומי אלמקייס ויצחק איילי; ואף הרחיק את המפגש מספר חודשים אחורה (למעשה הרחיק את המפגש בכשלושה חודשים ממועד הרצח, כאשר המפגש היה יום לפני הרצח). הרחקת המפגש למועד מוקדם יותר, מעידה אף היא על שקריות גרסתו ועל רצונו להרחיק את עצמו מכל דבר שעלול לסבכו. לצד זאת, בחקירתו הנגדית, בסופו של דבר הנאשם אישר חלק לא מבוטל ממה ששלומי אלמקייס העיד עליו.

לאחר שמצאתי, כפי שפורט להלן, להעדיף את אמרות החוץ של שלומי אלמקייס ונדב עשוש, ולאמץ את עדות ספיר, הרי יוצא כי שהנאשם שיקר אף בעניינים אלו, ומדובר בשקרים מהותיים, הקשורים קשר הדוק לעבירות המיוחסות לו, ועל כן מחזקים את הראיות כנגדו.

הודאת הנאשם וחזרתו ממנה

הודאת הנאשם בפנינו ניתנה ביום 29.1.2018. הנאשם הודה והורשע ביחד עם חבריו לכתב האישום המתוקן (ת/54). כאשר התיאור בכתב האישום המתוקן עולה בקנה אחד עם עיקרי עדותו של עד המדינה.

ביום 9.7.2018 התרנו לנאשם לחזור בו מהודייתו.

בחינת עדותו של הנאשם בבית המשפט, מלמדת כי עניין לנו בנאשם, אשר למעשה מעיד על עצמו כי פעם אחר פעם הוא בא לבית המשפט ומודה בדברים שלטענתו לא עשה. בפנינו טען שהודאתו הייתה כתוצאה מלחץ, ולגבי תיק המטען הנוסף - לא ניתן כל הסבר כיצד, והגם שהודה בבית המשפט והסכים שיושת עליו עונש של 3 שנות מאסר - העונש החמור ביותר בהשוואה לשותפיו, הוא טוען עתה כי גם שם המדובר בהודאה בדברים שאינם נכונים.

במהלך חקירתו הנגדית נשאל הנאשם מדוע הודה בפנינו. הנאשם חזר וטען כי אין לו קשר לתיק, כי הוא הודה מתוך לחץ של כל המערכת, אחרי התלבטויות רבות, והאנשים בכו ואמרו שלא יראו את הילדים שלהם יותר, וגם לו יש ילדים והדבר השפיע עליו, וכי נאמר לו "אי אפשר להפריד אותך מהתיק, אין תזה כזאת, זה לא יכול לקרות" (פרו' מיום 18.3.2019, עמ' 383).

את טענות הנאשם בקשר ללחץ שהופעל עליו להודות מצד הנאשמים האחרים, יש לבחון על רקע טענות אחרות של הנאשם, לפיהן הוא אינו חבר של מרבית הנאשמים האחרים וכמעט לא הכירם לפני המעצר. אם כך, לא מובן מדוע הנאשם היה צריך לקחת עליו אשמה בתיק שאין לו כל קשר אליו, בשביל אנשים אחרים שהוא כמעט לא מכיר ולא קשור אליהם. יתרה מכך, לא ברור כיצד הודאתו של הנאשם עזרה לאחרים, שהרי גם לאחר שהתרנו לו לחזור בו מהודאתו האחרים לא חזרו בהם והורשעו. הסבריו של הנאשם בעניין זה היו די עמומים ולא מאוד משכנעים. טענות הנאשם לפיהן הודה בשל לחץ של יתר הנאשמים וכיון שלא רצה לפגוע להם בהסדר, היו סתמיות. הנאשם לא הסביר מה היה אותו לחץ ולא נתן הסבר משכנע מדוע רק לאחר חודשים רבים ממועד הכרעת הדין, ולאחר שהתקיימו דיונים נוספים לא מעטים בפנינו, הוא חש שמצפונו מציק לו והוא חייב לחזור מהודאתו.

לצד זאת, והגם שאף בעניין זה הסבריו ועדותו היו בלתי משכנעים, הרי לא ראיתי לנכון לייחס לעניין זה משקל, או לראות בכך ראייה הפועלת לחובתו - כפי שביקשה התביעה. מקום בו אפשרנו לנאשם לחזור בו מהודאתו, אין זה נכון ואף לא ראוי, כי עצם העובדה שהנאשם הודה בעובדות כתב האישום המתוקן אז, תפעל לחובתו, ובקשת התביעה בעניין זה - נדחית.

האם הרשעת הנאשם בנוגע למטען שנשא והחזיק ביום 14.12.2014 היא בבחינת עדות שיטה? אירוע רצח המנוח מנשה מאור, מושא דיונו, אירע ביום 4.11.2014. ביום 15.12.14 נתפסו עד המדינה ואבי זהבי ברכב, לאחר שהם אספו משוטרת סמויה מטען דמה. עד המדינה הצליח להימלט, זהבי ווורו נעצרו אף הם, כאשר הנאשם נעצר עוד קודם לכן עם מטען החבלה.

באשר לאירוע זה הוגש כתב אישום נגד הנאשם, זהבי ווורו. הם הודו והורשעו במסגרת הסדר טיעון, ונידונו לעונשי מאסר - כל אחד על פי חלקו, וכל זאת בחודש 9/2015, עוד בטרם הוגש כתב האישום שבעניינו.

בהתאם לכתב האישום המתוקן בו הורשע הנאשם יחד עם זהבי ווורו (הוגש בהסכמה ת/53), בתאריך 15.12.14, באישון לילה, הגיע הנאשם לפארק העירוני באשקלון, כשהוא נוהג ברכב סובארו 4B (רכב שהוזכר גם בעדות עד המדינה ונדב עשוי), כאשר הוא נושא עמו 4 חלקי לבנות חבלה במשקל של כקילוגרם שמקורן בלפחות 2 לבנות חבלה שלמות, כאשר הן מאוגדות יחדיו בסרט דביק, למארז אחד; אמצעי ייזום הכוללים: נפץ חבלה נפיץ חשמלי שמוליכיו אוגדו יחדיו באמצעות סרט דביק, אשר מיועד ליזימת מערכת פיצוץ בהפעלה חשמלית, לרבות לבנות חבלה; מערכת הפעלה אלחוטית המשמשת בין השאר כמערכת שליטה אלחוטית בכלי רכב; מקור מתח - מצבר נטען V12;

כאשר מדובר במרכיבים אשר חיבורם יוצר מטען חבלה.

הנאשם החנה את רכבו, ירד ממנו כשהוא נושא עמו את חלקי מטען החבלה, ניגש לצדו הימני, של השביל המוביל אל הפארק, והסתיר במקום את חלקי מטען החבלה, בין השיחים בסמיכות אחד לשני.

בהמשך בשעות הצהריים שלמחרת הגיע הנאשם למקום ברכבו יחד עם בת זוגו ובנו התינוק, יצא מן הרכב, ביחד עם בת זוגו וטיילו באופן תמים עם התינוק בעגלה, כאשר תוך כדי הנאשם התקרב למקום בו הטמין את המטען והתבונן בחלקיו, ובהמשך לאחר שחזר עם בת זוגו והתינוק לרכב ובעוד הם ממתינים ברכב, הוא הוציא מהרכב כפפות, הגיע אל המקום בו היו מונחים חלקי מטען החבלה, ולאחר שהביט לצדדים הרים מתוך השיח, שניים מחלקי המטען, ובעודו מחזיק בידיו את חלקי המטען, הוא נעצר על ידי שוטרים אשר היו בתצפית לעבר מקום המסתור.

מיד בסמוך המשטרה הכינה מטען חבלה "דמה" העשוי מלבנת חבלה מעוקרת השוטרים הכניסו את מטען הדמה לתוך שקית ניילון, והניחו אותו מאחורי מושב הנהג ברכבו של הנאשם. שוטרת נסעה עם מטען הדמה לתחנת דלק, כאשר נשלחו מהמכשיר הנייד של הנאשם הודעות לוורו שיגיע לצומת עד הלום. וורו, אשר סבר כי הנאשם הוא ששלח את ההודעה וכי הוא שולח לו את מטען החבלה, התקשר מיד לעד המדינה והודיע לו, כי הנאשם מבקש להיפגש עימם, ואז השוטרים שלחו לעד המדינה מסרון נוסף: "**הצ'ק מוכן בצומת על הלום עם בחורה ברכב שלי**", באופן הנחזה להיות כמסרון אשר נשלח על ידי הנאשם. וורו הבהיר לעד המדינה כי אינו יכול לאסוף את "הכסף", וכי "אי אפשר לדחות את זה", וביקש ממנו ליצור קשר עם זהבי ולהגיע למקום על מנת לאסוף את מטען החבלה; וזהבי ועד המדינה אכן הגיעו ברכב למקום כאשר זהבי נוהג ברכב. עד המדינה לקח את מטען הדמה מהשוטרת, ואז זהבי נעצר ובהמשך גם וורו; ואילו עד המדינה הצליח להימלט והיה בבריחה מאז ועד שפנה בחודש יולי למשטרה והציע להיות עד מדינה.

נציין כי לאחר חזרתו של הנאשם מהודייתו בפנינו הוגש כתב אישום מתוקן בעניינו, ולאחר הגשתו ביקשה התביעה להכניס פרק כללי לכתב האישום, הנוגע למקרה זה, ובו למעשה תיאור כל העובדות כפי שהובאו לעיל וכמפורט בכתב האישום בתיק המטען הנוסף שהוגש לנו (אותו ת/53). בסופו של דבר הוכנסו רק שני סעיפים מתוך כתב האישום המתוקן בתיק המטען הנוסף, המתארים את תפיסת הנאשם עם מטען החבלה על ידי המשטרה, נתונים ביחס להרכב מטען החבלה, וכי באותה מעמד נתפסו רכבו של הנאשם והמכשיר הסלולארי. לצד זאת הוסכם בין הצדדים, כי התביעה תוכל לטעון לקשר בין המקרה בו הורשע הנאשם ביחס למטען הנוסף שהחזיק בחודש דצמבר 2014, לבין המקרה מושא כתב האישום דכאן (פרוטוקול הדיון מיום 4.2.2019).

לטענת התביעה, מעשיו של הנאשם בקשר עם מטען החבלה, עימו נתפס בחודש דצמבר הם המשך ישיר לפרשיית הרצח בעניינו. הודגש, כי בשני המקרים מדובר על אותה חבורה העבריינית ואותם היעדים; המטען שנתפס בשני המקרים תואם מבחינת הצורה ומבחינת מערכת ההפעלה; ומומחה החבלה מתאר פרט מזהה ייחודי - איזולירבנד אפור במטען שנתפס בדצמבר 2014, פרט שמתאר עד המדינה גם ביחס למטען ששימש לרצח, ואף יתר חלקי המטען זהים. כלומר לטענת התביעה, מדובר בשיטה אשר יכולה ללמד על זהות היצרן - הנאשם, ואף כאן נתפס ברכב איזולירבנד אפור.

מנגד טענה ההגנה, כי לא בוססה כלל עדות שיטה. את הדברים שתיאר עד המדינה הוא יכול היה למצוא באינטרנט או לחלץ משיחות עם חברים. כך יכול היה הנאשם להיות מודע לפרטים שונים ולומר שהמטען שהתפוצץ ברכב היה עם איזולירבנד אפור למרות שלא ראה אותו, וכי הנאשם היה יעד נוח להפללה בגלל מה שפורסם לגביו.

עוד נטען, כי השוואה בין שני האירועים מובילה למסקנה שיש שוני ביניהם, וכי היה הבדל בין שני המטענים, כאשר למטען שנתפס אצל הנאשם היה מחובר מצבר, ואילו לזה שהוטמן ברכב ברור שלא היה מצבר. ביחס לנפשות הפועלות צוין, כי אין בכך שמדובר באותו הרכב של אנשים כדי ללמד על שיטת ביצוע; וכי שני, שהיה אחראי על השינוע של המטען בפרשיית הרצח, כלל לא נמצא באירוע המטען הנוסף ב-15.12.14; וכי אם באמת ההתנהלות של הנאשם בפרשה בענייננו הייתה כפי שעד המדינה טוען, אין סיכוי שעד המדינה לא היה חושד בכך שההודעות שנשלחו אליהם לבוא לאסוף את המטען אינן מתאימות להתנהלות הנאשם, ולכן מדובר במלכודת.

באשר לכך שהעד המומחה טען, כי המטען נפוץ ומה שמיוחד זה רק האיזולירנד בצבע אפור, תהיה ההגנה מדוע לא ציין זאת בחוות הדעת: **"הסרט האפור ששוכב באותו מדף לצד הסרט הירוק, השחור האדום והשקוף לא נפוץ במטענים שבדק המומחה שלרוב עטופים בשחור, זה סימן ייחודי? זה סימן שמראה על עדות שיטה?"** (עמ' 41 לסיכומים).

נבחן האמור על רקע הראיות והעובדות שהוכחו בשני התיקים וטענות הצדדים.

תפיסת הנאשם עם המטען הנוסף במחצית חודש דצמבר 2014, שלגביו מבקשת המאשימה כי נקבע שמדובר בראייה שהיא בבחינת עדות שיטה המפלילה את הנאשם, אירעה כחודש לאחר רצח מנשה מאור ז"ל. העובדה שכתב האישום בענייננו הוגש לאחר שהנאשם הודה, הורשע ונידון כבר בתיק המטען הנוסף (בחודש יולי 2014), הינה אך ורק בשל כך שבתיק המטען הנוסף הנאשמים נעצרו במקום (למעט עד המדינה שנמלט) והועמדו לדין עוד בחודש דצמבר 2014. ואילו ביחס לאירוע הפיצוץ שבו עסקינן, הנאשמים היו חשודים ו"על הכוונת" של המשטרה כבר מיד לאחר הרצח ואף בוצעו להם האזנות סתר בתקופה זו, אך המסד הראייתי התגבש, כך לעמדת המאשימה, רק לאחר שנכרת הסכם עד מדינה ביולי 2015, וכתב האישום בענייננו הוגש רק בחודש אוקטובר 2015.

נוכח כך, יש לבחון את אופן הפעולה של הנאשם בתיק המטען הנוסף, אל מול המיוחס לנאשם בתיק זה, תוך שאנו בוחנים את הדברים בהתחשב גם בסמיכות הזמנים הכרונולוגית; היחס והקשר בין המקרים על פני ציר הזמן; על רקע הסכסוך הקיים והמתעצם, כפי שהעיד עד המדינה וכעולה מהאזנות הסתר שפורטו לעיל, בין הנאשמים לבין קבוצת הגרוזינים.

לטענת המדינה הראיות מלמדות כי בפנינו עדות שיטה וכי מעשיו המאוחרים של הנאשם מגבשים עדות שיטה.

בשאלה מהי עדות שיטה יפים לענייננו הדברים שנאמרו בע"פ 10733/08 גולדבלט נ' מדינת ישראל, בפסקה 51 (17.2.2011):

"... בעוד שעדות שיטה נועדה להוכיח את היסוד העובדתי של העבירה, כגון הוכחת עצם ביצוע מעשה העבירה או הוכחת זיהויו של הנאשם כמבצע העבירה, הוכחת מעשים דומים מבקשת לשלול טענה בדבר היעדר מחשבה פלילית... מהבחינה זו נובע שוני ברמת ההוכחה הנדרשת בכל אחת מן הדוקטרינות: בעוד שעדות שיטה מחייבת דרגה גבוהה של דמיון בין המעשים, לשם הוכחת 'מעשים דומים' ניתן להסתפק במספר מאפיינים דומים בלבד"

באשר למידת הדמיון ודרגתו נפסק בע"פ 4327/12 פלוני נ' מ"י (מיום 5.6.2013) כי :

"...יש להוסיף, כי הדרישה למידת דמיון גבוהה בין מעשי הנאשם, המפורטים בכתב האישום, למעשים המתוארים בעדויות אחרות, שעה שאלו מוגדרות כעדויות לעניין שיטת הביצוע, איננה דרישה נוקשה:

"גם במסגרת עדות שיטה תיבחן רמת הדמיון הנדרשת בהתחשב במכלול הנתונים והראיות. כך למשל, כאשר מדובר בראיה יחידה לקביעת זהותו של הנאשם כמבצע העבירה ודאי שתידרש מידה רבה של דמיון בין העדויות, עד כדי מעין 'טביעת אצבע'. לעומת זאת, אם קיימת עדות מהימנה הקובעת את זהותו של הנאשם אך לעדות זו נדרש סיוע, הרי שרמת הדמיון שתידרש מעדות השיטה לעדות העיקרית תהיה פחותה [...] מכל מקום, גם כאשר נדרשת רמה פחותה של דמיון יש להצביע על קווי דמיון מוחשיים ואין להסתפק בדמיון כללי גרידא" עניין קצב פסקה 333 לפסק דינה של חברתי, השופטת ע' ארבל.."

נקודות הדמיון בין תיק המטען הנוסף לתיק שבפנינו

יישום האמור על ענייננו מלמד על קווי דמיון מוחשיים מאוד בין תיק המטען הנוסף. בחינת דרך פעולתו של הנאשם בתיק זה אל מול עדות עד המדינה והראיות הנוספות העולות גם משיחות בין עד המדינה לשניר בפנדוריה, מלמדת כי בפנינו שיטת פעולה בעלת מאפיינים דומים, ספציפיים וקונקרטיים, וכי מדובר בשיטת פעולה כמעט זהה.

קווי הדמיון הם כה ברורים, עד שנדמה כמעט שהדברים הינם בבחינת מה שמכונה "דה ז'ה וו"; וכי אנו צופים בסרט ובו תמונות המספרות סיפור שכבר ראינו ושמענו, עם אותה עלילה, אותם שחקנים, אותה חלוקת תפקידים, ואפילו מטען שנראה ומתואר באופן דומה.

קווי הדמיון בין שני המקרים מתבטאים במספר עניינים :

א. הנפשות הפועלות ושיתוף הפעולה ביניהן לבין הנאשם כאשר לכל אחד תפקיד. הדמויות המעורבות באיסוף המטען ובהמשך הפעולות עם המטען, הינן אותן דמויות כמו בענייננו - הנאשם כמי שאליו פונים ומספק את המטען לאותם אנשים: עד המדינה, זהבי ווורו, למעט שניר ואזנה, אשר כבר עצור באותו שלב). אין כל ממש בטענת ההגנה, כי קיים שוני בנפשות הפועלות שכן כאן שניר לא מעורב, שהרי שניר נעצר בשלהי חודש נובמבר עם אקדח שהיה מוטמן ברחוב הטיילת. לכן ברור שהוא לא יכול להיות מעורב בהכנת או קבלת המטען הנוסף שעה שהוא עצור, אך פרט לכך המדובר בדיוק באותן דמויות.

על פי מה שתיאר עד המדינה, הנאשם הוא שמביא ומספק את המטען, אליו פנו כאשר מטען קודם שהגיע מבאסה וקסנטיני לא עבד. לאחר שהנאשם מתקן או מכין את המטען הוא מטמין אותו במקום מסוים, מודיע להם היכן מוטמן המטען, והם יוצאים לאוספו, כאשר עד המדינה מציין כי ההטמנה נעשית במרחב הציבורי. אופן פעולה דומה מצאנו בתיק המטען הנוסף על פי ההאזנות הסתר.

חלקו של הנאשם, מומחיותו בייצור מטענים וחבירתו לנאשמים האחרים ולעד המדינה - בתיק המטען הנוסף הנאשם הוא שמביא את מטען החבלה והוא זה שאחראי על אספקתו, כאשר עד המדינה, וורו וזהבי, הם שפועלים יחד בצוותא חדא אל מול הנאשם לאיסוף המטען, דבר העולה מתמלילי האזנות הסתר שהוגשו בהסכמה. כך, בתיק המטען

הנוסף הנאשמים אינם חושדים שלא מדובר בנאשם, כאשר מקבלים ממנו כביכול הודעה כי "הצ'ק מוכן" וצריך לבוא לאסוף אותו, וכזכור הם מתארגנים מיד ובאים לצומת עד הלום ואוספים את מטען הדמה מהמקום שהנאשם מסר להם. דברים דומים אנו רואים ביחס למטען בענייננו.

ב. האופן בו הנאשם מתקשר עם יתר הנאשמים - הציר המקשר בין הנאשם לבין יתר הנאשמים, עד המדינה ושניה, אשר מתפקדים יותר כחבורה הנמצאת בקשר מתמיד עם אדרי השווה בכלא, הינו אונדורה וורו - חברו של הנאשם הקרוב אליו ביותר מבין הנאשמים (כעולה הן מעדות הנאשם והן מעדותו של וורו בבית המשפט). כך על פי עדות עד המדינה, וכך עולה אף מהאזנות הסתר בתיק המטען בדצמבר.

ג. האופן בו מועבר המטען מהנאשם אל האחרים - עד המדינה העיד, כי בענייננו הנאשם הודיע להם שהמטען מוכן, הטמין אותו בעמוד מסוים בכביש בין אשדוד לאשקלון, ושניה הביא אותו משם והטמין אותו שוב, וכי הנאשם חשש למסור את המטען מיד ליד. באופן דומה עולה גם מהאזנות הסתר, כי הגם שוורו נפגש עם הנאשם ממש כמה שעות לפני שהנאשם נצפה בחצות מגיע לפארק ומתעסק עם המטען, ולמרות שאדרי מהכלא לוחץ על וורו לקבל כבר את מטען החבלה, הנאשם לא מוסר לוורו את המטען במפגש ביניהם, אלא כשעתיים אחר כך הולך לפארק, שם הטמין כבר את חלקי המטען, ושם הם מנסה לחבר אותם.

אותו דפוס הפעולה חוזר אפוא בשני המקרים - המטען מוטמן במקום שנמצא במרחב הציבורי אך באופן מוסתר במקום שאיש לא מחפש בו, ואם יתגלה במקרה לא ניתן יהיה לקשור אותו לנאשם. בענייננו עד המדינה סיפר, כי הנאשם הטמין את המטען בעמוד מסוים בכביש בין אשדוד ואשקלון, ואילו בתיק המטען הנוסף הנאשם הטמין את המטען בין שיחים בפארק הלאומי באשקלון.

ד. הנאשם הוא שמעדין כי המטען מוכן ומהיכן יש לאוספו ללא התראה מוקדמת - משיחות הטלפון בהאזנות הסתר עולה, כי האחרים - אותן נפשות פועלות כאמור - לא יודעים מראש מתי המטען יהיה מוכן, והנאשם הוא אשר מודיע מהיכן לבוא לאסוף אותו כשהמטען מוכן, כפי שעשתה המשטרה לאחר שהמטען נתפס והוחלף במטען הדמה.

ה. היעד של המטען בשני המקרים - עד המדינה העיד, וכך אף עולה מהודאת יתר הנאשמים וממכלול הראיות בתיק, כי הפיצוץ והרצח בתיק זה בוצעו על רקע סכסוך בין יוסי אדרי לקבוצה המכונה "הגרוזינים", שעיקרו בסכסוך בין אדרי לדטו, אותו תיאר עד המדינה בפרוטרוט ולמעשה גם הנאשמים האחרים, "בגדול", אשרו את הדברים בעדותם בפנינו.

והנה גם בתיק המטען הנוסף היעד של המטען הינו מי מקבוצת הגרוזינים. הדבר עולה בבירור מהשיחות הרבות בהאזנות הסתר, מהן עולה הכעס של אדרי על דטו ועל "הגרוזינים" והלחץ להוציא פגיעה בהם, כאשר אדרי חוזר ומציין, כי הוא ממש מתפוצץ מכעס ומדוע הדברים לא קורים.

ו. מאפיינים מסוימים במטען - המטען אשר נתפס ממש בידיו של הנאשם, כשהוא מתעסק עם חלקים ממנו, הוא בעל מאפיינים דומים לאלו שתיאר עד המדינה, שהינם מאפיינים שניתן לכנותם ייחודיים. עד המדינה תיאר את המטען אותו קיבלו מידי הנאשם כמטען מוארך מלבני, בנוי באופן מסודר, עם שלושה חוטים שאת השלישי שהוא הנפץ והוא העבה יותר צריך להכניס לתוך חומר הנפץ לפני שמטמינים, וכי הכל היה עטוף בנייר דבק אפור, ומופעל בשלט הפעלה - כמו שלט של רכב (ראו עדותו מיום 23.4.2017 בעמ' 154).

בחינת התיאור המצוי בעדות עד המדינה, אל מולהמטען אותו הטמין ובו טיפל הנאשם כשהוא עוטה כפפות עד שנתפס

כשהוא בידיו על ידי המשטרה, מלמד כי המדובר בתיאור דומה. שכן גם במטען הנוסף המדובר במטען מלבני, עשוי מלבנות חבלה אשר חצויות לשניים, מהן בנו מעין מארז עטוף באיזולירבנד אפור - כאשר נמצאו שני סלילים כאלו ברכב בו הגיע הנאשם.

על פי חוות דעת המומחה שהוגשה לנו מטען החבלה (בתיק המטען הנוסף) היה מורכב מ-4 חלקים שמקורם לפחות בשתי לבנות חבלה תקניות הנמצאות בשימוש כוחות הביטחון, כשהן מאוגדות יחד באיזולירבנד בצבע אפור, מערכת הפעלה אלחוטית המשמשת בין היתר כמערכת שליטה אלחוטית בכלי רכב, ונפץ חבלה שנמצא בשימוש כוחות הביטחון (ראה גם חוות דעת המומחה ניל ברמן ת/52 ועדותו בבית המשפט מיום 3.12.2018).

באשר למערכת ההפעלה ציין המומחה ברמן, כי מדובר במערכת הפעלה אשר משמשת למטעני חבלה במגזר הפלילי, והיה חתך בתוך העטיפה של האיזולירבנד כדי להכניס את אמצעי הייזום - הנפץ - ממש כפי שהסביר עד המדינה באשר לאופן בו מפעילים את המטען בו בוצע הפיצוץ.

מעבר לכך, המומחה ניל ברמן ציין כי הוא הרבה שנים בענף החבלה וראה מטעני חבלה, וכי חומר הנפץ עמו בו נעשה השימוש הינו נפוץ מעבר לשימוש התקני בצה"ל, בשימוש פלילי, אך העטיפה בסרט דביק בצבע אפור הינה די ייחודית, והוא לא ראה מקרה בו עוטפים באופן הזה בסרט בצבע אפור (חו"ד המומחה ת/52 ועדותו מיום 3.12.2018 בעמ' 417-418).

הדמיון בין שני המטענים, המנגנון בהם הופעלו, תיאור המטען כמטען מוארך, והעובדה שהמטען שנתפס היה עטוף באיזולירבנד אפור, ועד המדינה תיאר מטען מוארך שהיה עטוף בנייר דבק אפור, וגם העד עשוי דיבר על מטען - לבנה בצבע אפור, מלמדים על קווי דמיון ברורים בין תיאור מטען החבלה בענייננו לבין המטען הנוסף.

גם ביחס לחלקי המטען ישנו דמיון בכך שמדובר במטען חבלה שמופעל על ידי שלט. מעבר לכך, עד המדינה דיבר גם הוא על כך שמכניסים את הנפץ לתוך לבנת החבלה, כפי שהיה במטען הנוסף כעולה מחוות דעת המומחה. אציין, כי אין בידי לקבל את טענת ההגנה לפיה במטען הנוסף (עמו נתפס הנאשם) היה מצבר ובשני סביר שלא; שכן מעבר לכך שהדבר לא הוכח, עדיין ישנם קווי דמיון ברורים בין שני המטענים.

באשר לטענת ההגנה, כי עד המדינה יכול היה לשאוב את המידע ביחס לאופן בו נראה המטען הנוסף מהעיתונים או מחברים, הרי מדובר בטענה בעלמא שלא בוססה כלל.

באשר לטענת ההגנה, כי הנאשם לא היה דיסקרטי ביחס למטען הנוסף בדצמבר, בניגוד למה שעד המדינה סיפר וכך גם האחרים, הרי טענה זו לא ברורה עד תום. לטעמי דווקא התנהלות הנאשם, כעולה מההאזנות מחודש נובמבר ודצמבר, מעידה שהוא ניסה להיות דיסקרטי, לא שוחח הרבה בטלפון ובעיקר נפגש עם אנשים. אלא מאי - הגיון לחוד ומציאות לחוד. דווקא התנהלות הנאשם למרות אותו חשש, מלמדת כי למרות אותו חשש הנאשם המשיך ופעל. לכן טענות ההגנה שלא הגיוני שיפנו לנאשם, שכן הנאשם נוהג להעלם ומצוי בחשש מתמיד ולא ניתן לסמוך שיספק את הסחורה או כי לא יעלה לפתע, מתנפצות אל מול המציאות והאופן בו הנאשם נהג בפועל.

נוכח כל האמור בפנינו שני מקרים שביניהם דמיון רב מאוד - קווי דמיון ממשיים. התמונה המתחזרת הינה של אופן התנהלות דומה מאוד בשני המקרים, הן של הנאשם והן של יתר הנאשמים: פעילות אל מול אותן דמויות, ההתחברות לאותם אנשים, אופן התקשורת ביניהם, האופן בו הועבר המטען עצמו, מאפיינים מסוימים דומים

בשני המטענים ועוד.

על כן, גם אם תאמר שקווי הדמיון במקרה זה אינם ברמה כה גבוהה - כזו שיכולה לבסס כשלעצמה את הרשעת הנאשם או להוביל לקביעה שהנאשם הוא מי שייצר וסיפק את המטען בענייננו; וגם אם מוכנה אני להניח, למען הזהירות, כי אין בפנינו ראיה בדמות "טביעת אצבע" של הנאשם המאפשרת הרשעה כראיה יחידה לביסוס זהותו של הנאשם כמי שייצר וסיפק את המטען, עדיין מדובר בראייה בעלת משקל רב; זאת בשל קיומן של נקודות דמיון רבות כפי שפורט לעיל. נוכח האמור בפנינו ראיית חיזוק בעלת משקל רב בשל אותם קווי דמיון שפורטו לעיל.

הדמיון בין שני המקרים גם מבסס את "המעשים הדומים" - שם הדמיון הנדרש הוא ברמה נמוכה יותר ודי במספר נקודות דמיון - וזאת לשלילת טענה בדבר העדר מחשבה פלילית - במקרה שלנו: מודעות הנאשם לסכסוך ולאיזה צורך נדרש המטען.

הרשעת הנאשם במקרה דומה במועד סמוך מפריכה את גרסת הנאשם ששמו שורבב לחינם

בחינת תיאור הדברים בהם הודה הנאשם עצמו בתיק הנוסף, ובכלל זה העובדה שהנאשם מטמין את המטען באישון לילה, ולמחרת מגיע למקום מתעסק עם המטען עצמו ועובד עליו כשהוא עוטה כפפות, עד שנעצר כשהוא מחזיק באותו מטען העטוף באיזולירבנד אפור, מעבר לכך שהם מהווים ראיה משמעותית לחובתו, הם גם מפריכים באופן חזיתי את טענות הנאשם המיתממות, כי עניין מומחיותו ועיסוקו במטענים פשוט הודבק אליו, בבחינת גזרה משמיים.

לדידו של הנאשם, הוא לא מבין או קשור כלל למטעני חבלה או לייצורם, לא נטל כל חלק בהספקת המטען מושא הרצח בתיק זה, ואף אין לו קשר עם עד המדינה או מי מהאחרים פרט לוורו. הנאשם אף אווז בטיעון אשר עליו חזר שוב ושוב במהלך עדותו בבית המשפט, כי אין זה הגיוני שהנאשמים יפנו כאשר הם "לחוצים" להשיג מטען חבלה. נציין, כי עד המדינה נחקר לא מעט בעניין זה ונשאל על ידי ההגנה, פעם אחר פעם, כיצד יתכן שפנו לנאשם, וכי הדבר לא הגיוני שכן הנאשם אינו חלק מהחבורה, הוא נעלם לפרקים, בלתי צפוי, נקרא על ידם פרנויה שכן הוא חשדן מטבעו.

אלא שטיעון זה מתמוטט וכל הבסיס לו נשמט באחת, ממש כמו מגדל קלפים, כשאנו בוחנים את התנהלות הנאשם בתיק המטען הנוסף בחודש דצמבר, זאת בחלוף כחודש בלבד לאחר אירוע הרצח מושא תיק זה.

בחינתנו מלמדת ומעידה כאלף עדים, כי גרסת הנאשם וטיעונו מופרכים מיניה וביה, לא רק בעדויות אחרות, אלא במעשיו של הנאשם עצמו. שהרי נוכחנו כי הגם שהנאשם טוען כי אין לו כל קשר למטעני חבלה או לנאשמים האחרים, ואין זה סביר שיפנו אליו - המציאות מוכיחה את ההיפך, ולכן קשה מאוד לייחס כל משקל לדבריו.

דא עקא שאותו נאשם, שמסביר כי מטענים הם ממנו והלאה והוא לא מבין מדוע הדביקו לו שם של מומחה למטעני חבלה, הוא בהחלט כתובת רלוונטית לנאשמים האחרים אשר רוצים לקבל לידם מטען חבלה נוסף לאחר הרצח, והוא אף מספק את הסחורה - המטען.

כך גם ביחס לטענת ב"כ הנאשם שהנאשם חיצוני לחבורת הנאשמים ועל כן לא סביר שהם יבטחו בו, יפנו אליו כדי לקבל מטען, או ישתפו אותו. שכן אף טענה זו מתנפצת מול המציאות המתחוורת מהראיות הנוגעות למטען הנוסף, המלמדת את ההיפך.

יתרה מכך, אותו מטען חבלה הוא לא סתם מטען חבלה, אלא מטען שעשוי מלבנות חבלה תקניות, כזה אשר לגביו נקבע כי "**בכוחו של מטען החבלה המתואר להמית אדם בעת התפוצצותו**" (ראה חו"ד המומחה, ת/52, בעמ' 5), והוא מופעל על ידי שלט כמו זה של רכב, ממש כמו בענייננו.

ואם בכך לא סגי, הרי הנאשם הוא שנצפה ממש מתעסק עם אותם חלקי מטען, כאשר כפפות על ידיו, כאשר משיחות של שניר ועד המדינה בפנדוריה עולה כי הם מפחדים להתעסק עם חלקי מטען ומבקשים כל הזמן שיספקו להם מטען "קומפלט" ואומרים שהם לא יודעים להתעסק עם מטענים, ולא יתעסקו עם מטען חבלה כי הם לא רוצים למות. ודוק, הנאשם לא נתן כל הסבר מניח את הדעת להטמנת חלקי המטען והתעסקותו איתם, והסבריו בחקירתו במשטרה, כי בא למקום להאכיל שועלים, שלאחריהם הודה בתיק שם, והסבריו בעדותו בפנינו, הינם הסברים שלא מחזיקים ולו טיפת מים.

נוכח המקובץ, הרשעת הנאשם במקרה דומה במועד סמוך לענייננו מפריכה את גרסת הנאשם. ניסיונה של ההגנה להציג את עדות עד המדינה בעניין זה כבלתי סבירה; והניסיון לנתק בין הנאשם לנאשמים האחרים - מהווה ניסיון כושל הסותר את התנהלות הנאשם עצמו, בסיטואציה דומה ביותר, בסמוך לאחר הרצח.

7. עדות יתר הנאשמים והודאתם בתיק

כאמור, בתיק זה הודיעו הצדדים על הסדר טיעון ביחס לנאשם ושלושת הנאשמים הנוספים שהיו עמו בכתב האישום המקורי - אדרי, וורו וזהבי, תוך איחוד תיק זה עם עניינו של שניר, שהופרד מלכתחילה. במסגרת ההסדר - כל חמשת הנאשמים הודו בכתב האישום המתוקן, כאשר ההסדר כלל גם הסכמה עונשית. לאחר שהנאשם ביקש לחזור בו מהודאתו, והתרנו לו לעשות כן - בוטלה הכרעת הדין לגביו, הוגש כתב אישום מתוקן ומשפטו הופרד מזה של יתר הנאשמים.

משעניינם של יתר הנאשמים הופרד ונגזר דינם, ולאחר שפרשת התביעה נמשכה בעניינו של נאשם זה, בחרה התביעה להעיד את שלושת הנאשמים האחרים, אשר כבר הודו, כעדי תביעה.

טענות הצדדים

התביעה טענה כיהודייתם של אדרי, וורו, זהבי ושניר בפנינו, מחזקת בצורה משמעותית את עדות עד המדינה, וכך גם העובדה שהנאשם בעצמו הודה בכתב האישום המתוקן.

באשר לעדותו של וורו נטען, כי וורו הודה בכתב האישום המתוקן, ולמעשה אישר את הקשר של הנאשם לפרשה, חלקו וידעו בתחום החבלה, והשתלשלות העניינים כפי שעולה מעדות עד המדינה - למעט חלקו של הנאשם. התביעה הפנתה לסתירות ותמיהות בעדותו של וורו בבית המשפט, אל מול ראיות אחרות, המעידות אף הן כי אין ליתן בו אמון.

באשר לעדותו של זהבי - נטען כי אין לקבל את גרסתו של זהבי שכן מדובר בגרסה כבושה העומדת בסתירה לעדויות אחרות. זהבי משקר גם ביחס לדברים בהם הודה בבית המשפט, כמו למשל חלקו בתיק המטען הנוסף.

באשר לעדותו של אדרי צוין, כי גם אדרי טען כי הודה בכתב האישום רק כדי לגמור את התיק וכי לנאשם אין קשר לאירועים, למרות שעולה מהאזנות הסתר כי הוא מכיר את הנאשם, בניגוד לגרסתו.

באשר לעדותו של שניר - המאשימה מפנה לכך ששניר הוקלט בדירה המסתור ויש לתת משקל רב לדברים שאמר, והוא אף הודה בכתב האישום המתוקן - הודאה התומכת בדברי עד המדינה. העובדה ששניר בחר לשתוק שתיקה גורפת בעדותו בבית המשפט מלמדת, כי יש להעדיף את גרסתו של שניר בהקלטות אלו המהוות סיוע משמעותי. בהקלטות רואים, כי מדובר על הנאשם כמי שמבין במטעני חבלה, וכי אדרי מימן את הנאשם, ויש שיחה על האופן בו הנאשם הכין את המטען מושא תיק זה.

לטענת ההגנה - עדויות הנאשמים האחרים, שהודו בכתב האישום המתוקן בתיק המקורי והובאו כעדי תביעה, גורמת נזק ראייתי לתביעה.

כיון שהוכרזו עדים עוינים - רלוונטיות אמרות החוץ שלהם; וכיון ששתקו במשטרה, אמרת החוץ שמבקשת התביעה לאמץ היא ההודאות של הנאשמים בכתב האישום המתוקן. ביחס לאלו נטען, כי ברור שהיה לאדרי, וורו וזהבי פחות אכפת מההשלכות של ההודאה בעובדות הנוגעות לנאשם שבפנינו שחזר בו מהודאתו, וכי על פי סעיף 154 לחוק סדר הדין הפלילי - עובדה שהנאשם מודה בה יראו אותה כמוכחת כלפיו בלבד, ולכן הדבר לא יכול לשמש כנגד הנאשם כאן.

בעניין זה הסניגור מפנה לעדותם של אדרי, וורו וזהבי שצינו שהודו כדי לגמור את התיק. מעבר לכך נטען, כי המדינה אינה יכולה להציגם כעדי תביעה ואז להפנות לסתירות שלהם, לטעון שעדותם כבושה ולהתעלם מאמירות מפורשות שלהם. לטענת ההגנה גם וורו וגם זהבי שוללים כי עודכנו על ידי עד המדינה שמטען כלשהו אינו תקין ויש להחליפו, ושניהם אומרים שהבעיה במטען הייתה מופנית למי שהביאו. דברים אלו, בצירוף הוויכוח בין עד המדינה לשניר באם מדובר במטען אחד או שניים, מעצימים את הספק בקשר לידיעת עד המדינה איזה מטען הוטמן וגרם לפיצוץ כאן.

באשר לעדות אדרי הודגש, כי הוא שולל את מעורבותו של הנאשם באירוע, תוך שהסביר כי לא הגיוני שיצרף מישהו שהוא לא מכיר, ולא הוכחה כל היכרות ביניהם.

עדות הנאשמים בפנינו והודאתם בכתב האישום המתוקן

בחינה ממבט על

על פי כתב האישום המתוקן הודה שניר והורשע בעבירות של רצח, קשירת קשר לפשע, חבלה ופציעה בנסיבות מחמירות ועבירות נשק (הובלת נשק), ונידון למאסר עולם; אדרי הודה והורשע בעבירה של סיוע לחבלה בכוונה מחמירה; וורו וזהבי הודו והורשעו בעבירות של קשירת קשר לפשע, סיוע לרצח וחבלה ופציעה בנסיבות מחמירות. בהתאם להסדר הטיעון - אדרי נידון לעונש של 7 שנות מאסר, וורו נידון ל-16.5 שנות מאסר, וזהבי ל-10.5 שנות מאסר, וכאמור שניר נידון למאסר עולם.

במסגרת כתב האישום המתוקן בו הודו וורו, אדרי, שניר וזהבי ישנה התייחסות אף לחלקו של הנאשם בפרשה. וכך צוין שם: "במסגרת הקשר שנוצר בין יוסי אדרי, וורו ועד המדינה ואבי זהבי שאף הוא רצה לפגוע בגרוזינים, ולאחר שיוסי אדרי דחק בהם לפגוע על רקע הסכסוך עם דטו במי מקבוצת הגרוזינים, עד המדינה ונאשם 2 פנו לנאשם - אדי מכלוף, לאור היכרותם וחברותם וכאשר הנאשם ידוע להם כמי שהוא בעל ידע בתחום החבלה וסוכם כי הוא יעביר להם מטען חבלה ואחר כך סיפק להם את המטען, והיו כמה מפגשים עם נאשם 2 ועד המדינה בהם הוא הסביר להם איך מפעילים את המטען, ולאחר שסיכם איתם על מקום בו יטמין את המטען לאחר שזה יהיה מוכן ותקין, הטמין אותו בעצמו או באמצעות אחר, ואז שניר אסף אותו משם".

טרם נבחן את עדות כל אחד מהנאשמים האחרים בפנינו באופן פרטי נציין, וזאת במבט על מכלול עדותם, כי ניתן לראות שהנאשמים "בגדול" אישרו את הודאתם בפנינו, ואת האמור בכתב האישום המתוקן, ככל שזה מתייחס אליהם; אם כי אדרי טען שהודה רק כיון שרצה לסיים את התיק, והאחרים ניסו אף הם למזער או לשנות מההודאה. עם זאת, השוני העיקרי בעדותם, אל מול הודאתם בפנינו בעובדות כתב האישום המתוקן, התבטא בכך שבשונה מהאמור בו - כל אחד מהם, בדרכו, טרח לשלול את החלק בכתב האישום בו הודה, אשר מתייחס לנאשם.

עניין נוסף העולה כבר ממבט על, הוא שלצד העובדה שהנאשמים מאשרים כי ליבת הדברים בהם הודו הינה נכונה (כך למשל וורו מאשר את הטמנת מטען החבלה, והיותו יחד עם שניר בפיצוץ המטען, לאחר שיצאו מביתו של עד המדינה), הרי הנאשמים מקפידים לסייג את דבריהם בעניין אחד מהותי - כי כל מה שנאמר לגבי הנאשם אינו נכון.

נראה כי כדי להשלים את החסר, ולהסביר מהיכן הגיע מטען החבלה ואיך ידעו להפעילו, וכדי "להחליף" את אותו חלק עליו העיד עד המדינה ובו אף הודו, אשר מיוחס לנאשם - הנאשמים מוסרים גרסאות שונות, שלא לומר משונות, ביחס למקור של המטען שהתפוצץ. העובדה כי קיימות סתירות בעניין זה הינה בעלת משמעות ומשקל רב - זאת בעיקר בנוגע לסתירות החזיתיות בין זהבי לוורו, אשר שניהם, על פי הודאתם ועל פי דברי שניר ב"פנדוריה", היו מעורבים בכל מה שקרה, יום לפני האירוע, כשחיפשו את הרכב, וגם ביום הפיצוץ.

בחירת עדויות כל אחד מהנאשמים באופן פרטי וזו מול זו

עדות אדרי

עדויות של אדרי בבית המשפט הייתה מגמתית ומכוונת מטרה - למזער את חלקו, לאשר כמה שפחות, ולהציג את הדברים העולים מהאזנות הסתר כתמימים ככל שניתן, גם אם ברור מאופן השיחה שמדובר בשיחות בקודים על עניינים פלילים; ולהרחיק את הנאשם ממנו ומהמיוחס לו. אדרי הוכרז במהלך עדותו כעד עוין והוגשו אמרת החוץ שלו - הודאתו בפנינו בעובדות כתב האישום המתוקן, זאת מכוח סעיף 10א לפקודת הראיות.

יצוין כי, בחקירותיו במשטרה לאחר שנעצר בנוגע לתיק זה, אדרי שמר בתחילה על זכות השתיקה ולא השיב כלל לשאלות החוקרים (ראה לדוגמא אמרתו מיום 6.10.2015 ת/55ה). בהמשך החל אדרי לענות על שאלות באופן סלקטיבי, כשהוא לא משיב לשאלות רבות, ואז לפתע אמר כי מה שהשוטרים אמרו זה שטויות, המנוח היה חברו הטוב, ומי שרצח את המנוח שאלוהים ישלם לו (ת/55ג בעמ' 18). אדרי אף מטיח בשוטרים, כי הוא לא מאמין בהם שכן הם גנבו זהב מאחיו בנתיבות לאחר שנתקו מצלמות בביתו (ראה לדוגמא ת/55ד בעמ' 10 שם מתחיל אדרי לענות לכמה שאלות ואז שוב שותק). גם בהמשך החקירות אדרי שותק בחלק הארי של הזמן. כך למשל כשמושמעות לו שיחות מהאזנות הסתר הוא אומר שהוא "לא מדבר על אנשים" וחוזר על תשובה זאת שוב ושוב מבלי להגיב לנשמע בהאזנות (לדוגמא ת/55ג בעמ' 33). לצד האמור במהלך החקירות הוא שב וטוען שהוא חף מפשע, המשטרה המציאה פשעים כנגדו, המשטרה צריכה להתבייש ולהפסיק להאשים אנשים סתם בדברים (ת/55ד בעמ' 10); עד המדינה עברין נבל ושקרן ואי אפשר לסמוך על עדותו; ולכן הוא דורש לבצע עימותים וזה פלילי מצד המשטרה להאשים אותו בכאלו דברים שכן הוא 15 שנה בבית סוהר (ת/55ג בעמ' 35). בחלק הארי של החקירות אדרי לא ענה על השאלות שנשאל לגופם של דברים, ומעת לעת הכחיש את הדברים וחזר על הטענות כנגד המשטרה וכנגד עד המדינה, וצוין כי יגיב בבית המשפט שם הצדק יתגלה.

במהלך עדותו של אדרי לפנינו נראה היה, כי הוא מעיד בניסיון לשרטט לנו מעין קווים דמיוניים - רעיונות שהוא ניסה

להעביר לשופטים, כשהוא חותר להגיע אליהם מכל זווית ומכל שאלה שנשאל.

קו ראשון ברור מאוד היה כאשר נשאל שאלות שונות הנוגעות לעובדות בהן הודה ולשיחות בהן נשמע אומר דברים מסוימים שהם בעייתיים מבחינתו, ויש להם חשיבות בהתייחס לעדות עד המדינה. בנוגע לכך כל שהיה לו לומר, כאסטרטגיה ראשונית להדיפת השאלות, היה: מה זה קשור לנאשם, וזאת במקום להשיב לשאלות לגופן. כך למשל הוא אומר לתובע: **"אבל תשאל אותי מה... איך אתה שואל אותי, לגבי אדי מכלוף, מה אתה רוצה לשאול אותי לגבי אדי מכלוף"** (ראה ממש בתחילת עדותו, פרוטוקול מיום 4.3.2019 בעמ' 375 שורות 23-24); ובהמשך שוב הוא אומר מיוזמתו לתובע: **"תקשיב אתה שואל אותי סביב, סביב, אתה הולך סביב, מה זה קשור לאדי מכלוף? אתה רוצה לשאול אותי על אדי מכלוף תשאל אותי על אדי מכלוף"** (שם, בעמ' 378).

הקו השני היה: יש דברים רבים שאנחנו לא יודעים והוא לא יכול לומר, הרבה דברים שהתביעה יודעת והציגה לא נכון, דברים פלייט שקרו בקשר עם עורכי דין, בקשר למקרים אחרים, בקשר לעד המדינה שאדרי טוען שהוא התוודה בפניו על רצח ועוד. לכן התביעה מייצרת אישומים ותיאוריות שאינן נכונות, כאשר אדרי אף במרומוז מאיים שיש מעין קופת שרצים שאם היא תפתח יתגלו דברים, ולכן הדבר לא כדאי, גם לא לתביעה.

כך לדוגמא הוא אומר לתובע: **"אתה רוצה לחזור למה הודינו בתיק הזה? אם אני אפתח פה קלפים שעל מה הודינו בתיק הזה"** (שם, בעמ' 386, ש' 14)

אדרי אישר, כי הוא קשור ליתר הנאשמים והם חברים - פרט לאדי מכלוף, וכי וורו ועד המדינה היו עימו בכלא, וגם שניר הוא מאלו שהוא תמך בהם וקרוב אליו (שם, בעמ' 390).

ביחס לסכסוך עם הקבוצה המכונה **"הגרזינים"** הוא ציין כי הגם שנכון שהיה לו סכסוך עם דטו, הרי כל עניין הסכסוך עם **"הגרזינים"** וגם הכינוי שלהם כגרזינים הוא המצאה: **"אף פעם לא קראו לאף אחד. גרזינים זה אתם המצאתם הפרקליטות, אין דבר כזה גרזינים ואין דבר כזה אשדודים.. זה לא קיים. זה במושג של כתב האישום אתם עשיתם את זה"** (פרוטוקול מיום 4.3.2019, בעמ' 376).

ודוק, כאשר העד מעומת עם שיחה 1371 מיום 7.12.2014 בינו לבין וורו בה הוא אומר כי: **"הכל רדום מידי חיים שלי אונדריי"** ואונדרה משיב לו שהם יתעוררו, ובהמשך הוא אומר: **".. שמת לב מי עשה לנו את כל הבן זונה הגרזינים המניאק השרמוטות הזונות האלה, אתה שמת לב איך הם התחילו אלה את כל הבלגן"**, אין לו למעשה תשובות; פרט לכך שהוא מאשר שהוא זה שאמר את המילה "גרזינים" אך מנסה להסביר כי: **"לא נכון. אני אמרתי שלכנות אותם כקבוצה, מכונים גרזינים, הם לא מכונים גרזינים אבל הם גרזינים"** (ראה שם בעמ' 413-418 ובפרט בעמ' 419 ש' 6-7).

יוצא אפוא, כי אותו ניסיון של אדרי לתקוף באופן חזיתי את התביעה ולהציג את כל המתואר בכתב האישום בו הודה, כמשהו שהתביעה המציאה, ניפחה, או יצרה, הוא ניסיון חסר בסיס, ולמעשה לא היה לאדרי כל הסבר לדברים שהוא עצמו אמר (ראה דברינו לעד במהלך עדותו בעמ' 418-419 ביחס לאותה פרכה מובהקת בעדותו).

הקו השלישי והמרכזי היה - יש דברים שהם נכונים, יש לי קשר למה שקרה ברצח באופן מצומצם, אני עוסק מהכלא בהלוואות וגם בדברים פלייט מסוימים, נכון שיש לי קשר לחבורה הזאת וגם נכון שהיה סכסוך עם דטו ואולי עם **"הגרזינים"**, אבל - וכאן האבל הגדול - הנאשם לא קשור אלי ולא קשור לדבר ממה שקרה כאן.

בחינת עדותו של אדרי מלמדת, כי מדובר בעדות מגמתית, בלתי מהימנה באופן בולט, וכי הוא לא אמר אמת בדברים הקשורים לליבת ענייננו כמו למשל בעניין קבוצת הגרוזינים, במקרים רבים הוא הסתבך עם תשובותיו באופן מעגלי וניכר היה כי אין אמת בדברים, ואף עוינותו של אדרי לתביעה הייתה מובהקת.

ההיכרות עם הנאשם - אדרי בעדותו ציין, כי הוא לא מכיר את אדי מכלוף וכי הוא הכיר אותו לראשונה בבית הסוהר אחרי שנעצר, כאשר הוא הדגיש כי לא ניהל איתו קשר מבית הסוהר וכי **"בחיים לא דיברתי איתו ואין לי הקלטה אחת שלו ולא יכולה להיות הקלטה איתו כי בחיים לא דיברתי איתו... בחיים לא פניתי אליו בשום דבר ואין לי היכרות איתו בכלל"** (שם בעמ' 381 שורות 1-5). נזכר כי אדרי סיפר שהוא כבר כ-16 שנה בכלא ברצף, כך שהעובדה שלא פגש את הנאשם פנים אל פנים, אם לא היה איתו בתא יחד כמו עם וורו ועד המדינה או באותו כלא, אין בה כדי ללמד, כשלעצמה, כי הוא אינו יודע מי זה אדי מכלוף, או כי אין ביניהם כל קשר.

לאחר דברים אלו מעומת אדרי עם שיחה בה הוא משוחח עם טל פחימה - שיחה 91 מיום 12.11.2014, כאשר טל מספר לו על מעשיהם ועל כך שהיה פה בחור לא זוכר את שמו - ההוא מאשקלון ואז אדרי אומר **"אדי"** וטל משיב בחיוב.

כאשר אדרי מתבקש ליתן הסבר כיצד ידע להגיד שמדובר באדי אם לדבריו לא הכיר אותו כלל, הוא טוען כי הוא שמע על אדי בשיחה עם וורו יומיים קודם לכן, ולכן כאשר דיבר עם טל ידע כבר מי זה אדי (ראה שם, בעמ' 384). אלא שלמרות שאדרי חזר ואמר כי יש שיחה קודמת כזאת בהקלטות, שיחה כזו לא הוצגה לבית המשפט ולא ברור על איזה שיחה מדובר. **ואם כך, נותרנו עם גרסה שקרית של אדרי ביחס לכך שאינו מכיר את הנאשם, המצביעה על רצונו להרחיק את עצמו מהנאשם ואת הנאשם ממנו, אשר פועלת לחובתו של הנאשם.**

מהיכן הגיע המטען - דוגמא מובהקת נוספת נוגעת לשאלה מהיכן הגיע המטען. שהרי זהו לב העניין, בעיקר בכל הנוגע לנאשם שבפנינו, אשר לו מייחסים את הכנת והבאת מטען החבלה בו בוצע הרצח. כנשאל על המטען אישר אדרי בחקירתו הנגדית כי הנאשם לא הביא את המטען וכי: **"בוודאות מוחלטת. לפי מה שאני יודע בוודאות, תקשיב מה זה בוודאות, תקשיב אני יודע שאין לו שום קשר... ואני גם אגיד לך יותר מזה. אני, אני אישית לא דיברתי עם אדי... בחיים לא פניתי לאדי, לא ביקשתי מאדי, אין לי שום היכרות עם אדי לפני"** (שם, בעמ' 453).

לאחר אלו נשאל אדרי בחקירה חוזרת כיצד הוא אומר שהנאשם בוודאות לא הביא את המטען, בעוד שקודם לכן, כשנשאל על ידי התובע מי הביא את המטען, השיב שהוא לא יודע. בשלב זה אדרי מבקש להפסיק את העדות, אומר שהוא בהתקף חרדה, והוא לא מפוקס.

מקריאת הפרוטוקול נראה, כי הדברים מגיעים בשלב בו אדרי מסתבך בתשובותיו, לא יודע מה לומר לגבי המטען, פרט לכך שזה לא הנאשם, וכאשר הוא מבין שהדברים לא מסתדרים, הוא מבקש להפסיק את העדות.

גם כאשר אדרי נשאל שוב מי הביא את מטען החבלה, הוא לא נותן כל תשובה וכל שהוא אומר הוא: **"... אני לא רוצה להגיד שמות של אנשים ולהגיד דברים, אבל אני יודע ש... שמעתי פלוס מינוס מאנשים דברים, שמעתי פה, שומעים פה, אני יודע שאדי לא קשור לכלום"** (ראה שם, בעמ' 454). זוהי גרסה שונה, שלפיה אדרי דווקא יודע מי הביא את המטען, בניגוד לדבריו לעיל, אולם אינו רוצה להסגיר; וכך ביכולתו לומר כי אין מדובר בנאשם.

יוצא אפוא שמעבר למעין "מנטרה" שאדרי חוזר עליה שוב ושוב, שהנאשם לא קשור למטען החבלה ואת זה

הוא יודע בוודאות, אדרי לא מוסר כל גרסה ממשית לגבי המטען, כאשר ברור מהאזנות הסתר והשיחות היומיומיות שלו עם המעורבים האחרים, שהוא מצוי בסוד העניינים.

לצד זאת, אדרי בעדותו אישר נקודות לא מעטות עליהן העיד עד המדינה - כך למשל אישר כי המדובר באותה קבוצת אנשים אותה תיאר עד המדינה אשר הוא קשור אליהם, ואישר את הסכסוך עם "הגרזינים" (ראה שם בעמ' 390); ואישר כי את זהבי מכנים "הספר" וגם ז'וז'ו (שם בעמ' 392), וכי שניר מכונה גמל (שם בעמ' 410).

בהמשך חקירתו עומת אדרי עם דברים שנשמעים בשיחות, והסברים שניסה לתת במקרים רבים נראו מאולצים, וכך גם הסבריו ביחס להודאתו בתיק כאן. כך למשל, כאשר נשאל לגבי הסכסוך עם "הגרזינים", הגם שאישר אותו בסופו של דבר, התקשה לאשר כי הוא שלח את הקבוצה כדי לפגוע במישהו מ"הגרזינים", חזר ואמר כי הוא לא רצה להודות, ולא נתן הסבר ביחס לדברים בהם הודה. כאשר נשאל כיצד הודה, בין היתר, בכך שוורו ועד המדינה צירפו את הנאשם לקשר ביניהם, כל שהיה לו לומר הינו **"מאיפה אני יודע את זה?.. איך אני יודע אם אני 900 שנה בבית סוהר"** (שם, בעמ' 395). בעוד שמהאזנות הסתר עולה, יש לומר למגינת לב, כי אדרי מצליח להיות מעודכן ולנהל את העניינים גם מתוך כתלי בית הסוהר, וכי יום אחרי יום עד המדינה, וורו ושניר מנהלים איתו שיחות רבות מדי יום, על פני כל שעות היממה. שיחות בהן הם מדווחים לו איפה היו, את מי פגשו, לאן הם הולכים, מדברים בקודים בנושאים שונים, ואדרי מעביר להם מסרים כיצד להמשיך ולפעול.

יתרה מכך, כאשר אדרי מעומת עם כל מיני פתקים שנכתבו מהכלא, על כך שהוא אומר לעד המדינה לקרוא ולקרוע אותם לפני שזורקים לשירותים, ובקשר לשיחות על כספים, הוא מצוין שהוא מנהל קווי הלוואות בסכומים גדולים מן הכלא. גם כאשר אדרי נשאל על שיחות בהם מדברים על "צ'ק" (לדוגמא מופנה לשיחה 994 מיום 14.12.2014 - שיחה בקודים שנראה כי היא מתייחסת למטען אשר נתפס על ידי המשטרה), הוא שולל את הדברים ועומד על כך שבשיחה מדובר על כספים, שכן הוא קנה קו של הלוואות בנתיבות בסך של 600,000 ₪. זאת כשאין הסבר כיצד הוא קונה קו הלוואות ששווי למעלה מחצי מיליון שקל, לבד מכך שהוא אומר שקיבל ירושה (ראה עמ' 426).

נוכח האמור תשובתו שהובאה לעיל לפיה אינו יודע מי צורף לקשר כיון שהוא בכלא, הינה תשובה שאין לקבלה, וכך גם הסבריו המתפתלים והמתחלפים בנוגע לתכני השיחות שהוקלטו בהאזנות הסתר (ראה לדוגמא שם, בעמ' 428).

אדרי נשאל על השיחות הנוגעות למטען החבלה בתיק המטען הנוסף, ועל כך שהוא נשמע מאיץ בעד המדינה ובוורו ושואל מדוע הדברים מתעכבים, והסבריו שוב היו מעגליים ובלתי משכנעים. כך למשל כאשר נשאל על שיחה 2277 מיום 11.12.2014, בה נשמע שואל את וורו למה יש עיכוב וורו אומר שהיה עיכוב קל אבל היום יביא לי את "הצ'ק", משיב אדרי כי היה לו הרבה כסף וכי היו לו עיסוקים והוא מתעסק בכסף כל הזמן, כאשר ברי מן השיחה שמדובר בשיחה מקודדת ולא בענייני כספים (ראה שם בעמ' 397).

אדרי גם עומת עם שיחה 270 מיום 12.12.2014, בה הוא אומר כי הוא ישלח אותם עוד מעט לאיזה מלון והם ינוחו, וזאת ממש כמה ימים לפני תפיסת הנאשמים עם המטען הנוסף. והנה כל שיש לו לומר הינו שבית המשפט ישמע בעצמו את הדברים, וכי הדברים לא נאמרו באותה שיחה (ראה שם בעמ' 401). אלא שהמדובר בשיחה שהוגשה בהסכמה, הדברים נשמעים בשיחה ואין חולק על כך שנאמרו.

באשר להפקדות כספים - אדרי מאשר כי הפקיד כספים לאנשים שונים. אדרי נשאל על שיחה בה נשמע שניר אומר שהנאשם הוא בין אלו שאדרי מפקיד להם כספים, והוא שולל את הדברים ואומר שלא הכיר את הנאשם, ללא שיש

הסבר מדוע ששניר יזכיר את הנאשם כמי שמקבל כספים מאדרי.

נציין כי בחקירתו הנגדית לעו"ד רוזה ניכר, כי אדרי מאשר כמעט את כל מה שנשאל: כי לא הגיוני שהוא יפנה לנאשם כיון שהוא לא מכיר אותו, כי הוא ידע להגיד את השם אדי בשיחה עם טל בעקבות שיחה קודמת עם וורו - שלא הוצגה לנו כלל, וכיו"ב.

עם זאת, כאשר הסנגור מפנה אותו לשיחות הבעייתיות אליהן הפנה אותו גם התובע - למשל שיחה 994 בה מדברים על "צ'ק" כאשר ברור כי זוהי שיחה בקודים, אדרי מסתבך, אומר כי הוא יכול להסביר לבית המשפט על מה מדברים, אבל זה לא מטען חבלה. בסופו של דבר כשהוא נשאל על ידי בית המשפט למה הוא לא מסביר את הדברים הוא אומר: **"אני פשוט אהה, זה משהו אחר שדיברנו. לא על משהו זה, אבל לא מטען. דיברנו על פשע מסויים, לא על מטען"** (שם בעמ' 450 שו' 20-22); וממשיך באותה דרך מתחמקת של הטלת דופי במה שכתוב בתמליל ואמירות סתמיות שזה לא מה שנאמר. דוגמא נוספת ניתן לראות כאשר הסנגור מבקש שייתן הסברים לדבריו לוורו בשיחה 2277 מיום 11.12.2014, בה הוא כועס על העיכוב (בהבאת המטען) והסבר כזה לא ניתן.

עדות של וורו

וורו אישר בעדותו, כי הנאשם והוא חברים הרבה שנים. ביחס לשאלה האם עד המדינה היה יכול לפנות אל הנאשם באופן ישיר ציין כי הוא לא בטוח בכך, שכן לא הייתה לעד המדינה היכרות כזאת מעמיקה אתו.

באשר לדברים בהם הודה בכתב האישום המתוקן, ציין וורו הוא הודה בכל שנאמר בכתב האישום המתוקן, גם ביחס לדברים שאינם נוגעים אליו ישירות, שכן זה לא משנה. ביחס לכך שהודה שלנאשם ידע בתחום החבלה אמר, כי הדבר היה כדי לסגור עסקה. עוד ציין, כי לא ידוע לו על כל עיסוק פלילי של הנאשם (פרו' מיום 3.12.2018, עמ' 367), וכי הוא הודה בכתב האישום אך לא אמר שהנאשם התעסק במטענים (שם בעמ' 368).

לבקשת המאשימה, וורו הוכרז כעד עוין והוגשו אמרות החוץ שלו, ובכלל זה הודאתו בכתב האישום המתוקן, זאת מכוח סעיף 10א לפקודת הראיות (יצוין כי בחקירותיו במשטרה, לאחר שנעצר בנוגע לתיק זה, טען וורו כי הוא חף מפשע ושמר על זכות השתיקה).

באשר לאירוע מושא כתב האישום ציין וורו בעדותו, כי מנשה מאור המנוח נהרג על ידי מטען חבלה, ואישר כי היה לו קשר למטען החבלה שהופעל. וורו אישר בעדותו, כי ערב לפני הפיצוץ שניר הגיע אליו הביתה, ועד המדינה ומוטי אזולאי גם היו בביתו, ואז נסעו לחפש את הרכב של "הגרוזינים" ושניר הדביק את המטען לרכב. למחרת הם החליטו לא לפוצץ את המטען בצהריים. מאוחר יותר עד המדינה יזם את השיחה, שאל איפה הם, ואז זהבי הגיע לאסוף אותם. בהמשך היה ויכוח ופיצול, שכן זהבי אמר שיש מצלמות והוא חושש לנסוע לשם. בשלב זה הם התפצלו, הוא ושניר המשיכו על האופנוע הגנוב, והיו מול הפיצוץ שם ראו את "הגרוזינים" נכנסים לרכב, שניר לחץ על השלט והרכב התפוצץ. משם הגיעו לאבא של שניר שלקח אותם בחזרה לדירה של עד המדינה, לקחו משם את הפלאפונים ונסעו לאשקלון (פרו' מיום 3.12.2018, עמ' 371-372).

בחינת האמור מלמדת, כי וורו אישר למעשה את סיפור המעשה ממש כפי שהעיד עד המדינה - ביחס לנפשות הפועלות, לאופן ומועד הטמנת המטען, לעובדה שבצהריים הוחלט לא לפוצץ את הרכב, לאנשים אשר יצאו בערב, לכך שזהבי לא הצטרף בסוף, לאופן בו בוצע הפיצוץ, ולאופן שהם שבו לביתו של עד המדינה.

נוכח האמור, עדותו של וורו בבית המשפט מחזקת, כמעט לאורך כל השדרה, את עדותו של עד המדינה, תומכת בה ומהווה סיוע לעדותו, למעט עניין אחד ולא מפתיע, שבו היו כל הנאשמים עקביים והוא הוצאת הנאשם מהתמונה.

ענין נוסף עליו העיד וורו נגע לקשר בין שניר לנאשם (עניין בעל חשיבות, שכן ההגנה טענה כי אין קשר בין הנאשם לנאשמים האחרים, פרט לוורו, ואין לנאשם היכרות עם שניר לפני המאסר הנוכחי). כאשר וורו נשאל בעניין זה, הוא אישר כי שניר יודע שהנאשם חבר שלו. כאשר נשאל ביחס לשיחה בינו לבין עד המדינה, בה נשמע אומר לעד המדינה אם הוא יכול לשלוח את הגמל לאדי, אמר כי הגמל זה שניר, ויכול להיות שאמר לעד המדינה לשלוח את שניר לנאשם. כאשר עומת עם האמור, לא ידע וורו להשיב מדוע שלח את שניר לנאשם, וכל שאמר היה כי יכול להיות ששניר הביא לו כסף מאדי או כלב (פרו' מיום 3.12.2018, עמ' 376-378). לאחר מכן אמר שאולי השיחה קשורה לתיק האחר - המטען הנוסף. אלא שהשיחה המדוברת הייתה ב-17.11.2014 ושניר עצמו נעצר כשבוע לאחר מכן, ואילו תיק המטען הנוסף היה רק במחצית דצמבר; ולכן ברור כי השיחה לא יכולה להיות קשורה לתיק המטען הנוסף.

לאור זאת, וורו מאשר בעדותו, כי ישנו קשר מסוים בין הנאשם לשניר, קשר שהנאשם שולל, ועניין זה מחזק אף הוא את ראיות התביעה ועדות עד המדינה, שהעיד כי יש הכרות בין שניר לנאשם. זאת הגם שאין חולק, כפי שסיפר גם עד המדינה, כי החוליה המקשרת המשמעותית בין הנאשם ליתר הנאשמים ועד המדינה, היה וורו חברו הטוב של הנאשם.

וורו נשאל גם ביחס למטען החבלה, וציין כי הוא זוכר שראה מטען מלבני, אינו זוכר אם היו חוטים והוא לא זוכר נייר דבק, וכי המטען היה שחור, והשלט היה דומה לזה של רכב.

וורו אישר כי הייתה מטרה לפגוע במי מהגרוזינים, אבל ההחלטה איך לפגוע - על ידי הצמדת מטען - הייתה החלטה של הרגע האחרון (פרו' מיום 3.12.2018, עמ' 409). לשאלת בית המשפט ציין, כי ברגע שהיה מטען היה ברור מה יעשו איתו, וכי הם לא ידעו עדיין לאיזה רכב מדביקים את המטען, שכן לא ידעו באיזה רכב הם נוסעים (פרו' מיום 3.12.2018, עמ' 409).

באשר לדרך בה הגיע המטען לידיהם העיד וורו, כי אינו זוכר איך המטען הגיע ואינו זוכר אם הוא הגיע דרך שניר (פרו' מיום 3.12.2018, עמ' 396). בהמשך אישר לסנגור, כי המטען הגיע מהשניים באשקלון, והם הסבירו איך להפעילו והכל היה פשוט (כאשר השניים מאשקלון הכוונה לבאסה וקסנטיני - שם בעמ' 406-407). אשר לחיבור לסוללה ציין, כי הנאשם לא הסביר להם מה לעשות וגם אין צורך שכן יש הסבר באינטרנט (פרו' מיום 3.12.2018, עמ' 394-395).

בחקירה חוזרת נשאל וורו לגבי המקום ממנו הגיע המטען, וציין כי המטען הגיע מאזור הדרום. הוא לא קיבל אותו לידיו ולכן לא יכול להגיד פרטים, אך הדגיש כי המטען היה תקין והוא לא הגיע מאדי (פרו' מיום 3.12.2020, עמ' 413-415).

וורו העיד כי לנאשם אין כל סכסוך עם "הגרוזינים", ובאופן כללי אין לו סכסוכים, וכי הוא לא היה מעורב במטען, וכאמור הם קיבלו מטען שלא היה בו שום פגם (פרו' מיום 3.12.2018, עמ' 405-408).

מכאן אנו רואים, כי גרסת וורו ביחס למקור ממנו הגיע המטען, שהוא העניין הרלוונטי ביותר בנוגע לשאלת אשמת הנאשם, משתנה במהלך עדותו והוא מתאים את תשובתו לשואל. ניכר כי וורו מחפה ואינו מספר על הדברים כהוויתם. מסקנה זו מתעצמת כאשר במקום שתהא לוורו גרסה עקבית ביחס למקור המטען, הדבר היחידי שהוא זוכר להדגיש שוב ושוב הוא, כי המטען לא הגיע מהנאשם.

סיכום ביניים - עדותו של וורו בבית המשפט, כשלעצמה, מהווה ראיית סיוע לעדות עד המדינה ומחזקת את הראיות כנגד הנאשם. שכן וורו מאשר את עיקרי עדות עד המדינה, למעט אותו חלק הנוגע לנאשם, ללא שניתן לעניין זה כל הסבר ממשי.

ודוק, לא מדובר בתיאור דומה בקווים כלליים, אלא במצב בו וורו מאשר את ההתרחשויות עם קבלת המטען, האופן בו הוטמן, מתאר את החלק של כל אחד מהנפשות הפועלות לקראת הטמנת ופיצוץ המטען, מה קרה באותו ערב עם זהבי ועל כך שהוא קיבל "רגליים קרות", מי לחץ על השלט, ואיך הוא ושניר חזרו לדירתו של עד המדינה באמצעות אביו של שניר.

בעדותו של וורו מצאתי חיזוק כמעט לכל פרט ופרט עליו סיפר עד המדינה, כפי שנשמע אף בדברים שאומר שניר בהקלטות ב"פנדוריה", זאת אף בעניינים בהם עד המדינה לא היה מודע ושניר תיקן אותו - כך למשל ביחס לכך שזהבי בסופו של דבר חשש להצטרף ולא שימש להם כנהג מילוט. וורו מחזק ומאשר גם את תיאור הקשרים והמניעים לרצח.

ויודגש, ניסיונו של וורו להרחיק את הנאשם ממנו ולטעון, כי הנאשם לא היה שותף או מעורב בפעילות הפלילית ולכן לא סביר שוורו ישתף אותו בתכנון של הרצח, אין לקבלו. שכן מהאזנות הסתר עולה כי הם נפגשים ואף משוחחים בעניינים פליליים שונים, כמו למשל ביחס למעצרו של עשור (פרו' מיום 3.12.2018, עמ' 379 - שיחה מה 30.11.2018 עמדה 716).

ניסיונו של וורו להעיד לטובת הנאשם ויהי מה ולהציגו באור חיובי, נלמד אף מכך שוורו העיד שהוא לא מכיר כל עיסוק פלילי של הנאשם, בעוד שהנאשם עצמו, בסיום חקירתו הנגדית, אישר כי התנהג באופן עברייני טרם מעצרו; מה שמלמד עד כמה וורו מנסה לצייר תמונה שונה מהמציאות.

עדותו של זהבי

בראשית עדותו ציין זהבי, כי אינו זוכר במה הודה בכתב האישום (פרו' מיום 23.12.2018, עמ' 368). בהמשך ציין, כי הוא לא מעוניין להעיד וכי הוא שומר על זכות השתיקה. כאשר הוסבר לו כי לא קיימת "זכות שתיקה" לגבי עדים, הוא ציין שהוא מעוניין לומר את האמת, אבל הוא רוצה חסינות וברגע שתהיה לו חסינות, הוא יאמר את האמת. לגבי "הגרזינים" ציין כי לא היה ביניהם סכסוך עברייני אלא סכסוך עסקי, תחרות עסקית (פרו' מיום 23.12.2018, עמ' 383).

במהלך חקירתו הראשית, לאחר ש"לא זכר" את הודאתו בבית המשפט ובהמשך גם לא היה מוכן להשיב על שאלות, הוא הוכרז כעד עוין. נדמה כי זהבי לא החליט באיזה טקטיקה לנקוט, כדי מחד גיסא להוציא את הנאשם מהתמונה, ומאידך גיסא לנסות ולייצר איזה גרסה סבירה (ראה לדוגמא פרו מיום 23.12.2020, בעמ' 386).

בהמשך חקירתו חזר זהבי וטען, כי לו הייתה לו חסינות היה מספר הרבה דברים, זאת לאחר שכבר בתחילת עדותו הוסברה לו זכותו להימנע מפני תשובות שעלולות להפלילו, ואף התובע ציין כי הוא לא יעמידו לדין מעבר למה שהודה בכתב האישום כאן ביחס לאירוע זה. הרושם היה כי זהבי עשה כל שניתן כדי להתחמק ממתן תשובות, כלכל את תשובותיו, וכל פעם ניסה לתקוף את הדברים מכיוון אחר במטרה להמנע מלהשיב לשאלות (ראה לדוגמא שם, בעמ' 392).

רק אז, ולאחר שאף בית המשפט הבהיר לו כי תשובותיו מתחמקות וכי כבר הוסברו לו הדברים הוא ציין לפתע כי: "אז אני מודיע לך חגיגית שאני הבאתי את המטען יום לפני הרצח" וכי זהו המטען שהתפוצץ במקרה מושא דיוננו. זהבי

המשיך ואמר, כי הוא לא הביא שום מטען מבאסה וקסנטיני, וכי היה רק מטען אחד בתיק הזה והיה עוד מטען דמה שנתפס (פרו' מיום 23.12.2018, עמ' 393).

קורות המטען על פי זהבי - זהבי שלל את המפגש ואת הבאת המטען מבאסה וקסנטיני, ולדבריו עד המדינה פנה אליו והוא הביא לו מטען יום לפני הרצח (פרו' מיום 23.12.2018, עמ' 394).

זהבי לא מסר כל מידע קונקרטי באשר למקור של מטען החבלה שלטענתו הביא, ולמעשה לקח את כל עניין המטען המיוחס לנאשם על עצמו. כך העיד, כי הוא זה שבנה את המטען שהביא, כי יש לו ידע במטענים, הוא חשמלאי במקצועו, כאשר הוא לא היה מוכן לומר מהיכן הגיעה לבנת החבלה. רק בהמשך כשנדחק לפינה ציין, כי הלבנה קיימת אצלו הרבה שנים ואחיו ז"ל הביא לו אותה (פרו' מיום 23.12.2018, עמ' 397).

בשלב מאוחר יותר של עדותו ציין זהבי שהוא הביא לעד המדינה את המטען פעמיים. בפעם הראשונה עד המדינה קבע איתו מתחת לביתו והם קברו את המטען ליד הבית. לאחר מכן עד המדינה אמר לו שהוא מפחד שזה יהיה שם, שלא יגעו בזה ילדים, ואמר לזהבי שייקח אותו. הוא עשה כן, ויום לפני הרצח הביא לו שוב את המטען (פרו' מיום 23.12.2018, עמ' 411-412).

כאשר נשאל מדוע עד המדינה סיפר שהנאשם הביא את המטען הסביר, כי כך ציירו את זהבי בעיני אדרי שהוא לא עושה שום דבר ושהוא "רק דיבורים", כדי שכאשר הם יקבלו כסף הוא לא יקבל, וכי בפועל הוא היה מעורב בפרטים של כל מה שקשור למטען ולרצח (שם, עמ' 416). עוד אישר זהבי לשאלת הסניגור, כי הוא העביר את מטען החבלה לעד המדינה והם לא עדכנו אחרים בהעברת המטען, גם לא את יתר המעורבים בתיק (פרו' מיום 23.12.2018, עמ' 461-462).

תיאור המטען על ידי זהבי - זהבי תיאר את המטען שבו לדבריו השתמשו כמטען גדול ארוך: "**מטען תקני שאחר כך גלגלתי אותו, עשיתי אותו לשתיים שהוא לא יהיה גדול שיהיה ככה ושמתי אותו עם המנגנון עם האיזולירבנד. אני אומר לך את זה בוודאות**" (פרו' מיום 23.12.2018, עמ' 413). כאשר נשאל איזה איזולירבנד ציין כי אם אינו טועה היה מדובר באיזולירבנד שחור (שם, עמ' 414). העד תיאר מטען עם שני שלטים ועם נפץ. כאשר נאמר לו כי היה רק שלט אחד השיב, כי השלט השני היה אצלו, תוך שציין כי הנאשם לא מבין בהפעלת מטען עם שלט של אזעקה (פרו' מיום 23.12.2018, עמ' 419).

זהבי לא יכול היה לתת הסבר, מעבר לכך שציין שהיו שני שלטים במטען בניגוד לדברים כהווייתם, כיצד הוא טוען שהנאשם לא מבין במטענים ולא יודע להפעיל מטען עם שלט של אזעקה, בעוד שהנאשם נעצר כשהוא נצפה מטמין, ובהמשך ממש מתעסק, עם מטען חבלה אשר הופעל עם שלט של אזעקה. כל שהיה לזהבי לומר היה, כי לכל אחד יכול להיות מטען עם שלט מפורק, ומבחינתו, אם הנאשם נתפס עם מטען שלא מותקן, אז כנראה שהוא לא יודע להרכיב את המטען (פרו' מיום 23.12.2018, עמ' 423-424).

זהבי שלל את האפשרות שהוא הביא את המטען וכי הם לקחו אותו לנאשם לאחר מכן (פרו' מיום 23.12.2018, עמ' 427).

כאשר עומת עם דברי שניר כי הוא הביא את המטען לעד המדינה, בניגוד לעדותו של זהבי לפיה זהבי הביא את המטען לעד המדינה אמר זהבי, כי הוא אשר הביא את המטען לעד המדינה וזה כנראה הראה אותו לשניר (פרו' מיום 23.12.2018, עמ' 427).

23.12.2018, עמ' 436).

באשר למעורבותו ביום הרצח עמד זהבי עמד על כך שהוא לא מילט את וורו ואת שניר והוא גם לא הביא אותם, וציין כי הוא הודה בדברים כדי לגמור את התיק (ראה גם שם, עמ' 447-448). כאשר עומת עם דברי וורו כי זהבי הביא אותם אל האופנוע, ניסה להסביר זאת בכך שוורו ציין בעדותו את מה שהוא הודה בו בכתב האישום (פרו' מיום 23.12.2018, עמ' 398).

באשר לתיק המטען הנוסף עליו כבר נידון, בו נעצר יחד עם עד המדינה כשמטען ברכבם, ציין כי הוא לא ידע שהוא הולך לאסוף מטען חבלה. כאשר עד המדינה התקשר אליו ואמר לו שהוא צריך שיקפיץ אותו להביא כסף, עד המדינה נכנס עם השקית לרכב, הוא שאל אותו: מה זה? לאחר שהבין שאל את עד המדינה למה הכניס אותו לסיפור הזה. הוא לא ידע על המטען והודה בתיק כיון שזה השתלם לו (פרו' מיום 23.12.2018, עמ' 399-401).

באשר לקשריו עם האחרים, ציין כי היה בקשר עם עד המדינה ולא היה כמעט בקשר עם שאר המעורבים (שם, עמ' 407). זאת הגם שאישר כי נסע עם שאר הנאשמים למלון באילת לאחר הרצח, אך לדבריו הוא היחיד ששילם על עצמו. עוד ציין כי בגלל שהיה לו מניע עסקי (אל מול "הגרזינים" - י.ר.ל), האחרים חשבו שהוא לא צריך לקבל את התמורה שלו (פרו' מיום 23.12.2018, עמ' 414 - 415).

בחקירה הנגדית ע"י ב"כ הנאשם אישר זהבי, כי אין לו קשרים חברתיים, עסקיים או פליליים עם הנאשם, וכי הנאשם כועס עליו שהוא לא לקח על עצמו דברים שהוא - זהבי - ביצע, והיום הגיע לומר את האמת ולא כדי לעזור לנאשם (פרו' מיום 23.12.2018, עמ' 457 - 458).

יצוין כי במהלך חקירותיו במשטרה זהבי שמר על זכות השתיקה. בחקירתו מיום 6.10.2015 ציין כי מאשימים אותו בדברים שאין לו כל קשר אליהם ואין לו מה להרחיב את הדיבור על כך (ת/א, ש' 11-3). בהמשך החקירה שתק.

בחקירה נוספת ציין שוב כי אין לו קשר לחשדות נגדו, כי הוא מתכוון לשתוק בחקירה והוא שומר על זכותו להציג את גרסתו בבית המשפט, כי הוא חף מפשע ואינו רוצה לשתף פעולה כי כל האשמות נגדו הם עלילה (ת/א, ש' 51-37). בחקירה מיום 22.10.2015 הכחיש אבי זהבי כל קשר לרצח של מנשה מאור, ורק ציין כי עד המדינה שקרן. גם בהמשך חקירה זו שתק (ת/א, ש' 8).

סיכום ביניים

אם נבור את הבר מן התבן ביחס לעדותו של זהבי נראה כי היא מתאפיינת בשני נרטיבים ברורים: האחד - הנאשם לא קשור לכלום, סתם רצו לפאר אותו ולייחס את המטען לנאשם ולא לזהבי, כדי שזהבי לא יקבל כסף.

השני - ניסיון לייחס את המטען למי שאינו יכול להיפגע מכך. רק לאחר שהוצהר והובהר שוב ושוב לזהבי כי הוא לא יועמד לדין בכל דבר נוגע למטען החבלה מושא כתב האישום בו הודה, הוא "התרצה" ואמר כי הוא זה שהביא את מטען החבלה. אלא שבכך לא סגי, שהרי לאחר שנחקר מהיכן הביא את המטען, בא לעזרתו אחיו המנוח, אשר עליו ניתן "לשים" את אותה לבנת חבלה שממנה הורכב המטען (פרו' מיום 23.12.2018, עמ' 397).

בפנינו גרסה שמתמצית בכך שזהבי לקח על עצמו את כל נושא מטען החבלה, מבלי שידע ליתן פרטים כלשהם לגביו, ולא לפני שהוא וידא כי הדבר לא יפגע בו ולא ניתן יהיה לשנות מהאישומים כנגדו. המדובר בגרסה בלתי מהימנה, שאין

לה כל תימוכין ולו בבדל ראייה בחומר הראיות הרב הקיים בתיק, ולמעשה היא עומדת בסתירה לא רק לעדות עד המדינה אלא גם לשיחות בפנדוריה, שם זהבי לא מוזכר כלל ביחס למטען, ובסתירה לעדות וורו. בנוסף, גרסתו של זהבי הינה גרסה כבושה ומופרכת, הסותרת גם באופן ברור וחזיתי את עדותו של וורו ואת מכלול הראיות, ללא שניתן לכך כל הסבר, ולכן יש לדחותה.

אציין עוד, כי מעבר לחוסר האמון המוחלט שעוררה בי עדותו של זהבי, שהייתה מתחכמת, מתחמקת ובלתי מהימנה, הרי ניכר היה כי זהבי התנהג באופן אחר מהאופן בו התנהל במהלך המשפט ואף השיב באופן שונה לשאלות שנשאל ובכלל זה על ידי בית המשפט, אותן דחה לעיתים בצורה חסרת סבלנות, בהעדר מענה ענייני.

עדותו של שניר

בחקירותיו במשטרה שניר שתק ולא מסר גרסה לגוף הדברים, מעבר לכך שאמר שעד המדינה שקרן, מעליל דברים, שם לו סמים כדי שיתרברב והוא בעצמו רוצח. כך למשל בחקירה ביום 20.10.2015 (ת/3יא) התייחס שניר לעד המדינה וציין כי: **"הוא רוצח ועבריין הוא הכל רמאי שקרן נוכל הוא הכל כל בן אדם היה רוצה להיות בקרבנו"** והוסיף **"הוא עבריין רוצח כל ילד מושפע היה רוצה להיות בקרבנו ואין לי עוד מה להוסיף"** (ת/3יא, ש' 160-165). בהמשך החקירה שניר שותק. לאחר שמושמע לו קטע ומתבקשת תגובתו שניר אומר: **"אני ראיתי שני אנשים מתרברבים ואת עד המדינה ואין לי עוד מה להוסיף"** ולאחר מכן ציין **"הוא רוצח בסופו של יום יתגלה שהוא רוצח יש לו דם על הידיים הוא רצח מספר אנשים"** (ת/3יא, ש' 326-329). כאשר נשאל את מי רצח השיב כי אין לו מה להוסיף וכי יאמר זאת בבית המשפט.

בחקירה מיום 22.10.2015 ציין שניר כי עד המדינה הוא **"רוצח ומעלילן"** (ת/3יב, ש' 207); ובחקירה מיום 23.10.2015 טען שניר כי עד המדינה שם לו סמים MD באוכל ובשתיה כדי שהוא ידבר שטויות ויתרברב (ת/3יד, ש' 296-299). בהמשך החקירות כאשר מציגים ומשמיעים לשניר דיסקים מהפנדוריה הוא מציין שמה שהוא רואה זה אנשים מתרברבים (למשל: ת/3יא, ש' 327; ת/3יג, ש' 195-197; ת/3יד, ש' 284) - משמע אינו מספק הסבר לדבריו המוקלטים והמצולמים בשיחות בפנדוריה.

בטרם הודו הנאשמים האחרים ושניר, משפטו של שניר התנהל בנפרד מהאחרים. בעדותו בפנינו הוא לא שיתף פעולה, ואמר כי כל מה שיגיד בבית המשפט בעניין הזה ישמש נגדו במשפט שלו, ולכן עד שלא יחשוף את קו ההגנה במשפט שלו, הוא לא מוכן להעיד כאן. לאחר ששב וחזר על אמירות אלו וסירב להשיב לשאלות, הוכרז כעד עוין (פרו' מיום 20.3.2017, עמ' 98-99). בהמשך אמרתיו של שניר הוגשו במסגרת סעיף 10א לפקודת הראיות (דיון ביחס לקיומם של תנאי הסעיף ראה בפרק הדן בהקלטות ה"פנדוריה"). במהלך עדותו שניר היה מעין "עד שותק", שכן למעשה לא ענה לשאלות שנשאל. על כן הודאות החוץ הרלוונטיות הן ההקלטות שבוצעו בפנדוריה (כפי שצוין לעיל) וכן הודאתו בכתב האישום המתוקן.

כפי שפורט לעיל בשלב מאוחר יותר, שניר הודה יחד עם הנאשמים האחרים במסגרת הסדר הטיעון, כאשר שניר הודה והורשע בעבירת הרצח וכן בעבירות של קשירת קשר לפשע, חבלה ופציעה בנסיבות מחמירות ועבירות נשק (הובלת נשק), ונידון למאסר עולם; אך לא זומן שוב להעיד על ידי התביעה בשלב בו העידו יתר הנאשמים.

סיכום

בחינת עדותם של וורו, זהבי, אדרי ושניר מלמדת, כי עדותם בבית המשפט מהווה סיוע לעדות עד המדינה.

שכן הם מאשרים חלקים לא מבוטלים ומשמעותיים מסיפור המעשה כפי שסיפר עד המדינה: ביחס לפיצוץ המטען, הנפשות הפועלות, האופן בו אירעו הדברים ולוחות הזמנים, מי היה בהטמנת המטען ומי יצא לפוצץ אותו; עם שינויים מסוימים בגדרם הם מנסים, כל אחד בדרכו, לחלץ את הנאשם מהקשר למטען.

רואה אני בעדות הנאשמים לפנינו, אשר אישרו בדבריהם את ליבת עדותו של עד המדינה - ראיית סיוע משמעותית. במיוחד כאשר אחת מטענות ההגנה המרכזיות הינה שמדובר בעד מדינה אשר העיד תמורת בצע כסף, והיה מוכן לומר כל מה שהמשטרה חפצה רק כדי לקבל תמורה נאותה. בעוד שמעדות הנאשמים לפנינו אנו למדים, כי עד המדינה העיד על דברים שאירעו וקרו, ושאת חלקם הנאשמים מאשרים בעצמם, מה שנוטל את העוקץ מטענות אלו.

בעדות הנאשמים ניכר הניסיון לייצר גרסה חלופית לחלקו של הנאשם, ניסיון שנכשל כבר בכך שעולות ממנו סתירות בעניינים מהותיים בעדויות הנאשמים עצמם. ברי מעדותם של אדרי, וורו וזהבי לפנינו הוא, כי המדובר בעדויות אשר להן מכנה משותף אחד ברור: האופן בו שלושתם "צנזרו" באופן מיוחד, שנראה מכוון, את אותם חלקים הנוגעים לנאשם. נדמה היה שהם לקחו את סיפור המעשה וסימנו בסיומו זוהר את החלקים הנוגעים לנאשם, ואז מצא כל אחד מהם את דרכו להוציא חלקים אלה מתוך הטקסט ולשלול אותם. התוצאה הייתה סיפור מעשה מחורר ובלתי הגיוני, במיוחד לאור הסתירות ביניהם.

אין צורך להדגיש את הברור מאליו, כי אם אכן הדברים שיוחסו לנאשם אינם נכונים, כפי שהנאשמים טוענים - היה מצופה למצוא בנקודה החשובה ביותר לענייננו - מטען החבלה, קווי מתאר משותפים בעדותם לפנינו. במיוחד כאשר בעניינים אחרים ראינו כי רב הדומה על השונה בעדותם, וכי כל העדים, באופן כזה או אחר, מאשרים נקודות מהותיות עליהן סיפר עד המדינה.

ואם כך הם פני הדברים, ומדובר במי שקשורים זה לזה ומודעים זה לפעולותיו של זה, וכולם יחד עוסקים בהשגת מטען חבלה, מתחייב כי אם אכן מאחורי המטען לא עומד הנאשם, תימסר גרסה דומה ביחס לדרך בה הגיע המטען לידיהם, ולא היא.

לא ניתן ליישב את אותה סתירה מהותית בין עדותו של וורו, אשר אמר שהמטען הגיע ממישהו מהדרום והוא לא קיבל אותו לידיו, הגם שלא זכר איך המטען הגיע אליו, דבר בלתי סביר בעליל, עם עדותו של זהבי שהוא ורק הוא הביא את המטען.

באשר לטענת ההגנה, כי גם וורו וגם זהבי שוללים כי עודכנו על ידי עד המדינה שמטען כלשהו אינו תקין ויש להחליפו, ומכאן שגרסת עד המדינה בעניין זה שקרית - הרי כפי שפורט לעיל, עצם העובדה שזהבי וורו מספרים סיפור שונה וסותר ביחס למטען החבלה מעידה על שקריות גרסתם בעניין זה, ולא על כך שאין ליתן אמון בדברי עד המדינה. נדגיש, כי המדובר בסתירות חזיתיות בכל הנוגע למטען. כך בשאלה כיצד הגיע המטען שבו בוצע הפיצוץ, כאשר פרט לכך שמטען החבלה לא הגיע מהנאשם, אין שום חפיפה בין הגרסאות; וכאשר למעשה שלושת העדים - וורו, זהבי ואדרי - מסרו שלוש גרסאות ביחס למטען, שאין כל קשר ביניהן.

ביחס לטענת ההגנה, כי המדינה אינה יכולה, מצד אחד, לזמנם כעדי תביעה, ומצד שני להפנות לסתירות בעדותם ולטעון שהיא כבושה ואין בה ממש - לא ברור על מה מבוסס האמור, שכן ככל עד תביעה אחר, גם לגביהם יכולה התביעה לבקש לקבל את עדותם בחלק מסוים או לפלגה, ואף לעתור בעניינים מסוימים, כפי שעשתה, להעדיף את

אמרת החוץ שלהם ואין בכך כל פסול.

נוכח האמור עדות הנאשמים בבית המשפט מהווה סיוע ממשי לעדות עד המדינה מכל הטעמים שפורטו לעיל.

הודאת הנאשמים בכתב האישום המתוקן כאמרת חוץ ומשקלה כראיה לחובת הנאשם

אין חולק, כי הודאת הנאשמים במסגרת הסדר טיעון הינה אמרת חוץ שלהם. השאלה הינה האם יש מקום להעדיף את אותה אמרת חוץ על פני עדותם לפנינו, ובאופן קונקרטי יותר, האם ניתן להשתמש באותו חלק של אמרת החוץ, הכולל הודאה בעובדות הנוגעות לנאשם שבפנינו, כראיה הפועלת לחובתו.

על פי הדין אין מניעה לקבל את אמרת החוץ שלהם - ההודאה בעובדות כתב האישום המתוקן, כראיה הפועלת כנגד הנאשם, להוכחת המיוחס לנאשם. שכן אין המדובר בדברים עליהם העיד נאשם באותו משפט אשר בו מבקשים להשתמש בהם כנגד נאשם אחר; אלא באמרות חוץ של מי שהם עתה עדים במשפטו של הנאשם, זאת לאחר שהודו ונגזר דינם, ומשפטם הופרד.

נוכח האמור, לא מצאתי ממש בטענת ההגנה לפיה אין לקבל את הודאת הנאשמים האחרים שהובאו כעדים כנגד הנאשם, בהסתמך על סעיף 154 **לחוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב), התשמ"ב - 1982**, הקובע כי "**עובדה שנאשם הודה בה יראוה כמוכחת כלפיו זולת אם ראה בית המשפט שלא לקבל את ההודאה כראיה או שהנאשם חזר בו מן ההודאה לפי סעיף 153**"; וכיון שכך נטען כי הודאתם יכולה להיות מוכחת רק כלפיהם. שכן אין אנו עוסקים במקרה בו נעשה ניסיון להשתמש בהודאת נאשם אחד להוכחת עובדה מסוימת כנגד נאשם אחר, במהלך ניהול משפטם יחד; אלא בכך שהנאשמים כבר הודו ונגזר דינם ומשפטם אינו מתנהל עוד יחד עם הנאשם, אלא הם מוזמנים להעיד כעדי תביעה במשפט של הנאשם, לאחר שמשפטיהם הופרדו.

נדגיש, כי יש לדחות טענה זו, אף מהטעם כי אכן הודאות הנאשמים האחרים אינן "מוכחות" כלפי הנאשם, אולם אין בכך כדי לגרוע מכוחן לשמש ראיות קבילות שניתן להסיק מהן, על רקע שאר הראיות, מסקנה לחובתו של הנאשם.

נדגיש, כי למעשה גם ב"כ הנאשם אינו חולק על כך שהודאתם של הנאשמים האחרים לפנינו, אשר זומנו כעדים והוכרזו כעדים עוינים, הינה בבחינת אמרת חוץ שלהם, וכי תנאי קבילות האמרה הוכחו כנדרש בסעיף 10 א לפקודת הראיות, משזו תועדה בפרוטוקול הדיון וניתנה בבית המשפט במעמד כל הצדדים. טענתו נוגעת לא לקבילות אותן אמרות חוץ, אלא לשאלת משקלן של אותן אמרות חוץ, בעיקר ביחס לאותו חלק של האמרות - הודאת הנאשמים בכתב האישום המתוקן - בו הודו בעובדות שאינן נוגעות ישירות אליהם, אלא נוגעות לנאשם.

בחינת מהותית של עדות הנאשמים לפנינו בכלל, ובעניין חלקו של הנאשם בפרט, אל מול אמרות החוץ שלהם מובילה למסקנה, כי יש להעדיף את האמור באמרות החוץ שלהם, בעניין זה, על פני עדותם לפנינו. שכן האופן בו שלושת הנאשמים בחרו, איש איש בדרכו, להסתייג ולסייג את עדותם בכל מה שקשור לנאשם נראה מופרך, לא עורר בליבי אמון והיה שזור בסתירות ופרכות. הם כשלו במתן הסבר מדוע הודו בדברים גם ביחס לנאשם, וניכרת הייתה מגמה ברורה ובולטת לסייג את הודאתם בכל הנוגע אליו באופן מגמתי. מכל האמור, ולאחר שאין מחלוקת שהוכחו תנאי קבילות אמרות החוץ, שכן מדובר בהודאה בבית המשפט המתועדת בפרוטוקול הדיון, הרי יש להעדיף את האמור באמרת החוץ שלהם, על פני עדותם בעניין זה בבית המשפט.

באשר לאפשרות שאותה אמרת חוץ - ההודאה בפנינו, תהווה ראיה לחובת הנאשם ביחס לאותן עובדות שהנאשמים

הודו הנוגעות אליו, הרי מעיון בפסיקה עולה שאכן בע"פ 4541/90 **סלע נ' מדינת ישראל** (מיום 31.12.1990) אליו הפנתה ההגנה, נקבע כי לא ניתן לבסס הרשעה על סמך הודאה של נאשם אחר המתקבלת כאמרת חוץ. ההנמקה בעניין סלע התמקדה בכך שכאשר נאשם מודה הוא מתעניין בעיקר בחלק הנוגע אליו ולא לאחרים; ועל כן בית המשפט לא היה מוכן לבסס הרשעה על אותו אמרת חוץ של שותפו של הנאשם כשזו הייתה הראייה העיקרית.

עיון ברע"פ 3114/05 **שמואל כהן נ' מדינת ישראל** (מיום 28.5.07) אליו הפנה ב"כ המאשימה, שניתן שנים רבות לאחר פסק דין סלע, מלמד כי בית המשפט העליון הסתייג מהחלה רחבה של הקביעות בפסק דין סלע וציין כי: **"הטענה לפיה אותה הלכה (ענין סלע - י.ר.ל.) יוחדה למקרה של עד ונאשם שבעניינם הוגשו שני כתבי אישום או שמשפטיהם הופרדו, אף בה לא מצאנו ממש. מרגע שהסתיים הדיון בעניין שלמה, המשך ההליכים היה במשפטו של המבקש בלבד, ולפיכך, הודייתו של שלמה היא אמרה שמסר אותו עד במשפטו - שלו, ומעמדה במשפטו של המבקש הוא כשל אמרת חוץ לכל דבר ועניין"**.

מכאן שבית המשפט העליון בעניין כהן מצא כי המדובר באמרת חוץ לכל דבר, אשר ניתן לעשות בה שימוש כראיה, ככל אמרת חוץ אחרת של עד.

בפסק דין נוסף אליו הפנתה ההגנה - ע"פ 4398/09 **איהאב חמוד נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 01.08.2011) מאוחר יותר ציין בית המשפט העליון כי: **".. אמת, כאשר אדם מודה במהלך משפטו באישומים המיוחסים לו, אף מקום בו העבירות בוצעו - על פי החשד - יחד עם אחר, אין לראות בהודאתו שלו כעדות המפלילה, מניה וביה, את האחר (ע"פ 4541/90 סלע נ' מדינת ישראל) (פורסם בנבו, 24.7.91); ע"פ 7758/04 אלקאדר נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 19.7.07)).** אדם העומד בפני הודאה באשמה שוקל בראש ובראשונה את עניינו שלו, וספק אם אותה שעה הוא נותן את דעתו להשלכות הרוחב שיש להודאה על מי שנחשד כי היה שותפו. עם זאת, אין משמעות הדבר כי הודאתו של האחד נטולת ערך במשפטו של האחר (ע"פ 7756/03 קוממי נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 1.12.04)). יתכנו מקרים בהם יהיה רשאי בית-המשפט להסיק מסקנות מכך שאחד הנאשמים מאמת בהודאתו את החשדות שיוחסו לו. לא מן הנמנע כי מסקנות אלו יהיו רלוונטיות גם במשפטו של אחר, אף אם אין לראות בהודאת השותף כעדות במשמעותה המקובלת."

המשקל שיש לאותה אמרת חוץ, בחלק של הודיית נאשם הנוגע לעובדות המתייחסות לחלקו של נאשם אחר שותפו למעשים, צריך להיעשות אפוא בזהירות המתחייבת והמתבקשת לאור הרציונל שנאמר בעניין סלע ובפסק דין חמוד שצוטט לעיל, כאשר הבחינה תעשה תוך ראיית הנסיבות הספציפיות.

על רקע האמור נראה, כי במקרה שבפנינו ניתן להסיק מסקנות מהודאת הנאשמים האחרים בעובדות כתב האישום המתוקן - גם אלו הנוגעות לנאשם, מסקנות אשר רלוונטיות גם לגבי הנאשם, וליתן משקל מסוים להודאתם כראיה נוספת לחובת הנאשם.

המדובר בארבע אמרות חוץ של נאשמים אשרהודו באופן ברור לפנינו, כשלא ניתן הסבר כיצד דווקא אותו חלק בהודאתם - אמרת החוץ שלהם בנוגע לנאשם - אינו נכון; כאשר שלושה מהם, אשר העידו בפנינו לאחר הודאתם בכתב האישום המתוקן, אשרו חלקים לא מבוטלים מאותה הודאה.

לכן, גם אם לא אראה בהודאות הנאשמים בפנינו במסגרת אמרות החוץ, "סיוע" במובן הקלטי או ראייה מרכזית לביסוס הרשעה - דבר שממנו הסתייג בית משפט העליון בעניין סלע - עדיין יש באמרת החוץ שלהם משום חיזוק מסוים נוסף

לראיות התביעה.

הודאתם בכתב האישום ציירה תמונה עובדתית שלמה והגיונית שכללה את הנאשם, שבאותה עת גם הוא הודה בה, וכשחזר בו מההודאה הנאשמים בחרו לשנות את התמונה כך שהנאשם לא מופיע בה, אך לא הצליחו להשלים בעדויותיהם המתפתלות את החסר עתה בפאזל. הניסיון הכושל לייצר תמונה חדשה ללא הנאשם לא מתיישב עם הראיות והנסיבות, ועל כן יש לדחותו.

יתרה מכך, יש בעדות אדרי, וורו וזהבי לפנינו כדי לתמוך בעדות עד המדינה בעניינים רבים ולהוות סיוע לעדותו.

לצד זאת אדגיש כי הראיות המשמעותיות יותר, בהן אני רואה סיוע בעל משקל לעדות עד המדינה, הן השיחות שהוקלטו ב"פנדוריה" ועדות הנאשמים לפנינו, בשל כל הטעמים שפורטו לעיל.

סיכום הראיות והממצאים העובדתיים

מקבץ הראיות כנגד הנאשם מוביל למסקנה כי הוכחו כנדרש העובדות שיוחסו לנאשם בכתב האישום. זאת לאור עדות עד המדינה, שהייתה עקבית וקוהרנטית בעניינים מהותיים, ואשר אושרה בנושאים לא מעטים על ידי חלק מהנאשמים עצמם; ובהינתן הראיות הנוספות המסייעות לעדותו כפי שפורטו לעיל, ושלל חיזוקים נוספים, ועדויות המלמדות, כפי שאף אמר שניר על מעורבותו של הנאשם ומהלכיו בהכנת מטעני חבלה וכי הנאשם עוסק בקניית אמל"ח ואספקתו; לכל אלו מצטרפת אמרת החוץ של שלומי אלמקייס הנתמכת בעדות ספיר, לפיה הנאשם, ממש עובר לרצח ופיצוץ הרכב, הזהירו מפני פגיעה בגרוזינים; וכן העובדה שכחודש לאחר מכן הנאשם נתפס ובידיו מטען חבלה, הדומה למטען שהתפוצץ על פי תיאור הדברים, אופן הפעלתו, דרך התקשורת עם האחרים, דרך הפעולה של הנאשם וזהות הנפשות הפועלות.

הוכח כי הנאשם צורף לקשר על ידי חברו אונדרה וורו, וכמי שהיה בעל ידע בתחום מטעני חבלה, התבקש לבדוק את המטען שלא היה תקין, ולספק להם מטען תקין, וכך עשה, ואף הסביר להם כיצד מפעילים אותו, זאת כאשר ידע כי המטען היה מיועד לפגיעה במי מקבוצת הגרוזינים, וכאשר מטען החבלה הוכן באופן שיהיה קטלני ויהרוג אדם.

האם הוכחה אשמת הנאשם בעבירות המיוחסות לו

לאור קביעותי דלעיל, כי הנאשם הוא זה שייצר הוביל וסיפק את מטען החבלה אשר פיצוצו הביא למותו של מנשה מאור ז"ל ופצע שניים נוספים, נבחן עתה האם הוכחה אשמת הנאשם בעבירות שיוחסו לו בכתב האישום: עבירות של קשירת קשר לפשע - עבירה לפי סעיף 499(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977, רצח - עבירה לפי סעיף 300(א)(2) לחוק, שתי עבירות של ניסיון לרצח - עבירות לפי סעיף 305(1) לחוק הנ"ל, עבירות נשק (ייצור נשק) - עבירה לפי סעיף 144(ב2) לחוק, ועבירות נשק (הובלת נשק) - עבירה לפי סעיף 144 (ב) רישא לחוק.

עבירות הנשק

הנאשם הואשם בעבירה של ייצור נשק ועבירה של הובלת נשק. בהתאם לראיות שהובאו לעיל הוכחה אשמתו של הנאשם בעבירות האלו, בכך שהנאשם הוא שייצר את מטען החבלה, אשר אין מחלוקת כי הוא עונה על הגדרת נשק הקבועה בחוק. זאת בין אם ייצר את מטען החבלה מראשיתו, ובין אם קיבל מטען חבלה שלא היה תקין והשתמש בחלקים ממנו לייצר מטען חדש ותקין (כאשר אין למעשה הבדל ממשי בין השניים, שהרי כל מטען חבלה בנוי מחיבור

של מספר רכיבים).

כמו כן, הוכחה אשמת הנאשם בעבירה של הובלת נשק, שכן על פי הראיות שהובאו בפניו הנאשם הוביל את מטען החבלה, בכך שהטמין אותו במקום מסתור ממנו שניר אסף את המטען.

עבירת קשירת הקשר

סעיף 499 לחוק העונשין קובע:

499. (א) הקושר קשר עם אדם לעשות פשע או עוון, או לעשות במקום שמחוץ לישראל מעשה שהיה בגדר פשע או עוון אילו נעשה בישראל והוא עבירה גם לפי דיני אותו מקום, דינו - (1) אם העבירה היא פשע - מאסר שבע שנים או העונש שנקבע לאותה עבירה, הכל לפי העונש הקל יותר;

אשר למהותה של עבירת קשירת הקשר צוין בע"פ 2681/15 גדי בן שטרית נ' מדינת ישראל (מיום 14.02.2016): "עבירת הקשר היא עבירה עצמאית, ונפרדת מן העבירה המושלמת, שלשמה נועד הקשר הפלילי. משעה שנוצר הקשר בין שני אנשים או יותר, הושלמה עבירת קשירת הקשר, ואין נפקא מינה אם העבירה, שלשמה נוצר הקשר, הגיעה לכלל ביצוע, אם לאו.."

בהתאם להלכה הפסוקה, לצורך הוכחת הקשר, אין צורך להוכיח כי הייתה הסכמה על פרטי הביצוע:

"ידוע, לצורך התגבשות הקשר הפלילי, לא נדרשת הוכחת הסכמה על פרטי הביצוע הספציפיים של התוכנית העבריינית, או הוכחת תוכנית קונקרטית. די לעניין זה להוכיח "רצון משותף לבצע בצוותא עבירה מסוג מסוים (כגון, עבירת שוד) אם כי לאו דווקא עבירה קונקרטית במועד מוגדר" (ע"פ 330/85 דוד נ' מדינת ישראל, פ"ד מ(2) 29, 33 (1986)... [ע"פ 5536/18 עמאר אלביאע נ' מדינת ישראל (מיום 13.06.2019)]."

אשמתו של הנאשם בעבירה זו הוכחה אף היא מעבר לכל ספק סביר. שכן גם אם הנאשם לא היה חלק בלתי נפרד מאותה קבוצה, ולא היה מודע לפרטי הביצוע הקונקרטיים של הרצח, הרי הראיות מלמדות בבירור כי הוא צורף לקשר דרך חברו הטוב וורו, היה מודע לצורך מה התבקש מטען החבלה וכלפי מי יעשה בו שימוש, והוא הצטרף וחבר לקושרים כאשר כל אחד תרם את חלקו.

עבירות הרצח והניסיון לרצח

תמצית טענות הצדדים בעניין זה

לטענת התביעה מבחינה משפטית הדין החל הוא הדין הישן. ביחס לרכיבי עבירת הרצח נטען, כי הנאשם שותף מלא ליתר הנאשמים בכתב האישום. בעניינו של הנאשם מתקיים יסוד ההכנה - הכין את המטען; מתקיים היעדר קנטור, שכן מדובר בפעולה שהתבצעה במחשכים ללא כל התגרות, כאשר גם הנאשם טוען שאין לו סכסוך עם "הגרוזינים".

אשר לרכיב ההחלטה להמית - כאשר אדם כמו הנאשם, שמתמחה במטעני חבלה, מייצר מטען בסדר גודל שכזה,

ומוסר אותו לשותפיו, לאחר שהם יידעו אותו מה בכוונתם לבצע באמצעותו - ברי שהוא מודע לפוטנציאל הקטלני. על כן, ברור שהיה על הנאשם לחזות את התוצאה הקטלנית הוודאית, ולכן לא תועיל לנאשם טענה של חוסר אכפתיות. נוסף לאמור, ללא מעשיו של הנאשם, העבירה שביצעו שותפיו לא הייתה יכולה להתבצע. עוד צוין, כי מהאזהרה של הנאשם לשלומי אלמקייס ניתן לראות כי הנאשם היה מודע לתוצאה, וכי רצה במות "הגרוזינים", שאחרת היה מזהיר גם אותם. העובדה שלא קיבל כסף אינה מעידה על כך שלא היה לנאשם אינטרס לביצוע הרצח, אלא מעידה על אינטרס שאינו כספי. מהעובדה שלא תיקן את המטען אלא הכין חדש ניתן ללמוד על חפץ מסוים ולא אדישות, כלומר רצון שהמטען יהיה תקין, ומהעובדה שלאחר חודש הביא לאותה קבוצה מטען נוסף, אנו למדים על אינטרס והיעדר חרטה.

המאשימה ציינה, כי גם לפי הדין החדש הנאשם היה מרצה עונש מאסר עולם בגין רצח, שכן במקרה זה הנאשם לא היה אדיש, וכי הנאשם אינו "מסייע" בלבד, שכן חלקו כה מהותי ומשמעותי.

ביחס להסדר הטיעון צוין, כי אומנם יתר הנאשמים הורשעו במסגרת ההסדר, בעבירות שונות מכתב האישום בו מואשם עתה הנאשם (למעט שניר), אך באם היה מתנהל דיון - המאשימה הייתה מבקשת להרשיעם בעבירת רצח.

מנגד טענה ההגנה (וזאת באופן חלופי לטענות ההגנה כי הנאשם כלל לא קשור למטען החבלה) כי גם אם טענות ההגנה בעניין העובדתי יידחו, עדיין קיים קושי בלתי עביר להרשיע את הנאשם בעבירות של קשירת קשר לרצח, רצח וניסיון רצח, מאחר והוא אינו יכול להיות בגדר "מבצע בצוותא".

הודגש, כי לכל היותר ניתן לייחס לנאשם, לפי עד המדינה, את הנתונים הבאים: הוא ידע שמתכוונים להפעיל מטען שמופנה ל"גרוזינים"; כאשר המטען סופק לא היה ידוע לקושרי הקשר מה באמת יעשו ואיפה יבצעו זאת; אפילו עד המדינה לא ידע איפה שניר הטמין את המטען; והנאשם אינו שייך לקבוצה. הנאשם מגיע בשלב ספציפי בתוכנית למטרה מסוימת ולכן אינו יכול להיחשב כשותף ודאי לעבירת הרצח.

לנאשם לא מיוחסת ידיעה מה קורה לאחר הספקת המטען; לא מיוחסים תכנון מקדים או שותפות בתכנון וחלוקת התפקידים - הוא אינו מעורב בשלבי התכנון של הקשר והמטרה המשותפת לאחרים ובשלב ההכנות, אלא הוא מבליח לרגע בשלב הספקת המטען ונעלם שוב, ונעדר משלב התכנון הספציפי והביצוע. לכן, גם אם בוחנים את הראיות באופן המרע ביותר עם הנאשם, לא ניתן לראות את הנאשם כמבצע בצוותא, ולכל היותר הוא יכול להיחשב כמסייע.

ההגנה סבורה, כי לא ניתן להרשיע את הנאשם אף כמסייע לתוצאה הסופית - פיצוץ המטען כאשר ברכב יושבים 3 אנשים. כלומר, אי אפשר להרשיע את הנאשם בסיוע לרצח ובחבלה בנסיבות מחמירות, אלא לכל היותר בעבירה אחת כלפי אדם אחד [ההגנה הפנתה לע"פ 426/67 בארי ובכר נ' מ"י (8.4.1967); ע"פ 20/49 האדי וזעור נ' מ"י (26.1.1950)]. הודגש כי הנאשם לכל היותר תיקן או החליף מטען מקולקל במטען תקין ומסר אותו לאחרים, שיידעו אותו כי הם רוצים לפגוע במישהו (לא ספציפי) מחבורת "הגרוזינים", כשהם בעצמם לא החליטו איך ומתי יבצעו את זה. לעמדת ההגנה, אחריותו של הנאשם כמסייע היא לעבירה שיידעו אותו עובדתית כי בכוונתם לבצע; ובמקרה זה הנאשם לא ידע (לא לפי כתב האישום ולא לפי עדות עד המדינה) כלפי מי תבצע הפעילות עם המטען, מתי, באיזה רכב ואילו אנשים ימצאו בו. לכן אינו אחראי לתוצאה הסופית בה הורשעו אחרים.

נבחן עתה את הוראות הדין והפסיקה על רקע העובדות שקבעתי וטענות הצדדים כפי שפורטו לעיל.

עבירת הרצח ועבירות הניסיון לרצח

הנאשם הואשם בכך שקשר יחד עם הנאשמים האחרים קשר לפגוע במי מקבוצת הגרוזינים, גרם למות המנוח וניסה לגרום למותם של שניים נוספים. מכאן הואשם ברצח מנשה מאור ז"ל (עבירה לפי סעיף 300(א)(2) לחוק העונשין) ובניסיון לרצח של שני האחרים שנפצעו בפיצוץ המטען: דודו בוטראשוילי ויוסי קריחלי (שתי עבירות של ניסיון רצח לפי סעיף 305(1) לחוק).

רצח בכוונה תחילה

לנאשם יוחסה עבירת רצח לפי סעיף 300(א)(2) לחוק העונשין אשר זו הייתה לשונו עד לתיקון:

"העושה אחת מאלה יאשם ברצח ודינו - מאסר עולם ועונש זה בלבד:

(1) ...

(2) הגורם בכוונה תחילה למותו של אדם";

לעניין כוונה תחילה נקבע בסעיף 301(א) לחוק כי: **"לעניין סעיף 300, יראו ממית אדם כמי שהמית בכוונה תחילה אם החליט להמיתו, והמיתו בדם קר, בלי שקדמה התגרות בתכוף למעשה, בנסיבות שבהן יכול לחשוב ולהבין את תוצאות מעשיו, ולאחר שהכין עצמו להמית אותו או שהכין מכשיר שבו המית אותו".**

הפסיקה התייחסה ליסוד ה"כוונה תחילה" וקבעה כי: **"היסוד הנפשי של 'כוונה תחילה' כולל כידוע שלושה יסודות: החלטה להמית, הכנה והיעדר קנטור...."** [ע"פ 2550/15 מוסטפא שאפא נ' מ"י [פורסם בנבו] (מיום 7.4.17) (להלן: "עניין שאפא")].

באשר ליסוד ההכנה כבר נפסק כי:

"מדובר ביסוד פיסי טהור, אשר מופרד ומובחן, ככלל, משלב ההחלטה להמית ... ואולם, לעיתים יהיו מעשה ההכנה וההחלטה להמית שלובים זה בזה, ויתמזגו יחדיו עם מעשה ההמתה עצמו, כך שלא יהיה פסק זמן נראה לעין בין זה לבין זה" (ע"פ 3239/14 חמאסה נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (8.11.2016); וכן ע"פ 759/97 אלבייב נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (16.4.2001)).
[ע"פ 3647/15 אחמד אלעאסם נ' מדינת ישראל, פסקה 18 לפסק דינו של כב' השופט שהם (פורסם בנבו, 29.03.2017)].

במקרה זה התקיים יסוד ההכנה, שהרי מטען החבלה הוכן מבעוד מועד ואף הוטמן יום קודם לפיצוץ, ויסוד זה אינו מוטל בספק נוכח הקביעה כי הנאשם הוא זה אשר הכין את מטען החבלה, באופן שיהווה מטען חבלה תקין אשר ביכולתו לקטול אדם, כפי שאכן קרה.

באשר ל"העדר הקנטור", או בלשון המחוקק - **"העדר התגרות בתכוף למעשה"** - הרי שתכליתו לאבחן בין כוונת ג, דא, לבין כוונה תחילה, מתוך ההחלטה להמית. כוונה תחילה מתייחסת למעשה מתוכנן מראש שנעשה בשיקול דעת, להבדיל מהחלטה להמית שגובשה באופן ספונטאני לנוכח קנטור בתכוף למעשה, כאשר הנאשם איבד שליטה, ועקב אובדן עשתונות ביצע מעשה רגעי ופלאומי.

בחינת הראיות מלמדת, כי אין מחלוקת שהכוונה לפגוע במי מ"הגרוזינים" לא גובשה בתכוף למעשה ומדובר במעשה שתוכנן מראש. באשר לקנטור הרי לא נטען, כי לנאשם היה מפגש או אינטראקציה כלשהי עם מי מקבוצת ה"גרוזינים" אשר קדמו למעשה, או עם מי מן הקורבנות באופן אישי, ואף לא היה לו כל סכסוך ישיר עם מי מהם.

על כן שני יסודות אלו הוכחו כנדרש ולמעשה אינם במחלוקת בין הצדדים.

באשר להחלטה להמית, הריהמדובר בצפיית התוצאה הקטלנית והשאיפה להשגתה; כאשר החלטה להמית יכולה להתגבש בסמוך למעשה. יסוד ההחלטה להמית עוסק בבחינה סובייקטיבית של מחשבותיו וצפונות ליבו של הנאשם בעת ביצוע העבירה שעניינו בשני מישורים: המישור השכלי - חזות או צפיית התוצאה הקטלנית, ובמישור הרגשי - רצון או שאיפה להשגתה.

"לצורך הוכחת קיומו של יסוד זה, יש להראות כי התקיימה אצל הנאשם כוונה לגרום להמתת הקורבן, וזאת בשני מישורים נפרדים.... המישור הראשון, הוא המישור הרציונאלי, ובגדרו נדרש להראות כי הנאשם צפה את האפשרות להתרחשותה של התוצאה הקטלנית. המישור השני, עוסק ביחסו האמוציונאלי של הנאשם לתוצאה, ובמסגרתו יש לבחון את חפצו של אותו נאשם בהתקיימותה של התוצאה הקטלנית...". [ע"פ 7090/15 חוסיין ח'ליפה נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו) פסקה 67 (25.08.2016)].

בשל הקושי להתחקות אחר נבכי נפשו של אדם נולדה בפסיקה **"חזקת הכוונה"**, לפיה ניתן להניח כי אדם מתכוון לתוצאות הצומחות באופן טבעי ממעשיו, ובעזרתה ניתן ללמוד הן על צפיית התוצאה הקטלנית והן על השאיפה כי רצון זה יתממש[ראה ע"פ 1119/11 נאיף אבו סרחאן נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 05.05.2015)].

אציין כבר עתה, כי הגעתי למסקנה שמחמת הספק יש מקום לזכות את הנאשם מעבירות הרצח וניסיון לרצח, ולהרשיעו בסיוע להם, מסקנה אשר נעוצה בעיקר בכך שלא ניתן לראות בנאשם מבצע בצוותא של עבירת הרצח וניסיונות הרצח, מכל הטעמים שיפורטו להלן. עם זאת אציין, כי דומה שגם מבחינת יסוד ההחלטה להמית קיים קושי או "גבוליות" מסוימת בעניינו של הנאשם.

מצאתי, כי הגם שבמישור הרציונאלי, הוכח כי הנאשם היה מודע לנסיבות ויכול היה לצפות את התוצאה הקטלנית, הרי שבמישור האמוציונאלי, למצער, נותר בלבי ספק שלא הוסר, האם החפץ בתוצאה הקטלנית, הוכח במידה הנדרשת.

עת סיפק הנאשם את מטען החבלה, הוא ידע כי מטרת המטען היא פגיעה במי מקבוצת ה"גרזינים". ידיעה זו נלמדת הן מעדותו של עד המדינה, הן מהעובדה שהנאשם הזהיר את אלמקייס כי "הגרזינים" הולכים להיפגע, זאת פחות מ 24 שעות לפני פיצוץ המטען. על כן הוכח, כי במישור הרציונאלי, הנאשם צפה את התוצאה הקטלנית. בנוסף, הנאשם ייצר את מטען החבלה באופן המסוגל לקטול אדם, וברי כי הנאשם היה מעוניין כי מטען החבלה שיספק למזמינים יפעל כדבעי ויהיה תקין ו"איכותי" כמו שהתבקש, וכי היו לו ולאחרים שלל אינטרסים משותפים.

גם בעת הכנת המטען הנאשם עושה את חלקו, שהוא הספקת מטען תקין ומתאים שיכול להמית, פעולה שהיא בבחינת "מלאכתו אומנותו", שכן המדובר במלאכה אשר הנאשמים האחרים, אשר צרפו אותו אליהם, לא יודעים לבצעה; כאשר אותה "מלאכה" של הנאשם בהכנת המטען, היא שהביאה - או למצער סייעה - לתוצאה של קטילת המנוח ופציעת השניים האחרים.

עם זאת, במישור האמוציונאלי, על אף שעל פי החזקה שאומצה בפסיקה, אדם מתכוון לתוצאות הטבעיות של מעשיו ומוחזק כמי שהתכוון לתוצאה, הרי קם ספק באשר לקיומו של חפץ ממש מצד הנאשם בתוצאה של מות מי מקבוצת ה"גרזינים"; למצער לא הוכח חפץ כזה ברמה הנדרשת - מעבר לכל ספק סביר. כך לדוגמא - בהינתן הראיות שהובאו בפנינו - אם המטען לא היה מוטמן בסופו של דבר כלל והאחרים לא היה עושים בו שימוש, הנאשם לא היה כועס, מתמרמר או מתאכזב מכך.

במאמר מוסגר אציין, כי למסקנתי זו הגעתי בלי קשר לעובדה שלנאשם לא היה כל סכסוך עם קבוצת הגרזינים - כפי

שטענה ההגנה, שכן אין לערב בין מניע, שאינו יסוד מיסודות עבירת הרצח, לבין חפץ בתוצאה; וגם מי שאין לו מניע לביצוע מעשה מסוים, יכול להיות חפץ בתוצאה מסיבות רבות ומגוונות.

הנאשם אינו בא בגדר המבצעים בצוותא

הפן הנורמטיבי

סעיף 29(ב) לחוק העונשין קובע, כי: "המשתתפים בביצוע עבירה תוך עשיית מעשים לביצועה, הם מבצעים בצוותא, ואין נפקה מינה אם כל המעשים נעשו ביחד, או אם נעשו מקצתם בידי אחד

אשר ליסוד הנפשי, נדרש כי לכל אחד מהמבצעים בצוותא יהיה היסוד הנפשי של העבירה אותה הם מבצעים (ואם נדרשת כוונה מיוחדת כמו בעבירת הרצח - אף כוונה זו), וכן נדרש כי תהיה להם מודעות לכך שהם מבצעים את העבירה בצוותא.

"הדין רואה אפוא את המבצעים בצוותא כמשתתפים בביצוע העבירה, אף אם לא היו נוכחים ברגע המכריע של ביצועה. כשם שנוכחות מקרית בזירת העבירה אינה מביאה להרשעה, כך אי נוכחות בזירה אינה, בהכרח, מובילה לזיכוי. כך, אין דרישה שכל מבצע יבצע בעצמו את כל רכיבי היסוד העובדתי של העבירה, ודי בכך שהוא יבצע פעולה "פנימית" משמעותית כחלק מהמשימה העבריינית עצמה (ע"פ 4389/93 מרדכי נ' מדינת ישראל, פ"ד נ(3) 239, 250 (1996)). מבחינת היסוד הנפשי הנדרש, יש להוכיח כי הנאשם מודע לעובדה שהוא פועל בצוותא, וכי התגבש אצלו היסוד הנפשי של העבירה אותה הוא מבצע (ע"פ 2247/10 ימיני נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (12.1.2011))." [ע"פ 8328/17 זיאד ג'בר נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 28.07.2019); ראו גם: ע"פ 5956/08 אל עוקה נגד מדינת ישראל, פסקה 21 (פורסם בנבו) (23.11.2011)].

כדי לקבוע אם פלוני הינו מבצע בצוותא נקבעו מספר מבחני עזר:

א. מבחן השליטה מאפיין את המבצע בצוותא כמי ששולט, ביחד עם אחרים, על ביצוע העבירה. המבצע על-פי מבחן זה, מהווה חלק מן התוכנית המשותפת לביצוע העבירה, והוא פועל בצוותא חדא עם אחרים להגשמתה ([עניין פלוני]; ע"פ 8573/96 מרקדו נ' מדינת ישראל, פ"ד נא(5) 481 (1997) (להלן: עניין מרקדו)).

ב. מבחן הקירבה, שבמסגרתו בוחן בית המשפט את מידת הקירבה של כל אחד מהמשתתפים לביצוע העבירה, ועד כמה מהווה המשתתף חלק מהמעגל הפנימי של המשימה העבריינית (ע"פ 3390/98 רוש נ' מדינת ישראל, פ"ד נג(5) 871 (1999)).

ג. המבחן הפונקציונאלי, לפיו המבצע בצוותא הוא מי שנוטל חלק מהותי בביצוע העבירה, וכפי שנקבע בע"פ 5206/98 עבוד נ' מדינת ישראל, פ"ד נב(4) 185 (1998):

"המבצעים בצוותא אינם רק אלה המשתתפים בעשיית 'מעשה' העבירה גופו; אלא נמנה עליהם כל מי ש'נוטל חלק' בביצועה של העבירה, במובן הרחב של המושג 'ביצוע'... ההבחנה בין הנמנים עם ה'מעגל הפנימי' - 'המבצעים בצוותא' - לבין הנמנים עם ה'מעגל החיצוני' - 'המסייעים' נעוצה, איפוא, בטיב ואופי מעורבותם בביצוע: אם 'נטלו חלק' - בביצוע' - קרי: אם היה להם 'תפקיד'

בביצוע הריהם 'מבצעים בצוותא'; ואילו אם אך 'תרמו' לו מבחן - הריהם 'מסייעים' בלבד' (שם, בעמ' 190).

ד. המבחן המשולב, המאזן בין היסוד ההתנהגותי ליסוד הנפשי, ולפיו ככל שהיסוד הנפשי של עושה העבירה גבוה יותר (מבחינת מידת העניין בביצוע העבירה), כך ניתן להסתפק בדרגה נמוכה יותר של העשייה מבחינת היסוד העובדתי, ולהיפך. מבחינה זו מדובר במעין "מקבילית כוחות", היוצרת זיקת גומלין בין שני הרכיבים (ע"פ 4188/93 לוי נ' מדינת ישראל, פ"ד מט(1) 539, 550 (1995); עניין מרקדו, בעמ' 553).

[ע"פ 4428/13 שיטריט נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו) (30.4.2014)].

ביחס לאופן שבו יש לפרש את המבחנים שהובאו לעיל נפסק כי:

"כאמור, אין הכרח שכל אחד מן המבצעים בצוותא יבצע בעצמו את כל היסודות העובדתיים של העבירה. אף אין דרישה לנוכחות בזירה בעת ביצוע בעבירה. ארבע מילות המפתח מצביעות על הדרישות המיוחדות של היסוד העובדתי והיסוד הנפשי בעבירה המבוצעת בצוותא. התכנית המשותפת מדגישה כי יש מחשבה פלילית, של כל מבצע, להוציא לפועל תכנית מסוימת, באמצעות פעולה כקבוצה. המעגל הפנימי מלמד כי המעורבים חייבים להיות, מבחינת מעשיהם, בלב העניין. מעגל פנימי נבדל ממעגל חיצוני. תנאי זה מדגיש את ההבחנה שבין המבצע ובין צדדים אחרים לעבירה, כמו המשדל או המסייע (סעיפים 30 ו-31 לחוק בהתאמה). השליטה הפונקציונלית מצביעה על חלוקת העבודה, באופן שלכל מבצע תפקיד שביצעו מעניק לו שליטה במעשה העברייני, ולו בחלק ממנו שמצוי בליבתו. גוף אחד מלמד על השילוב בין המבצעים, כל איבר תורם את חלקו לפעולת הגוף. השוני בין האיברים, ולענייננו - המבצעים, אינו מנתק את הקשר ביניהם, אלא יוצר אותו. ונבהיר: בהיעדר תכנית משותפת אין ביצוע בצוותא. אך ככל עבירה, לא די ביסוד הנפשי. זאת, תוך התאמת דרישת היסוד העובדתי לאופיו המיוחד של מוסד הביצוע בצוותא. לא בכדי הסעיף שמגדיר ביצוע בצוותא מזכיר מצד אחד את העשייה של המשתתף כתנאי להיות מבצע בצוותא, ומצד אחר מדגיש שאין דרישה שיהיה שותף לכל המעשים שנדרשים כדי להיקרא מבצע בצוותא... הבדיקה האינדיבידואלית אינה סותרת את הכלל שלפיו מבצע בצוותא אינו חייב לבצע את כל המעשה. ההפך הוא הנכון. מבצע בצוותא פועל כחלק מקבוצה, כגוף בעל מספר זרועות, הן מבחינת היסוד העובדתי המרכיב את העבירה והן מבחינת היסוד הנפשי במובן של תכנית פעולה משותפת". (ראה דברי כב' השופט הנדל בע"פ 8328/17 זיאד ג'בר נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 28.07.2019).

מן הכלל אל הפרט

לאחר שבחנתי את מכלול הראיות בתיק זה על רקע המבחנים שגובשו בפסיקה מצאתי בסופו של יום, וזאת לאחר שהפכתי שוב ושוב בדבר, כי אין מקום להרשיע את הנאשם בעבירות של רצח וניסיון לרצח, כמבצע בצוותא השותף באופן מלא לביצוע העבירות, אלא יש להרשיעו כמסייע.

לדידי, הקושי המרכזי בהרשעת הנאשם בעבירת הרצח ובשתי עבירות של ניסיון רצח נעוץ בריחוק המסוים, המתקיים במקרה זה, בין מעשיו וחלקו של הנאשם בייצור ואספקת המטען, לבין מעשי הרצח וניסיון הרצח שאירעו בשלב

המאוחר יותר.

עלינו לשאול אפוא האם במקרה כזה, אותו ריחוק מסוים שהנאשם הקפיד לייצר מאותה קבוצה שעליה נמנו עד המדינה, וורו, שניר ואחרים, כאשר אדרי עמד בראשה כפי שהעיד עד המדינה, די בו כדי להוציא את הנאשם מתוך המעגל הפנימי, וזאת כאשר למעשה הנאשם נע כל העת על קו התפר, בשל הקשר ההדוק שלו עם וורו שהוא חלק מהמעגל הפנימי באופן ברור ומובהק, לבין כך שהוא מקפיד לא לשייך את עצמו לכאורה לקבוצה כזו או אחרת.

הקושי מתחדד אף לאור התרשמותי, כי הנאשם הציג לבית המשפט ואולי גם לעצמו, מעין סיפור כיסוי כדי ליצור מרחק משמעותי או חיץ בינו - מי שכונה "פרנויה", לבין אותן קבוצות פליליות מאורגנות ומזוהות. מתוך אותו רצון להלך בין הטיפות ולא להיות מזוהה עם אף אחת מהן, הקפיד הנאשם לשמור אל אותו ריחוק מסוים שניתן לכנותו "ריחוק חברתי" משאר הנאשמים (פרט לוורו). נדמה כי הנאשם באותו ריחוק שהוא הקפיד לשמר, ניסה לסדר לעצמו מעין "חסינות" מפני מעשי האחרים שהוא תרם להם.

לכן אין בידי לקבל את תיאור מצב הדברים על ידי ההגנה בסיכומיה, כי הנאשם אינו קשור ליתר הנאשמים ורק מבליח לרגע ונעלם. שכן האמור אינו תואם את התמונה הראייתית כפי שנפרשה בפנינו. כעולה מהאזנות הסתר, ממכלול הראיות ומעצר הנאשם עם מטען חבלה נוסף לאחר כחודש - מטען שעשה את דרכו בדיוק אל אותם קושרים - הנאשמים כאן, הרי אין מדובר במי שהבליח באופן חד פעמי בשמי האחרים בקבוצה כנטען. אלא בפנינו נאשם אשר חזר וסיפק, לאותם אנשים, מטעני חבלה, בסמיכות זמנים, כאשר הדבר נעשה כשזהו תפקידו של הנאשם מול האחרים.

עניינו של הנאשם מעורר אפוא התלבטות קשה. שכן הנאשם אינו מסייע "קלאסי" שתרומתו מתמצית בסיוע חיצוני ואספקת אמצעים לביצוע העבירה - כמו זה המוכר לאחרים מטען חבלה. מעורבותו של הנאשם בענייננו אינה נקודתית, הוא מצוי בסוד העניינים, יודע על הסכסוך ויודע למי מיועד המטען, יודע בסמוך לרצח כי "הגרזינים" הולכים להיפגע; ואף מקיים עם הקושרים קשר נמשך, ולא רק ברגע העברת המטען.

מעבר לכך, ובשונה ממוכר הנשק אשר הפסיקה מזכירה כדוגמא למסייע "קלאסי", הרי ביחס לנאשם שבפנינו העיד עד המדינה, כי לא ידוע לו שהנאשם קיבל תשלום תמורת ייצור ואספקת המטען. גם ראיות אחרות לא חשפו קבלת תמורה כאמור, ואפילו כאשר אדרי הזמין את המשתתפים בביצוע לרכישת בגדים ונופש באילת הנאשם לא היה עימם. אף עניין זה מבדיל את הנאשם מאותו מוכר נשק המקבל תמורה כספית, ואותה תמורה הינה הבסיס להתקשרות בינו לבין האחרים, ותרומתו היא חיצונית למבצעים העיקריים.

במקרה דנא, הנאשם מספק מטען חבלה, ללא שידוע על קבלת תמורה בגינו, ועובדה זו מעידה על קיומה של מערכת היחסים מתמשכת בין הנאשם לבין המבצעים בצוותא האחרים, להם הוא סיפק את מטען החבלה ואינטרסים מגוונים יותר שעומדים בבסיס אותו שיתוף פעולה (בעיקר וורו שעמו יש לנאשם קשר קרוב). מערכת יחסים זו טומנת בחובה היבטים שונים של תן וקח בין הנאשם לאחרים ואינטרסים רחבים יותר (ראה לדוגמא השיחה בה שניר מספר על כך שהנאשם הוא בין אלו להם יוסי אדרי מעביר כסף - הפקדות, וכן שיחות מהן עולה הקשר של הנאשם לאחים לביא, שאף הם מסוכסכים עם בני שלמה אשר מקושר ל"גרזינים").

עם זאת, והגם שתמונת הדברים איננה כפי שהנאשם ניסה להציגה, הרי בסופו של דבר, לטעמי, הראיות מלמדות שבמקרה זה הנאשם נותר מחוץ לאותו מעגל פנימי במספר מובנים, גם אם במרחק קטן מאוד. כך, והגם שהנאשם מצוי על סיפו של המעגל הפנימי הכולל את המבצעים בצוותא, הוא אינו נמצא בתוך אותו מעגל פנימי ממש.

מסקנה זאת מתחייבת לאור המבחנים שהותוו בפסיקה, ובכלל זה מבחן השליטה והקרבה, וכן המבחן המשולב, לפיו ככל שהיסוד הנפשי של עושה העבירה גבוה יותר (מבחינת מידת העניין בביצוע העבירה), כך ניתן להסתפק בדרגה נמוכה יותר של העשייה מבחינת היסוד העובדתי.

נראה שהנאשם מצוי על הגבול הדק העובר בין מבצע בצוואת לבין מסייע. שכן, מחד גיסא, הנאשם מספק את המטען שבלעדיו לא ניתן היה לבצע את העבירות, נמצא בקשר עם כל האחרים, ויודע על הפגיעה המיועדת במי מקבוצת הגרוזינים ממש ערב הפיצוץ ובסמוך אליו. מאידך גיסא, הנאשם אינו מצוי בסוד העניינים ופרטי התכנון עצמו, ואינו לוקח חלק כלשהו בהטמנת מטען החבלה, בפעולות שנעשו קודם לכן בחיפוש מי מקבוצת הגרוזינים או בהפעלת המטען עצמו. נראה כי תרומתו לביצוע העבירה, גם אם אין המדובר בתרומה חיצונית מובהקת, עדיין יש לה גוון של מאפיינים חיצוניים יותר מאשר של מאפיינים פנימיים. אין בפנינו ראיה כי הנאשם היה עם האחרים בעת חלוקת התפקידים, או בעת התכנון הקונקרטי בו נקבע כיצד ואיך בדיוק יוצאו לפועל את הפגיעה ובאיזה עיתוי. אף מבחינת ההתנהלות של הנאשם והאחרים, נראה כי הנאשם לא היה במעגל הפנימי ממש של אותה חבורה עבריינית שביצעה את המעשה.

מסקנתי לפיה הנאשם אינו יכול לבוא בגדר המבצעים בצוואת מבוססת על בדיקת אינדיבידואלית של עניינו על פי המבחנים שהתוו בפסיקה:

על פי מבחן השליטה הנדרש, כי המבצע בצוואת יהיה מי ששולט, ביחד עם אחרים, על ביצוע העבירה. בענייננו לא ניתן לומר שלנאשם הייתה שליטה פונקציונאלית על ביצוע העבירות. שכן הנאשם לא ידע, ולמצער לא הובאו בפנינו ראיות לכך שהנאשם ידע, כיצד ואיך עומדים האחרים לבצע את העבירות, או כי הייתה לו שליטה פונקציונאלית יחד עם האחרים על ביצוע, ואף עד המדינה לא העיד כי כך היה. אין זה מקרה בו הנאשם לא נוטל חלק בביצוע בפועל של הטמנת ופיצוץ המטען, אך לעומת זאת הוא זה אשר על פיו יישק דבר - ברצונו או בהוראתו יוטמן המטען; שאז ניתן לראות באותו אחר כמבצע בצוואת, מכוח העובדה שהוא שולט, גם אם מרחוק, על ביצוע העבירה.

אכן, כדי לבוא בגדר מי ממבצעי העבירה אין דרישה לנוכחות במקום, או לכך שכל אחד מהשותפים יבצע חלק מהיסוד העובדתי בעצמו. אך עדיין המבצעים העיקריים אמורים להיות כאלו אשר להם יחד שליטה על ביצוע העבירות, מה שלא הוכח במקרה זה ביחס לנאשם. על קיומה של שליטה כזו, או היעדרה, ניתן ללמוד אף משאלות העולות ביחס לקשר של הנאשם למעשים שבאו לאחר מכן, לאחר שמסר את המטען. כך למשל ניתן לשאול האם, בהינתן עדות עד המדינה ומכלול הראיות, היה על הנאשמים האחרים לעדכן את הנאשם אם בסופו של דבר לא היה נעשה שימוש במטען או באם לא יתפוצץ הרכב, ובהתאם לראיות כאן נראה כי הם לא היו חשים חובה או צורך לעשות כן.

על פי מבחן הקרבה יש לבחון עד כמה מהווה הנאשם חלק מהמעגל הפנימי של המשימה העבריינית. בענייננו, והגם שהנאשם אינו בבחינת מסייע "קלאסי" המצוי מחוץ למעגל הפנימי ורק מסייע מבחוץ, עדיין נדמה כי ישנו ונשמר ריחוק מסוים, גם אם מזערי, בינו לבין יתר המבצעים בצוואת.

אף על פי המבחן הפונקציונאלי הנאשם אינו נוטל חלק בביצוע הטמנת המטען או פיצוץ, וגם לא מודע לתכנון הקונקרטי היכן, איפה ובאיזה רכב יוטמן המטען, וכלפי מי הוא יופעל, ולמצער אין ראיה כזאת בענייננו. אכן, הנאשם היה מודע לכך שהולך להתבצע שימוש במטען החבלה במועד קרוב, זאת לאור אזהרתו של שלומי אלמקייס ערב הרצח; כאשר גם עד המדינה מדבר על כך שהנאשם ידע כי מי מקבוצת הגרוזינים הולכים להיפגע בקרוב; אך לא מעבר לכך.

וידגש, אין באמור כדי לומר כי מי שמספק מטען חבלה שיכול להמית, כאשר הוא יודע למי הוא מיועד באופן קונקרטי ומצוי בליבת התכנון ובמעגל הפנימי, יכול לצאת מגדר המבצעים בצוותא רק בשל כך שלא נכח במקום בעת הפיצוץ או הטמנת המטען, או בשל כך שלא ידע את פרטי התכנון הקונקרטי באשר לאופן המדויק בו יבוצע הרצח. כך למשל, במקרה בו אדם נמצא עם אחרים בעת תכנון המעשה וחלוקת התפקידים, והוא חלק מאותה חבורה עבריינית, הרי גם אם חלקו מתמצה בהספקת המטען, הוא יבוא בגדר שותף מלא לביצוע העבירות. אלא שבענייננו לא הובאו ראיות שהנאשם היה חלק מן התכנון ממש, או מי שהיה לו ענין בהוצאתם לפועל.

בהתאם למבחן המשולב, אשר לטעמי בענייננו הוא בעל חשיבות רבה, לא ניתן לראות בנאשם מבצע ושותף לעבירות הרצח וניסיון הרצח. על פי מבחן זה יש לערוך בחינה של האיזון בין היסוד ההתנהגותי ליסוד הנפשי, באופן שכלל שהיסוד הנפשי של עושה העבירה גבוה יותר (מבחינת מידת העניין בביצוע העבירה), ניתן להסתפק בדרגה נמוכה יותר של העשייה מבחינת היסוד העובדתי, ולהיפך.

בהתאם למבחן המשולב הרי מקום בו היסוד הנפשי אינו בדרגה גבוהה, כבענייננו, נדרש כי לנאשם תהיה דרגה גבוהה של עשייה מבחינת היסוד העובדתי.

ניתן ליטול דוגמא אחרת בה שמעון חפץ ברצח ובעל יסוד נפשי ברמה גבוהה, אך הוא אינו מצוי כלל בזירה ואף מרוחק ממנה מרחק רב. במקרה כזה, והגם שהוא לא עושה דבר מתוך היסוד העובדתי של ביצוע הרצח, אלא רק "מזמין" או מפעיל אחרים לבצע את מעשה הרצח, הרי לאור היסוד הנפשי שעוצמתו גבוהה וחפצו של שמעון בתוצאה, ניתן יהיה להסתפק בדרגה נמוכה יותר של היסוד העובדתי מבחינת העשייה. במקרה כזה יהיה מקום להרשיע את שמעון ברצח, כאחד מהמבצעים העיקריים, גם אם כלל לא נכח במקום או בקרבת הזירה, וגם אם היה מרוחק ממנה, שכן הוא היה מודע לפרטי התכנון הקונקרטיים ביחס לדרך בה יבוצע הרצח.

הפסיקה המשילה את המבצעים בצוותא לגוף אחד בעל זרועות שונות, כאשר לכל מבצע תפקיד משלו להשלמת המעשה הפלילי. על כן, במסגרת אותו גוף אחד בעל זרועות, יכול ששמעון, אשר מתקיים בו יסוד נפשי בדרגה גבוהה בשל אותו חפץ ממשי ועז בתוצאה, תפקידו יתמצה ב"הזמנת" מעשה הרצח תוך מתן תגמול לאחרים כדי שהם יבצעו את הרצח, כאשר שמעון מבהיר להם כי ייטיב עימם אם יעשו כן; ובפועל אותם אחרים הם אלו שמבצעים את מעשה הקטילה באופן מלא. במקרה כזה, שמעון אינו רק בעל יסוד נפשי בדרגה גבוהה, הוא גם שולט בביצוע העבירה ושותף מלא לתכנון.

אך לא כך במקרה דכאן. שכן על פי הראיות שהובאו בפנינו, הרי לא התקיים בנאשם יסוד נפשי בדרגה גבוהה. מכאן, ובהתאם למקבילית כוחות ולאיוזן האמור, נדרשת דרגה גבוהה של עשייה, ומשאין כך בפנינו, הרי על פי המבחן המשולב לא ניתן לראות בנאשם מבצע בצוותא.

סיכום

נראה כי מצויים אנו, אפוא, באחת מאותן עתים מזומנות עליהם כתב כב' השופט חשין ז"ל:

"המבצע-בצוותא והמסייע אינם אך כזאב וככלב שאין מכירים ביניהם לפני עלות השחר; גם לאחר עלות השחר, כזאב וככלב הם שלפני עלות השחר. נוכל לומר על המבצע-בצוותא ועל המסייע - לא תמיד, אך לעתים מזומנות - כי ההבדל ביניהם (כפי שהתבטאו במקום אחר ובהקשר אחר) "אין הוא אך הבדל דק: הבדל דק-דק הוא, דק-מכלל-דק, דק-על-דק-עד-אין-"

נבדק [ע"פ 2796/95 פלונים נ' מדינת ישראל, נא(3) 388 (1997)]. (להלן: "עניין פלונים").

אכן כפי שצינה התביעה, הנאשם היה מעורב עם יתר הנאשמים, לא על בסיס חד פעמי, ואין המדובר באורח לרגע המבליח ונעלם, כנטען על ידי ההגנה. למדנו כי הנאשם היה בקשר עם עד המדינה, ובעיקר עם וורו, על פני תקופה לא קצרה, על בסיס כמעט יום יומי, סיפק להם מטען חבלה על פי בקשתם לצורך ספציפי, כשהוא ידע למי הוא מיועד, וידע בסמוך לפגיעה שהולך להתבצע בו שימוש, ואף סיפק לאותן דמויות מטען לאחר כחודש ימים. הנאשם אף היה מודע לטיב המטען שהוא מספק, כאשר בעבר, על פי עדות עד המדינה, התבקש לספק להם מטען אשר רק יפצע, ובמקרה זה סיפק מטען חבלה שפגיעתו רעה יותר ומיועד לקטול אדם. גם מעורבות הנאשם עם האחרים על פני תקופה לא קצרה, כעולה אף מתיק המטען הנוסף, מלמדת שאין המדובר במסייע הקלאסי אשר אך בא ותורם מבחוץ לביצוע העבירה, ובכך מתמצה חלקו.

ועדיין, בסופו של יום קו הגבול בין המבצע בצוותא למסייע, צריך לעבור במקום מסוים אשר יקבע על פי נסיבות המקרה הספציפי, וגם אם מדובר בהבדל דק מכל דק בין מי שמצוי במעגל הפנימי ומי שמצוי על סף, כמו הנאשם, עדיין ניתן לחוש באותו הבדל צץ ועולה, לפני עלות השחר ולאחריו.

נוכח כל המקובץ מצאתי, כי נותר ספק הנובע מניתוח מכלול הראיות שמוביל למסקנה, וכי הגם שתרומתו של הנאשם אינה חיצונית באופן מובהק אלא פנימית ואינהרנטית יותר מזה של המסייע ה"קלאסי", עדיין הנאשם לא מצוי ממש בתוך המעגל הפנימי אלא על סף.

על כן הנאשם לא בא בגדר מבצע בצוותא, אך הוא בא בגדר מסייע, שכן במעשיו סייע לרצח המנוח וכן לשני הניסיונות לרצח בהם נפצעו דודו ויוסי. אבאר טעמי.

הנאשם כמסייע לביצוע עבירת הרצח ושני הניסיונות לרצח

מסייעהינו מי: "אשר לפני עשיית העבירה או בשעת עשייתה, עשה מעשה כדי לאפשר את הביצוע, להקל עליו או לאבטח אותו, או למנוע את תפיסת המבצע, גילויי העבירה או שללה, או כדי לתרום בדרך אחרת ליצירת תנאים לשם עשיית העבירה..." (סעיף 31 לחוק העונשין).

על כן, נקבע כי עבירת הסיוע הינה עבירה עצמאית, אשר יסודותיה העובדתיים כוללים רכיב התנהגותי של עשיית מעשה, אשר מהווה תרומה עקיפה או משנית לביצוע העבירה שיש בה לאפשר את ביצוע העבירה העיקרית. לעבירה זו גם רכיב נסיבתי, הנוגע לפליליותה של ההתנהגות אשר לה מהווה הסיוע גורם עקיף ומשני, ונסיבה הנוגעת לעיתוי הסיוע - "לפני עשיית עבירה או בשעת עשייתה".

"הדרישה הכללית של היסוד העובדתי בסיוע לדבר עבירה היא התנהגות, שיש בה כדי לסייע לביצועה של העבירה ... כפי שהטעים הנשיא ברק בע"פ 320/99 פלוגית נ' מדינת ישראל, פ"ד נה(3) 22, 33-34 (2001):

"הסיוע הוא, כמובן, עבירה בפני עצמה. המאפיין את ההתנהגות המסייעת הוא שהיא מהווה תרומה עקיפה ומשנית לביצועה של העבירה העיקרית ... התרומה של המסייע היא עקיפה, שכן הוא אינו נוטל חלק בביצוע העיקרי של העבירה. תרומתו של המסייע היא משנית, שכן אין הוא אלא שותף זוטרי למבצע העיקרי ... היסוד

העובדתי של עבירת הסיוע - שהיא עבירת התנהגות - הוא 'המעשה' ו'הנסיבה' (ראו סעיף 18 לחוק העונשין)..... ההתנהגות המסייעת - בין אם היא מעשה ובין אם היא מחדל - מתאפיינת בכך שיש בה לאפשר, להקל או לאבטח את ביצוע היסוד העובדתי של העבירה העיקרית..." [ע"פ 3/10 רפי אוחנה נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 27.12.2012)].

כב' הנשיא בדימוס אהרון ברק מתאר בפסק הדין בעניין פלוני את סוגי מבצעי העבירה ובין היתר את מי שמסייע לביצועה:

"המסייע הוא שותף עקיף ומשני ... הוא מצוי מחוץ למעגל הפנימי של הביצוע. הוא גורם "חיצוני". אין הוא יוזם הביצוע ואף לא משדל לביצועו. תרומתו מתבטאת בכך שהוא מסייע (במעשה או במחדל) ביצירת התנאים לביצוע העבירה על-ידי העבריין העיקרי. תרומתו היא בגדר "אמצעי עזר" (פיזי או נפשי) (ראה ע"פ 1632/95 הנ"ל [3], בעמ' 554). המסייע תורם תרומה לביצוע העבירה, שהיא "מחוץ" לביצוע הישיר, אם כי היא מסייעת לו...דוגמאות מובהקות הן אלה של המוכר לאחר (המבצע העיקרי) כלי נשק לביצוע העבירה, או המזייף לבקשתו של אחר מסמך המשמש את אותו אחר לביצוע עבירה. הסיוע יכול שיהיה "לפני עשיית העבירה" - כפי שדוגמאות מוכר כלי הנשק וזיוף המסמך מלמדות; הסיוע יכול שיהיה "בשעת עשייתה" (ע"פ 2796/95 פלוני נ' מדינת ישראל, פ"ד נא(3) 88, בעמ' 405-406); וכי: "תרומתו של המסייע מתבטאת בכך שהוא תורם ליצירת התנאים להגשמת היסוד העובדתי של המבצעים". (שם בעמ' 406).

כפי שנדון בהרחבה במסגרת ניתוח הראיות לעיל, במקרה זה מתקיימים באופן ברור יסודותיה של עבירת הסיוע. שכן מעשיו של הנאשם - בהכנת מטען החבלה והספקתו לאחר תוך הדרכתם כדי להשתמש בו - סייעו ליתר הנאשמים ותרמו לביצוע הרצח, כאשר אף מבחינת העיתוי, העברת מטען החבלה בוצעה קודם הרצח.

במישור הנפשי נדרש כי למסייע תהיה מודעות לכך שההתנהגות מסייעת ומודעות לפלילויות המעשה עצמו: **"היסוד הנפשי הנדרש מן המסייע הוא מודעות לכל רכיבי היסוד העובדתי של הסיוע, וכן מטרה או תכלית לסייע לעבריין העיקרי (ע"פ 320/99 פלוני נ' מדינת ישראל, פ"ד נה(3) 22, 35-37 (2001))"**. [ע"פ 8273/07 חוסין כואזבה נ' מדינת ישראל (18.07.2012)]. בענייננו עולה מן הראיות כי הנאשם ידע כי התנהגותו, בהכנה ואספקה של מטען חבלה תקין, תסייע לנאשמים בפגיעה במי מקבוצת הגרוזינים, וכי מדובר במעשה פלילי.

באשר ליסוד הנפשי הנדרש ממסייע, אל מול היסוד הנפשי של המבצע העיקרי, כבר נפסק כי היסוד הנפשי של המסייע לא צריך להיות זהה לזה של המבצע העיקרי, והדברים נכונים גם בעבירה בה נדרש יסוד נפשי של כוונה כבענייננו:

"לדעתי, אין לקבל הגישה, כי אם בעבירה העיקרית נדרשת כוונה של המבצע העיקרי, הרי נדרש גם כי המסייע התכוון לכך שהמבצע העיקרי יגשים את זממו. דרישה כזו אינה קבועה במפורש בהוראת הסיוע. כל שנקבע בה היא הדרישה כי המסייע פעל "כדי" לאפשר את הביצוע של העבירה העיקרית. מכאן הסקנו את הצורך במצב נפשי של מטרה לסייע לעבריין העיקרי. אין להסיק מכאן כוונה שהעבריין הראשי יגשים את כוונתו. מהותה של עבירת הסיוע אינה מצדיקה דרישה זו. המסייע תורם תרומה עקיפה ומשנית לביצועה של העבירה העיקרית. אין לדרוש כי המחשבה הפלילית של המסייע תהיה זהה עם זו של העבריין העיקרי, ובעיקר אין לדרוש זאת לעניין הכוונה (ראו דברי השופטת ביניש בע"פ 8469/99 אסקין נ' עמוד 117

מדינת ישראל [19]. " [ע"פ 320/99 פלוגית נ' מדינת ישראל, נה (3) 22 (2001)].

ועוד בעניין היסוד הנפשי הנדרש מן המסייע לעבירת הרצח:

"היסוד הנפשי של עבירת הסיוע לרצח מורכב משלושה רכיבים: מודעות לטיב ההתנהגות המסייעת; מודעות לכך שהמבצע העיקרי מבצע או עומד לבצע את העבירה; ומטרה לסייע".
ע"פ 4770/14 רוסלן (רוני) אגייב נ' מדינת ישראל, פסקה 34 (5.11.2015) (להלן: "עניין רוסלן")

אשר למודעות לטיב ההתנהגות המסייעת צוין בעניין רוסלן כי: "... נדרש להוכיח כי לעושה ישנה מודעות לכך שהפעולה שעשה תורמת לביצוע העבירה העיקרית..." [וראו גם: ע"פ 6522/10 רחל זהבי נק'ר נ' מדינת ישראל, פסקה 31 (פורסם בנבו, 02.05.2013)].

בענייננו הוכחו שלושת הרכיבים: הוכח כי לנאשם היה ברור שהוא מסייע לאחרים לבצע את אותה פגיעה ב"גרזינים", וכי הנאשם היה מודע לכך שמסירת מטען לידי יתר הנאשמים בתיק זה תסייע לביצוע העבירה העיקרית של הרצח וניסיון לרצח, כאשר וודאי שאספקת מטען חבלה, אשר יכול להמית ואשר מיועד לגרום לפגיעה בנפש, טומנת בחובה מודעת לפליליות המעשה ולטיב ההתנהגות המסייעת.

אשר למודעות לכך שהמבצע העיקרי מבצע או עומד לבצע את העבירה צוין בעניין רוסלן (פסקה 37):

"רכיב היסוד הנפשי השני הוא מודעות לכך שהמבצע העיקרי מבצע או עומד לבצע את העבירה. אין די בידיעה על אפשרות תיאורטית כי מבצע העבירה העיקרית יבצעה או נכון לבצעה אלא מודעותו צריכה להיות כלפי עבירה בעלת ייעוד מוחשי. עם זאת, אין הכרח כי המערער יהיה מודע לכל פרט ופרט מפרטי העבירה".

אף רכיב זה מתקיים בענייננו, שכן הוכחה המודעות של הנאשם לכך שהמבצעים העיקריים עומדים לבצע את העבירה; שכן הוא ידע שהמטען מיועד לפגיעה במי מ"הגרזינים" ואף הזהיר את שלומי אלמקייס מפני אותה פגיעה ממש בסמוך לרצח. הנאשם ידע כי עד המדינה, וורו, שניר וזהבי מתכננים להשתמש במטען לצורך פגיעה בקבוצת הגרזינים, כאשר הוא ידע כי בכוחו של המטען אותו הוא העביר להם - להרוג.

ביחס למטרה לסייע צוין בעניין רוסלן (שם, 41):

"רכיב היסוד הנפשי השלישי והאחרון של עבירת הסיוע הוא מטרה לסייע או כוונה לסייע. בהלכת פלוגית נפסק כי הרכיב "מטרה לסייע" מתייחס לסיוע עצמו ולא לביצוע העבירה העיקרית: "נמצא, כי עבירת הסיוע מתקיימת מקום שהמסייע מודע לכך שהתנהגותו תורמת להגשמת העבירה העיקרית, וכי המבצע העיקרי עומד לבצעה, הלכה למעשה, תוך שהמסייע עושה כן מתוך מטרה לסייע למבצע העיקרי, גם אם לא מתקיים אצל המסייע הרצון שהמבצע העיקרי יממש את מזימתו" (שם, פסקה 29; ההדגשות הוספו - ס.ג.).

לשון אחר, ייתכנו מקרים בהם אדם פועל במטרה לסייע לביצוע העבירה העיקרית על אף שאינו חפץ בהתממשותה של עבירה זו. אולם, משפעל במטרה לסייע לביצועה מתקיים בו היסוד הנפשי

הנדרש לצורך עבירת הסיוע.

יצוין, כי את רכיב המטרה לסייע ניתן להוכיח גם באמצעות "הלכת הצפיות". בית משפט זה עמד על כך כי מודעות המסייע לכך שהתנהגותו עלולה, ברמה של ודאות קרובה, לתרום לביצועה של העבירה העיקרית, יכולה להוות תחליף מהותי לכוונה מצדו".

לנאשם היה ברור, כי פעולותיו מסייעות באופן ממשי ומהותי ותורמות לביצוע העבירה העיקרית, ולמעשה, כפי שציינה אף המאשימה בסיכומיה, במקרה זה הנאשם ידע שהוא תורם תרומה ממשית ועיקרית לביצוע העבירה, שכן הוא אשר סיפק את מטען החבלה שבלעדיו לא ניתן היה לבצע את העבירות. ואם בכך לא סגי, הרי מטרתו של הנאשם לסייע נלמדת אף מכך שהנאשם סיפק להם פעם נוספת מטען חבלה, לאחר שנעשה שימוש במטען שהונח ברכב וגרם למותו של המנוח. בענייננו הוכח, כי הנאשם סייע לאחרים ולוורו, רצה לסייע להם בכך שהכין, השמיש, התקין וסיפק מטען חבלה תקין, היה חפץ לסייע להם להשיג את מטרתם, והיה מודע לה.

זאת ועוד, אין בידי לקבל את טענת ההגנה לפיה לא ניתן להרשיע את הנאשם בסיוע לעבירות הרצח ושני ניסיונות לרצח, שכן גם אם הוא סייע לאחרים, הוא לא ידע בדיוק למה הוא מסייע. זאת כיוון שבשלב בו הוא סיפק את מטען החבלה, לא היה ידוע איפה בדיוק יוטמן המטען ומי יהיה ברכב, ולכן לכל היותר ניתן להרשיעו בסיוע לרצח או ניסיון רצח לגבי אדם אחד.

ראשית, כפי שצוין ביחס להלכת הצפיות, היה על הנאשם לצפות כי בסבירות גבוהה יפגעו אנשים נוספים כאשר מטמינים מטען ברכב, כשהוא ידע שהולכים לפגוע בגרוזינים - ברבים, ולא דווקא ביחיד. שנית, אף בגין עבירת הרצח לא התקבלה בפסיקה טענה מסוג זה והאמור נכון מקל וחומר גם ביחס לסיוע לרצח.

כך, בעניין **נאיף אבו סרחאן** התייחס בית המשפט העליון לטענה של הנאשם כי לא רצה במותם של שאר הנפגעים, תוך שבית המשפט העליון מתייחס אף למקרה של הטמנת מטען חבלה ברכב: **"... גם אם נניח כי המערער רצה במותן של שתי נשותיו בלבד, ולא חפץ במותן של בנותיו, הרי שדרדור המכונית לתהום, שעה שבתוכה מצויות גם שתי הבנות, מלמד, באורח חד משמעי, כי הוא התכוון לגרום למותן. למה הדבר דומה? למקרה שבו פלוני מטמין מטען חבלה ברכב, במטרה לגרום למותו של אדם מסוים, ביודעו כי ברכב נוסעים אנשים נוספים, שימצאו אף הם את מותם ביחד עמו. האם לא תיוחס לאותו פלוני עבירה של רצח בכוונה תחילה, לגבי כלל נוסעי הרכב שמותם נגרם כתוצאה מפיצוץ המטען? נראה כי התשובה לכך ברורה, ואינה משתמעת לשתי פנים. ודוק: מספר הנספים כתוצאה מהנחת המטען אינו מעלה ואינו מוריד, ולאותה תוצאה הייתי מגיע גם לו הונח מטען חבלה במטוס עמוס בנוסעים, במטרה לגרום למותו של נוסע אחד, מתוך ידיעה ודאית כי בכך יקופדו חייהם של כלל הנוסעים (השוו, לע"פ 5002/09 מדינת ישראל נ' ג'אנו [פורסם בנבו] (2.12.2010), בנוגע לגרימת מותה של הנערה שקד שלחוב ז"ל)".** [ע"פ 1119/11 נאיף אבו סרחאן נ' מדינת ישראל (05.05.2015)].

בדומה לנאמר בעניין הנ"ל, מן הראיות עולה כי הייתה כוונה לפגוע במי מקבוצת הגרוזינים, וכי המטען יוטמן ברכב בו הם נוהגים, ללא שהייתה כל דרישה או תכנון שהמטען יופעל רק כלפי אדם ספציפי בקבוצה. כך עולה ממכלול הראיות, כי דובר על כך שהמטען יופעל כלפי כל היושבים ברכב המשתייכים למי מקבוצת הגרוזינים (הגם שלא היה ידוע מראש מי יהיה ברכב). האמור עולה אף מדברי עד המדינה ביחס לידיעתו של הנאשם שהמטען הולך להיצמד לרכב של "הגרוזינים", דהיינו מדובר על רכב בו נמצאים חברי הקבוצה וכי: **"... היו כלל יעדים של הגרוזינים. עדכנו את אדי**

בזה שהמטען הולך להיצמד לאוטו של הגרוזינים. לא אמרנו לו שיהיו באוטו מנשה, דודו ו..." (פרו' מיום 11.7.2017, בעמ' 358 ובעמ' 365).

חיזוק לאמור קיים גם מאזהרת הנאשם לשלומי אלמקייס כי יזהיר את גיסו ששייך לקבוצת "הגרוזינים" מפני פגיעה, משמע היה ברור כי הפגיעה תהיה במי מחברי הקבוצה ולא באדם אחד ספציפי.

לאור כל האמור מצאתי, כי יש להרשיע את הנאשם על פי העובדות שנתגלו בפנינו כפי שפורטו לעיל, תחת עבירת הרצח וניסיון לרצח, בעבירה של סיוע לרצח ושתי עבירות של סיוע לניסיון לרצח. זאת בהתאם לסמכות הנתונה לבית המשפט על פי סעיף 184 לחוק סדר הדין הפלילי[נוסח משולב] התשמ"ב-1982; מאחר שהייתה לנאשם הזדמנות להתגונן נגד עבירות הסיוע לרצח וסיוע לניסיון לרצח; ההגנה אף התייחסה בפירוט לשאלת אפשרות הרשעתו של הנאשם כמסייע לעבירות אלו בסיכומיה; וכאשר המדובר בהרשעה בעבירות המקלות עמו, לעומת העבירות בהן הואשם.

סוף דבר

לאור כל האמור באתי לכלל מסקנה, כי מחמת הספק יש מקום לזכות את הנאשם מעבירת הרצח המיוחסת לו וכן משתי עבירות ניסיון לרצח - שכן אותו ספק בכך שהוא בא בגדר המבצעים בצוותא, מתקיים גם ביחס לעבירות הניסיון לרצח; וכי תחתן יש להרשיעו כמסייע לביצוע עבירת הרצח ושתי עבירות הניסיון לרצח.

אשר על כן אציע לחבריי לזכות את הנאשם מחמת הספק מעבירת הרצח ושני ניסיונות לרצח; ולהרשיע את הנאשם בעבירות של קשירת קשר לפשע - עבירה לפי סעיף 499(א)(1) לחוק העונשין; סיוע לרצח - עבירה לפי סעיף 31 + 32(1) לחוק העונשין - בנוגע לעבירה לפי סעיף 300(א)(2) לחוק העונשין; שתי עבירות של סיוע לניסיון לרצח - עבירות לפי סעיף 31 לחוק העונשין - בנוגע לעבירה לפי סעיף 305(1) לחוק העונשין; עבירות נשק (ייצור נשק), לפי סעיף 144(ב) לחוק העונשין; ועבירות נשק (הובלת נשק), עבירה לפי סעיף 144(ב) רישא לחוק הנ"ל.

יעל רז-לוי, שופטת

סגן הנשיאה השופט נ. זלוצ'ובר - אב"ד

אני מסכים.

נתן זלוצ'ובר, שופט
סגן נשיאה

השופט ש. פרידלנדר

אני מצטרף לפסק דינה המפורט והיסודי של חברתי, השופטת רז לוי.

שלמה פרידלנדר, שופט

לפיכך הוחלט כאמור בחוות דעתה של השופטת י. רז לוי, לזכות את הנאשם מחמת הספק מעבירת הרצח ושני ניסיונות לרצח; ולהרשיע את הנאשם בעבירות של קשירת קשר לפשע - עבירה לפי סעיף 499(א)(1) לחוק העונשין; סיוע לרצח - עבירה לפי סעיף 31 + 32(1) בנוגע לעבירה לפי סעיף 300(א)(2) לחוק העונשין; שתי עבירות של סיוע לניסיון לרצח - עבירות לפי סעיף 31 בנוגע לעבירה לפי סעיף 305(1) לחוק העונשין; עבירות נשק (ייצור נשק), לפי סעיף 144(ב2) לחוק העונשין; ועבירות נשק (הובלת נשק), לפי סעיף 144(ב) רישא לחוק הנ"ל.

ניתנה היום, י' תמוז תש"פ, 02 יולי 2020, במעמד הצדדים

שלמה פרידלנדר, שופט

יעל רז לוי, שופטת

נתן זלוצ'ובר, שופט אב"ד
סגן הנשיאה